

Speelweefselplan Scherpenheuvel-Zichem

Deel 1: Omgevingsanalyse

Inhoudsopgave

INLEIDING

1. Vooraf
 - Opdracht
 - Vier basisconcepten voor speel- of kindweefsel
 - Proces
2. Overzicht van de inspraak en participatie
3. Overzicht van de belangrijkste beleidsprojecten

A. ENKELE ALGEMENE BEVINDINGEN

1. Hoe verhouden de woonkernen zich t.a.v. elkaar?
2. Demografie
3. Bovenlokale publieke ruimtes
4. Spreiding en tekortzones van formele speelruimte
5. Inrichting en uitrusting van formele speelruimtes
6. Resultaten enquête voor kinderen over buitenspelen
7. Eerste resultaten online vragenlijst voor jongeren

B. SPEELWEEFSEL IN DE DEELKERNEN

1. Speelweefsel in de woonkern Scherpenheuvel-Centrum
2. Speelweefsel in de woonkern Keiberg
3. Speelweefsel in de woonkern Messelbroek
4. Speelweefsel in de woonkern Schoonderbuken
5. Speelweefsel in de woonkern Zichem
6. Speelweefsel in de woonkern Averbode
7. Speelweefsel in de woonkern Testelt
8. Speelweefsel in de woonkern Okselaar

INLEIDING

1. Vooraf

Opdracht

De Stad Scherpenheuvel-Zichem wil **meer jonge gezinnen behouden en aantrekken** en wil werk maken van een **kind- en jeugdriendelijke stad**. De stad wil bovendien een **meer planmatige aanpak om kwalitatieve (groene) speelruimte en kind- en jeugdriendelijke openbare ruimte** te realiseren, vanuit het **speelweefsel-idee**. Hierbij wordt tegelijk op de **lange en korte termijn** gemikt.

Daarom is **besloten tot de opmaak van een Speelweefselplan Scherpenheuvel-Zichem**. De opdracht voor opmaak van een Speelweefselplan is op 31 oktober 2022 gegund aan Kind & Samenleving vzw.

Daarbij is het de ambitie om **verder te gaan dan het creëren van spelterreintjes**. De stad wil een **coherent 'kindweefsel'** uitbouwen waarbij **kinderen en jongeren zich autonoom kunnen bewegen** tussen aantrekkelijke pleinen, parken, speelplekken en kindvoorzieningen. Daarbij wordt de brug gemaakt tussen jeugdbeleid, groenbeleid, toerisme, mobiliteit en ruimtelijke planning.

Dit plan start vanuit de gebruiksdeskundigheid van kinderen, de expertise van de staddiensten. Het speelt in op lopende en geplande stedelijke projecten voor Scherpenheuvel-Zichem.

Daarom worden er een **analyse, visie en beleidsacties** ontwikkeld, zowel op stadsniveau als meer gefocust op de vele en diverse deekernen van Scherpenheuvel-Zichem.

> 1. Vooraf (vervolg)

Vier basisconcepten voor speel- of kindweefsel

Het **begrip 'Speelweefsel'**, dat centraal staat in deze studie, omvat **vier deelconcepten**:

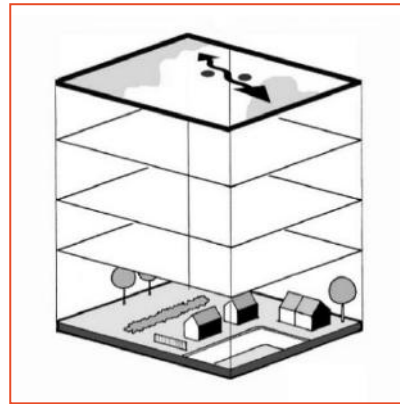

1. Netwerk-idee:

Speelweefsel

= ruimtelijk netwerk van:

1. formele speelplekken
2. informele speelplekken
3. verbindingen

2. Gelaagdheid:

Denken in 'lagen':

- . groenblauwe structuur
- . mobiliteit
- . bevolkingsamenstelling,...

Ook 'beleidsdocumenten' en 'beleving' kunnen als planningslaag worden ingebracht.

3. Participatie:

- Samen in kaart brengen van bestaande/gewenste toestand
- Oplossingen toetsen
- Observaties, sporen van gebruik op het terrein

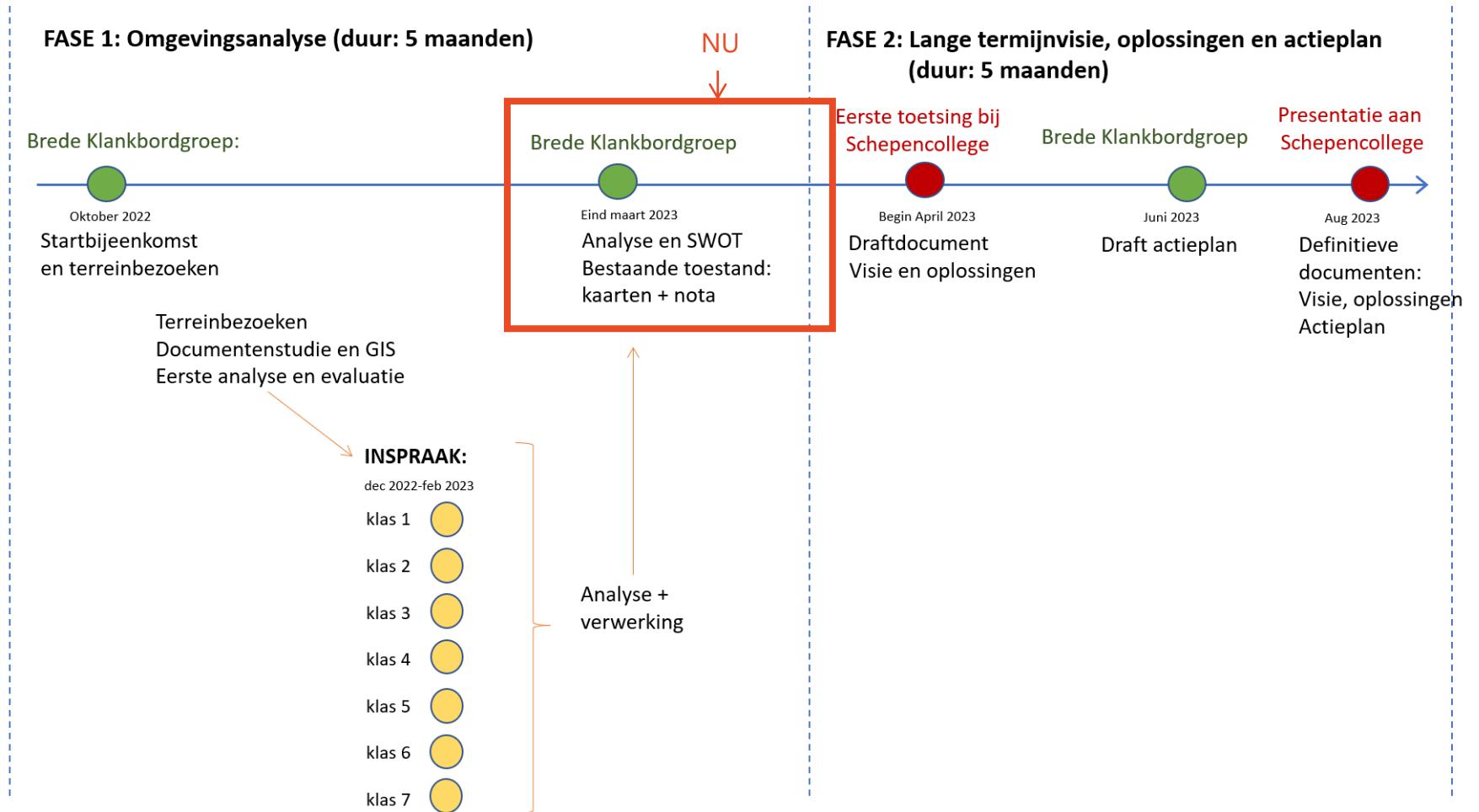
4. Alle sleutelfiguren betrekken:

- Brede klankbordgroep
- Schepencollege

> 1. Vooraf (vervolg)

Proces

Voor de opmaak van het speelweefselplan wordt **volgend proces doorlopen:**

2. Overzicht van de inspraak en participatie

Inspraak en Participatie: overzicht van de sessies

Om de beleving en ontwerpideeën te verzamelen hebben wij i.s.m. de jeugd- en sportdienst **in elke deelgemeente een klas bevraagd**:

Scherpenheuvel-Centrum: op 22/12/2022
20 leerlingen uit het 6de leerjaar Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw

Keiberg: op 07/02/2023
22 leerlingen uit het 6de leerjaar (jeugddienst) van de Gemeentelijke Basisschool 't Belhameltje

Messelbroek: op 22/12/2022
20 leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar van Vrije Basisschool Sint-Jozef.

Okselaar: op 24/01/2023
15 leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar van basisschool Ons Wereldje

Schoonderbuken: op 24/01/2023
19 leerlingen uit het 5de leerjaar van de Vrije Basisschool Sint-Jozef

Averbode: op 31/01/2023
21 leerlingen van Basisschool De Vlindertuin

Testelt: op 31/01/2023
- 23 leerlingen in Basisschool't Steltje (Kind & Samenleving)
- 21 leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar van Basisschool Den Hulst (Jeugddienst)

Zichem: op 13/02/2023
18 leerlingen uit het 5de leerjaar van Basisschool 't Stokpaardje.

Daarnaast heeft de **jongerenopbouwwerker** van Arktos **veldgesprekken** gehad met 7 jongeren tussen 13 en 21 jaar op de site van Den Egger.

Voor **jongeren** is er verder nog een **digitale bevraging** uitgestuurd. Daarop kwamen 77 antwoorden, van jongeren, maar ook van kinderen (of ouders die voor hun kinderen invulden).

3. Overzicht van de meest relevante beleidsprojecten

Overzicht van de belangrijke beleidsprojecten en -documenten

Voor de opmaak van dit Speelweefselplan consulteerden we allerlei beleidsdocumenten, zoals bijvoorbeeld:

Stedelijk Meerjarenplan 2020-2025

Stedenbouw en stadsontwikkeling:

- Ruimtelijk Structuurplan Scherpenheuvel-Zichem + Partiële herziening (2022)
- RUP stadskern Scherpenheuvel
- RUP Centrumgebied Averbode

Mobiliteit:

- Actualisatie Mobiliteitsplan Scherpenheuvel-Zichem (2021)

Speelweefsel en recreatieve structuur:

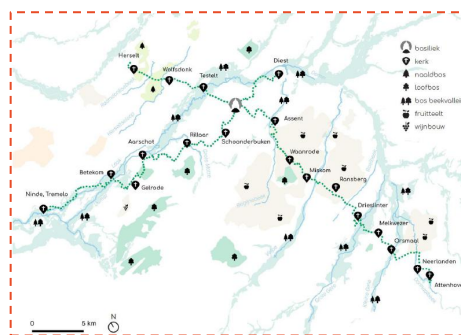
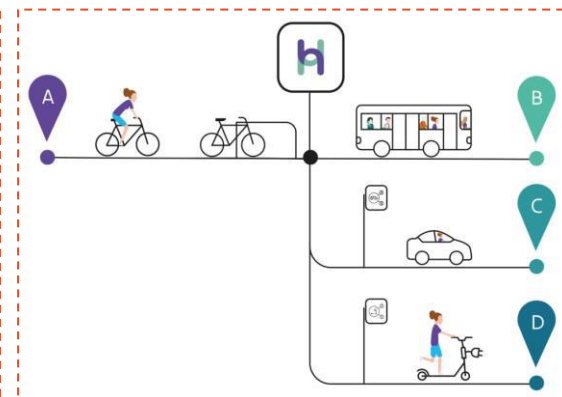
- Draft Masterplan Stadspark (Scherpenheuvel)
- Draft Speelzone met Multimovepad (Averbode)
- Projectdefinitie Speelnatuur De Keyt (Messelbroek)
- RUP Zonevreemde recreatie
- RUP Zonevreemde recreatie Schoonderbuken

Andere:

- Sigmoplan Demer

Het merendeel van deze documenten wordt verwerkt in de behandeling van de deelgebieden (Deel B).

In dit algemeen deel geven we een overzicht van de belangrijkste plannen die van toepassing zijn op het gehele grondgebied van de stad.

> 3. Belangrijke beleidsprojecten (vervolg)

Huidige en geplande woonontwikkelingen

Wij probeerden ook een overzicht te krijgen van de belangrijkste plannen voor woonontwikkelingen.

Scherpenheuvel:

- Ten Heuvel: in uitvoering.
- Molenveste: in uitvoering.
- Achter de Meule: in uitvoering.
- Binnengebied Rozenstraat / Basiliëklaan: ontwikkeling gepland.
- Diestestraat: ontwikkeling met ca. 50 appartementen: in uitvoering.
- Reconvertiezone 't Boemelke: wordt ontwikkeld met parkgebied en woningen.
- Stenen Molen:
Fase 1 en 2 reeds voltooid.
Fase 3: aanvraag is lopende (vergunningsfase)
Fase 4: toekomst
- *WUG Scherpenheuvel 3: enkel ontwikkeling indien noodzakelijk.*
- *WUG Scherpenheuvel 4: enkel ontwikkeling indien noodzakelijk.*

Schoonderbuken:

- Sociale woningen: ontwikkeling gepland, nog niet in uitvoering.

Zichem:

- Momenteel niets in ontwikkeling

Averbode:

- 't Zand: woonontwikkeling met ca. 30 nieuwbouwwoningen.
- Aan het Sint-Jansplein: 2 projecten van telkens ca. 30 appartementen
- Naast de kerk: ontwerp in opmaak voor ca. 15 appartementen.
- Park ter Heide (sociale woningen): reeds in ontwikkeling.

Testelt:

- Reconvertie Schoenfabriek: in ontwerpfase.
- Aan station: 49 appartementen: in vergunningsfase
- Woonontwikkeling t.h.v. het rusthuis met appartementen en grondgebonden woningen: in ontwerpfase.

Okselaar:

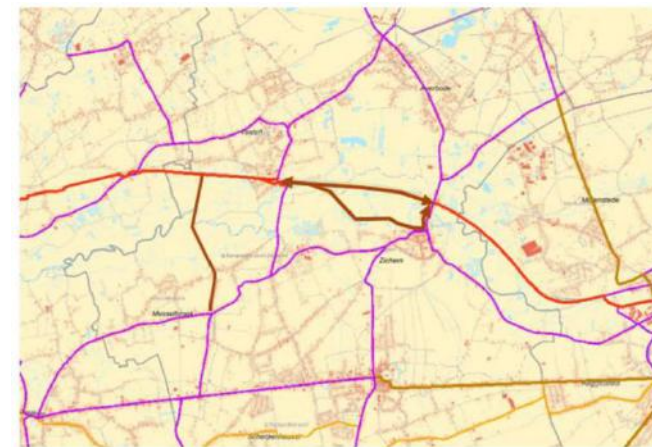
- WUG: wordt afgewerkt met groepswoonbouw.

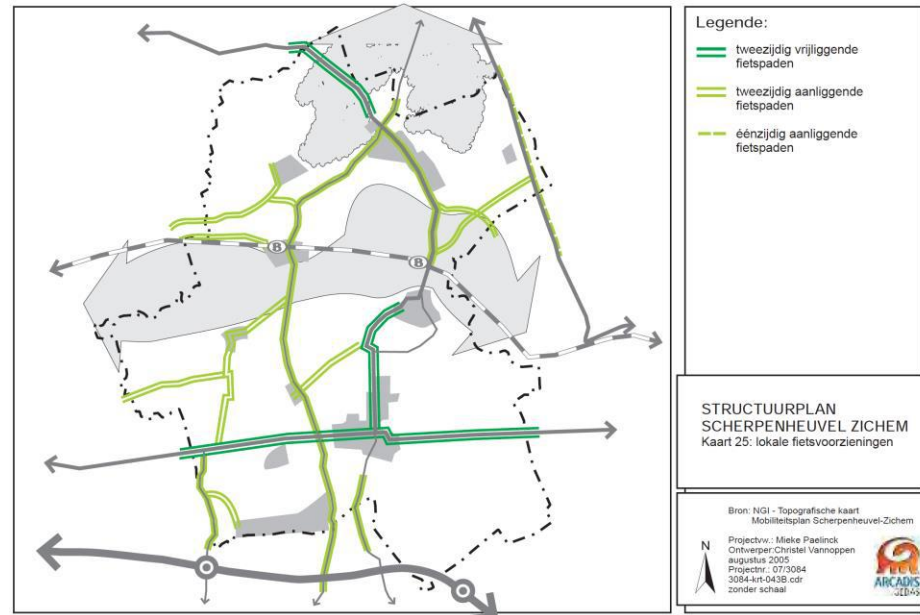
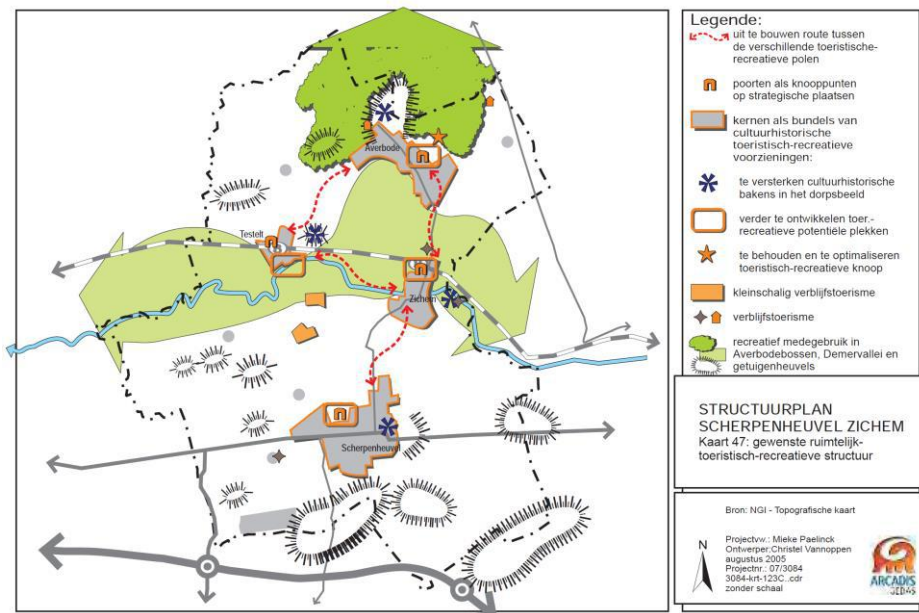
> 3. Belangrijke beleidsprojecten (vervolg)

Mobiliteit

- De belangrijkste beleidsvisie m.b.t. mobiliteit is de **Actualisatie van het Mobiliteitsplan Scherpenheuvel-Zichem (2021)**. Hieraan is ook een omvattend actieplan gekoppeld.
- In **het gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (2006)** zijn enkele interessante wensbeelden opgenomen voor recreatieve assen (Kaart 47) en fietsverbindingen (Kaart 25).

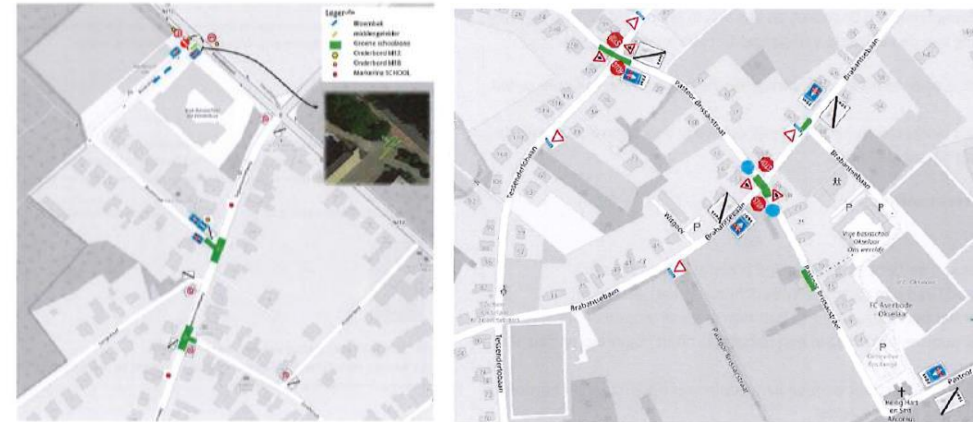
Figuur 2: mogelijke tracés fietsnelweg F26 en Voorstel BFF Messoelbroek

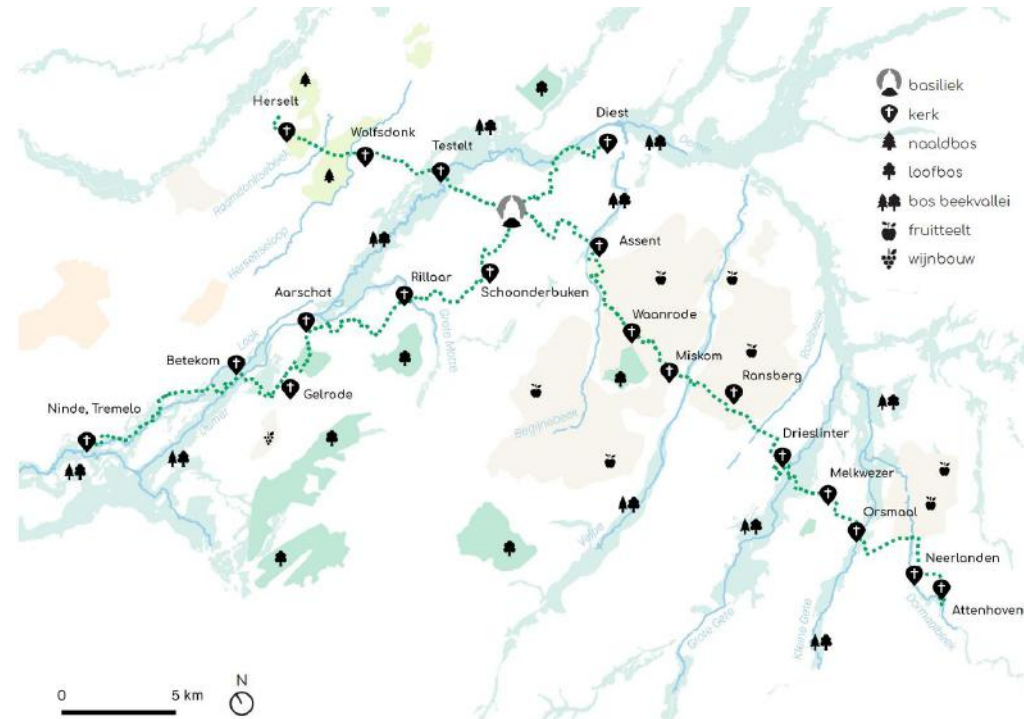
> 3. Belangrijke beleidsprojecten (vervolg)

Mobiliteit

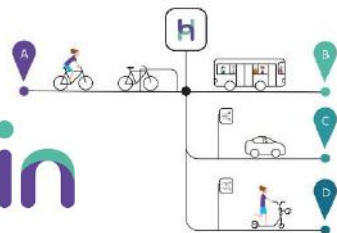
- Recent zijn er diverse maatregelen genomen om de **verkeersveiligheid van schoolomgevingen** te verhogen, o.m. met de inrichting van fietsstraten, eenrichtingsverkeer, aangepaste voorrangs- en snelheidsregels, kleuren en opschriften op het wegdek, wegversmallingen en aangepaste parkeerzones.
 - Schoolomgeving Averbode
 - Schoolomgeving Okselaar
 - Schoolomgeving Testelt
 - Schoolomgeving Zichem
- Via het intergemeentelijke project 'Langs pelgrimswegen naar Scherpenheuvel' wordt ook ingezet op **pelgrimswegen**.
- Hoppinpunten:** In Scherpenheuvel-Zichem worden op termijn vier Hoppinpunten gepland:
 - Station Testelt
 - Station Zichem
 - Den Egger Scherpenheuvel
 - Sint-Jansplein AverbodeDeze Hoppinpunten kunnen een belangrijke schakel vormen binnen het kind- en tienerweefsel van Scherpenheuvel-Zichem. **Openbaar vervoer, fietsen en micromobiliteit zijn vooral voor tieners belangrijk om zich autonoom te verplaatsen** binnen (en buiten) de gemeente. Wanneer deze punten opgeladen worden met ondersteunende voorzieningen, kunnen het bovendien **ontmoetingsplaatsen** worden voor jong en oud. Hierbij denken we in het bijzonder aan Den Egger in Scherpenheuvel en het Sint-Jansplein in Averbode.

Voorbeeld maatregelen Schoolomgeving Averbode (links) en Okselaar (rechts)

Overzicht van de pelgrimswegen

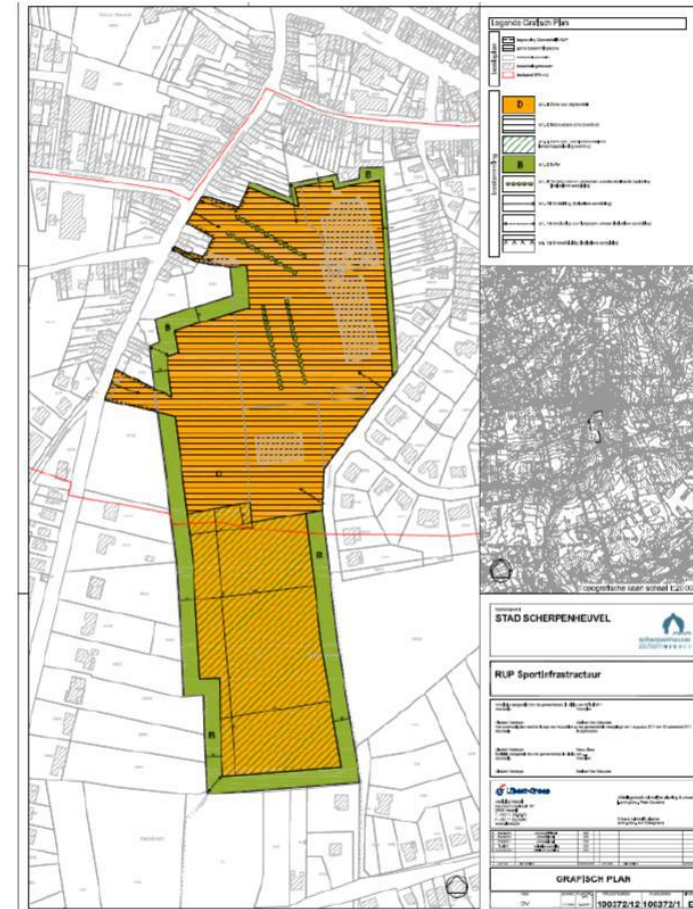
> 3. Belangrijke beleidsprojecten (vervolg)

Stadspark

Voor de omgeving van Den Egger wordt een masterplan opgemaakt. Het huidige RUP Sportinfrastructuur vormt het verordenend kader, maar bevat enkele verouderde elementen. Aan de hand van het masterplan wil de stad een nieuwe visie opmaken voor het gebied.

Het nieuwe Stadspark moet een kwalitatieve **ontmoetingsplek worden voor jong en oud**, vlakbij het centrum van Scherpenheuvel. De site zal ontwikkeld worden als **parkachtige omgeving** met onder andere zachte sportfaciliteiten en spelelementen, wandelpaden, rustige ontmoetingszones, groene ruimtes en ruimte voor tijdelijke evenementen.

De omgeving rond Den Egger vormt vandaag reeds een belangrijke plek voor kinderen en jongeren (zie Deelgebied 1). Een kwalitatieve ontwikkeling tot Stadspark kan van deze site dé speel- en ontmoetingsplek maken in het speelweefsel van Scherpenheuvel.

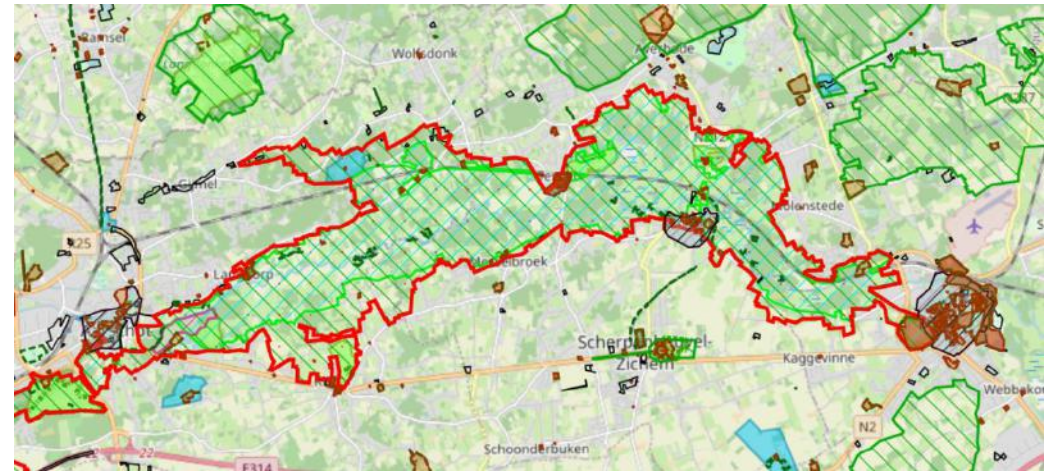

Grafisch plan RUP Sportinfrastructuur

Sigmaplan Demervallei

Het Sigmaplan heeft tot doel om de Demervallei tussen Diest en Aarschot opnieuw waterrobuust te maken. Daarmee wil het plan de regio wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering (beschermen tegen overstromingen enerzijds en tegen extreme droogte anderzijds).

Het waterbergend vermogen van de vallei zal vergroot worden door oude meanders te herstellen en gecontroleerde overstromingsgebieden aan te leggen. Kwetsbare gebieden worden beschermd door lokaal dijken te verstevigen en te verhogen. Daarnaast bevat het plan maatregelen om de riviernatuur in de Demervallei te herstellen en om de vallei op te laden met recreatief medegebruik (o.a. kajak en kano).

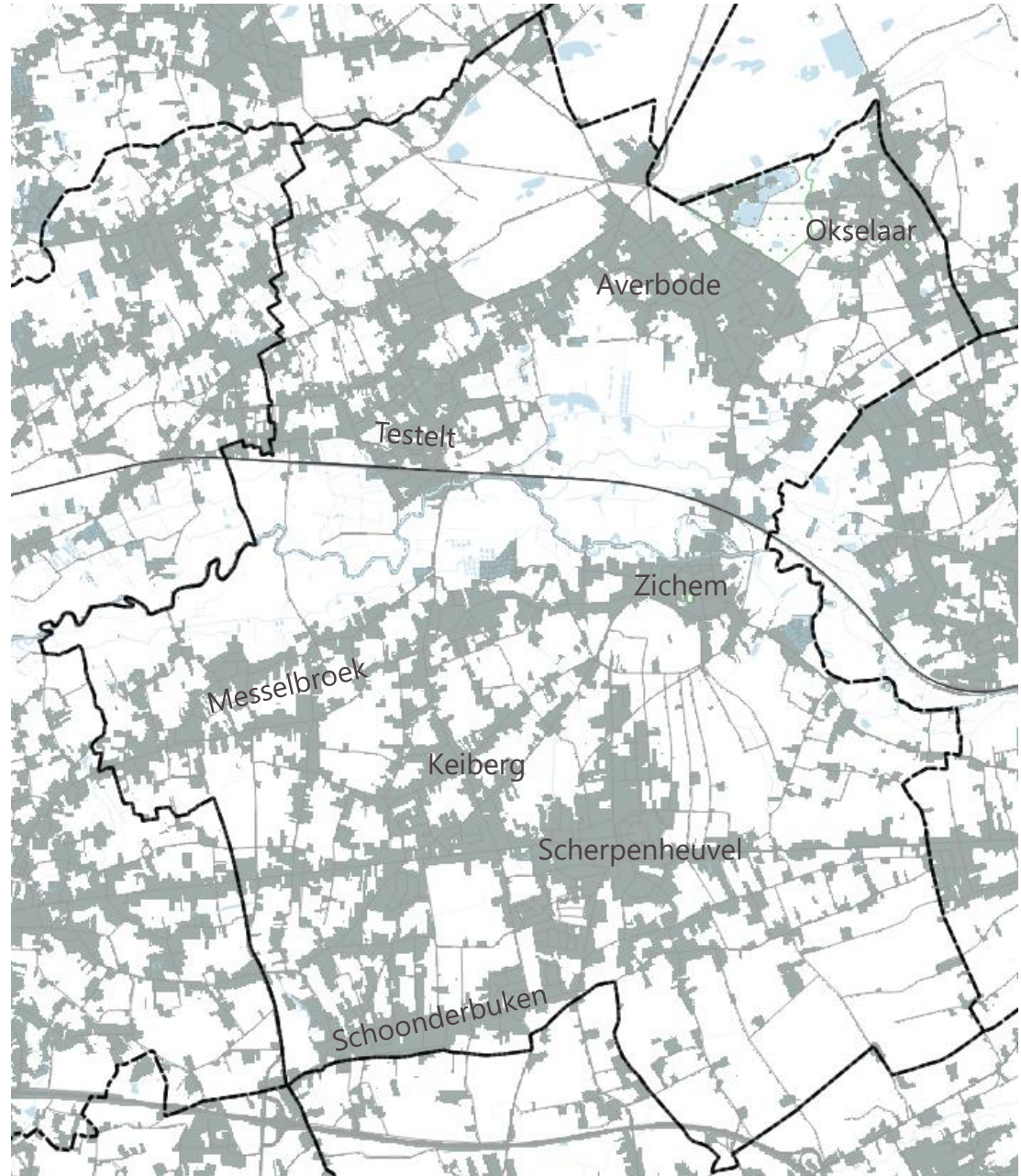
A. ENKELE ALGEMENE BEVINDINGEN

1. Hoe verhouden woonkernen zich t.a.v. elkaar?

Globale verhoudingen tussen de kernen

- Globaal kunnen we stellen dat de **Demervallei en de spoorlijn het grondgebied verdelen** in een zuid- en noordzijde. Dit bleek ook uit de inspraak.
- Aan de noordzijde is **Okselaar zeer sterk gericht op Averbode** (in het bijzonder op het sportcomplex Everbeur). **Averbode en Testelt lopen in elkaar over.**
- **De kern Scherpenheuvel is sterk vervlochten met Keiberg en Messelbroek en Schoonderbuken.** Het is niet duidelijk waar de onderlinge grenzen zijn.
- **Zichem is duidelijk wat apart.** Kinderen uit de gehele gemeente kennen Zichem omwille van de toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht en bepaalde hobby's.
- **Messelbroek en Zichem zijn het meest hybride:** ze onderhouden functionele relaties met **zowel het noorden als het zuiden**. Ook Testelt zit wat tussenin, maar leunt toch overwegend aan bij het noorden.
- Een opvallende vaststelling bij de inspraak was dat **heel wat kinderen familie hebben in de verschillende dealkernen** van de stad en dat ze daardoor ook andere deelgemeentes vaak goed kennen.
- **Veel kinderen kennen de hoofdkern Scherpenheuvel via de gemeentelijke kinderopvang Baloe, de winkels, basiliek en cafeetjes.**

2. Demografie

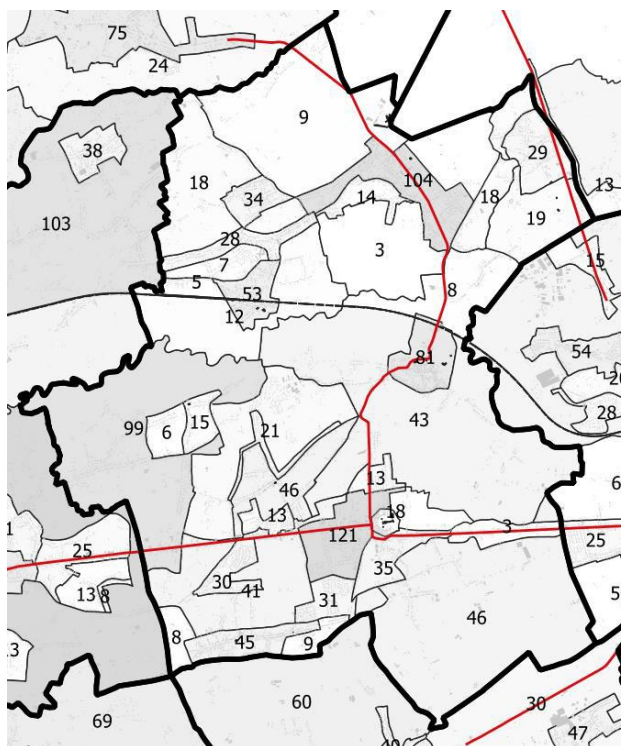
Spreiding van kinderen en tieners

Onderstaande figuur laat het aantal kinderen van een bepaalde leeftijdsgroep zien per statistische sector.

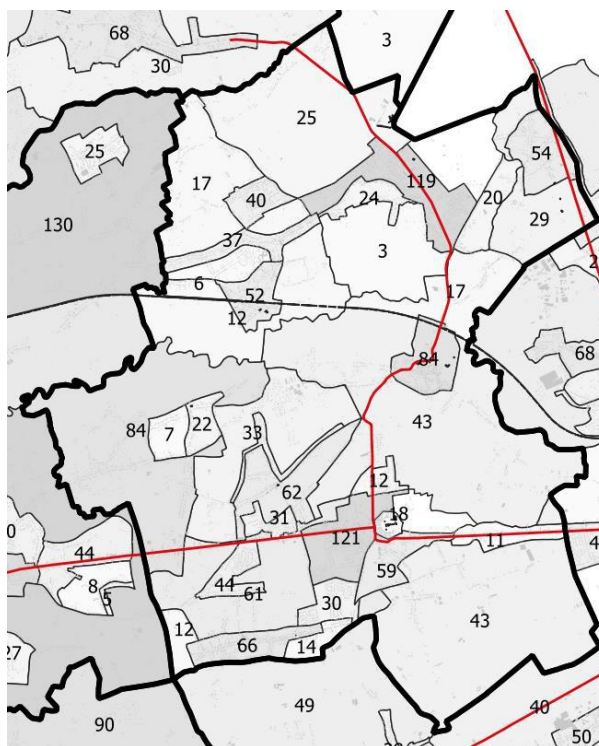
De **meeste kinderen** (zowel 0 t.e.m. 5-jarigen als 6 t.e.m. 11-jarigen) wonen in de kernen van **Scherpenheuvel** (westen van de Basiliek), **Averbode** en **Zichem**.

In **Messelbroek** is het aantal kinderen groot, vooral ten westen van de kern. In **Testelt, Okselaar en Schoonderbuken** wonen in het algemeen minder kinderen in vergelijking met de andere kernen. We zien het aantal jonge kinderen daar ook niet toenemen.

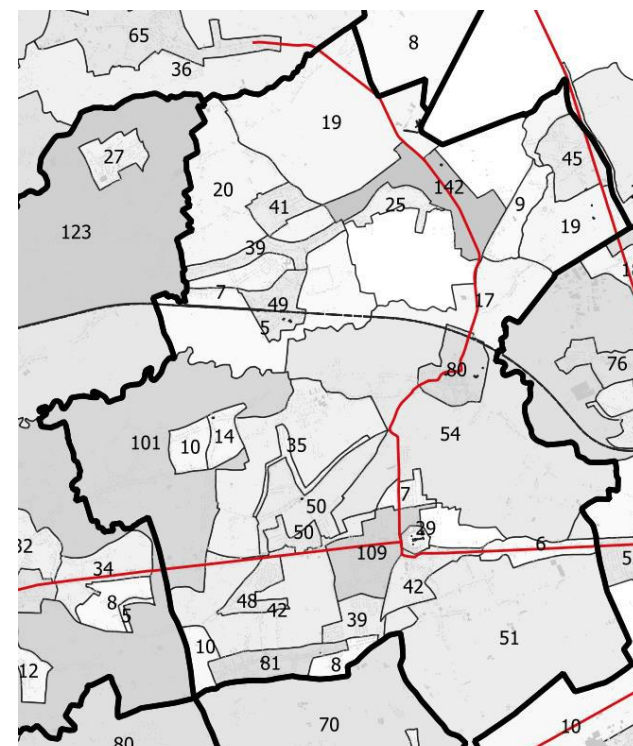
Voornamelijk in Averbode en Schoonderbuken wonen opvallend veel **tieners**. Ook ten westen van de kern van Messelbroek is het aantal tieners groot.

Aantal 0 t.e.m. 5-jarigen

Aantal 6 t.e.m. 11-jarigen

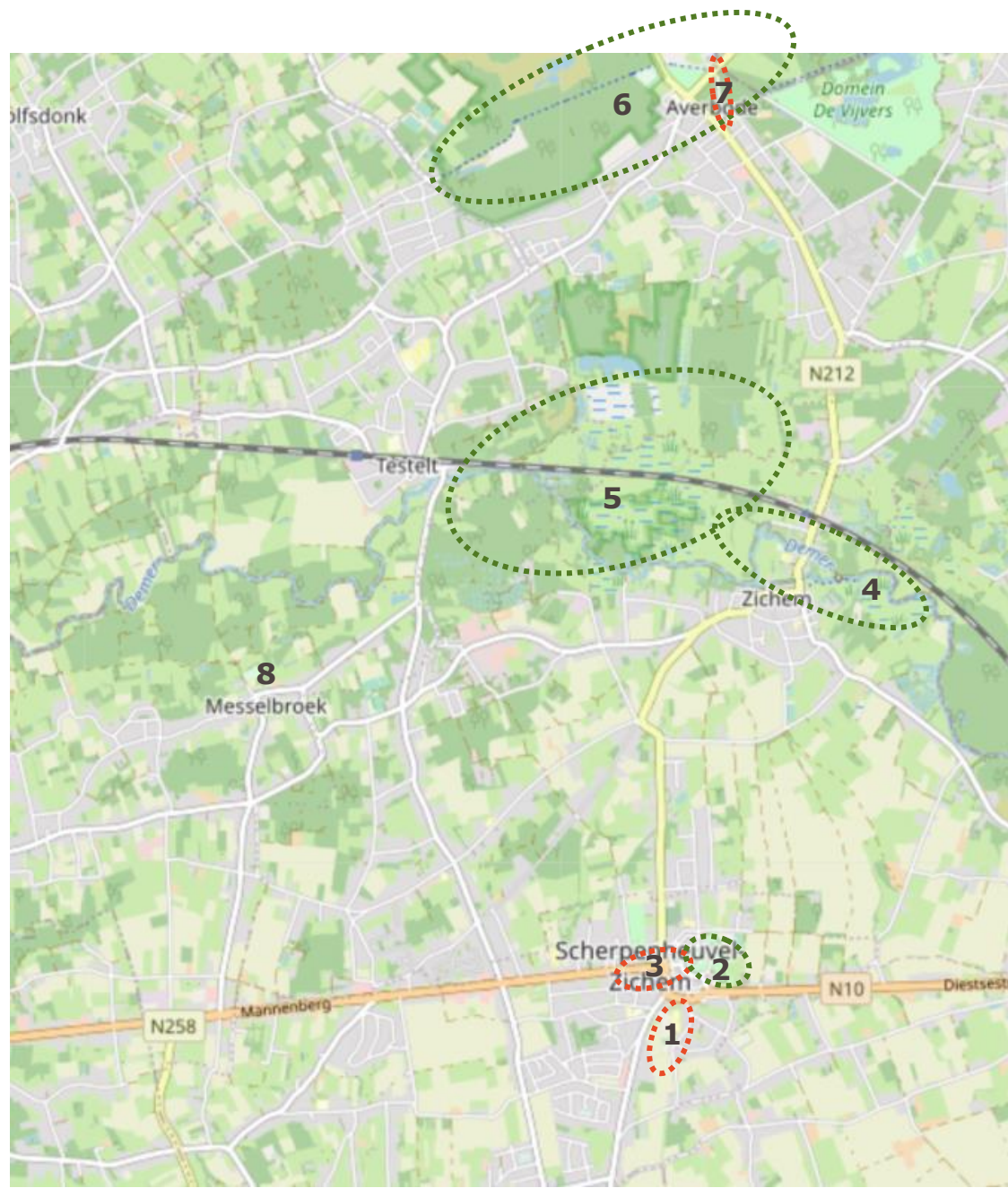
Aantal 12 t.e.m. 17-jarigen

3. Bovenlokale publieke ruimtes

Publieke ruimtes met bovenlokale betekenis

Globaal genomen zijn er enkele ruimtes die door vrijwel elk kind gekend zijn in de stad:

- Den Egger (1): Kinderen leren deze site vaak kennen door Baloe
- Basiliekpark en omgeving Mariahal (2)
- Winkel en horeca rond Basiliekstraat (3)
- Maagdentoren en groene omgeving (4)
- Demervallei en Demerbroeken (5)
- Bos- en heidegebieden Averbode (6), met in het bijzonder de 'Lekdreef' met ijsjeskramen (7)
- De Keyt (8) heeft ook potentie om op bovenlokaal niveau een rol te spelen.

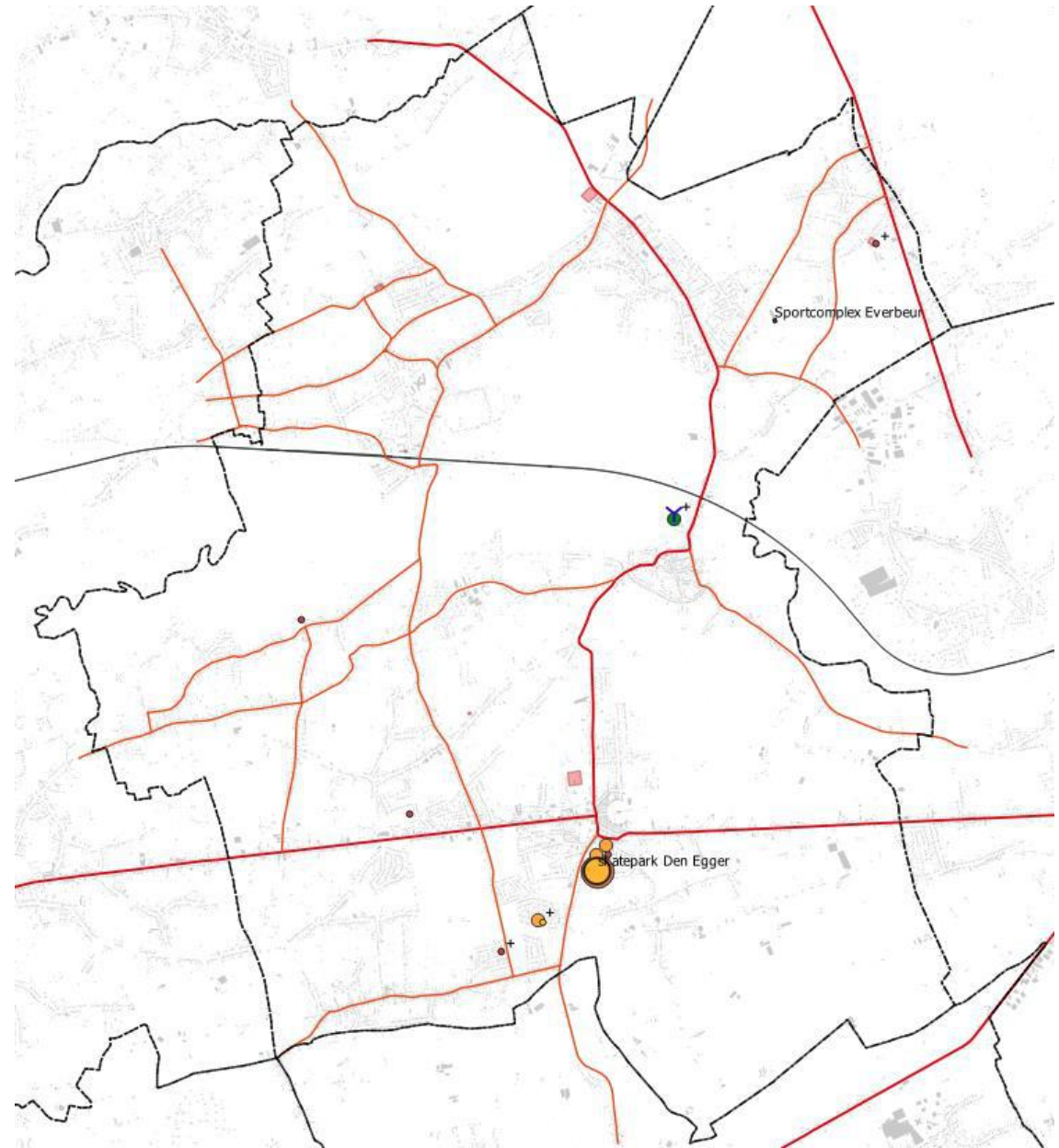

4. Spreiding en tekortzones van formele speelruimte

Kaart met spreiding formele speelruimte

Globaal kunnen we volgende zaken vaststellen i.v.m. de spreiding:

- **De belangrijkste cluster aan formele speelruimten zich bevindt in Scherpenheuvel** en meer bepaald aan Den Egger. Verder bevinden zich enkele formele speelruimtes in woonwijken als de Planetenwijk en Stenen Molen.
- **In de overige kernen is het aantal speelruimtes beperkt.** Vaak gaat het hier om speelruimte(n) verbonden aan een bepaalde gemeenschapsvoorziening (zoals bijvoorbeeld De Keyt in Messelbroek of De Hemmekes in Zichem). Opvallend is dat er – met uitzondering van Scherpenheuvel – **nauwelijks of geen formele speelruimte aanwezig is in de woonwijken** (zie figuur).
- Als we ervan uitgaan dat elke 'mobiliteitskamer' (dat is een zone bepaald door de barrièrewerking van drukke wegen) een kwalitatieve (buurt)speelruimte zou moeten hebben, zijn er dus **veel tekortzones**, zeker als we dit ook confronteren met de demografische cijfers van vorige pagina.

5. Inrichting en uitrusting van formele speelruimte

De formele speelterreintjes verbonden aan gemeenschapsvoorzieningen zijn vaak heel klein en wat verouderd.

Bovendien zijn deze speelterreintjes vaak klassiek en weinig landschappelijk ingericht (speel-toestellen op een valbrekende bodem). Ze zijn eerder aantrekkelijk voor jonge kinderen. Deze terreintjes zijn voor de oudere kinderen en tieners vaak niet groot en uitdagend genoeg. Dan zoeken ze eigen uitdagingen (bijv. op het dak van het speelhuisje klimmen).

Voorbeelden van dit type terreintjes in de stad zijn het speelterreintje aan OC De Keyt in Messelbroek, het speelterreintje aan 't Laer in Okselaar en het speelterreintje achter de sporthal aan Den Egger. **De beperkte ruimte (buurt of zelfs straatniveau) staat in contrast met de rol die ze moeten vervullen (schaalniveau van de deelkern).** Met hun klassieke speeltuin-inrichting bieden ze bovendien **weinig diverse speelmogelijkheden.**

Speelterrains in woonwijken zijn doorgaans groter in oppervlakte. Hun **inplanting is niet altijd perfect** (vaak zij- of achterkanten van woningen), maar ze zijn **meestal voldoende ruim**, zodat buffering mogelijk is.

We zien een goede evolutie in een meer diverse en landschappelijke inrichting

Denk bijvoorbeeld aan zone(s) met speelaanleidingen, afgewisseld met zone(s) met sportfaciliteiten, integratie van reliëf, groenzones, enzovoort. Goede voorbeelden zijn o.a. het terrein in de Planetenwijk en het speelterrein Vossenberg (zie foto). Er staan **nog nieuwe projecten in de steigers die vertrekken vanuit deze nieuwe visie** (bijv. Multimove-pad Averbode, Den Egger, De Keyt,...). Op dit ogenblik is het **aantal formele speelruimten in de deelgemeenten buiten Scherpenheuvel echter zeer beperkt** (zie hoger).

Terreintje aan OC De Keyt in Messelbroek.

Terreintje aan 't Laer in Okselaar.

Terreintje aan Den Egger.

Speelterrein Vossenberg.

6. Resultaten enquête voor kinderen over buitenspelen

Algemene resultaten

In vijf deelgebieden van Scherpenheuvel-Zichem werd door kinderen een vragenlijst ingevuld die peilde naar hun gedrag en meningen rond buitenspelen, maar ook naar hoe zij naar school gaan.

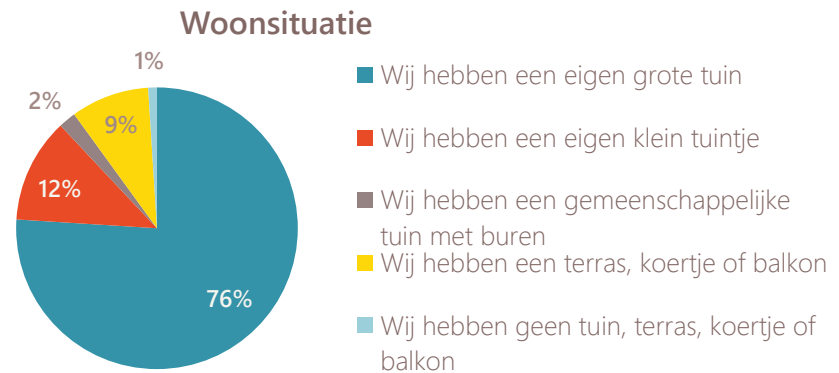
In totaal vulden **94 kinderen** de vragenlijst in. Het gaat om volgende lagere scholen:

- Averbode: KSD De Vlindertuin
- Okselaar: VBS Ons Wereldje
- Scherpenheuvel-centrum: VBS Onze-Lieve-Vrouw
- Schoonderbuken: VBS Sint-Jozefschool
- Zichem: BS 't Stokpaardje

Hieronder worden de voornaamste resultaten weergegeven:

Woonsituatie

- **9 op de 10 van de ondervraagde kinderen heeft thuis een eigen tuin.** Dit is van belang om de resultaten met betrekking tot buitenspelen op een goede manier te interpreteren.

Hoe vaak spelen kinderen buiten?

- De frequentie waarop kinderen buiten spelen in hun buurt (= op straat, op een speelpleintje of sportveldje, in een park of op een plein) varieert.
- **14% speelt nooit buiten**
- De meerderheid (55%) doet dit **één dag tot enkele dagen per week**.
- **1 op de 4 kinderen speelt bijna elke dag buiten.**

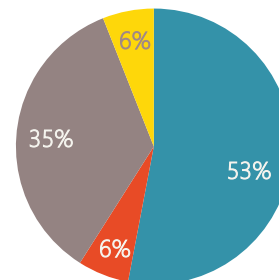
> 6. Resultaten enquête voor kinderen over buitenspelen (vervolg)

Algemene resultaten

Waar spelen kinderen meestal buiten?

- **De meerderheid van de ondervraagde kinderen (53%) speelt meestal buiten in zijn/haar eigen tuin.** Spelen in de publieke ruimte is dus minder evident in Scherpenheuvel-Zichem.
- **Slechts 6% van de kinderen speelt in de eigen straat.**
- 1 op 3 kinderen speelt buiten op een speelterreintje, sportveldje of in een park in de buurt van zijn/haar woning.

Waar spelen kinderen meestal buiten?

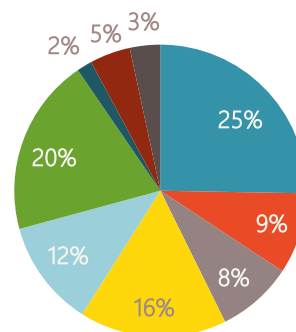

- In mijn tuin
- In mijn straat
- Op een speelterreintje, sportveldje of in een park in de buurt
- Buiten mijn eigen buurt

Wat zet kinderen aan om vaker buiten te spelen?

- De redenen/motivaties om vaker buiten te spelen zijn divers, maar in het algemeen blijkt de **aanwezigheid van meer leuke speelplekken in de buurt (25%) de belangrijkste reden te zijn voor kinderen opdat ze meer buiten zouden spelen.**
- **Veilige fiets- en voetpaden (16%) en minder auto's in de buurt (12%)** blijken ook belangrijke redenen.
- Bijkomend is ook minder huiswerk (20%) een belangrijke reden.

Wat zet kinderen aan om vaker buiten te spelen?

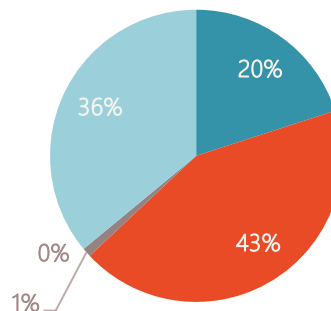

- Meer leuke speelplekken in mijn buurt
- Meer parkjes of natuur in mijn buurt
- Het moet makkelijker zijn om met vriendjes af te spreken
- Veilige fiets- en voetpaden
- Minder auto's in mijn buurt

Hoe gaan kinderen naar school?

- **Het merendeel van de ondervraagde kinderen (43%) gaat met de fiets of te voet (20%) naar school.**
- Ongeveer 1 op 3 kinderen gaat met de auto naar school.

Hoe gaan kinderen naar school?

- Te voet
- Met de fiets
- Met de bus/tram/metro
- Met de auto
- Met de stap

Mogen kinderen alleen naar school gaan?

- **70% van de kinderen mag alleen naar school gaan** (zonder hulp/begeleiding van een volwassene).
- **De belangrijkste redenen waarom kinderen niet alleen naar school gaan is omdat ze niet mogen van hun ouders (33%), omdat het verkeer te gevaarlijk is (29%), en/of omdat ze te ver van school wonen (21%).**

7. Eerste resultaten online vragenlijst voor jongeren

Wie vulde de online vragenlijst in?

Door de Jeugddienst is een online enquête verspreid voor jongeren.

In totaal vulden **77 kinderen en jongeren** de vragenlijst in. Dit waren beduidend meer jongens. De meeste vragenlijsten werden ingevuld door jongeren in Scherpenheuvel-Centrum, Testelt en Schoonderbuken. De meesten hebben een eigen tuin.

De leeftijd van de respondenten was divers. Ongeveer de helft was een jongere tussen 12 en 18 jaar. Alle jongeren samen (inclusief jongvolwassenen van +18 jaar), maken ongeveer drie vierde uit van de bevroegden.

minder dan 5 jaar:	3
7-9 jaar:	9
10-12 jaar:	9
13-15 jaar:	17
16-18 jaar:	21
meer dan 19 jaar:	20

Op de volgende pagina's worden de voornaamste algemene resultaten van deze online vragenlijst weergegeven. De antwoorden op open vragen worden verwerkt in de deelgebieden.

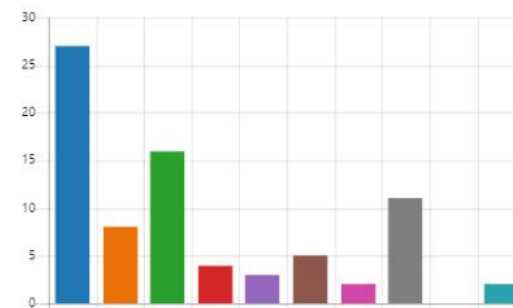
Ik identificeer mij als

meisje	31
jongen	45
anders	0

Waar woon je?

Scherpenheuvel Centrum	27
Zichem	8
Testelt	16
Messelbroek	4
Keiberg	3
Averbode	5
Okselaar	2
Schoonderbuken	11
Kaggevinne	0
Andere	2

Hoe woon je?

Wij hebben een eigen tuin.	71
Wij hebben een gemeenschap...	0
Wij hebben een terras, koertje...	6
Wij hebben geen buitenruimte.	0

> 7. Eerste resultaten online vragenlijst voor jongeren (vervolg)

Algemene resultaten

Afspreken met vrienden:

Slechts een kleine minderheid van de respondenten spreekt nooit buitenshuis af met vrienden (zie grafiek 1).

Overwegend spreken de respondenten 1 of een paar dagen per week buitenshuis af met vrienden.

Opvallend is dat ze elkaar toch **vooral in de eigen buurt** ontmoeten, aan de hobby's of in de schoolomgeving (grafiek 2). Elkaar buiten ontmoeten in de publieke ruimte is dus belangrijk.

Wat hen meer buiten zou doen afspreken (grafiek 3):

- Meer leuke (groene) ontmoetingsplekken
- Veilige fiets- en voetpaden
- Meer sociaal veilige plekken

Meer en betere leuke ontmoetingsplekken in de buurt blijkt de belangrijkste reden.

Dit ligt in de lijn van de enquête voor kinderen.

Dit lijkt dus wel een werkpunt voor de stad.

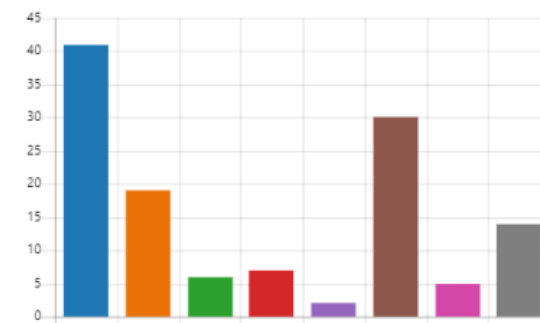
1. Hoe vaak spreek je met vrienden buitenshuis af?

● Nooit	12
● 1 keer per week	25
● Een paar dagen per week	29
● Bijna elke dag	10
● Echt wel elke dag	1

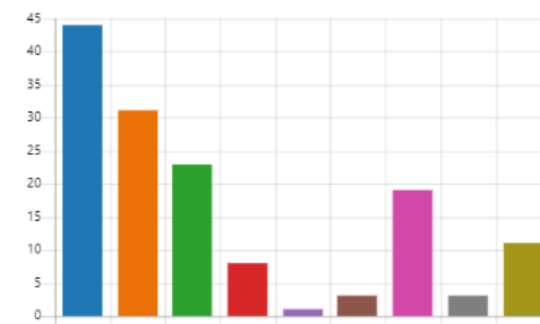
2. Waar ontmoet je je vrienden het vaakst buiten? Duid maximaal 2 antwoorden aan.

● In mijn eigen buurt.	41
● In de schoolomgeving.	19
● Bij een sportveldje.	6
● Aan het skatepark.	7
● Bij het station/de bushalte.	2
● Bij de sportclub / jeugdbeweg...	30
● In de winkelstraat/winkelcentr...	5
● Andere	14

3. Wat moet er veranderen zodat je meer buiten zou afspreken? Duid voor jou de 2 belangrijkste antwoorden aan.

● Meer leuke ontmoetingsplekk...	44
● Meer groene plekken in de bu...	31
● Veilige fiets- en voetpaden.	23
● Meer en beter openbaar verv...	8
● Meer mogen van mijn ouders.	1
● Minder politie.	3
● Meer veilige plekken (sociale c...	19
● Niets, het is goed zoals het is.	3
● Andere	11

> 7. Eerste resultaten online vragenlijst voor jongeren (vervolg)

Algemene resultaten

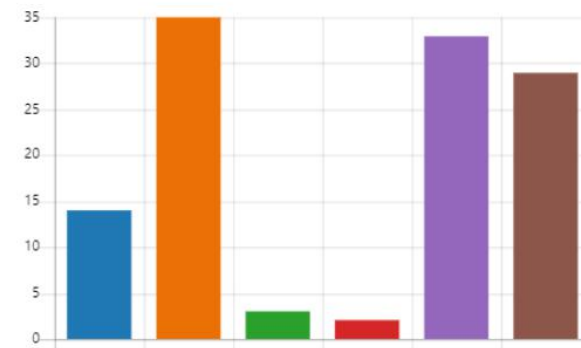
Vervoer naar school:

De respondenten konden hier meerdere vervoersmiddelen selecteren.

De fiets is het belangrijkste vervoersmiddel naar school. Iets minder dan de helft van de respondenten gebruikt dit vervoersmiddel.

Bus en auto scoren net iets minder.

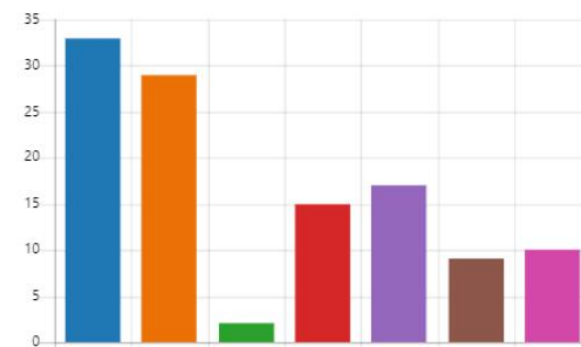
7. Hoe ga je naar school?

Wat hen het meest tegen houdt om te voet of met de fiets naar school te gaan is de afstand.

Maar '**te gevaarlijk verkeer**' blijkt een bijna even belangrijke factor.

8. Wat houdt je tegen om te voet of met de fiets naar school te gaan? Je mag meerdere antwoorden aanduiden.

B. SPEELWEEFSEL IN DE DEELKERNEN

Speelweefsel in de deelen

Het speelweefsel van de deelen wordt in aparte pdf-documenten in beeld gebracht en geanalyseerd.

1. Scherpenheuvel-Centrum

2. Keiberg

3. Messelbroek

4. Schoonderboken

5. Zichem

6. Averbode

7. Testelt

8. Okselaar

1. Speelweefsel in woonkern Scherpenheuvel-Centrum

1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen

Typering van de woonkern

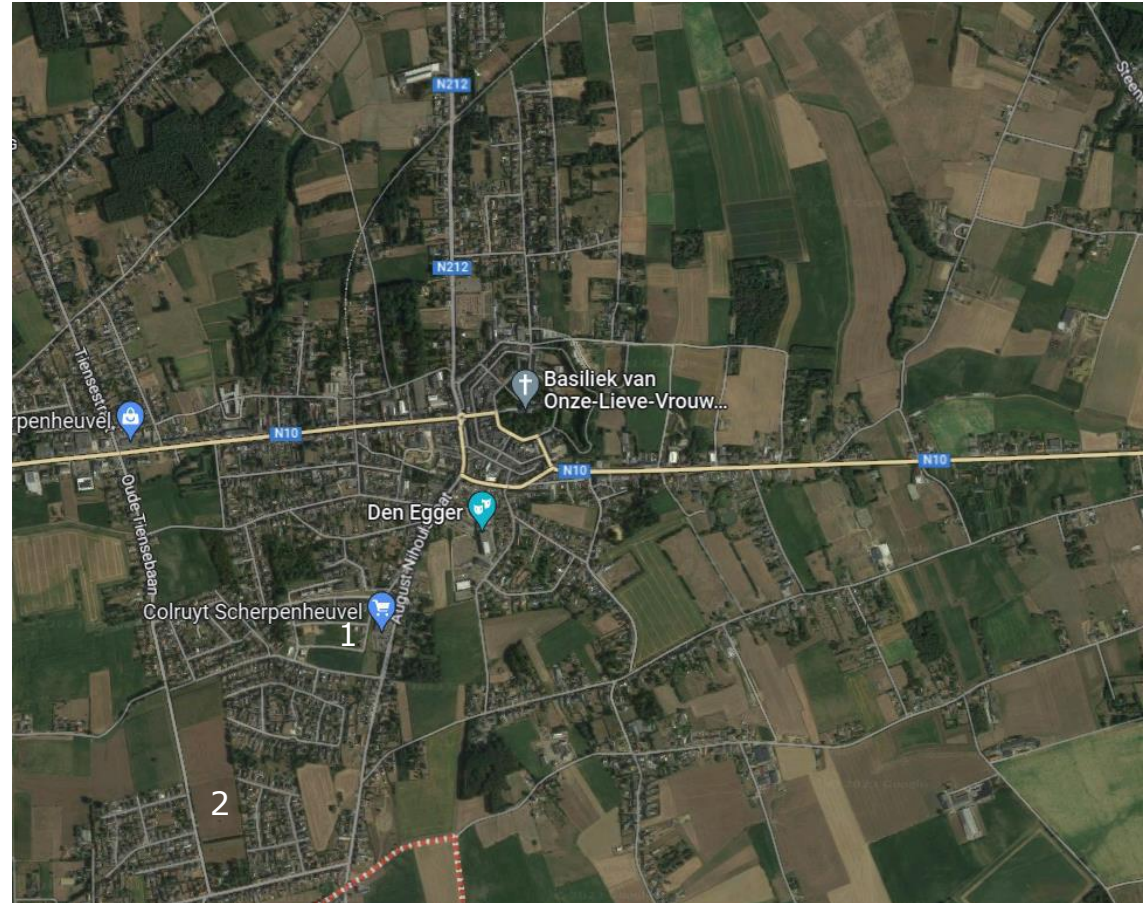
De **historische kern** van Scherpenheuvel is gelegen op een heuvel en **concentreert zich rond de O.L.V.-Basiliek** die een baken vormt in het landschap. Deze morfologie zorgt ervoor dat dit stadsgedeelte duidelijk te onderscheiden is van de recentere woonwijken errond. Het woonweefsel van de historische kern is compact met gesloten bebouwing. In dit stadsgedeelte vinden we verschillende buurtvoorzieningen terug.

Buiten de historische kern dijkt het woonweefsel verder uit langs de verbindingswegen (N10 en N212), voornamelijk in noordelijke, zuidelijke en westelijke richting. Hier komen voornamelijk **verkavelingen** en **woonlinten** voor met open en halfopen bebouwing. Deze woonwijken zijn ruimtelijk-functioneel ook minder verbonden met de historische stadskern.

Ten noorden van het centrum (richting Zichem, bijv. Oude Bergstraat, Mollenveldwijk) is er **minder verblijfsruimte** en zijn er weinig voorzieningen.

Opvallend is dat er **tussen veel woonwijken aan de zuidkant momenteel open ruimte is**. Een lopende grote verkaveling (Sparrenlaan/Perenlaan) (1) zorgt in de nabije toekomst wel voor meer verbinding. Het festivalterrein van Lolands (2) is ook interessant als verbinding met Schoonderbuken. Naar het westen loopt Scherpenheuvel geleidelijk over in de woonlinten van Keiberg.

De **wijkjes aan de Merellaan-Lijsterlaan en Scheldelaan-Demerlaan-Ijzerlaan** worden behandeld in het hoofdstuk 'Schoonderbuken'. Het wijkje aan Vossenberg komt aan bod in het hoofdstuk 'Keiberg'.

> 1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen (vervolg)

Groenzones en natuurgebieden

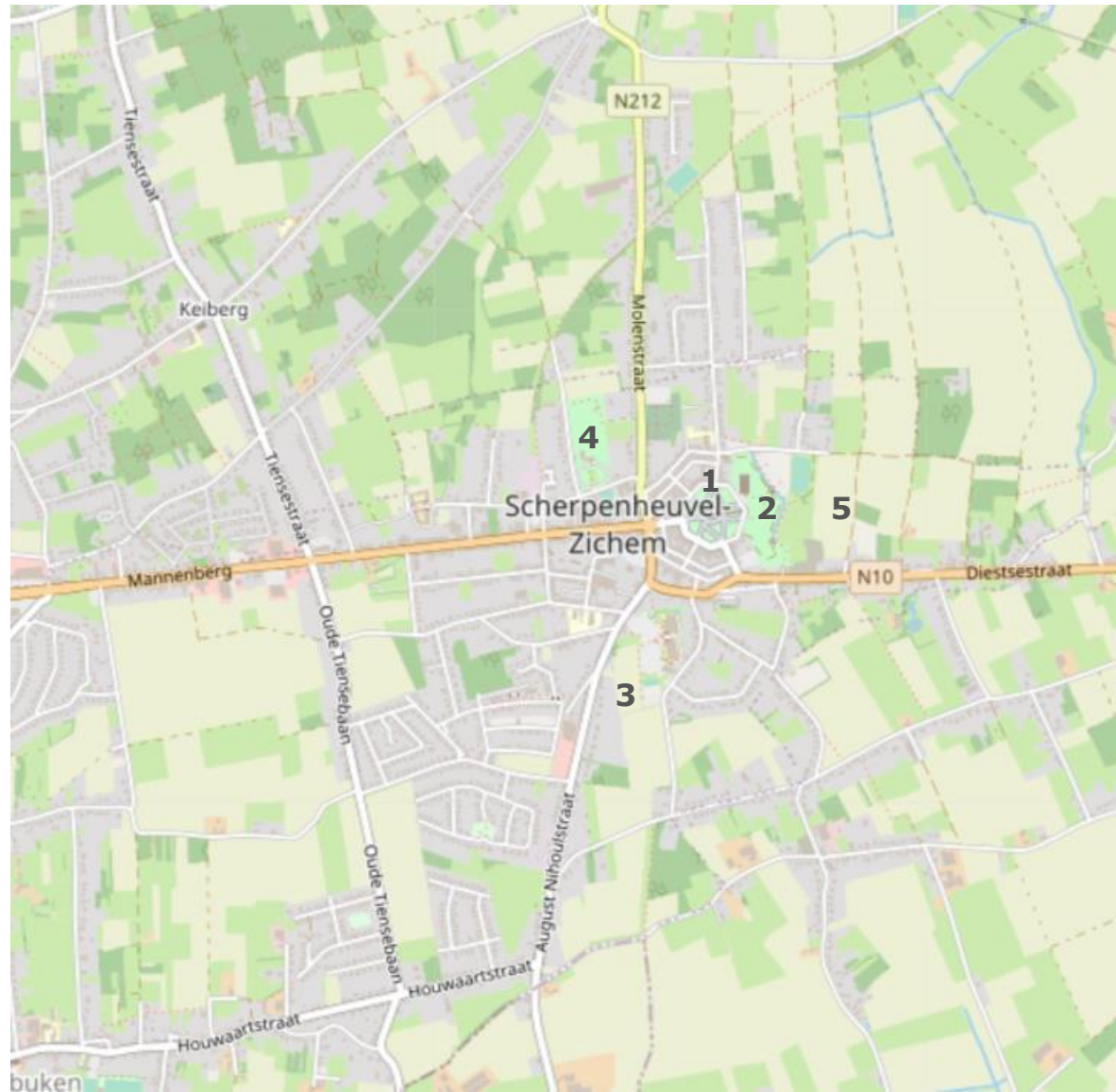
Op dit moment is het **Basiliëkpark (1)** de belangrijkste groenzone voor Scherpenheuvel. Dit park staat vooral in dienst van het bedevaartgebeuren en is ook een stiltegebied. De oostkant, **aan de Mariahel (2)**, heeft een meer recreatief medegebruik.

Site **Den Egger** wordt binnenkort uitgebreid met een **stadspark (3)** van aanzienlijke omvang.

De Chiro ligt naast een groot **kasteeldomein (4)** in private eigendom.

In vergelijking tot de andere dealkernen heeft het centrum van Scherpenheuvel **minder toegang tot 'pittoreske' groen- en natuurgebieden**. Dit lezen we ook in de online enquête: *"Hier in Scherpenheuvel is er veel te weinig groen! Veel meer groen, meer bomen!"* De **oostkant (5)** bestaat uit uitgestrekte landbouwpercelen met veel (maar zeer rechtlijnige) landwegen.

> 1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen (vervolg)

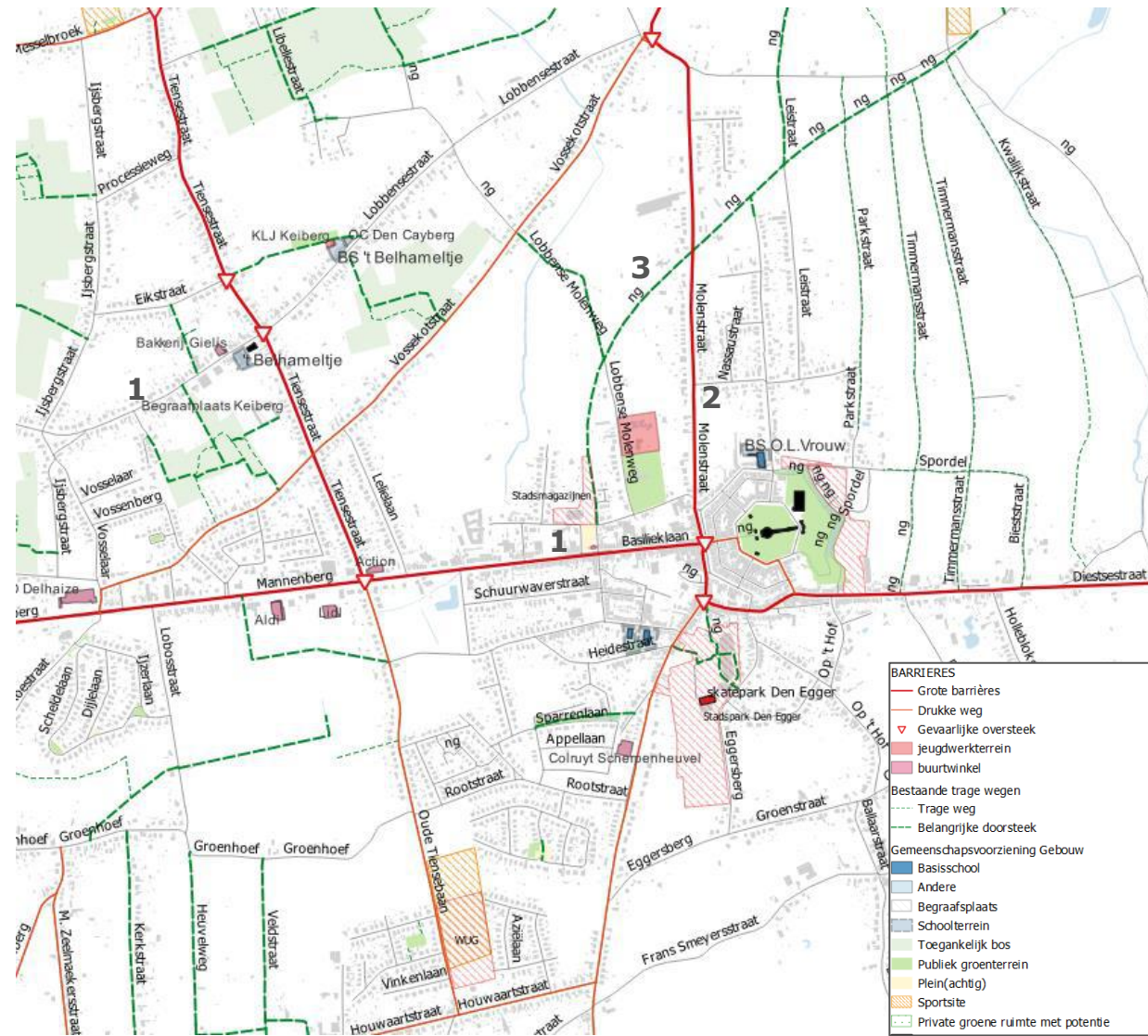
Mobiliteit

Scherpenheuvel-centrum wordt doorkruist door enkele verbindingswegen waarvan de **N10 (1)** de belangrijkste is. Deze gewestweg vormt de verbinding tussen Aarschot en Diest en bevat bijgevolg veel druk doorgaand verkeer.

De **N212 (2)** vormt de verbinding met de E314 en Schoonderbuchen in het zuiden en met Zichem en Averbode in het noorden.

Zowel de N10 als de N212 lopen **dwars door het centrum** van Scherpenheuvel. Ze bevatten veel autoverkeer en zijn moeilijk overstekbaar. Hierdoor zijn beide wegen (en in het bijzonder de N10) belangrijke **barrières** voor kinderen en jongeren.

De **oude spoorwegberm (3)** vormt een belangrijke autovrije fietsverbinding voor kinderen en jongeren tussen Scherpenheuvel-centrum en Zichem.

> 1.1. Scherpenhevel-centrum algemeen (vervolg)

Mobiliteit

Hieronder is een overzicht te zien van de gevaarlijke straten of kruispunten en de suggesties voor mobiliteit uit de online enquête van jongeren.

Gevaarlijkste straten of kruispunten	Ideeën om te verbeteren
Het rond punt	
Rondpunt	
august nihoulstraat ; niet overal fietspad en autos die heel hard naast je rijden Prattenborgrstraat ; te klein	Het is gevaarlijk om te fietsen in Scherpenhevel wij wonen in de stenemolenstraat en moeten de grote straat volgen naar den egger . Er is niet overal fietspad en ze rijden er heel hard
Basilekiaan, prattenborgrstraat, august nihoulstraat, Molenstraat, etc..	Het is in Scherpenhevel enorm gevaarlijk om je te verplaatsen. Je moet steeds gevaarlijke wegen kruisen (Basilekiaan, Prattenborgrstraat, August Nihoulstraat, etc.) om je te verplaatsen in het centrum. Er wordt te hard en te veel gereden, waardoor het centrum niet echt gezellig is. Bovendien zijn er ook geen faciliteiten. We verzamelen liever met onze fiets aan Den Egger om erop naar Diest te fietsen en daar te padellen , zwemmen, iets te gaan drinken of in het park te zitten.
Eigenlijk is elke doorrijstraat in Scherpenhevel niet chijl . Er wordt hard gereden, vlak naast u af omdat er niet overal fietspaden zijn. De vrachtwagens zijn luid, te breed en soms ook gewoon vuil.	
Je kan bv ook niet van de basilek naar den Egger zonder een drukke baan over te moeten steken.	
Prattenborgrstraat kruis punt	
Aan het café het molenhuis Centrum geen fietspaden dus gevaarlijk	Te ver Onveilige route
Rond punt	
	Goeie fietswegen
Kruispunt Action, centrum Zichem, fietssuggestiestroken prattenborg en kerkhof, rondpunt vest Scherpenhevel	
Alle invalswegen naar Scherpenhevel. Het rondpunt in het centrum, kruispunt August Nihoulstraat en Prattenborgrstraat zijn de gevaarlijkste punten om over te steken aangezien de auto en vooral vrachtwagens hier gehaast de zebrapaden negeren. De uitlopers van de Molenstraat (na kerkhof) en August Nihoulstraat (vanaf recht stuk achter Den Egger tot aan de Colruyt) zijn ook extra gevaarlijk omdat daar steeds hard wordt opgetrokken en de zone 30 & 50 totaal niet wordt gerespecteerd.	Verkeersdrukte en veiligheid is op alle plekken in de stad een probleem. Ons verplaatsen met de leden van de chiro binnen Scherpenhevel is steeds een opgave omwille van de drukke invalswegen die we moeten trotseren. De wegen zijn ook nog eens saai en grijs zonder enig groen. Een aantal verkeersremmers met hagen, bomen, groen zou een grote meerwaarde zijn. De nieuwe busverbinding brengt het station van Zichem al wat dichterbij Scherpenhevel. Ik kijk hier naar uit!
August Nihoulstraat-Prattenborg	
Aan kleuterschool (OLV) Fietspad dat opeens verdwijnt.	

Gevaarlijkste straten of kruispunten	Ideeën om te verbeteren
Basilekiaan, heel gevaarlijk voor fietsers! Het punt aan Mannenberg met rode lichten! Gevaarlijk voor voetgangers en automobilisten. August Nihoulstraat in centrum, gevaarlijk voor fietsers! Van centrum naar kerkhof, heel gevaarlijk voor fietsers. Eigenlijk is de ganse stadskern gevaarlijk!	
Drukke verbindingswegen doorheen de centra. Een omleidingsweg, ring, tangent, etc. voor Scherpenhevel is hoogdringend om de Stad enige toekomstige ontwikkeling te gunnen.	Het Isabella en Albertusplein is vandaag weinig dynamisch. De aanwezige handel is volledig gefocust op het bedevaartstoerisme waardoor er buiten het seizoen, na 18uur 's avonds bijzonder weinig activiteiten zijn. De Stad zou moeten inzetten op een diversificatie. Een veilige fietsverbinding tussen Zichem en Averbode zou een grote meerwaarde zijn. De voetgangers en fietsersmobiliteit in Scherpenhevel-Zichem laat te wensen over. Elke dorpskern wordt doorkruist door drukke wegen, waardoor de centra zeer onaantrekkelijk en onveilig zijn voor vrijetijdsbesteding .
Ik denk dat het redelijk veilig is maar de afstelling van de lichten aan de Mannenberg kan beter. Fietsers en voetgangers krijgen veel eerder dan auto's rood.	De wandelpaadjes op kaart zetten want er zijn er veel maar die vind je nergens op een kaart. Eventueel met aanvulling van fijne stopplaatsen.
August Nihoulstraat , smal fietspad met veel opritten van woningen + 70km/u weg	
Kruispunt aan de action	/
Spiegels die heel erg bedriegen, denk maar aan de spiegels als je de groenstraat uitrijdt richting de colruyt .	
Het kruispunt bij de brandweer ongeveer.	
Kruispunt Michel Jansstraat en Den Egger	
-oprit egger -lichten action -bocht aan de brandweer	

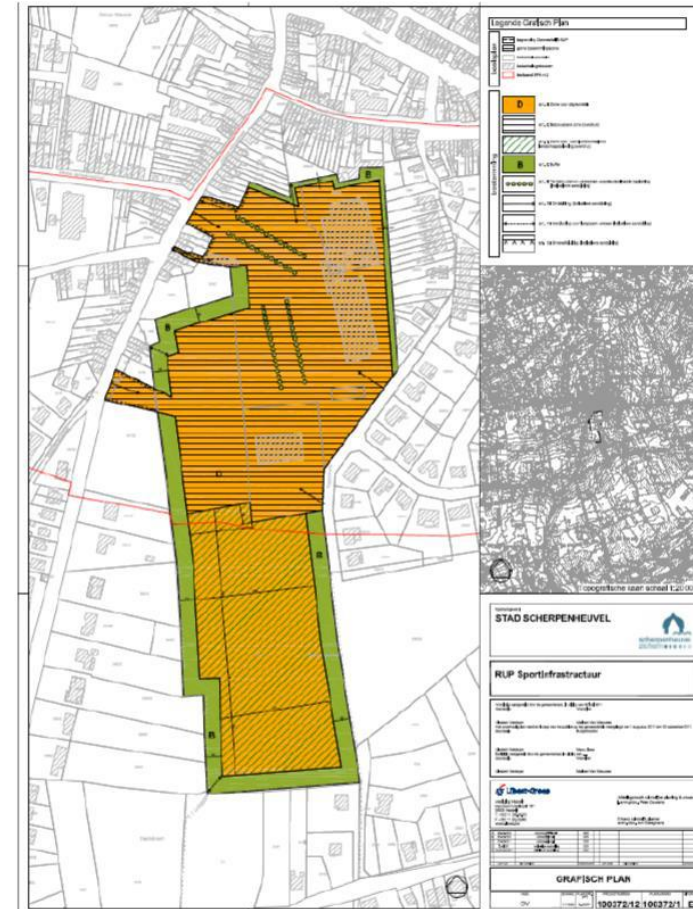

Belangrijke plannen: Masterplan Stadspark

Voor de omgeving van Den Egger wordt een masterplan opgemaakt. Het huidige RUP Sportinfrastructuur vormt het verordenend kader, maar bevat enkele verouderde elementen. Aan de hand van het masterplan wil de stad een nieuwe visie opmaken voor het gebied.

Het nieuwe Stadspark moet een kwalitatieve **ontmoetingsplek worden voor jong en oud**, vlakbij het centrum van Scherpenheuvel. De site zal ontwikkeld worden als **parkachtige omgeving** met onder andere zachte sportfaciliteiten en spelelementen, wandelpaden, rustige ontmoetingszones, groene ruimtes en ruimte voor tijdelijke evenementen.

De omgeving rond Den Egger vormt vandaag reeds een belangrijke plek voor kinderen en jongeren (zie Deelgebied 1). Een kwalitatieve ontwikkeling tot Stadspark kan van deze site dé speel- en ontmoetingsplek maken in het speelweefsel van Scherpenheuvel.

Grafisch plan RUP Sportinfrastructuur

> 1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Parking achter de basiliek

Op de omgeving ten oosten de Mariahal is het RUP 'Parking achter de basiliek' van toepassing (d.d. 14/03/2013).

Dit RUP voorziet twee zones voor landschapsparking (zie figuur). De noordelijke parking is reeds aangelegd, de zuidelijke parking nog niet.

Bij de ontwikkeling van de zuidelijke parking is het belangrijk dat er voldoende **gebufferd wordt naar de westzijde toe** (tussen de Rozenkransweg en toekomstige parking), **zodanig dat deze plek kan blijven functioneren als rust- en ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren**. Dit kan bijvoorbeeld door het bestaande talud met bomen maximaal te behouden.

Het voetbalterrein zal verdwijnen in 2025. Deze zone wordt bouwrij agrarisch gebied.

RUP stadskern Scherpenheuvel

Voor de stadskern van Scherpenheuvel is een RUP in opmaak. Dit RUP heeft tot doel om de bouw- en ontwikkelingsmogelijkheden beter te sturen om zo de leefbaarheid en kwaliteit van het centrumgebied te verhogen. Het RUP biedt een kader voor de ontwikkeling van de site van de stadsmagazijnen en 't Boemelke tot aantrekkelijke stadspoort (zie ook verder) en voor de ontwikkeling van drie groene vingers (waarvan de site van Den Egger en de site van de stadsmagazijnen er twee zijn).

Legende Grafisch Plan	
basisplan	begrenzing Gemeentelijk RUP
	grens bestemmingszone
	kadastrale percelen
	kadastrale gebouwen
	bestaand RUP Zonevrije Recreatie: Deelplan 2 - Voetbalveld Spordel
bestemming	art. 6. Zone voor landschapsparking
	art. 7. Zone voor kwaliteitsvol openbaar domein
	art. 8. Buffer
	art. 9. Bouwrij agrarisch gebied
	art. 10. Verbinding voor langzaam verkeer (indicatieve aanduiding)
	art. 11. Ontsluiting (indicatieve aanduiding)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

In 2009 is het RUP Zonevremde recreatie goedgekeurd. Dit RUP bestaat uit verschillende deelplannen die van toepassing zijn op het deelgebied Scherpenheuvel-centrum:

1. **Deelplan Molenstraat:**
Het bestaande voetbalterrein is bevestigd als zone voor dagrecreatie. Tussen deze zone en het naastgelegen woongebied is een bufferzone voorzien.

2. **Deelplan Op 't Hof:**
De recreatiezone is bevestigd als zone voor dagrecreatie.

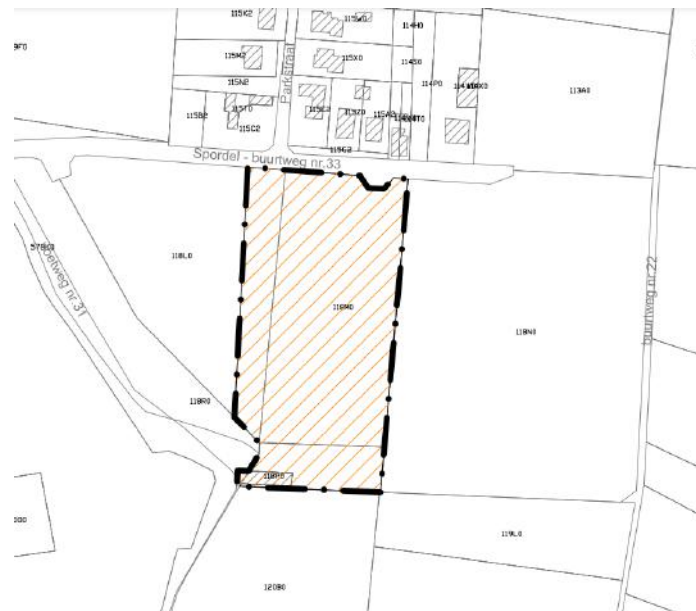
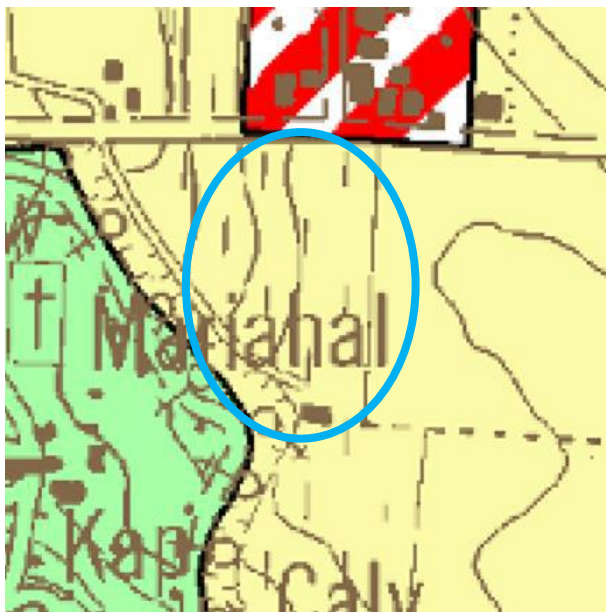

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

3. Deelplan Voetbalterrein KWB Scherpenheuvel:

Het voetbalterrein is aangeduid met een overdruk 'zone voor recreatieve doeleinden'. Deze overdrukzone vervalt op 31/12/2025. **De gewestplanbestemming, zijnde agrarisch gebied, zal op deze locatie worden hersteld.**

Dit betekent dat recreatieve ontwikkelingen er niet meer mogelijk zijn.

- Legende
- RUP-grens
 - zonegrens
 - art. 3 zone voor recreatieve doeleinden (in overdruk)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

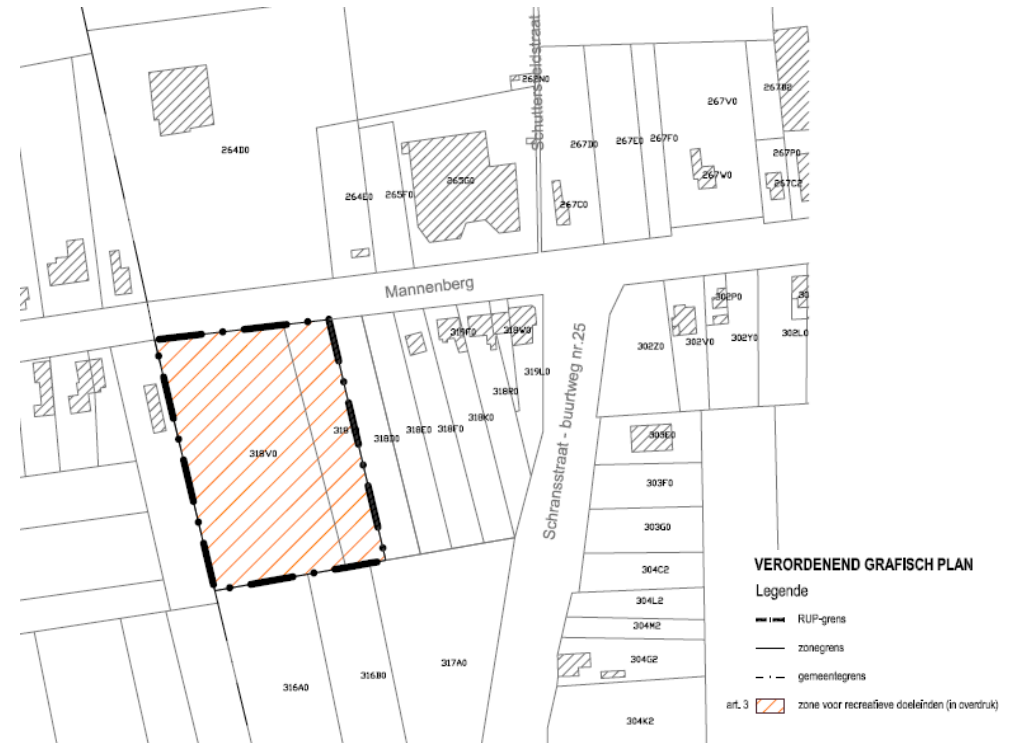
4. Deelplan Mannenberg Voetbalveld FC

Nelly Boys:

Het voetbalterrein is aangeduid met een overdruk 'zone voor recreatieve doeleinden'. Deze overdrukzone vervalt op 31/12/2025.

De gewestplanbestemming, zijnde agrarisch gebied, zal op deze locatie worden hersteld.

Dit betekent dat recreatieve ontwikkelingen er niet meer mogelijk zijn.

> 1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen (vervolg)

Kind- en tienvoorzieningen

Scherpenheuvel-centrum bevat een aantal gemeenschapsvoorzieningen die relevant zijn voor kinderen en jongeren.

We onderscheiden **twee basisscholen**:

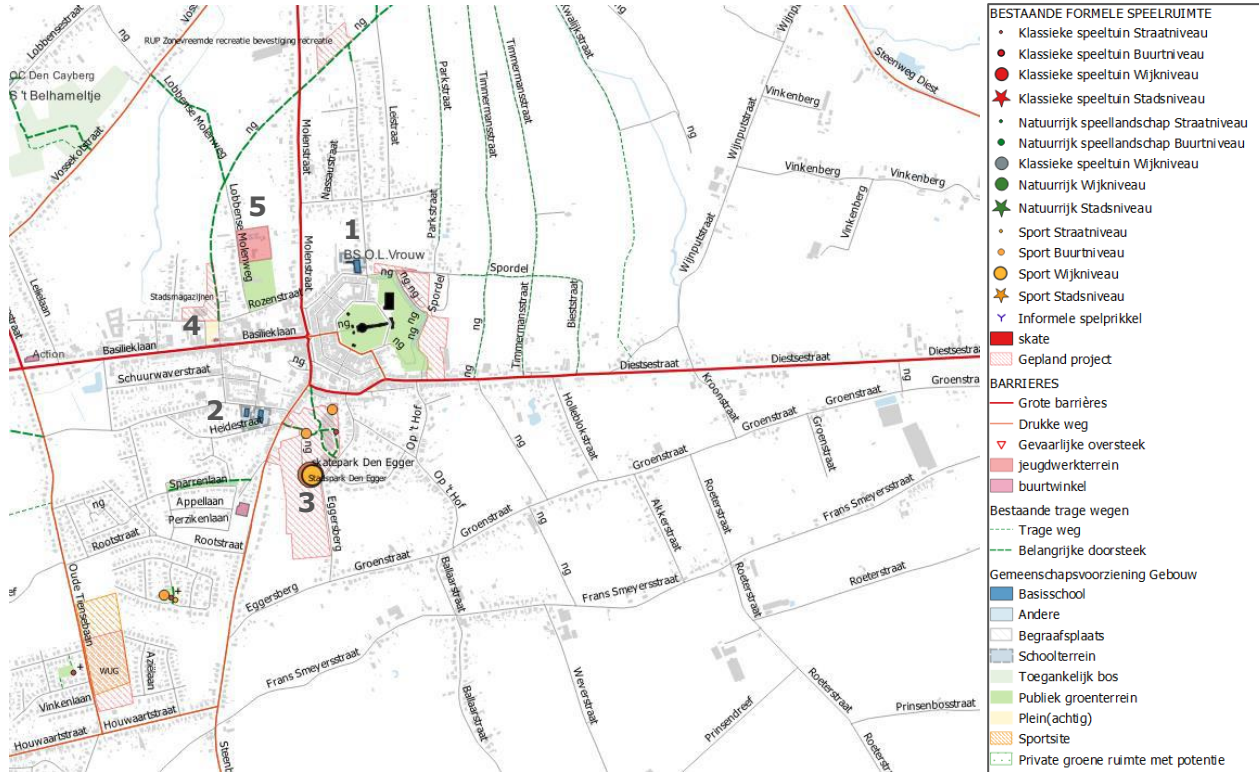
- Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw (1)
- Basisschool voor buitengewoon onderwijs Klaverblad (2).

De site van **Den Egger** (3) is een belangrijke cluster van kind- en tienvoorzieningen. Ze omvat:

- De stedelijke sporthal
 - Het cultureel centrum
 - De Hagelandse Academie voor Muziek en Woord
 - De buitenschoolse kinderopvang Baloe.
- Verder zijn er op deze site ook verschillende sport- en speelvoorzieningen in open lucht aanwezig zoals en het skatepark, het BMX-parcours, een outdoor fitnessstoestel, een basketbalveldje, een petanquebaan en een speeltoestel met valbrekende bodem.

Langs de Basielieklaan ligt **jeugdhuis 't Boemelke** (4) en **Chiro Scherpenheuvel** (5) bevindt zich op het domein van het Landhuis Michiels.

Langs de steenwegen en rond de basieliek zijn heel wat **winkels** te vinden. Opvallend is de concentratie van supermarkten langs de N10.

VB Onze-Lieve-Vrouw

CC en sporthal Den Egger

Jeugdhuis 't Boemelke

> 1.1. Scherpenheuvel-centrum algemeen (vervolg)

Kind- en tienervoorzieningen

Hiernaast is een overzicht van de belangrijkste plekken die de jongeren uit de online enquête aanduiden voor Scherpenheuvel-Centrum.

Ze noemen vooral:

- Den Egger met sporthal, skatepark
- Jeugdhuis 't Boemelke
- Chirobos
- Basiliepark en groene ruimte rond Mariahal, die opvallend vaak worden genoemd.
- Gewoon rondwandelen in het groen wordt ook vermeld.

Buiten het centrum noemen ze vooral de bossen en 'Lekdreef' in Averbode (om te wandelen en te ravotten) en Messelbroeken.

De treinstations in Zichem en Testelt worden "poort naar andere plekken" genoemd, met "mogelijkheid om naar andere steden te trekken".

Jeugdhuis Boemelke , rond de basiliek
Basiliek, Mariahal Wandelen, mooi
Den egger : wij komen er samen met de fiets Gras en voetbal aan Mariahal: voetballen, chillen, frisbee
Den Egger: Rondhangen, sociaal contact, verzamelpunt van waaruit we iets gaan doen. De Boemel: afspreken met vrienden
Jeugdhuis boemel
De egger
De Boemel Skatepark maar niet laat want dan vies volk daar
JH Boemel. Iets drinken en praten met vrienden.
Boemel, sporthal, basiliek, Omgeving basiliek: Iets drinken op een zomerdag, geen verkeer in de zomermaanden. Chirokalken: Samenkomen met de jeugdbeweging Den Egger: Fuiven, evenementen, etc.
Rond de basiliek, de sporthal, skatepark
Geen. We spreken thuis af of in Diest.
Mariahal, Kapel aan basiliek.
Het park rond de basiliek. Enige plaats waar er nog een beetje groen in het centrum is.
Den Egger, August Nijhoustraat 74: Verzamelplaats voor culturele activiteiten. Isabella en Albertusplein: Hapje en drankje in het weekend.
Jeugdhuis de boemel is voor mij de enige gezellige plek om samen te komen met vrienden om te praten, spelletjes te spelen en te dansen
Wandelpaden Gezellige cafeetjes en brasseries Het is fijn met de hond en vrienden te gaan wandelen in de mooie natuur en tussen in ergens te kunnen stoppen om iets te eten of drinken.
Basiliek
Skatepark oud zwembad Parking Den Egger
EGGER, Basiliek, bos winkels bij vrienden zitten en leuke dingen gaan doen
Den egger , baseliek
Het skatepark & het Chirobos
Het skatepark
Het skatepark

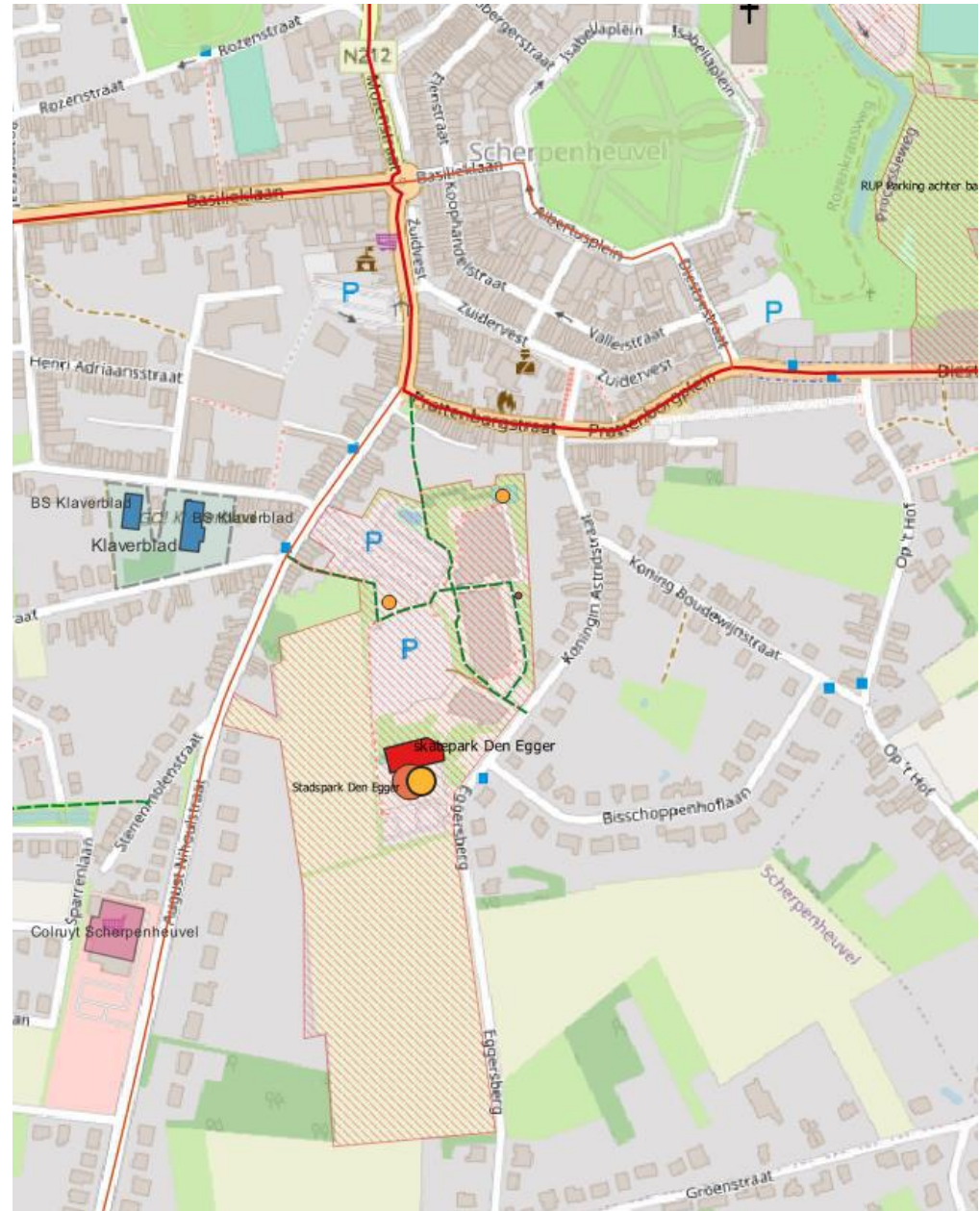

1.2. Specifieke plekken

Den Egger / Stadspark:

Analyse:

- **Ligging:**
Eerder aan de zuidrand van Scherpenheuvel. De August Nihoulstraat vormt een barrière aan de westkant. Er is een potentieel een interessante doorsteek naar de Stenenmolenstraat. Richting het centrum is er al een belangrijke trage wegverbinding, naar de Prattenborgstraat. Er is veel passage van jongeren op de site omwille van de voorzieningen (sport, cultuur).
- **Oppervlakte:**
Grote oppervlakte, geschikt als recreatieruimte op stadsniveau. De oppervlakte wordt nog ruimer n.a.v. de ontwikkelingen voor het stadspark.
- **Inplanting en buffering:**
Rond het gebouw is er veel restruimte. Daar is ook weinig buffering t.a.v. het bestaande speel- en basketterreintje.
- **Schaalniveau:**
Deze site functioneert op stadsniveau.
- **Uitrusting en voorzieningen:**
Er zijn heel wat stedelijke voorzieningen:
 - sporthal
 - cultuur
 - skate en bike
 - outdoor fitness / Callisthenics
 - een speelterreintje
 - een basketveldje (recent vernieuwd)
- **Landschapskwaliteiten en basisontwerp:**
Een goed basisontwerp ontbreekt, maar er wordt een masterplan opgemaakt voor het stadspark.

Den Egger / Stadspark:

Elementen uit de inspraak:

Zowel bij jongens als bij meisjes valt het op dat zij niet zomaar alle plekken aan Den Egger gebruiken en/of leuk vinden. **Ze kiezen hun plekken uit in functie van wat ze er kunnen doen en op basis van wat ze van de plek vinden.**

De **belangrijkste plekken voor kinderen** rond Den Egger zijn:

- **Het speeltuintje achter het cultureel centrum:**

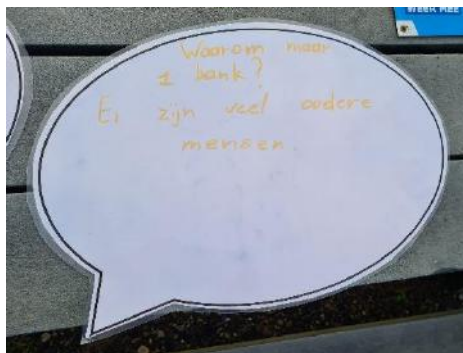
Deze plek vinden kinderen leuk omdat het hier rustig is. Wel geven ze aan dat het speelterreintje best groter mag zijn. Het draaitoestel is het enige speelelement dat leuk is.

"Klein, niet speelbaar. Draaitoestel is enige dat leuk is."

- **Petanque en naastliggend grasveld:**

Op het grasveldje wordt vaak gevoetbald. Voor sommige kinderen (vooral meisjes) zouden extra bankjes of een zithoekjes hier welkom zijn, omdat hier ook vaak oudere mensen komen. Extra banken komen best aan de zijkant van het grasveld zodat er ook nog gevoetbald kan worden.

"Waarom maar één bank? Er zijn veel oudere mensen."

- **De outdoor fitness:**

Dit vinden kinderen een leuke plek om te sporten of om met elkaar af te spreken. Sommigen geven echter aan dat de toestellen te hoog zijn voor kinderen en dat het leuk zou zijn moest er een lager toestel bijkomen. Meisjes geven aan dat hier soms onaangename mensen zitten. Op die momenten mijden ze deze plek.

"Het is wel leuk, maar er komen wel stomme mensen."

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

• **Het basketbalveldje:**

Vooral jongens komen hier naartoe om te basketten. Ze vinden het jammer dat er slechts één basketbalring is en geven aan dat ze er vaker zouden komen mochten er twee ringen zijn. Vanuit de jongerenwerking wordt gemeld dat de grachten het 'trapje' tussen het veld en de woningen er vaak heel glad bij ligt door mos.

"Wij vinden het leuk om te basketten, maar het was leuker geweest als er twee ringen waren."

• **Trappen aan de muziekkademie:**

Sommige kinderen (vooral jongens) komen hier skaten, of vinden het een leuke plek om met vrienden af spreken. Wel vinden ze het niet fijn dat er vaak jongeren zitten te roken. Dan vinden ze deze plek niet zo veilig.

"Leuk, maar niet zo veilig."

• **Verharde paden en wegen rondom Den Egger:**

Dit vinden kinderen leuk om rond te fietsen (bijvoorbeeld tussen de sporthal en het cultureel centrum) of om te rolschaatsen (bijvoorbeeld de brandweg achter de sporthal).

"Het is leuk om te fietsen of om te rolschaatsen."

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

- **Het skatepark:**

Het skatepark vinden kinderen leuk om te skaten of om op de toestellen te klimmen. Wel vinden ze de toestellen en de omgeving rond het skatepark wat vuil. Hier mogen volgens hen extra vuilbakken aanwezig zijn. Sommige kinderen mijden het skatepark als er jongeren op bezig zijn. Als beginners voelen ze zich bekeken en hebben ze schrik om zich belachelijk te maken.

"Leuk, maar vuil."

- **Het BMX-parcours:**

De heuvels gebruiken kinderen regelmatig om over te fietsen of over te lopen. Waterplassen op het parcours vinden ze niet erg, maar juist uitdagend.

- **De (overloop)parking:**

Als de parking droog is, komen kinderen hier fietsen. Wel vinden ze de overloopparking maar een kale vlakte met veel modder en plassen. Ze zouden het leuk vinden mocht er meer groen zijn en eventueel enkele klimbomen.

"Meer bomen om in te klimmen."

Bepaalde plekken mijden kinderen omdat ze die niet leuk vinden of omdat oudere tieners er rondhangen, roken of zelfs drugs dealen. Dit is bijvoorbeeld het geval aan het skatepark, maar ook aan de trappen van de muziekacademie en aan de outdoor fitness. De kinderen gaan dan bewust naar een andere plek. Naast de plek zelf, speelt het tijdstip van de dag ook een belangrijke rol in het mijden van plekken. Vooral bij valavond mijden de meeste kinderen, en vooral dan meisjes, de omgeving rond Den Egger:

"Na acht uur moet je hier niet komen." Het mag niet van hun ouders en ze doen het ook niet.

"Ik was hier ooit met neven en ik zag iemand afkloppen".

"Ik was hier met een vriendin en er kwam een jongen voorbij op de fiets en die begon dingen te roepen naar ons die je niet wil weten."

Sommige kinderen, en dan vooral meisjes, komen zelden speciaal naar Den Egger om er te spelen of met vrienden af te spreken. Ze komen er wel regelmatig voorbij of komen ernaar toe voor hobby's (bijvoorbeeld muziekschool).

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Bevraging van Arktos:

De jongerenopbouwwerker van Arktos heeft een **7-tal jongeren bevroegd** in en rond Den Egger. De belangrijkste gegevens worden op volgende pagina weergegeven. Enkele conclusies:

- **Den Egger is een heel belangrijke plek** voor hen. **Gelukkig dat die plek er nog is.** Voor de rest zou Scherpenheuvel wat saai zijn. Enkele jongeren vragen meer activiteiten voor hen.

- De **aanwezigheid van Arktos wordt sterk gewaardeerd.**
- Vooral de bevroegde **jongens voelen zich niet welkom** op Den Egger. Zij **voelen zich 'scheef bekeken' en vaak geviseerd door buurtbewoners en de politie.**
- **Ze missen eigenlijk vooral een (liefst ook overdekte) plek waar ze 'mogen' zijn.**

- **Soms** wordt die vraag naar ontmoetingsruimte ingevuld als een **'instuifruimte'** (bijv. met biljart- of kickertafel), soms als een **publieke overdekte plek** die beschutting biedt. Maar vooral ook een plek waar ze zich welkom en veilig voelen.

Gender	Leeftijd	Wat doen ze allemaal in Scherpenheuvel?	Wat is goed?	Wat is niet goed?	Wat zouden ze veranderen?
Meisje	13	Bij vrienden zitten, tchillen, bij Bo zitten, leuke dingen doen: eten spelletjes spelen roddelen	Egger is een goede plek want iedereen kent deze plek. Er zouden meer dingen moeten zijn die we kunnen doen. Als Bo er is is het leuk maar vaak is er niets te doen. Meer activiteiten doen!	Niet echt iets slechts	Er is niet zo veel voor jongeren
Jongen	13	Ik zit hier soms met vrienden. Ik speel soms voetbal en basket aan het pleintje achter den Egger.	In de zomer is het leuk in Scherpenheuvel maar in de winter is het hier saai want er komt niemand buiten!	Er valt niet veel te beleven. Als Arktos er niet zou zijn zou het er saai zijn. Ik bezoek niet veel plaatsen in Scherpenheuvel. Als ik naar andere plekken ga is het vaak in Diest: Mcdonalds, aan de winkels en dan hangen we daar vaak rond. Diest is een betere plek daar is het altijd leuk en daar kan je altijd terecht voor iets te eten, drinken, winkelen je vrienden. Diest is leuker als Scherpenheuvel.	Ik denk aan een pannakooi, dat is een deftige plek waar we dan kunnen voetballen. Kunstgrasveld ergens installeren. Voor de rest zou ik meer sportfaciliteiten willen. Ik ben ook vaak te laat door de bus omdat die in de ochtend heel vol zit. Misschien moeten er meer en grotere bussen komen die naar Diest gaan.
Jongen	21	Niet meer zo vaak als vroeger zo af en toe nog eens. 3 keer per week ben ik aan Den Egger. Met vrienden, die zaten hier al en ik kende die nog niet. Ik ging met een vriendin mee en zo heb ik andere mensen leren kennen. Voornamelijk als het koud is komen we naar binnen in de sporthal omdat het daar warm is. Rondhangen rond Den Egger met vrienden. Sporten met Arktos.	Hier komen veel van mijn vrienden!	Hier komen veel politieagenten en buurtbewoners die ons hier niet willen. Ik wil gewoon een plek waar we droog zitten en waar we niet altijd weggestuurd worden. Om te tchillen is dit eigenlijk geen goede plek, maar er is niks beters. Hier is het ten minste droog. Ik mis een plaats waar we jong mogen zijn.	Het kantoor van Bo is te klein. Hier past niemand in. We moeten een plek hebben waar we kunnen poolen of kicken. Meer afdakruimte (buiten) in het algemeen in Scherpenheuvel-Zichem.
Meisje	13	Praten, tchillen, spel spelen, sporten, vrienden zien, sportclub	Het is groot aan Den Egger, er komen veel mensen. Het is een leuke plek	Soms voel ik me niet altijd veilig. Sommige jongeren voelen zich stoer omdat ze ouder zijn. Die doen dan onbeleefd tegen andere jongeren of voorbijgangers. Veel voorbijgangers zijn streng naar ons de jongeren...	Vaker sporten en activiteiten moeten vaker plaatsvinden!
Jongen	18	Ik kom bijna elke dag hier. Wandelen, sporten aan de fitnessstoestellen, koffiedrinken bij Arktos en een babbeltje slaan. Per toeval heb ik Bo leren kennen en zo heb ik de plek leren kennen. Ik heb de jongeren rond de Egger leren kennen door Bo. Wat doe ik hier: muziek, sporten met Bo, koken met Arktos, alleen zijn en wandelen (overall in Scherpenheuvel). Kaart spelen en andere activiteiten doe ik graag.	Fitnessruimte, Bo en vrienden om te tchillen.	Er zijn hier veel oude mensen die het niet kunnen vinden met ons de jongeren. Ik zou een andere plek willen een plek met veel rust voor mij. Afdakruimte voor in de zomer als de zon hard schijnt en als het nat is voor tegen de regen.	Afdak + plek voor jongeren en voor mij plek waar ik rust kan vinden. Meer banken en tafels in Scherpenheuvel.
Jongen	14	Ik sport hier, ik tchill hier, muziek, kaarten (poker of uno of presidenten) bij Bo en ik hang hier rond.	Niet zo heel veel: het is eigenlijk geen goede plaats.	De politie wordt vaak gebeld, ze klagen dat wij afval en muziek maken/spelen. Het afval is er wel maar daar doe ik niet aan mee! Ik ruim altijd mijn rommel op en toch krijg ik tegen mijn voeten. Ik zou eigenlijk een toffere plek voor de jeugd willen. Als Bo of Klaas er niet was was hier echt niets.	Ik wil een plek waar ik jong kan zijn. Mensen die voorbij komen denken vaak dat ik of mijn vrienden iets misdoen. Wij doen niets verkeerd, we zitten gewoon maar mensen denken altijd slechte dingen van ons. Het jeugdhuis moet vaker open zijn! We moeten vaker met Bo in de sporthal kunnen sporten. Een plaats waar we niemand storen en gewoon ons ding kunnen doen.
Jongen	16	Ik zit vaak aan Den Egger of in het kantoor van Bo koffie te drinken en te praten met Bo. Tchillen met vrienden of sporten of muziek te luisteren.	Bwa eigenlijk niet zo veel. Afdak (egger), banken en Bo	Veel kan beter: te veel politie. We kunnen niet op veel plaatsen zitten want dan worden we gestoord of verdreven. Meer zitplaatsen, een groter lokaal voor Arktos en een plek waar we kunnen cruisen met de brommer (legaal).	Een plek waar we kunnen sporten, tchillen, muziek luisteren een plek voor ons. Ik vind het gewoon vervelend als mensen mij zien zitten maakt niet uit waar... Ze zien me roken en ze denken meteen dat ik gevaarlijk ben of een dealer terwijl dat helemaal niet zo is. Ik ben gewoon een brave jongen en heb het gevoel dat mensen me snel scheef bekijken. Meer afdakruimte en ruimte uit de wind dan ben ik gelukkig! Een plek voor ons de jongeren. Meer activiteiten voor de jongeren, hier is echt veel te weinig

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Online enquête bij jongeren en jongvolwassenen:

Opvallend was dat het **merendeel van de bevroegde jongeren nooit naar Den Egger gaat**.

- Ongeveer **60% gaat nooit naar Den Egger**
- Zo'n 15% gaat meerdere keren per week.
- Bijna 25% gaat ongeveer 1 keer per week.

Kijken we enkel naar de jongeren die in Scherpenheuvel-Centrum wonen, dan is het beeld beter. **Van wie in het centrum woont gaat slechts 25% nooit naar Den Egger. De meeste gaan ongeveer 1 keer per week.**

De jongeren konden deelzones beoordelen met een sterren-systeem.

De **skate, BMX, outdoor fitness** werden door de bevroegde jongeren (ongeveer gelijkmatig) **als beste** beoordeeld.

De 'drie sterren' werden slechts spaarzaam toebedeeld. Minder dan 15% vond deze zones drie sterren waard.

Het **huidige speelterreintje** werd heel **slecht** beoordeeld. Meer dan de helft van de jongeren gaf het een minimumscore.

Ook het paadje tussen Den Egger en Prattenborgstraat werd niet goed beoordeeld.

Heel wat invullers van de enquête vragen **aandacht voor mobiliteit**, zodat den Egger **veiliger en aangenamer bereikbaar** is:

- "Ontsluiting met het centrum kan beter. Minder en trager verkeer in de August Nihoulstraat en de Prattenborgstraat zijn nodig om de site van Den Egger echt bij het stadcentrum te kunnen betrekken."
- "Creëer niet enkel een toegang via Den Egger maar probeer ook de connectie te maken met de Rootstraat en Steenmolenstraat door veilige oversteekplaatsen op de August Nihoulstraat (+ zone 30 en trajectcontrole) om zo de Planetenwijk, nieuwe wijk achter te Colruyt te ontsluiten."
- "Veilige straten om er naartoe te kunnen, minder druk op de weg."
- "Doorsteek naar wijk achter Colruyt om die meer bij het centrum te betrekken (wel een oplossing voor August Nihoulstraat nodig), zelfde met oversteek Prattenborgstraat."
- "Den Egger ligt nu wat afgezonderd van het centrum rond de basiliek, hoewel ze bijzonder dicht bij elkaar liggen in rechte lijn. Het zou fijn zijn als de twee beter verbonden zouden kunnen worden en de wegen die er nu liggen geen fysieke barrière meer vormen. De zalen zelf zijn super en een echte meerwaarde. De wegen errond (August en Prattenborg) zijn vrij troosteloos, grijs en gevaarlijk. Wat meer groen in die straten zou het stadscentrum wat kunnen verfraaien en aantrekkelijker maken voor de bewoners en bezoekers. Bekijk niet alleen het park zelf, maar ook de directe omgeving errond!"
- "Minder wagens, meer fietspaden."
- "Voldoende groen, weg van auto's."

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Online enquête: (vervolg):

Uit de online enquête blijkt dat er veel **bezorgdheden** zijn **dat de grote investering in Den Egger ten koste zal gaan van investeringen in de andere deelgemeentes en wijken**. Dit voelt voor hen onrechtvaardig aan:

- "Den Egger ligt veel te ver van de deelgemeenten. Beter In elke gemeente een grote speeltuin en andere leuke dingen en mooi wandelpad."
- "Den Egger heeft weinig uitstraling en van alles een beetje en eigenlijk ook niks."
- "Den Egger ligt niet in het centrum. Rond de basiliek is er veel ruimte waar helemaal niks mee gedaan wordt."
- "Het is alleen aan den Egger. Zou fijn zijn als er ook een plekje aan de parking van het Boemelke of Mariapark zou zijn. "
- "Er is niks in Schoonderbuken."
- "Waarschijnlijk leuk voor jongeren van Scherpenheuvel zelf , jongeren van de deelgemeente 12-13-14j mogen niet alleen naar de Egger hè."
- "Wat hebben kinderen van de deelgemeente aan Den Egger?"
- "Waarom geen initiatieven in de deelgemeenten? Aan Den Egger is al vanalles."
- "Allemaal goed dat dat aan Den Egger is, maar in de deelgemeenten te weinig."
- "Allemaal mooi maar wat gebeurt er in de deelgemeentes? Het is te ver om vanuit een deelgemeente naartoe te gaan."
- "Liever een speeltuin in elke deelgemeente. Misschien geld daar in steken ipv een nutteloze stunt als een véél te dure koers..."

- "Er ontbreekt vooral iets in deelgemeenten voor jongeren. Enkel Scherpenheuvel is voor jongeren te ver uit woonomgeving. Leuk voor de jongeren van Scherpenheuvel, maar er is niets in de omgeving van Averbode, Testelt, Messelbroek. Daar wonen ook jongeren die niet zover kunnen gaan."
- "Het is overbodig en zal op lange termijn enkel hangjongeren aantrekken."
- "Misschien niet enkel daar? En ook dingen in andere plekken van de stad realiseren."
- "Meer speeltuigen in de bestaande speeltuintjes."
- "Het zal goed zijn voor de mensen uit de buurt. Maar voor de anderen?"

Het **verdwijnen van het zwembad** wordt ook nog 3 keer betreurd. Iemand vraagt ook "zwemgelegenheid buiten in de zomer". Er wordt ook een "zwemvijver" voorgesteld voor het nieuwe Stadspark.

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Online enquête : (vervolg):

Voor Den Egger wordt vanuit de online enquête heel wat gevraagd:

• **Een nieuw en beter speelterrein** voor jonge en oudere kinderen:

- "Wat er nu is, noem ik geen speeltuig. Er is geen speelruimte voor kinderen. We hangen maar gewoon wat rond op straat. Wij willen meer speelgelegenheden en speeltuigen."
- "Schommels"
- "Meer speeltuigen voor de kleintjes en lagere schoolkinderen."
- "Speeltuigen voor oudere kinderen, niet alleen kleuters."
- "Meer speeltuigen voor zowel groter als klein. Inzetten op vuilbakken rond de speelpleintjes." "Vaak wordt er ingezet op ofwel kleuters ofwel jeugd, hierbij worden de kinderen van 1ste,2de en soms 3de leerjaar wat naar de achtergrond gebracht, misschien iets uitwerken voor die leeftijden."
- "Grote speeltuin, geschikt voor alle leeftijden. En leuke wandelpaden."
- "Speeltuin voor kleine kinderen."
- "Een groen park met ontmoetingsruimte (zitbanken, picknickbanken...) en speel- en sportruimte."

• **Avontuurlijke en groene speelruimte:**

- "Een soort speelbos met dingen om te klimmen en obstakels, veel bloemen, planten en bomen, leuke zitbanken in toffe kleuren en voldoende vuilbakken, picknickbanken, een waterplas."
- "De zuidkant is ideaal om er een bosje aan te planten, waarin alles een plaatsje vindt zoals water..."
"De extra ruimte kan benut worden voor speeltuigen voor kinderen, voor basketbal..., zitbanken gecombineerd met veel groen en bomen."

- "Veel bomen om in te spelen."
- "Touwenparcours zoals aan halve maan Diest."
- "Meer speeltuigen!!!! Veel meer groen, zodat het aangenaam is om te vertoeven! Dat ontbreekt hier in Scherpenheuvel overal! Ook voor de warme zomers is het aangenaam om in de schaduw van bomen te vertoeven."
- "Dieren, een ezeltje, pony."
- "Een leuk stukje natuur!"
- "Meer groen. Bankje en misschien een vijvertje."
- "Natuurlijke speelmogelijkheden zoals boomstronken parcours, waterpartij (zoals halve maan), speeltuig, maar ook ruimte voor natuur met bloemen en planten met de nodige uitleg erbij, beplanting die op langere termijn bijdraagt aan de natuur, eventueel plaats voor een imker."
- "Park met veel natuur."
- "Meer groene plekken."
- "Geocash spots maken."

• **Betere skatevoorzieningen:**

- "Het skatepark is nu een beetje brak."
- "Gladde beton op het skatepark!"
- "Het skatepark zou een upgrade kunnen gebruiken. Zeker na een paar keer skaten ben je het beu."
- "Alles is verouderd en verwaarloosd. Nieuwe dingen plaatsen en regelmatig de plekken onderhouden."
- "Een groter BMX parcours (fietsparcours), overkapping om te schuilen tijdens regen."

• **Meer outdoor sportvoorzieningen:**

- "Outdoor fitness."
- "Een basketveld, picknicktafels, vuilnisbakken."
- "Tennisveld of padelveld, hockeyclub. Een padelveld maakt helemaal niet zoveel lawaai als sommigen beweren."
- "Voetbalvelden en speeltuin."
- "Een klein sportparkje waar je kunt voetballen als basketten en leuk speeltuintje. Zodat je kunt sporten. Basket samen met voetbal en leuk speeltuintje."
- "Het basketplein naar ergens anders verplaatsen zodat mensen het kunnen zien. En er 2 ringen van maken in plaats van 1."
- "Nu is er weinig creatieve invulling van de ruimtes. Kleine speelplekken. Geen outdoor basketbalvelden. Basketbalvelden, beachvolleybalvelden."
- "Het zou tof zijn om een soort looproute te hebben."
- "Minigolf."

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

- In de online enquête zijn **veel bezorgdheden m.b.t. de sociale veiligheid** te lezen. Een aantal oudere jongeren vraagt expliciet om dat mee te nemen in het nieuwe ontwerp, de verdere ontwikkeling en het beheer:

- "Soms voel ik me niet altijd veilig. Veel grote mensen (drillers). Sommige voelen zich stoer en doen onbeleefd, dat is irritant. Strengere mensen aan Den Egger."
- "Plan het skatepark zo dicht mogelijk tegen Den Egger en de parking in, om de sociale controle er te verhogen. Het skatepark trekt jammer genoeg niet enkel fanatieke skaters aan, maar ook hangjongeren die niet met skaten maar met drank en verboden middelen bezig zijn. Ze besmeuren geregeld de omgeving en verhinderen de allerkleinste skaters actief om van het park gebruik te maken"
- "Veel donkere hoeken, achterkant is onveilig, hangjongeren, drugs."
- "Ik vrees voor weinig sociale controle in het nieuwe park, geen doorgaande bewegingen gezien gelegen in een uithoek van het centrum, park zou een verbindende functie moeten hebben met passage en sociale controle (= veilig); hondentlooppiste."
- "Skaters pesten vaak de andere kinderen."
- "Het skatepark aan den Egger trekt vervelende jongeren aan. Vaker controleren op drugs."
- "Het paadje naar Den Egger voelt na een fuif/ evenement voor jongeren niet veilig aan. Extra verlichting zou hier wel goed zijn."
- "Meer controle."
- "Meer controle, nu 's avonds laten groepjes jongeren alles vuil achter."
- "Er moet iets aan de hangjongeren gedaan worden."
- "Meer speelpleintjes voor kleine kinderen -> zorgt voor sociale controle."
- "Liefst meer sportaccommodatie vb: basket-/voetbal-/padel- of volleybalplein met meer sociale beveiliging."
- "Veilige plekken met voldoende verlichting en controle."

- **Jongeren vragen op hun beurt ook een eigen ontmoetingsplek, waar ze niemand kunnen storen en niet gestoord worden:**

- "Een plek waar we kunnen zitten waar we niemand storen en waar niemand ons stoort. Een plek waar we gerust kunnen zitten."
- "Plaats voor ouderen ver genoeg van de jongeren."
- "Niets is slecht maar er moeten gewoon meer dingen zijn die je kan doen als je jong bent. Er is weinig voor jongeren."
- "Rekening houden met een goeie mix voor jongeren en dertigers, veertigers, en ouder :-)."
- "Leuke afspreekplek waar je kan chillen en ik me niet verveel."
- "Meer banken, plaatsen om te zitten in een cirkel."
- "Drankautomaat zou fijn zijn."
- "Een drankautomaat."
- "Vooral veel vuilbakken!"
- "Zitbanken, vuilbakken, picknickbanken, kiosk met podium."
- "Een stadsparkje maken. Groen is altijd fijn. Met ook plekken waar je als groep kan zitten. (Houten podium achtig iets bijvoorbeeld) of meerdere zitbanken bij elkaar ofzo..."
- "En plaats daar vuilbakken zodat de ruimte dan ook proper blijft."
- "Ruimte voor picknick."
- "Meer chillplekken."

- **Jongeren vragen ook ruimte voor evenementen en activiteiten:**

- "Ruimte voor een zomerbar / evenementen."
- "Ruimte voor outdoor evenementjes."
- "Veel activiteiten doen !!!"

ARKTOS **AANBOD**

SHARPLINK!

Outreachinge jongerenwerking Scherpenheuvel-Zichem

SharpLink! gaat actief aan de slag met het opsporen van jongeren om met hen kennis te maken.

Om zo veel mogelijk jongeren te kunnen bereiken, zet SharpLink! in op het aanspreken van een zo breed mogelijk netwerk van organisaties. Deze organisaties kunnen jongeren doorverwijzen of jongeren op de hoogte brengen van het project.

De begeleider gaat outreachend aan de slag om zelf actief contact te leggen met de jongeren. De begeleider begeeft zich ten eerste naar waar de jongeren rondhangen (bv. de Basiliek, skatepark aan de Egger, aan het voetbalplein in Schoonderbuisen, achter de bib in Averbode, aan de sporthal/skatepark in Averbode, in Zichem achter de Hemmekes...), ten tweede naar waar ze wonen en gaat ten derde naar activiteiten, evenementen en infosessies van de elgen en andere organisaties. De begeleiding wordt zo gekoppeld aan de bestaande initiatieven in Scherpenheuvel-Zichem. Tot slot zet de begeleider ook in op aanwezigheid op virtuele vindplaatsen, zoals sociale media.

Den Egger / Stadspark:

Potenties:

- **Dit is een site die op stadsniveau functioneert.** De grote oppervlakte laat toe om ook skate-, speel- en sportvoorzieningen uit te bouwen. De bestaande voorzieningen vormen een aanzet.
- **De site is centraal gelegen** in het centrum. Veel kinderen kennen Den Egger door de naschoolse opvang.
- **Er wordt een masterplan opgemaakt** voor het toekomstige 'stadspark'.
- **De buitenruimte van kinderopvang Baloe zal worden heraangelegd** omdat er nood is aan schaduwplekken en kwalitatieve speelruimte. Dit biedt potenties om een gedeelte van deze buitenruimte als (gedeelte) speelruimte in te richten.

Knelpunten:

- Plekken rondom Den Egger worden op bepaalde momenten ingepalmd door oudere kinderen of jongeren. Dit geeft jongere kinderen een **onveilig gevoel** doordat ze worden aangesproken of worden nageroepen. Hierdoor mijden ze deze plekken of zelfs de ruime omgeving van Den Egger. Omgekeerd **voelen een aantal jongeren zich sterk geviseerd** door de politie.
- De buitenruimte rondom Den Egger bevat **relatief weinig speelruimte** in verhouding tot de grootte van de site en centrale ligging in het centrum.

- **Bepaalde plekken of toestellen zijn te weinig afgestemd op jonge tieners of zijn verouderd.** Denk bijvoorbeeld aan de outdoor fitnessstoestellen (te hoog) en de speeltuin achter Den Egger (te klein en verouderd).
- Hoewel Den Egger centraal gelegen is, geven kinderen en jongeren aan dat **de site niet eenvoudig te bereiken is vanuit het centrum.** Meer en veiligere trage verbindingen zouden de autonome mobiliteit kunnen verhogen.

Voorlopige conclusie:

- **De buitenruimte rond Den Egger biedt heel wat potenties voor het creëren van extra speel- en ontmoetingskansen en om als één samenhangend en landschappelijk geheel te worden ingericht. Het toekomstig masterplan kan hiervoor een belangrijke eerste aanzet zijn.**

Den Egger / Stadspark:

Ontwerpoefening Picto-play:

Voor de buitenomgeving van Den Egger hebben leerlingen van de basisschool Onze-Lieve-Vrouw een Picto-play-ontwerpoefening gedaan. De kinderen stellen een ontwerp voor dat qua zonering in lijn ligt met de visie van de stad en het studie bureau (zie Inleiding).

Noordelijke en centrale zone:

Dit is voor de kinderen vooral een zone om te spelen, te sporten en om elkaar te ontmoeten. Opvallend is dat verschillende kinderen naast de overloopparking waterelementen zoals een (drink)fontein of wadi integreren.

De noordelijke en centrale zone richten kinderen voornamelijk in als speel-, sport- en ontmoetingszone.

Zuidelijke zone:

Hier ligt de focus op een natuurlijke, parkachtige omgeving. Deze zone richten de kinderen voornamelijk in met (speel)bosjes en bloemenweides, maar ook met natuurlijke speelelementen zoals boomstamschuiven, klimbomen, losse takken, enzovoort.

De zuidelijke zone richten kinderen voornamelijk in als natuur- en parkzone met enkele speelbare elementen.

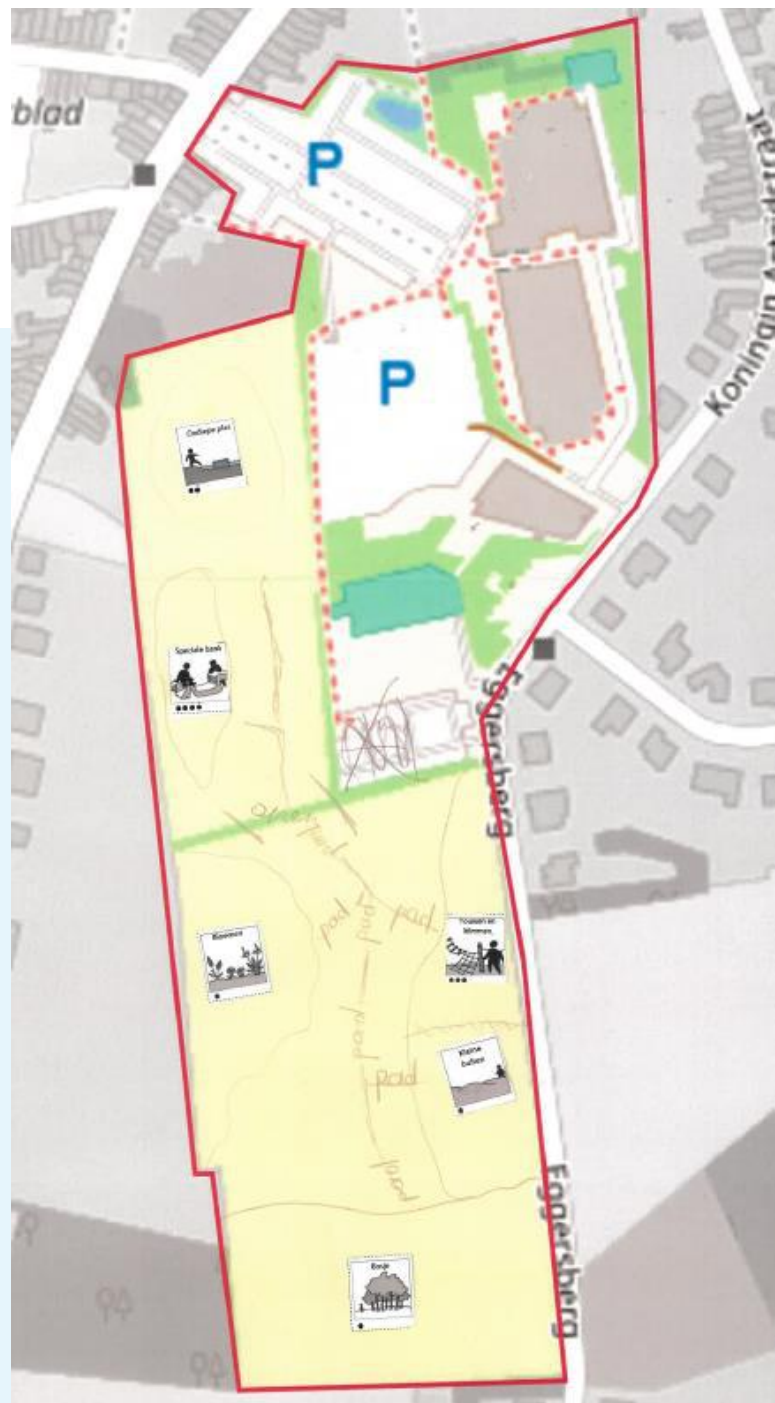
> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Den Egger / Stadspark:

Ontwerpoefening Picto-play:

Onderstaande ontwerpelementen komen terug in de verschillende ontwerpen van de kinderen:

- 1. Integratie van speelbare waterelementen:**
Voornamelijk in de zone ten westen van de overloopparking. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een toegankelijke (ondiepe) wadi met een eilandje en boomstamschijven.
- 2. Iets doen met reliëf:**
Heuvels of bulten die gebruikt kunnen worden om te spelen of om op te zitten. Reliëf kan ook gebruikt worden om zones op een landschappelijk manier van elkaar te scheiden.
- 3. Natuur en (speelbare) groenelementen:**
Voornamelijk in het zuiden van de site. Kinderen zien deze zone als natuurlijke speellandschap met bosjes, struiken, bloemen, klimbomen, heuvels, losse takken, liggende boomstammen,....
- 4. Spelen en sporten afwisselen met zitten:**
Zowel in het noorden van de site als in de meer natuurlijke zone in het zuiden willen kinderen naast speel- en beweegmogelijkheden ook voldoende plekken om te zitten en te chillen. Denk bijvoorbeeld aan gewone zitbanken, maar ook aan speciale banken, picknickbanken, banken rondom bomen,....
- 5. Wandel- en fietspaden:**
De kinderen kiezen bewust voor trage wegen in het nieuwe stadspark. Auto's zijn enkel welkom op de bestaande parkings.
- 6. Geen extra sportmogelijkheden in open lucht:**
De bestaande sportfaciliteiten (het skateparcours, de outdoor fitness en het BMX-parcours) zijn voor de kinderen voldoende.
- 7. Omtrent het skatepark zijn de meningen verdeeld:**
Sommige kinderen verkiezen om het huidige skatepark te behouden, anderen willen een (al dan niet bijkomend) skatepark op een andere plek in het toekomstig stadspark.

Speelterrein Planetenwijk (Marslaan, Jupiterlaan)

Analyse:

- **Ligging:**
Dit terrein is goed gelegen voor de planetenwijk en heel goed gekend, ook door kinderen uit de nieuwe woonwijk aan de Sparrenlaan. Het moet ook speelnoden opvangen uit de buurt rond Witte Hoeve/Lindenlaan.
- **Oppervlakte:**
Met ruim 3200 m² is dit terrein heel ruim.
- **Inplanting en buffering:**
Het terrein is met één kant naar de Mercuriusstraat geopend.
Alle andere zijden palen aan achterkanten of zijkanten. Aan de noordoostkant is het terrein onvoldoende gebufferd (zie foto midden onderaan).
- **Schaalniveau:**
Door de grote oppervlakte kan dit terrein op wijkniveau functioneren. Maar door de inplanting met veel achterkanten van woningen, is het beter om de uitrusting meer op buurtniveau te houden.
- **Landschapskwaliteiten en basisontwerp:** Het terrein heeft een kwalitatief basisontwerp die ruimte structureert in verschillende deelzones.
- **Uitrusting en voorzieningen:**
Het terrein is relatief goed voorzien, met verschillende deelzones:
 - Zone met klassiek speelterrein, maar eerder minimale uitrusting. Voor +8-jarigen is dit minder aantrekkelijk.
 - Zone met basketveldje, tafeltennis en bankjes.
 - Zone met groen trapveld.

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

Speelterrein Planetenwijk (vervolg)

Voorlopige conclusies:

- **Dit terrein is grotendeels oké.**
"Bijna elke dag ga ik er spelen: ik woon in de buurt. De basketbalring en het speeltuig zijn het leukste. Dat is het zowat."
Door de oppervlakte en gevarieerde invulling speelt het een belangrijke rol voor het zuidelijke stadsdeel en de nieuwe wijken die worden ontwikkeld.
- **Het komt er vooral op aan om de uitrusting op peil te houden.**
- **Het kan wel een kleine update gebruiken:**
 - **Extra speeltoestel voor oudere kinderen** (bijv. een kabelbaan of vogelnestschommel)
 - **Heuvel of bosje**
- **Er moet over gewaakt worden dat auto's niet parkeren in het verlengde van de doorsteek** (zie foto's midden).
- **Op termijn wordt het terrein best beter gebufferd aan de (noord)oostzijde.**

Groenzone Stenen molen (Sparrenlaan)

Analyse:

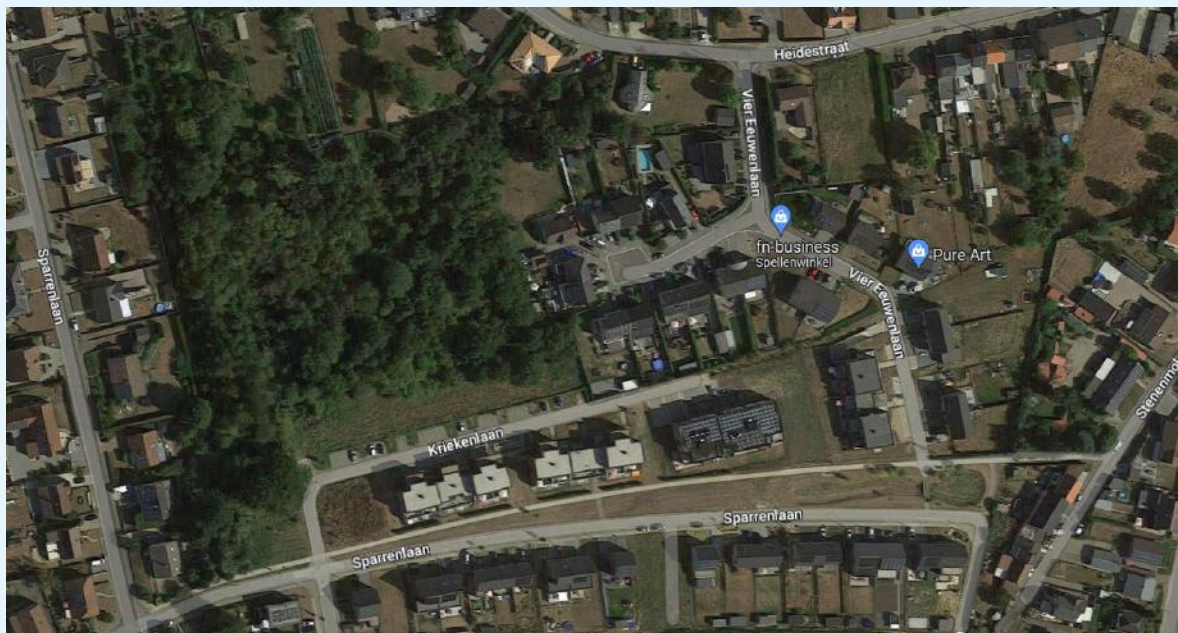
- **Ligging:**
Goed gelegen tussen twee grote woonvelden. De straten worden als autoluw ervaren. De helling is aantrekkelijk om te fietsen en te skaten.
- **Oppervlakte:**
De totaaloppervlakte is met ca. 1300 m² aanzienlijk, maar het terrein is eerder smal, wat de mogelijkheden sterk beperkt.
- **Inplanting en buffering:**
Er is op dit moment weinig buffering. Aan de zuidkant is dit geen probleem, omdat er een straat tussen zit. Maar aan de noordkant wel, zeker te hoogte van de meergezinswoningen.
- **Schaalniveau:**
Door de smalle vorm twijfelt dit terrein tussen straat- en buurtniveau.
- **Landschapskwaliteiten en basisontwerp:**
Er is een padenstructuur en wadi gerealiseerd. Dit is wat eenzijdig vanuit de wadi bedacht.
Uitrusting:
Momenteel is er geen speeluitrusting. De kinderen geven aan dat er spelprikkels waren, maar dat die verdwenen zijn.
*"Het leuke plekje is weggehaald. Er lagen stenen in de put en die zijn weggehaald."
"Welk soort stenen?"
"Kunst of zoiets. Het was in elk geval beter als de stenen er nog waren."*

Groenzone Stenen molen (Sparrenlaan)

Voorlopige conclusies:

- **Aangezien de huidige en aankomende woonontwikkelingen (Stenen Molen fase IV) veel nieuwe gezinnen zullen aantrekken en gezien de speelkansen in de wijk momenteel beperkt zijn, verdient deze groenzone een speeluitrusting, inspelend op de wadi.**
Deze zone kan ook een **stapsteen** zijn tussen de zuidelijke wijken en het nieuwe stadspark aan Den Egger.
Bij Stenen Molen Fase IV zou moeten nagedacht worden over **een compacte en dense ontwikkeling, zodat er open (speel)zones behouden of gecreëerd kunnen worden**, op maat van de wijk.
- **Aandachtspunten zijn:**
 - De inplanting en het schaalniveau van die open speelruimte is van groot belang.
 - Voldoende afstand houden t.a.v. stapelwoningen.

Basiliekpark en Mariahal:

Analyse:

- **Ligging:**
Centraal gelegen in het historisch stadscentrum van Scherpenheuvel op wandel- en fietsafstand van verschillende voorzieningen zoals het jeugdhuis, de Chiro en de site van Den Egger. Het Basiliekpark is gelegen op de route tussen de Vrije Basisschool Onze-Lieve-Vrouw en het centrum.
- **Oppervlakte:**
Het Basiliekpark en de omgeving van de Mariahal vormen samen een zeer grote oppervlakte in het centrum van Scherpenheuvel.
- **Inplanting en buffering:**
De westzijde (het Basiliekpark) is aan de voorkanten van woningen en voorzieningen gesitueerd. De oostzijde (omgeving Mariahal) is autoluwer en meer 'afgelegen' (minder passage). Daarom is dit een geliefde plek bij tieners om uit te rusten, te picknicken of elkaar te ontmoeten.
- **Schaalniveau:**
Deze omgeving functioneert op wijk- en stadsniveau.
- **Basisontwerp:**
Het park en de omgeving van de Mariahal kennen een sobere, landschappelijke inrichting. De helling en grasvlakte ten zuiden van de Mariahal doet dienst als rust- en ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren. Het Basiliekpark wordt eerder gebruikt om te wandelen of als doorgang van en naar het centrum.
- **Eigendomssituatie:**
Het park en omgeving van de Mariahal zijn eigendom van de Kerkfabriek.

Voorlopige conclusies:

- Omwille van het religieuze karakter is het verder opladen van het Basiliekpark met speelaanleidingen minder gewenst. De groene ruimte rond de Mariahal (tussen Basiliekpark en Rozenkransweg) kan een (zachte) recreatieve rol opnemen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de aanduiding als stiltegebied en met de toekomstige parking ten oosten van de Processieweg.

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

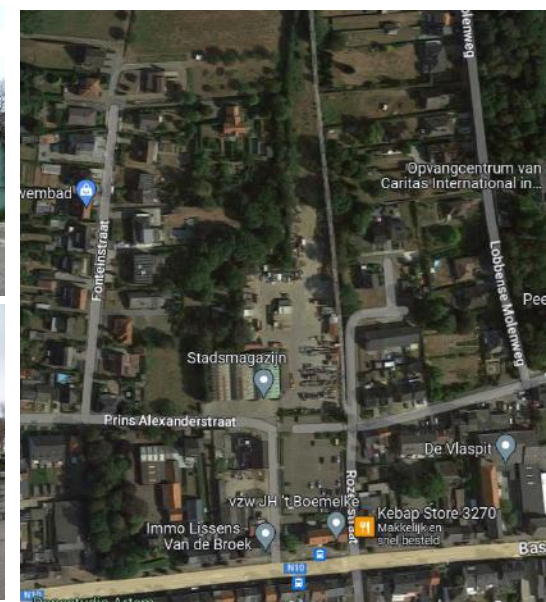
Stadsmagazijnen:

Analyse:

- **Ligging:**
De ligging van deze stadseigendommen langs de oude spoorwegbedding is heel interessant. Zo kan een kwalitatieve trage wegverbinding gerealiseerd worden. De aanwezigheid van het jeugdhuis moet meegenomen worden. Nieuwe woningen worden best niet te dicht bij het jeugdhuis ingeplant. Er moet ook nagedacht worden over complementariteit met de Chirosite en het kasteeldomein.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein is voldoende groot om ook een kwalitatieve publieke ruimtestructuur mee te geven.
- **Inplanting en buffering:**
De aansluiting aan de oostkant vormt een opgave door de grote reliëfverschillen.
- **Schaalniveau:**
Op deze terreinen zou een speelruimte minstens op buurtniveau uitgebouwd moeten worden.
- **Basisontwerp:**
De publieke ruimte verdient een goed doordacht basisontwerp.
- **Eigendomssituatie:**
De terreinen zijn eigendom van de stad, maar zullen verkocht worden.

Voorlopige conclusies:

- Dit toekomstige stadsproject biedt kansen om publieke (speel)ruimte uit te bouwen in een stadsdeel dat nog niet goed voorzien is. Er worden best randvoorwaarden opgelegd voor een kwalitatieve ontwikkeling met bijkomende speelruimte.

> 1.2. Specifieke plekken (vervolg)

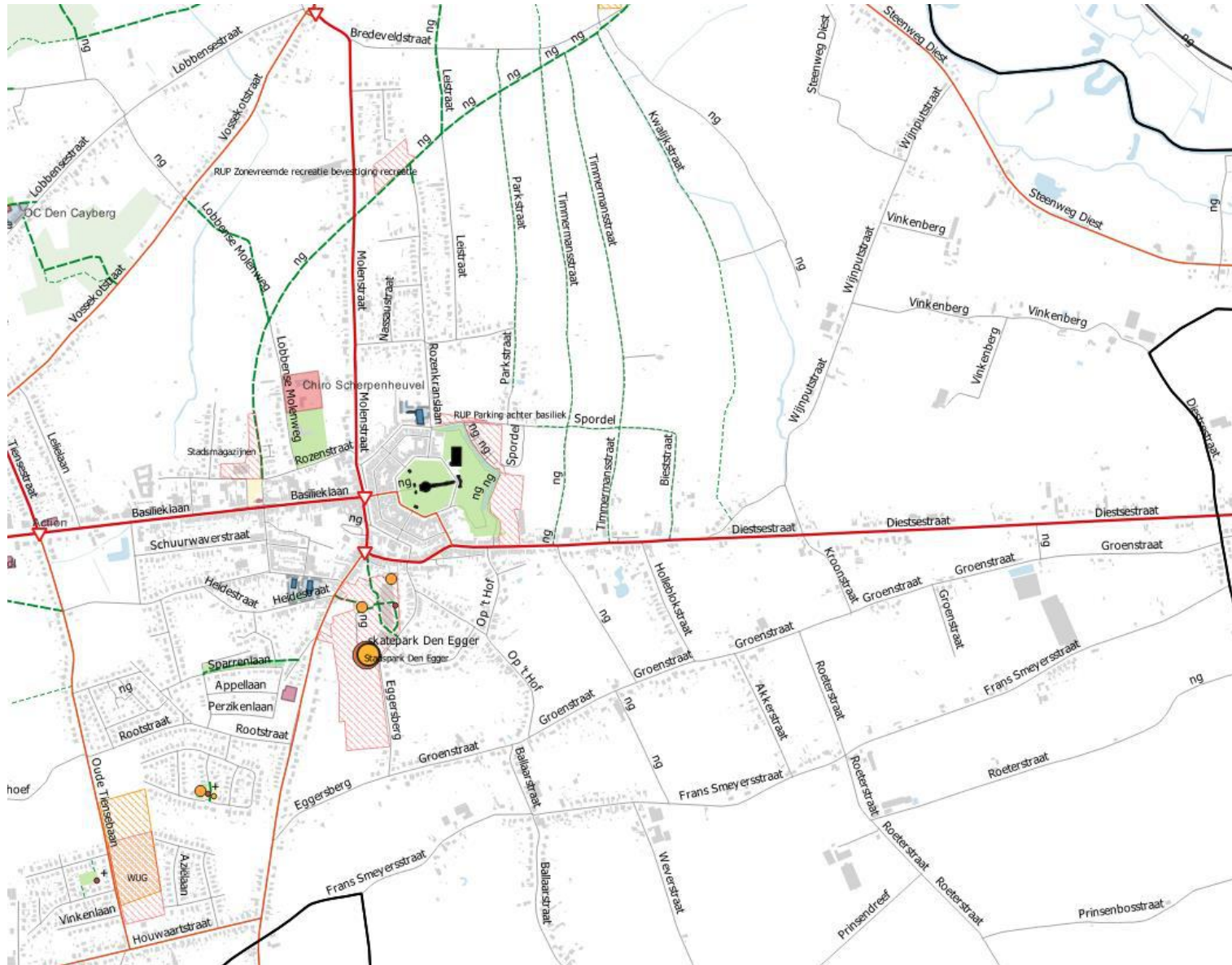
Opmerking:

De pleintjes aan de Merellaan-Lijsterlaan (1) en Scheldelaan-Demerlaan-Ijzerlaan (2) worden behandeld in het hoofdstuk 'Schoonderbuken'.

Het speelterrein aan Vossenberg (3) wordt behandeld in het hoofdstuk 'Keiberg'.

1.3. Synthese van het bestaande speelweefsel centrum

- BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE**
- Klassieke speeltuin Straatniveau
 - Klassieke speeltuin Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - ★ Klassieke speeltuin Stadsniveau
 - Natuurlijk speellandschap Straatniveau
 - Natuurlijk speellandschap Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - Natuurlijk Wijkniveau
 - ★ Natuurlijk Stadsniveau
 - Sport Straatniveau
 - Sport Buurtniveau
 - Sport Wijkniveau
 - ★ Sport Stadsniveau
 - Y Informele spelprinkel
 - skate
 - ▨ Gepland project
- BARRIERES**
- Grote barrières
 - Drukke weg
 - ▽ Gevaarlijke oversteek
 - ▨ jeugdwerkterrein
 - ▨ buurtwinkel
- Bestaande trage wegen**
- Trage weg
 - Belangrijke doorsteek
- Gemeenschapsvoorziening Gebouw**
- Basisschool
 - Andere
 - Begraafplaats
 - Schoolterrein
 - Toegankelijk bos
 - Publiek groenterrein
 - Plein(achtig)
 - Sportsite
 - Private groene ruimte met potentie

kind & samenleving

2. Speelweefsel in woonkern Keiberg

2.1. Keiberg algemeen

Typering van de woonkern

Keiberg is een **verzameling van een aantal woonlinten** stervormig uitwaaiierend vanuit Zichem en Scherpenheuvel. De belangrijkste straten zijn:

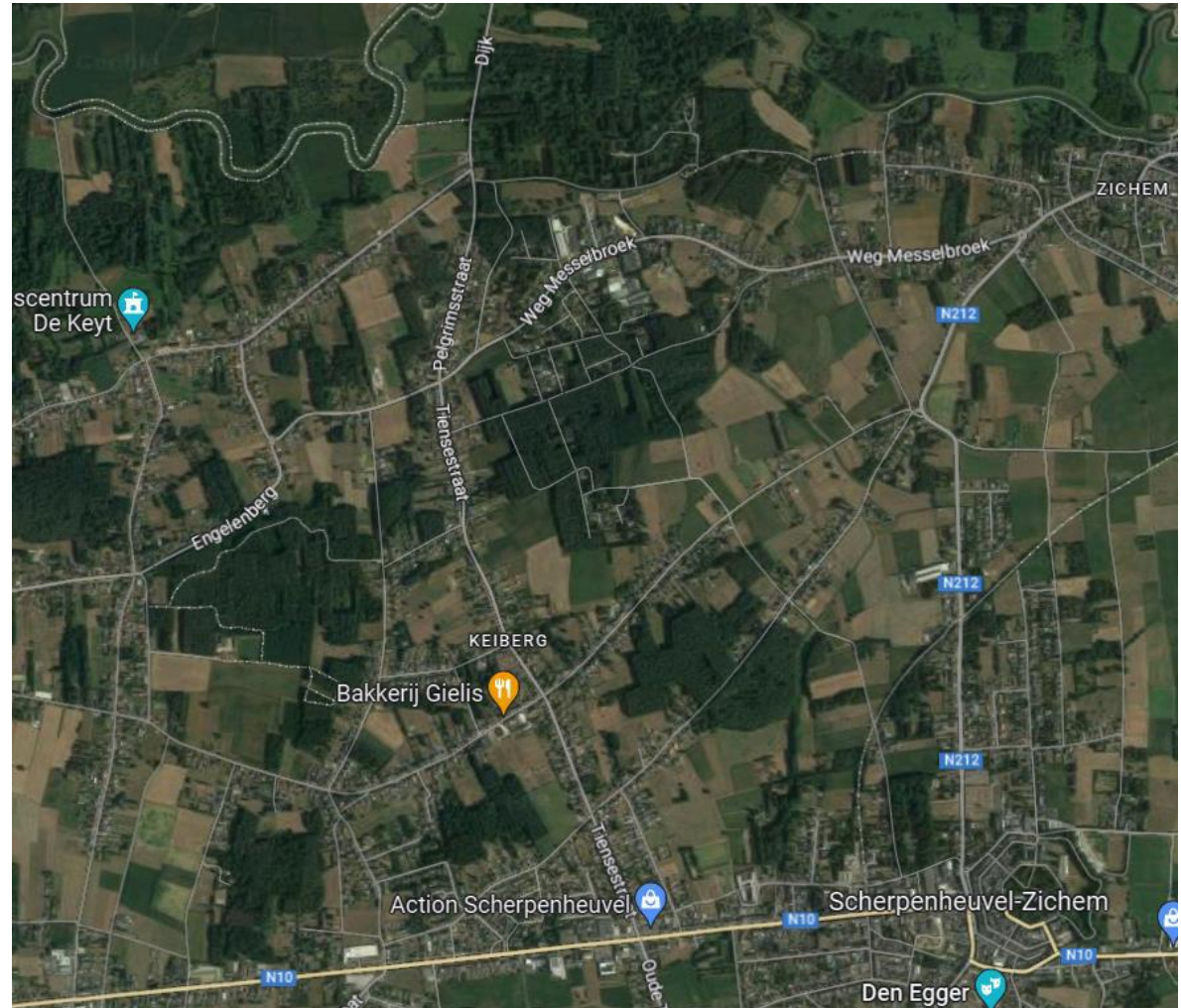
- Weg Messelbroek
- Lobbensestraat
- Vossekotstraat
- De N10, die tevens de zuidgrens vormt.

De Tiensestraat-Pelgrimsstraat-Dijk vormt de belangrijkste noord-zuidverbinding.

De **belangrijkste voorzieningen zijn geconcentreerd langs de Lobbensestraat en Tiensestraat**. Daar waar ze elkaar kruisen is er een **soort van centrum, vooral ter hoogte van de kerk**. Dit voelt echter niet echt aan als een dorpskern.

In het zuidelijkste deel, nabij de N10, zijn er een aantal meer samenhangende woonverkavelingen:

- Buurt rond Dahlialaan/Hortensialaan
- Buurtje tussen Lelielaan en Tiensestraat
- Vossenbergr

> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Algemene beleving van Keiberg:

Op 22/12/2022 hield de Jeugddienst een inspraaksessie met **22 leerlingen uit het 6de leerjaar**.

De klas was voornamelijk samengesteld met kinderen uit Messelbroek en Zichem. Weinig kinderen wonen in Keiberg zelf, maar ze kennen Keiberg best goed.

De bevroegde kinderen **komen graag in Keiberg**.

Keiberg wordt door de kinderen **als een 'schooldorp'** omschreven: De **scholen vormen het centrum** waar het meeste activiteit aanwezig is. Voor de rest bestaat Keiberg voornamelijk uit straten en bossen.

De kinderen komen elkaar vooral tegen aan de voorzieningen: de school, het KLJ gebouw en het veldje ernaast (aan OC Den Cayberg), bij de bakker, in de winkel etc. **Het veldje aan de KLJ en Den Cayberg blijkt de belangrijkste speelruimte te zijn.**

Op straat in Keiberg komen ze zelf niet veel kinderen tegen, tenzij ze van en naar school gaan.

De **grenzen** met Messelbroek, Scherpenheuvel en Zichem **zijn flou** voor de kinderen. Vanaf 'De Action', de Pelgrimsstraat (kruispunt met Weg Messelbroek), Vossekotstraat en Lobbestraat weet je ongeveer dat je in Keiberg bent.

Gezien het beperkt aantal voorzieningen komen de bevroegde kinderen **vaak in de aanliggende buurkernen Messelbroek, Scherpenheuvel en Zichem**.

Vaak met de auto, maar soms **ook met de fiets**.

De belangrijkste plekken in de buurkernen zijn:

- Den Egger (Scherpenheuvel): vooral het skateterrein
- De Keyt (Messelbroek)
- De Maagdentoren en de Hemmekens (Zichem): vooral als er een evenement is (Halloween, paaseieren,...)

De kinderen hebben ook vaak familie wonen in die deelgemeentes of gaan er naartoe voor hobby's.

Op Averbode zijn ze minder gericht.

Mobiliteit lijkt het belangrijkste knelpunt voor de kinderen (zie verder).

Wanneer de Jeugddienst samen met de kinderen op stap ging, maakten ze ook regelmatig een punt van **zwerfvuil** en peuken. Ter hoogte van de **glascontainers** zagen ze veel glas op de grond.

Zwerfafval en sigarettenpeuken onderweg

Veel glas rond de glascontainers aan de kerk

Drie **jongeren** (allen 16-17-jarige meisjes) uit Keiberg vulden de online-bevraging in. **Ze missen ontmoetingsplekken:**

"Bijna geen gezellige plaatsen voor jongeren. Amper tot geen openbare speeltuinen"

De Keyt is de enige betekenisvolle plek voor hen.

Het **centrum is voor hen geen alternatief:**

"Centrum Scherpenheuvel is allesbehalve aantrekkelijk voor jongeren en kinderen"

Als **ideeën** formuleren ze:

"Parkjes, meer groen, banken om te zitten, openbare speeltuintjes voor kleinere kinderen, voldoende vuilbakken zodat alles proper kan worden achtergelaten (bv op de parking aan zaal De Keyt is geen enkele vuilbak aanwezig)"

"Meer speeltuintjes"

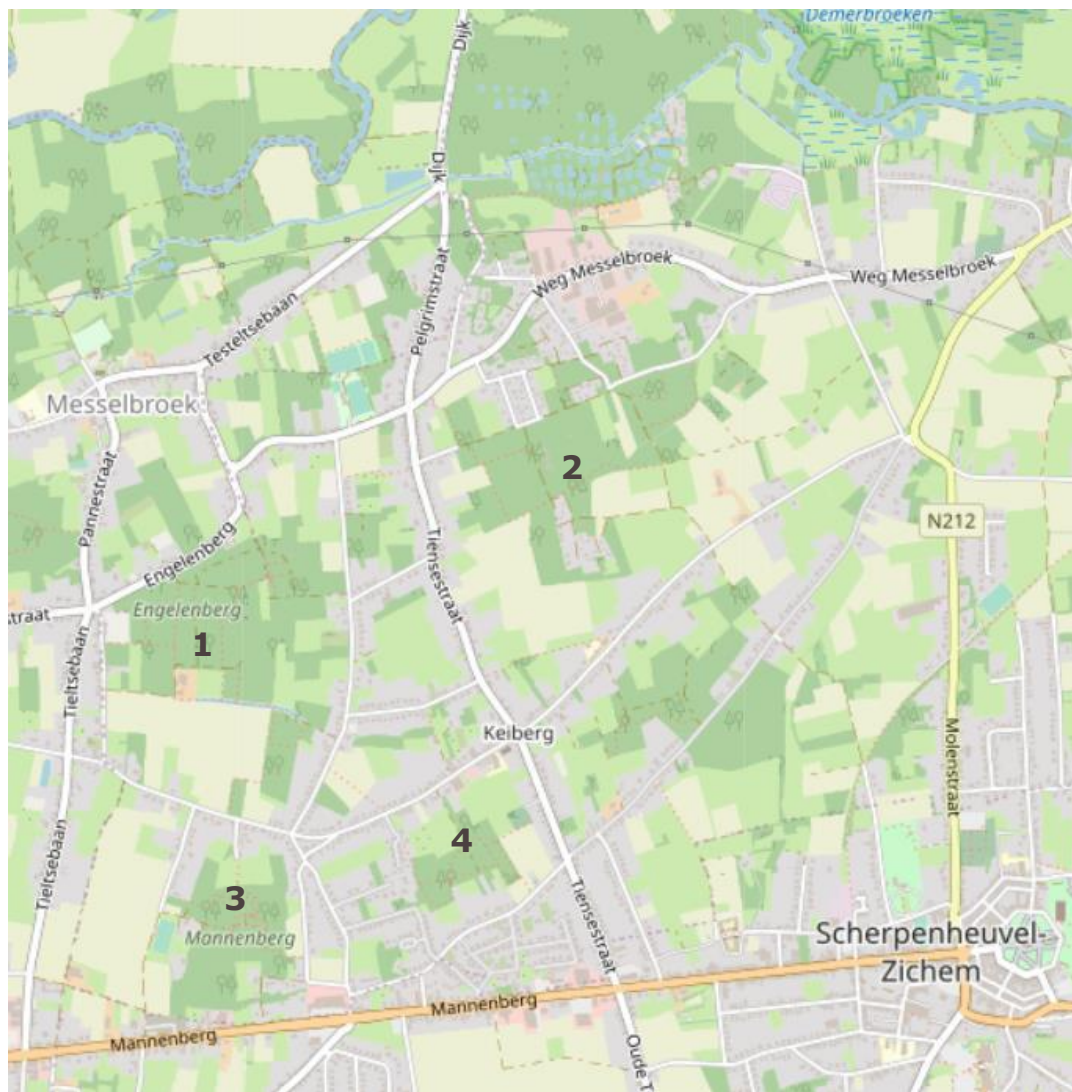
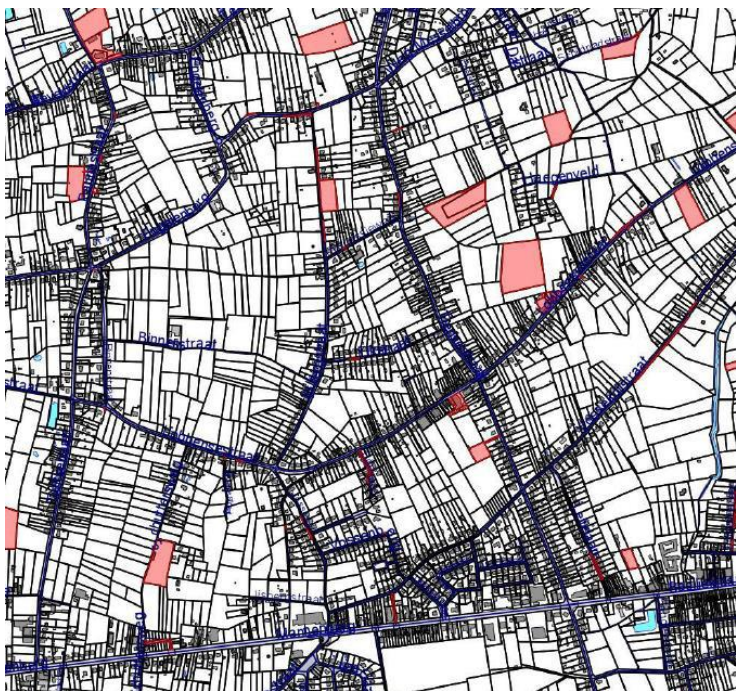
> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Groenzones en natuurgebieden

Tussen de belangrijkste woonlinten liggen nog grote groengebieden. **Elk substantieel binnengebied heeft ook een eigen boszone:**

- Engelenberg (1)
- Spitsmuisstraat/Haegenveld (2)
- Mannenberg (3)
- Vossenberg (4)

Deze bospercelen zijn ook **goed toegankelijk** voor de kinderen en ze maken er graag gebruik van. De gronden zijn doorgaans niet in eigendom van de stad.

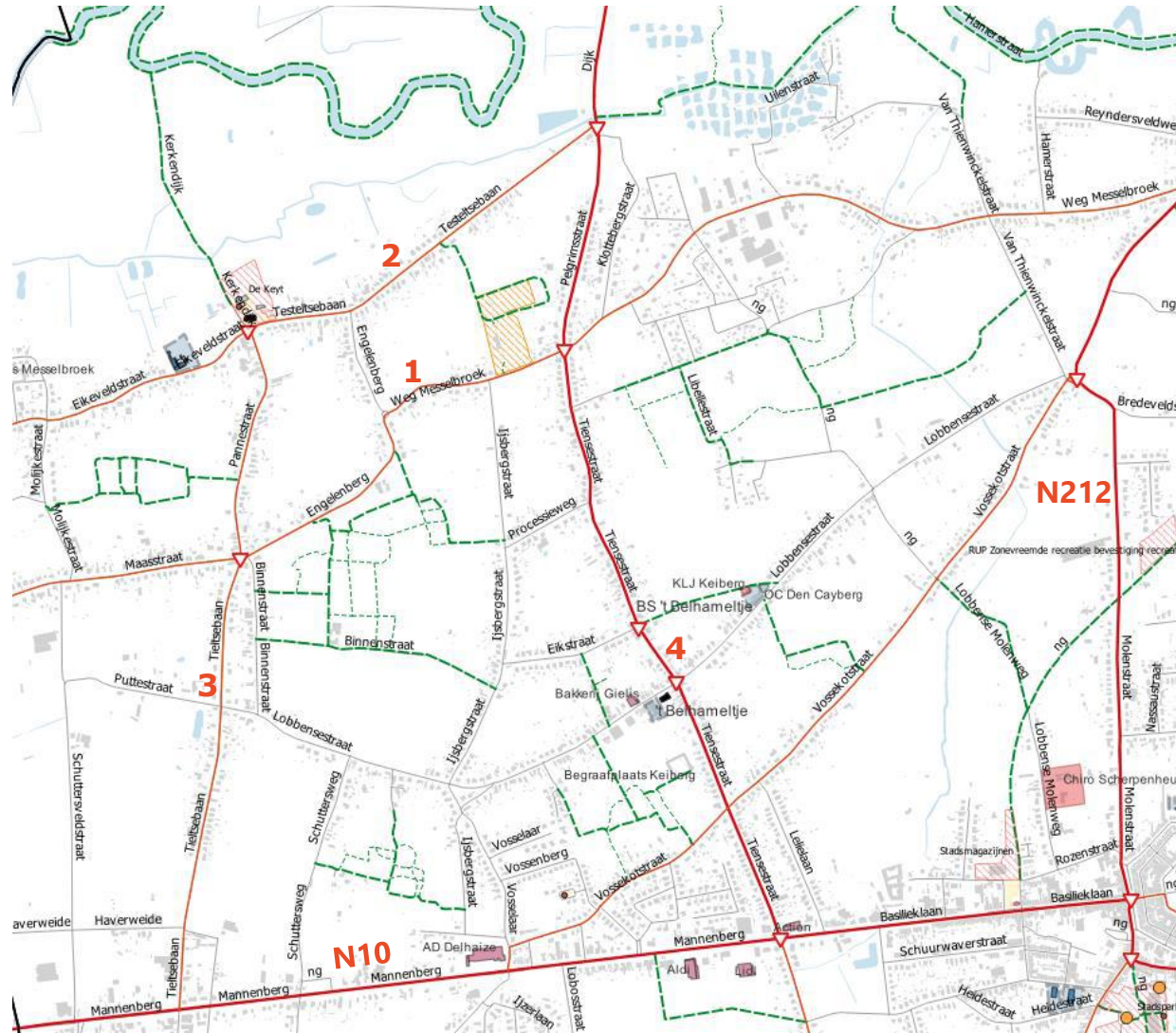
> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Mobiliteit

De **N10** en de **N212** zijn drukke steenwegen en vormen een heel duidelijke grens en barrière in Keiberg.

In het noorden vormen de **Weg Messelbroek-Engelenberg (1)** en **Testeltsebaan (2)** een grens.

Doorheen Keiberg lopen van noord naar zuid nog twee belangrijke verbindingswegen: de **Tieltsebaan-Pannestraat (2)** en de **Tiensestraat-Pelgrimsstraat (3)**.

> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Mobiliteit (vervolg)

Vooral de Tiensestraat wordt als problematisch aangeduid:

- **Het kruispunt van Tiensestraat met N10** wordt als heel gevaarlijk ervaren.
- **Kruispunt Tiensestraat / Lobbensestraat:** Dit oversteekpunt vinden de kinderen lastig en gevaarlijk: Dit is een druk kruispunt, zeker als de school begint of gedaan is. Bovendien rijden veel wagen te snel op de Tiensestraat. Ze zouden er graag een verkeerslicht hebben. Daardoor zouden ze zich veiliger voelen.
- **Kruispunt Tiensestraat / Eikstraat/ veldwegje richting KLJ:** Dit veldwegje wordt druk gebruikt door de kinderen om van en naar school te gaan of naar KLJ Keiberg. Het geeft verder doorgang naar de trage weg in de Eikestraat, richting bakker en school. Helaas is er op de Tiensestraat geen zebrapad aanwezig, waardoor ze oversteken heel gevaarlijk vinden. Er is immers amper te zien dat daar een belangrijke trage weg uitkomt op de Tiensestraat. Dit valt ook net buiten de bebouwde kom en het snelheidsregime is dus 70 km/u. In het verleden is al eens bekeken of er een zebrapad kan komen ter hoogte van de trage weg, maar er is toen besloten dat de zichtbaarheid beperkt is door de bocht en dat dit een vals gevoel van veiligheid zou kunnen geven.

"Slecht kruispunt aan de Action"

Kruispunt Tiensestraat-Lobbensestraat als gevaarlijk punt

Kruispunt Tiensestraat-Eikestraat-veldwegje:
Geen zebrapad, veel te snel

> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Mobiliteit (vervolg)

Er zijn in Keiberg ook **enkele rustigere straten**, zoals bijv. de Eikestraat. Daar spelen kinderen ook op straat.

Een grote kwaliteit in Keiberg is de aanwezigheid van een **netwerk van trage wegen**:

De kinderen kennen bijna alle wegjes en maken er veel gebruik van. Dit zowel om de kern te doorkruisen als om naar school te gaan (en drukke straten te vermijden).

Volgens hen worden de **wegjes te weinig onderhouden** en kan je er, zeker in de winter, nooit met droge voeten doorkomen. Er is veel modder en plassen, die hen ervan weerhouden om de trage wegen te nemen.

Een van de **'pelgrimswegen'** kan mogelijk interessant zijn om als veilige trage weg uit te bouwen (zie paarse stippellijn hieronder):

"Rustige Eikstraat"

"Fietsen op de baan is lastig in de Eikestraat"

"Veel modder en plassen"

> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

Het RUP Zonevremde recreatie is goedgekeurd in 2009.

Het voetbalveld langs de Schuttersweg is aangeduid als zone voor recreatieve doeleinden in overdruk. Deze bestemming geldt tot uiterlijk 31/12/2025. Nadien wordt de **gewestplanbestemming, zijnde agrarisch gebied, op deze locatie hersteld.**

Legende

- RUP-grens
- zonegrens

art. 3 zone voor recreatieve doeleinden (in overdruk)

> 2.1. Keiberg algemeen (vervolg)

Kind- en tienvoorzieningen

In Keiberg liggen een aantal specifieke kind- en tienvoorzieningen geconcentreerd aan

Lobbenstraat (1):

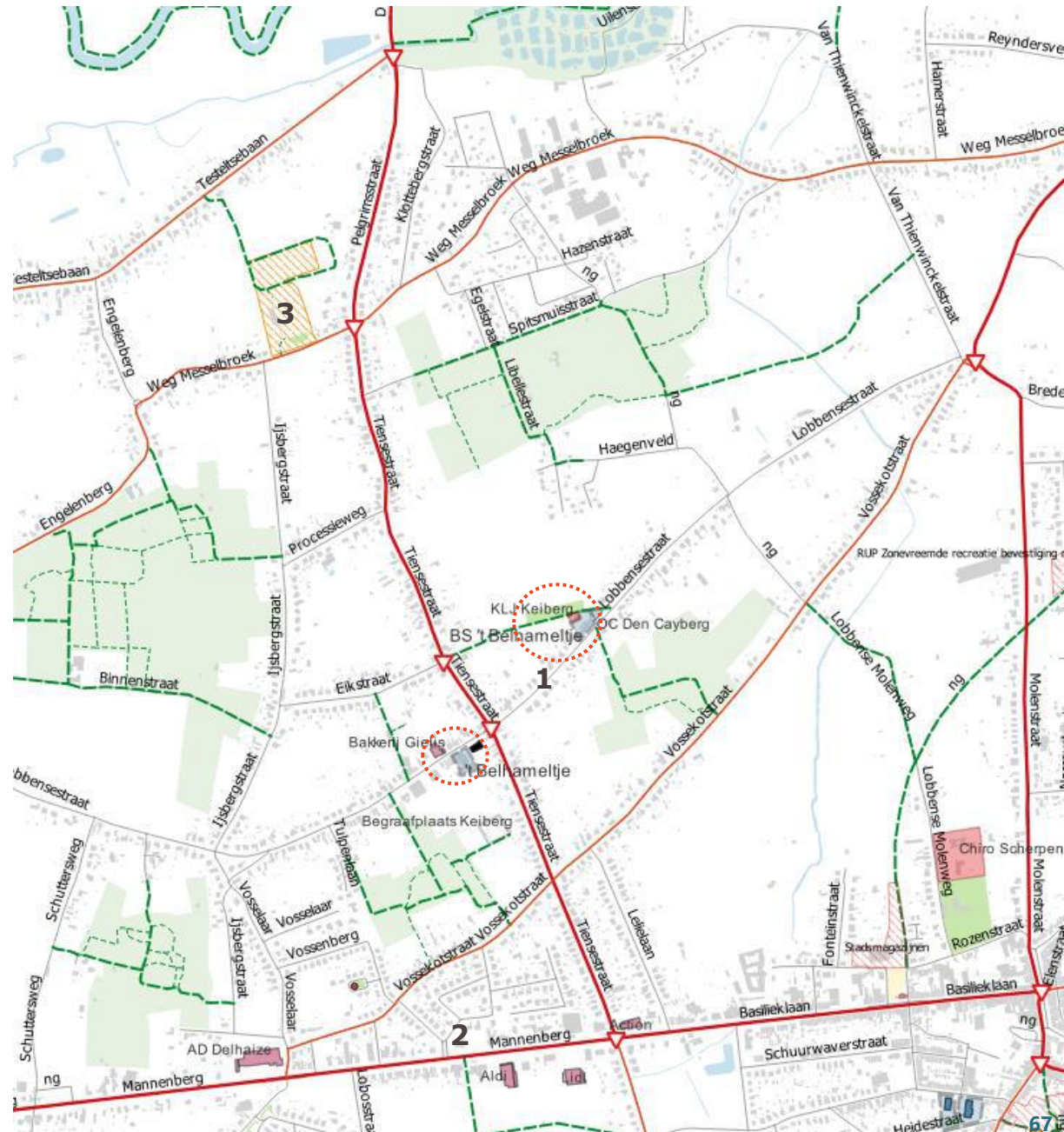
- De basisscholen (verspreid over 2 sites)
- Bakkerij Gielis en Feestzaal 'De Welkom'
- OC Den Cayberg
- De KLJ

Die kleine voorzieningenclusters zijn ook telkens goed verbonden met een groen- of bosgebiedje. De Tienessestraat vormt wel een barrière tussen de twee school- en voorzieningenvestigingen.

Aan de N10 liggen een reeks **supermarkten (2)** en de alom gekende 'Action', die belangrijk zijn voor kinderen.

In het noorden liggen de **sportterreinen van SNA Keiberg (3)**.

2.2. Specifieke plekken

Grasveld aan KLJ en OC Den Cayberg:

Analyse:

- **Ligging:**
Zeer goede ligging van deze open ruimte naast het KLJ-gebouw, OC Den Cayberg en de kleuterschool. Kinderen uit de buurt komen er ook buiten georganiseerd verband wel eens, voornamelijk om een "balleke te trappen". Volgens het gewestplan ligt dit terrein in agrarisch gebied, wat het niet evident maakt om er eventuele vaste speelconstructies op te richten. Het perceel wordt gehuurd en is geen eigendom van de stad. Het landelijk perceel te noorden is wel in eigendom van de stad.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein heeft een grote oppervlakte. Het perceel meet ruim 4500 m².
- **Inplanting en buffering:**
Het groene terrein paalt aan achterkanten van de woningen van de Lobbenstraat, maar het zijn heel diepe percelen, die gemakkelijk te bufferen zijn mocht dit nodig zijn.
- **Schaalniveau:**
Gezien de ligging en de oppervlakte kan dit terrein op schaalniveau van Keiberg functioneren.
- **Inrichting en basisonwerp:**
Het plein is ingericht als één groot grasveld. Het terrein is lager gelegen en aan de perceelsgrens met de KLJ is er een (overwegend droge) gracht.
- **Uitrusting en onderhoud:**
Op dit ogenblik liggen er twee rudimentaire glijbanen en een loopbrugje op het talud.

2.2. Specifieke plekken

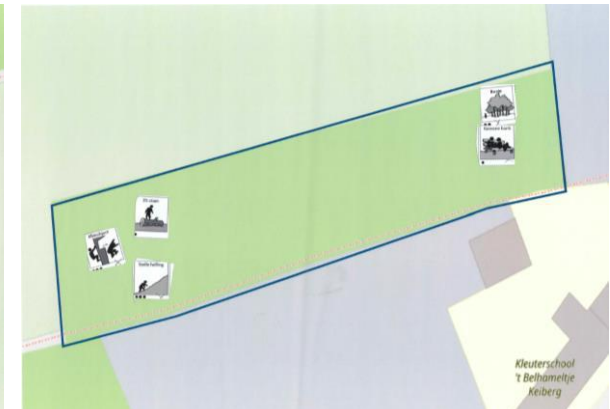
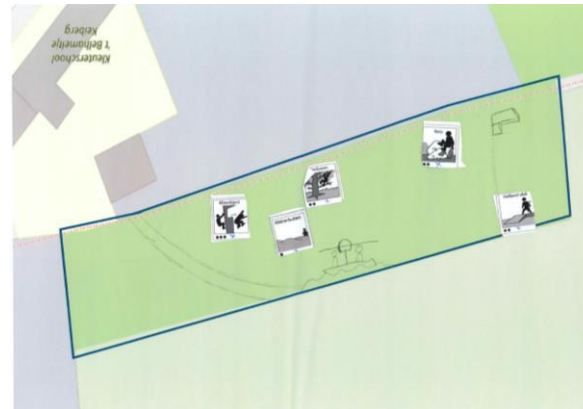
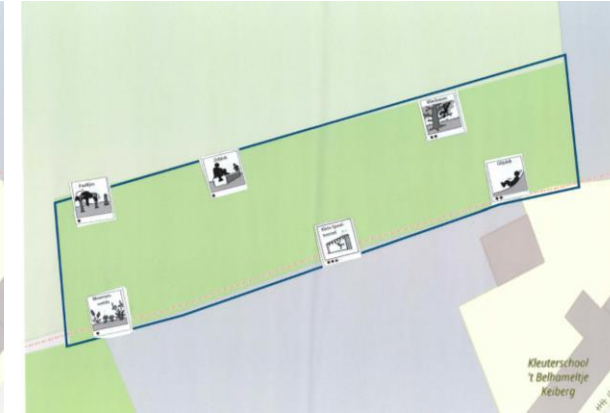
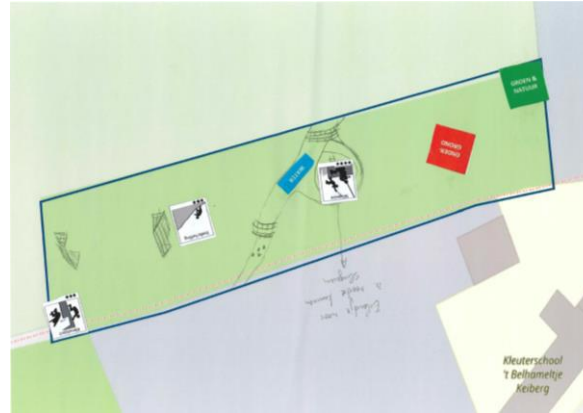
Ontwerpoefening Pictoplay:

Voor dit terrein heeft de Jeugddienst een Pictoplay-ontwerpoefening gehouden, om een zicht te krijgen op de noden en wensen van de kinderen.

De belangrijkste besluiten daarbij zijn:

- Kinderen behouden een deel als **open grasveld**
- Iets doen met **helling en reliëf**
- Veel **zitelementen**
- **Uitdaging:** slingeren, klimmen
- **Water**

Voor de verdere ontwikkeling dient echter rekening gehouden te worden met het onzekere eigendomsstatuut en de bestemming als agrarisch gebied.

> 2.2. Specifieke plekken (vervolg)

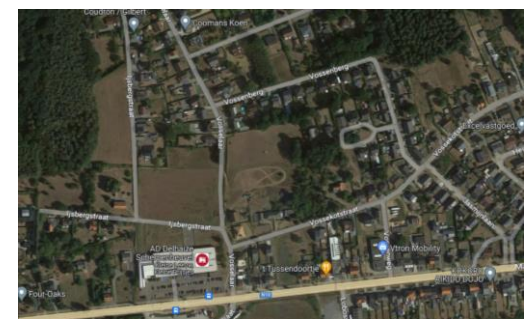
Speelterrein Vossenbergh:

Analyse:

- **Ligging:**
De meeste kinderen die we bevroegd hebben in Keiberg, kennen dit speelterrein, maar ze komen er enkel wanneer ze in de buurt wonen of er op bezoek zijn bij familie of vriendjes. Het terrein ligt op een heuveltop. Er is geen directe verbinding met de lager gelegen delen van de buurt.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein is eerder minimaal om als buurtterrein te kunnen functioneren.
- **Inplanting en buffering:**
Dit terrein ligt mooi aan de voorkanten van woningen. Door een kleine talud rondom is er afscheiding tussen groenzone en straat. Dit is een mooie oplossing.
- **Schaalniveau:**
De oppervlakte is eerder minimaal, maar door de goede ligging aan voorkanten twijfelt dit terrein tussen straat- en buurniveau.
- **Landschapskwaliteiten en basisontwerp:**
Er is een mooi basisontwerp met een open en begroeide zone, die een diversiteit aan speelkansen biedt. De bevroegde kinderen hebben een algemene positief gevoel over dit speelterrein.
- **Uitrusting:**
Er is een basisuitrusting aanwezig:
 - Trapveldje (met iets te groot doel)
 - KlimplateauDe buurt heeft een basketring geplaatst.

Voorlopige conclusies:

- Dit is een mooi buurtterrein dat een buurtfunctie vervult.
- De vraag is evenwel of het een rol kan spelen voor de lager gelegen delen van de buurt....

Sportterreinen van SNA Keiberg:

Gebruik en beleving:

Vrijwel **elk kind van zowel Messelbroek als Keiberg kent dit terrein**, gelegen tussen Messelbroek en Keiberg.

De **meerderheid is er al geweest**. Maar voor hen is dit **niet echt een plek waar kinderen spelen**. Soms doen ze dit wel op de **parking**, bijvoorbeeld voor of na de training.

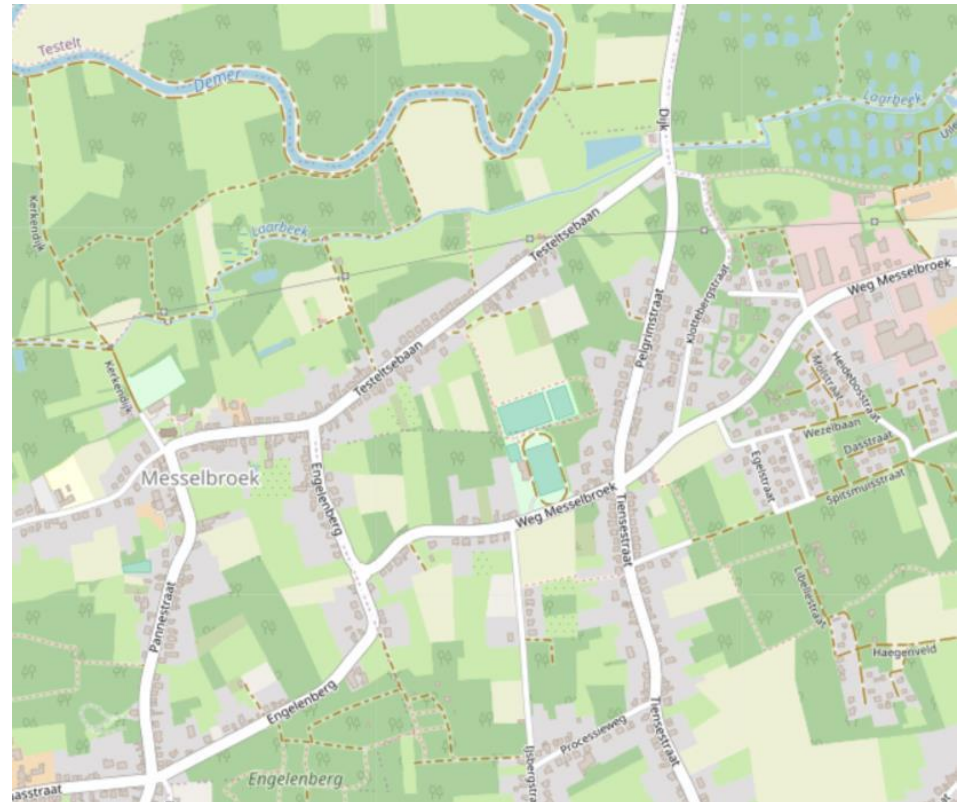
De meeste kinderen komen daar omdat zij zelf of gezinsleden daar voetballen of omdat er een **evenement** is (spaghettidag, BBQ, ...). Er loopt ook een **mountainbikeroute** langs het veld. Soms gaan de kinderen **lopen rond het plein**. Volgens de kinderen **mag dat**, zelfs als je niet van de club bent.

De noordelijke terreinen zijn in eigendom van de stad. Een deel van de bosjes daar is toegankelijk. Het terrein met de loop piste is geen eigendom. De club heeft een bloeiende jeugdwerking.

Voorlopige conclusies:

In dit terrein zit potentie omdat het zo goed gekend is en het iets kan betekenen **voor de kinderen die wonen ten oosten van Messelbroek**, dat toch al wat verder ligt van De Keyt.

De eigendomsituatie bemoeilijkt echter wel de ontwikkelingsmogelijkheden.

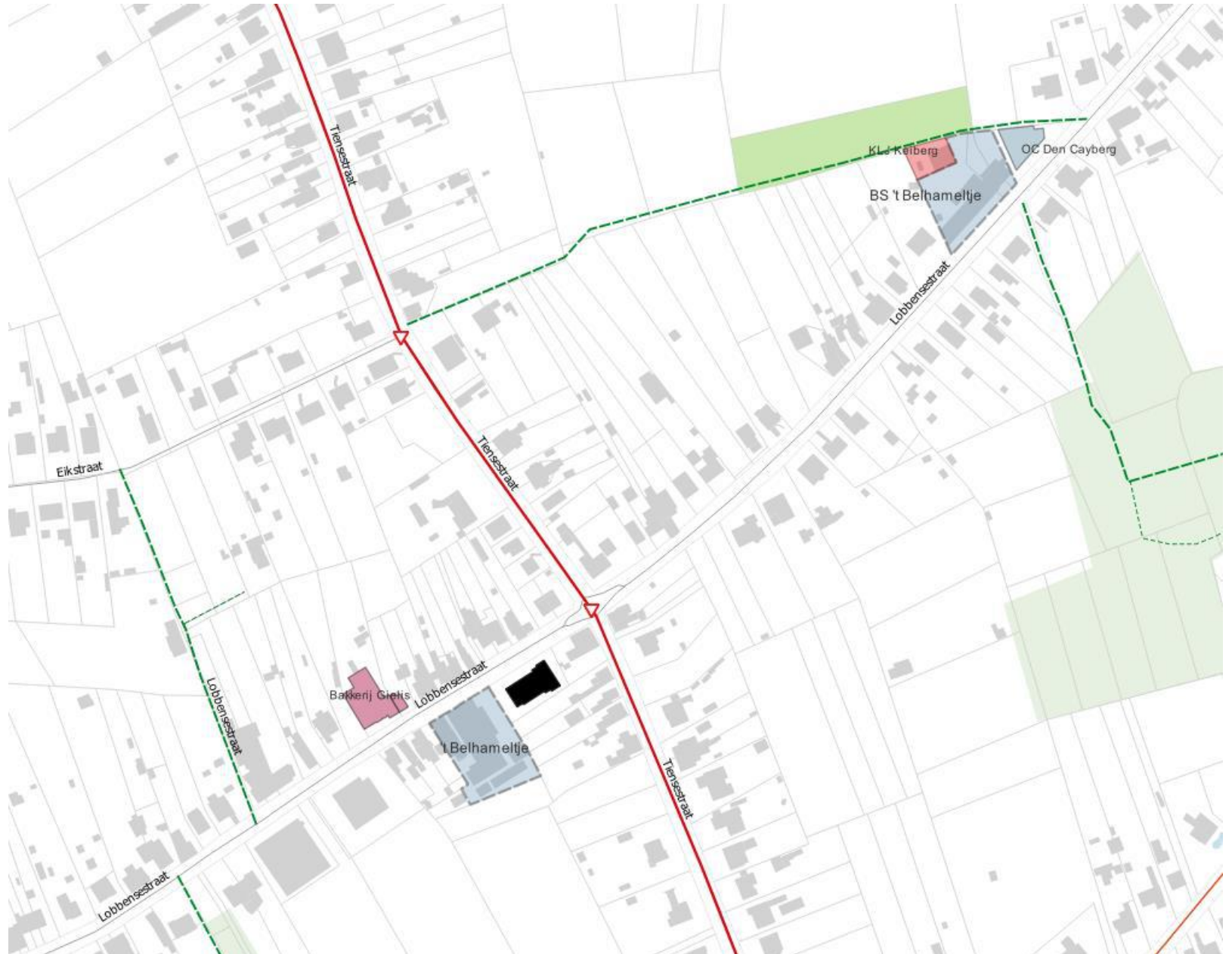

2.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Keiberg

- BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE**
- Klassieke speeltuin Straatniveau
 - Klassieke speeltuin Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - ★ Klassieke speeltuin Stadsniveau
 - Natuurlijk speelandschap Straatniveau
 - Natuurlijk speelandschap Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - Natuurlijk Wijkniveau
 - ★ Natuurlijk Stadsniveau
 - Sport Straatniveau
 - Sport Buurtniveau
 - Sport Wijkniveau
 - ★ Sport Stadsniveau
 - Y Informele spelprinkel
 - skate
 - ▨ Gepland project
- BARRIERES**
- Grote barrières
 - Drukke weg
 - ▽ Gevaarlijke oversteek
 - jeugdwerkterrein
 - buurtwinkel
- Bestaande trage wegen**
- Trage weg
 - Belangrijke doorsteek
- Gemeenschapsvoorziening Gebouw**
- Basisschool
 - Andere
 - Begraafplaats
 - Schoolterrein
 - Toegankelijk bos
 - Publiek groenterrein
 - Plein(achtig)
 - Sportsite
 - Private groene ruimte met potentie

2.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Keiberg (detail dorpskern)

3. Speelweefsel in woonkern Messelbroek

3.1. Messelbroek algemeen

Typering van de woonkern

Messelbroek is een **lang gerekt stratendorp** in het westen van de gemeente, op de rand van de Laarbeek- en Demervallei.

Op veel plaatsen geraak je **met trage wegen gemakkelijk het groen van de Demervallei in**. Maar er is (voorlopig) **slechts één oversteek** over de Demer richting Testelt en Averbode (nl. via Pelgrimsstraat-Dijk).

Messelbroek en Keiberg lopen in elkaar over en ook voor kinderen is het niet duidelijk waar beide woonkernen beginnen of eindigen.

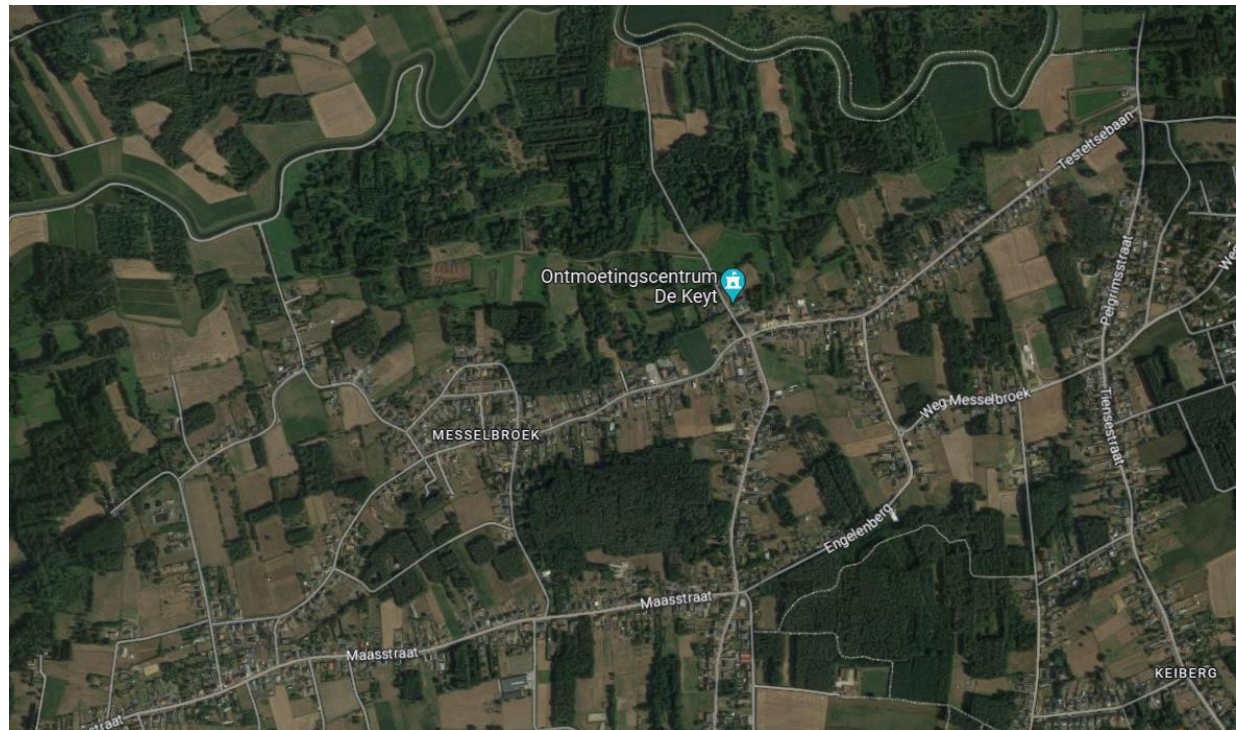
Twee parallelle wegstructuren volgen de valleirand en vormen de ruggengraat van de ontwikkeling:

- Maasstraat-Engelenberg-Weg Messelbroek
- Oudestraat-Eikeveldstraat-Testeltsebaan

In noord-zuidelijke richting vormt **Dijk-Pelgrimsstraat-Tiensestraat** een heel belangrijke verkeersverbinding en barrière.

Een eigenheid is dat er **tussen de woonlinten veel open ruimte** is: soms bos-, soms landbouwgebied. Er is dus amper sprake van 'klassieke' bouwblokken.

Het stratendorp omvat **overwegend vrijstaande woningen** met vaak diepe tuinen. Er is een **kleine dorpskern** aan Kerkendijk. Dit is ook een belangrijke groen-recreatieve 'poort' naar de Demervallei. In de toekomst staat hier ook de bouw van een fietsbrug gepland.

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Groenzones en natuurgebieden

Messelbroek ligt uitgestrekt langs de **Demervallei**. Dit is dan ook een belangrijke groenstructuur.

De **buitenruimte van De Keyt (1)** is de allerbelangrijkste speelplek voor kinderen van Messelbroek. (zie verder)

Tussen de straten in zijn er nog twee belangrijke bosgebieden:

- Engelenberg (2)
- Molijkestraat (3)

Deze bossen zijn toegankelijk en ook bij kinderen goed gekend.

De buitenruimte van de Keyt en het bos op Engelenberg zijn de belangrijkste groene speelplekken.

Voor sommige kinderen vormt dit één **groen netwerk**:

"Ik ga soms naar De Keyt, maar ook vaak naar het bos op de Engelenberg, dan fiets ik daardoor."

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Kind- en tienervoorzieningen

In Messelbroek zijn er weinig voorzieningen. **OC De Keyt ligt naast de kerk en pastorie en is de belangrijkste gemeenschapsvoorziening**, die ook sterk wordt gewaardeerd door zowel kinderen als jongeren.

Op dit moment is De Keyt in gebruik als klaslokaal voor de derde graad. Kinderen kennen deze plek en de omgeving dus heel goed. Er is ook een publiek **speelterreintje**. De buitenruimte is aanzienlijk en er zijn plannen om die uit te bouwen als **groen-recreatieve poort naar de Demer**, met ook speelgroen.

De eigenlijke **basisschool** ligt op wandelafstand in de Eikeveldenstraat. Die heeft ook grote buitenterreinen met speelvoorzieningen. Aan de grote, wat rommelige parking, is er een **frituur**.

In het oosten blijken ook de **sportterreinen van SNA Keiberg** belangrijk voor Messelbroek. Voor de kinderen ligt dat "net tussen Messelbroek en Keiberg. Dat is zowat de grens".

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Mobiliteit

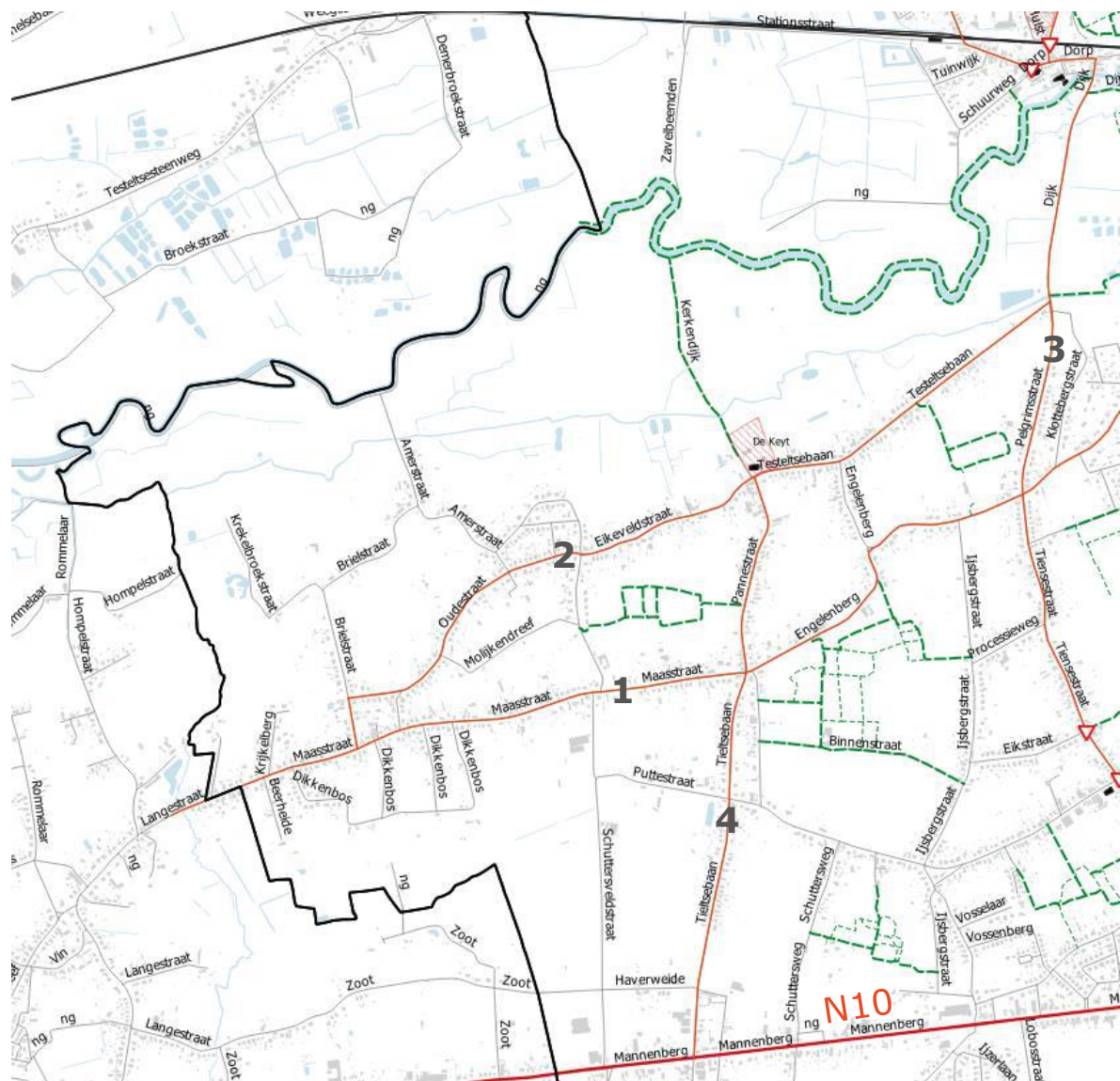
Er zijn een aantal hoofdstraten die behoorlijk wat **doorgaand verkeer** moeten dragen:

In oostwestelijke richting:

- Maasstraat-Engelenberg-Weg Messelbroek (1)
- Oudestraat-Eikeveldstraat-Testeltsebaan (2)

In noordzuidelijke richting:

- Dijk-Pelgrimsstraat-Tiensestraat (3)
- Pannestraat-Tieltsebaan (4), richting N10

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Mobiliteit (vervolg)

De **Maasstraat, Tielsebaan en Testelsebaan worden als het gevaarlijkst** ervaren door de kinderen, omdat de auto's daar te snel rijden en omdat het er druk is.

Vooraf het **kruispunt aan de kerk** (Eikeveldstraat-Testelsetsebaan-Pannestraat) wordt gevaarlijk bevonden. Dit blijkt vooral een probleem van slechte zichtbaarheid:

"Soms is het gevaarlijk om over te steken: aan de Kerk is het gevaarlijk. Als je van school komt, kan je niet zien of er van De Keyt een auto komt."

"De drukte hier (aan de kerk) valt mee. Je kan de auto's vooral niet goed zien."

De meeste kinderen vinden dat hier iets aan moeten veranderen.

Ook het **kruispunt Maasstraat-Engelenberg** wordt als gevaarlijk ervaren.

En het kruispunt Tiensestraat-Weg Messelbroek:

"Het kruispunt aan frituur Zodiac is gevaarlijk, Hier is dan wel een fietsoversteek maar door het gevaarlijke kruispunt voor auto's is het ook gevaarlijk als fietser"

De **andere straten zijn eerder lokaal**.

Sommige kinderen spelen op straat:

"Ik vind de straten niet zo druk, dus je kan best makkelijk fietsen."

Een aantal kinderen klaagt over de **slechte staat van de voetpaden of het asfalt**: *"Er zijn veel brokkels"*. Dat maakt het moeilijk om bijvoorbeeld op te stappen, te skaten, te krijten,..."

Wegen zonder fietsvoorzieningen worden als gevaarlijk ervaren:

"Wegen zonder fietspad of met fietssuggestiestrook zijn levensgevaarlijk je rijdt nog altijd op de weg."

Er zijn **heel wat trage wegen**:

- Naar de Demervallei.
- Doorheen de open ruimtes tussen de linten.

Kruispunt aan kerk als gevaarlijk kruispunt

Kruispunt Maasstraat-Engelenberg als gevaarlijk kruispunt

Fietsoversteek Tiensestraat-Weg Messelbroek met fietsoversteek

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

Het RUP Zonevremde recreatie is goedgekeurd in 2009.

De site met de sportterreinen van SNA Keiberg is aangeduid als zone voor dagrecreatie.

> 3.1. Messelbroek algemeen (vervolg)

Algemeen beleving van Messelbroek:

Op 22/12/2022 hielden we een inspraaksessie met 20 leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar van Vrije Basisschool Sint-Jozef.

Veel kinderen waarderen Messelbroek

- omdat het "**rustig**" wonen is.
- omdat er veel **groen** is: "*Recht tegenover mijn huis is een groot bos, in de Pannenstraat*".

Ze zouden andere kinderen ook aanraden om in Messelbroek te gaan wonen.

Het is niet zo dat iedereen iedereen kent in Messelbroek, maar **kinderen kennen elkaar goed** via de school. Veel kinderen uit de buurt kennen elkaar en vieren soms zelfs kerstmis samen. Afhankelijk van waar je woont is er soms wel eens een buurtfeest.

Veel kinderen komen vaak in **Scherpenheuvel** voor familie, hobby's,... Veel kinderen kennen Den Egger goed via Balou (de IBO) of een kampje. De skateplek is het meest bekend.

Soms gaan kinderen met het gezin "*naar de basiliek om iets te gaan eten*". Scherpenheuvel-Centrum lijkt de belangrijkste deelgemeente, omwille van de voorzieningen.

Kinderen uit Messelbroek gaan ook vaak naar **Averbode** voor (sport)hobby's of familiebezoek. Een enkeling gaat wel eens met de fiets. De **Abdij**-omgeving is een belangrijke bestemming om met de familie naartoe te gaan.

Naar **Zichem** gaan minder kinderen. Als ze er komen is het vooral voor **fiets- en wandelrecreatie**.

"Heel vaak bij de toren: alleen om te gaan wandelen of om in de toren te gaan. Maar die is wel vaak gesloten. Ik ga soms fietsen op het (markt)plein."

3.2. Specifieke plekken

Buitenruimte OC De Keyt:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging naast de kerk en pastorie. De kinderen kennen dit goed omdat OC De Keyt ook door de derde graad wordt gebruikt. Er kunnen linken worden gelegd met de groenterreinen rond de kerk en pastoriej.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein heeft een grote oppervlakte van ruim 8700 m².
- **Inplanting en buffering:**
Dit terrein ligt aan OC De Keyt, zij het eerder aan de achter- en zijkant. Buffering is niet nodig, behalve misschien t.a.v. de aanliggende woning.
- **Schaalniveau:**
Gezien de ligging en oppervlakte kan dit terrein bovenlokaal worden uitgebouwd (voor Messelbroek, maar zelfs ruimer).
- **Basisontwerp:**
Er is een projectdefinitie voor ontwerp van het terrein. Het terrein is gelegen in het sigmaplan Demervallei.
- **Uitrusting:**
Op dit ogenblik is er:
 - Een groot grasveld / voetbalveld met goals.
 - Een kleine speelruimte aan het OC.
 - Een verhard (deels overdekt) terrein dat door skaters wordt gebruikt.

Voorlopige conclusies:

- Dit terrein bevat veel potentie voor de uitbouw als groen-avontuurlijke speelruimte voor Messelbroek, en zelfs ruimer (bijv. voor Testelt). Bij de ontwikkeling is het belangrijk om ANB op voorhand te betrekken.

> 3.2. Specifieke plekken (vervolg)

Buitenruimte OC De Keyt:

Plannen:

Momenteel wordt een **herinrichtingsplan** opgemaakt voor de buitenruimte van De Keyt. Hier lees je elementen uit de projectdefinitie. ANB wordt best tijdig betrokken bij ontwikkeling van dit project.

SITUERING

Subsidie Landschapspark de Merode 2022. Aanvraagformulier project

Ontmoetingscentrum 'De Keyt' in Messelbroek situeert zich in het meeste zuidelijke deel van het landschapspark de Merode. Het projectgebied omvat meer dan alleen het ontmoetingscentrum zelf. Met dit project willen de projectpartners een masterplan opmaken voor het centrum van Messelbroek, waarbij de Sint-Michielskerk, de pastorie en bijhorende tuin en de omgeving rond het ontmoetingscentrum opgenomen zijn.

Dit projectgebied vormt een ideale uitgangsbasis om omgevormd te worden tot toegangspoort voor het Merodegebied. Bij de opmaak van dit plan wordt rekening gehouden met de noden van de verschillende actoren en de ontsluiting, zowel op recreatief vlak als voor mensen met een beperking. Ook wil dit plan de verschillende deelsites verbinden en omvormen tot een groene, multifunctionele ontmoetingsplek voor jong en oud.

Het gehele masterplan in één keer realiseren is niet haalbaar. Binnen deze projectoproep wordt naast de opmaak van het plan, gefocust op de omvorming van de buitenruimte aan OC De Keyt tot een groene ontmoetingsruimte met aandacht voor klimaatbestendigheid, biodiversiteit en de recreatieve ontsluiting. Zo zullen nieuw aan te planten bomen de basis vormen om de andere elementen in het plan in te passen. Ook wordt rekening gehouden dat deze buitenruimte toegankelijk wordt voor mensen met een beperking, zowel op vlak van paden als enkele spelelementen. Belangrijk is ook om op het terrein, waar nodig de link te maken van de aanwezige waardevolle natuur, grenzend aan dit gebied. Op deze manier wordt de groen/blauwe structuur in het landschapspark versterkt en verhoogt hierdoor de veerkracht van het gebied. Bij de keuze van materialen voor bijvoorbeeld de recreatieve inrichting wordt rekening gehouden met de Merode huisstijl.

Voor de opmaak van het masterplan werken de projectpartners via een participatief traject. Hiervoor worden verschillende actoren, die een link hebben of in de toekomst kunnen hebben betrokken. Daarbij denken we aan de buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties en verschillende gemeentelijke diensten (cultuur, jeugd, sport, leefmilieu en de groenploeg). Samen met hen willen we nadenken over de opmaak van het masterplan en welke functies hierbij belangrijk zijn. In een volgende fase wordt een gedetailleerd inrichtingsplan opgemaakt voor de buitenruimte van OC De Keyt wat dan binnen deze projectoproep gerealiseerd wordt.

Door de realisatie van deze groene ontmoetingsplek als toegangspoort naar landschapspark de Merode wordt een blijvende, duurzame realisatie in het projectgebied gerealiseerd waarbij verschillende ambities van het landschapspark aanbod komen.

Plan van aanpak

1/1/2023 – 30/6/2023: participatief traject en opmaak masterplan

30/6/2023 – 15/9/2023: opmaak inrichtingsplan buitenruimte OC De Keyt

15/9/2023 – 30/6/2024: omvorming buitenruimte OC De Keyt op basis van het inrichtingsplan

1/7/2024 – 30/9/2024: feestelijke opening

1/1/2023 – 31/12/2024: doorlopende communicatie (volgens richtlijnen) over dit project.

Buitenruimte OC De Keyt:

Inspraak en beleving:

• **Zone Speelsterrein:**

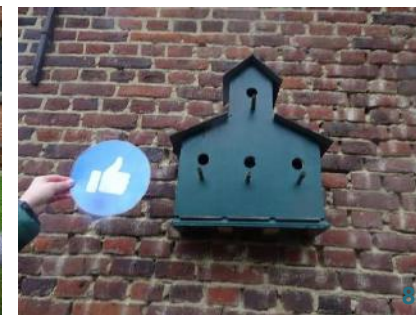
Vanuit de kinderen en jongeren is er veel kritiek op het "mini-speelpleintje":

- Het is veel te klein en je bent het "snel beu".
- De kleine houten toestellen zijn versleten. Het hout is al kapot. Ook de touwen zouden al wat versleten zijn.
- Als het regent, zijn de rubbertegels glad door het mos.
- Er ligt regelmatig afval.
- De hagen zijn misschien wel goed als afscherming, maar er mogen wel een paar extra openingen zijn.

• **Zone aan de voorkant van het gebouw:**

- Er is veel **hondenpoep**. De kinderen tonen dit. Ze spelen er niet veel meer omdat er te veel hondenpoep ligt, ook afval en sigaretten.
- **Op het terras onder de luifel** ligt vaak een plas **water**. Een jongen vindt dit niet leuk, maar enkele meisjes vinden dit net wél leuk. Maar ze mogen er van de school niet in spelen. De meeste kinderen spelen hier 'pang pang' of 'viervakkenspel'. Met de bal spelen mag niet meer (van de school) omdat de bal dan tegen de ramen vliegt.
- Ze zien er ook jongeren **skaten**. Het mobiele skatepark wordt sterk gewaardeerd.
- **Aan de glasbollen** ligt er altijd veel glas op de weg. Dit is slecht voor de vele fietsers die er passeren om naar de Demer te gaan. Maar ook voor de kleinere kinderen die met hun fiets naar het speeltuintje komen. Het is ook een plek voor jonge kinderen om te leren fietsen.

Buitenruimte OC De Keyt:

Inspraak en beleving:

- **Zone aan voorzijde van de kerk + bankje + standbeelden:**
Op he **bankje** zitten vaak **oude mensen** (meestal voordat de mis begint). Het bankje vinden ze goed voor oude mensen. Er zouden veel meer bankjes mogen komen. Of **picknickbanken**. Dan zouden ze met hun gezin komen.
De standbeelden vinden de kinderen wel oké. Ze vinden het 'typisch voor Messelbroek'. Enkele kinderen stellen vast dat de **standbeelden afbrokkelen** en niet goed onderhouden zijn. Ze zien soms kinderen erop klimmen, wat ze niet goed vinden.
- **Voorpleintje + beschilderde elektriciteitscabine:**
Een kind fietst vaak op het pleintje voor de elektriciteitscabine.
De kinderen vinden de beschildering heel leuk. Dit zorgt voor herkenbaarheid: *"Je herkent de plek zo."*
- **Zone aan Pastorie:**
Daar komen ze rust zoeken. Gewoon even zitten.
Er ligt volgens hen wel vaak zwerfvuil. Want *"er is geen enkele vuilbak in Messelbroek."*
- **Achterkant gebouw De Keyt:**
Hier kan je goed verstoppertje spelen. Het is een goede verstoppertjeplek. Sommige kinderen voetballen hier. Dan geven ze elkaar zo lang mogelijk passen.

Buitenruimte OC De Keyt:

Inspraak en beleving:

- **Zone voetbalveld:**

Het voetbalveld is belangrijk als speelterrein voor de kinderen.

Het is de belangrijkste buitenspeelruimte voor de derde graadsklas, aangezien zij hun klaslokaal in De Keyt hebben.

Enkele kinderen gaan er met de fiets naartoe en rijden soms op het veld.

Maar er zijn ook opmerkingen:

- Het is niet leuk dat er **geen netten** in de goals hangen. Daardoor rolt de bal door op de weg. Auto's parkeren op het wegje. Dan kan je er niet voetballen, want dan vliegt de bal tegen de auto.

Dit probleem heeft ook te maken met de oriëntering van de goals richting de straatkant.

- **Er zijn veel molshopen:** Je struikelt erover en dat is heel vervelend om te voetballen. Dat is ook de hoofdreden waarom er niet veel wordt opgevoetbald.

- **Het is wat 'saai'.**

- De kinderen signaleren dat de **planten aan de zijkanten veel doornen hebben en er zijn ook veel netels.**

- **Er is ook heel veel hondenpoep.**

Daardoor moeten kinderen altijd hun schoenen uitdoen vooraleer naar binnen te gaan. Dit gedoe vormt ook wat een drempel voor de klasgroep om veel naar buiten te gaan.

Buitenruimte OC De Keyt:

Inspraak en beleving:

- **Groene struikachtige rand rond het voetbalveld:**
Hoewel er ook netels en bramen zijn, kennen een aantal kinderen **veel verborgen plekjes en gangetjes in de struikrand**. Sommige lopen door tot in de Pastorietuin. Deze bosjes zijn eigendom van de kerkfabriek. Door de beschadigde of verdwenen draad is de grens onduidelijk. Dit zijn heel leuke plekken en '**geheime gangen**' om je te verstoppen en om te sluipen. Maar het mag niet altijd van de juffen.
In de noordwestelijke hoek hebben de kinderen een kamp. Ze worden daar echter weggejaagd. Iemand die zich 'boswachter' noemt en vlakbij woont, heeft er een voederplaats voor wild van gemaakt, midden in hun kamp.

Buitenruimte OC De Keyt:

Ontwerpoefening Picto-play:

Voor de buitenomgeving van De Keyt heeft de klasgroep een Picto-play-ontwerpoefening ondernomen (zie volgende bladzijden). Globaal genomen vragen de kinderen voor de **groenzone**:

1. Speelnatuur:

- **Klimbomen (!)** zijn in elk deelgroepje gekozen. Dit lijkt een absolute must.
- **Speelwater** (ondiepe greppel, al dan niet met eilandje of vlonderpad) is ook door vrijwel elk groepje gekozen.
- **Andere elementen van speelnatuur** zijn ook gekozen, maar minder unaniem:
 - . Een boom- of wilgenhut
 - . Kleine bulten en 'wild land'
 - . Een verstopstruik
 - . Iets om aan te slingeren

2. Speeltoestel: In de meeste pictoplays zat ook een formeler speeltoestel:

- Vooral een **'glijvlak'** is heel vaak gekozen (bijv. op het talud naar het gebouw)
- **(Vogelnest)schommels** (in de groenzone, maar ook op het huidige speelterreintje)
- Een **klimobject**
- Een **klein speeltoestel**

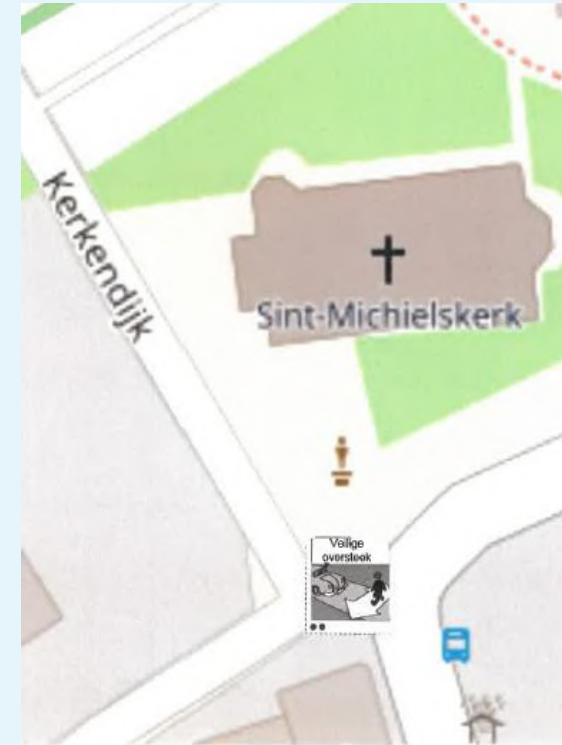
3. Zitelementen: liefst picknickbanken, maar ook gewone banken of een bank rond een boom

4. Behoud van open grasveld en voetbalveld: Een half veld is voldoende.

In de meeste deelgroepjes wordt het voetbalveld nabij de straatkant geplaatst, met de goals naar de zijkanten.

5. Voorkant en oversteek:

De groepjes gingen volop voor de groene zone. Slechts 1 groepje behield de speelfunctie aan de voorkant (voor schommels). Een ander groepje zag daar eerder een 'zitarena'. Eén groepje wil zeker ook een veilige oversteek over de Eikeveldstraat, zelfs al gaat dit ten koste van budget voor speelvoorzieningen.

> 3.2. Specifieke plekken (vervolg)

Alle Pictoplays op een rijtje:

> 3.2. Specifieke plekken (vervolg)

Alle Pictoplays op een rijtje:

> 3.2. Specifieke plekken (vervolg)

Bos op de Engelenberg:

Gebruik en beleving:

Zowat één derde van de kinderen kent het bos op de Engelenberg. Maar slechts enkele kinderen gaan er ook echt spelen.

"Ik vind dat je daar goed kan spelen: tikkertje, verstoppertje met vrienden."

"Ik ga er zelfs 's avonds spelen."

Dit zijn kinderen die dichtbij wonen. Maar niet iedereen die dichtbij woont, gaat er effectief spelen. De meesten gaan er eerder wandelen en fietsen:

"Ik woon niet ver van het bos en in de zomer ga ik daar vaak wandelen met mijn papa."

"Ik woon in die straat: Ik ga er vooral wandelen. Spelen niet echt."

"Fietsen doe ik er."

De kinderen die wat verder wonen, kennen het minder goed. Het is eerder een doorgangsbos en voor hen lijkt het ook niet zo toegankelijk, vooral door de brandnetels:

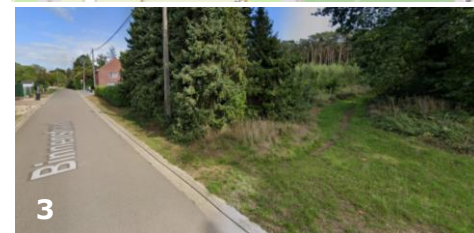
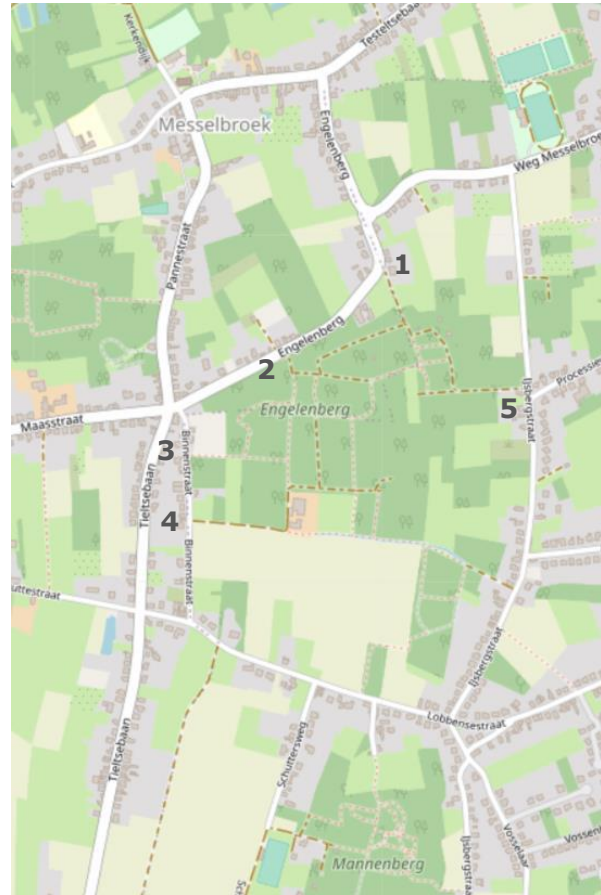
"In het bos zijn we nog niet vaak geweest, dicht bij de rand zijn er brandnetels."

"Er zijn veel omgevallen bomen en netels."

"Soms gingen we er met de klas naartoe, naar de Demer."

De ingangen via Engelenberg en Binnenstraat zijn het beste gekend. De ingang aan Ijsbergstraat veel minder.

Ingang 1 lijkt de 'hoofdingang'. Dit is ook een logische route richting De Keyt.

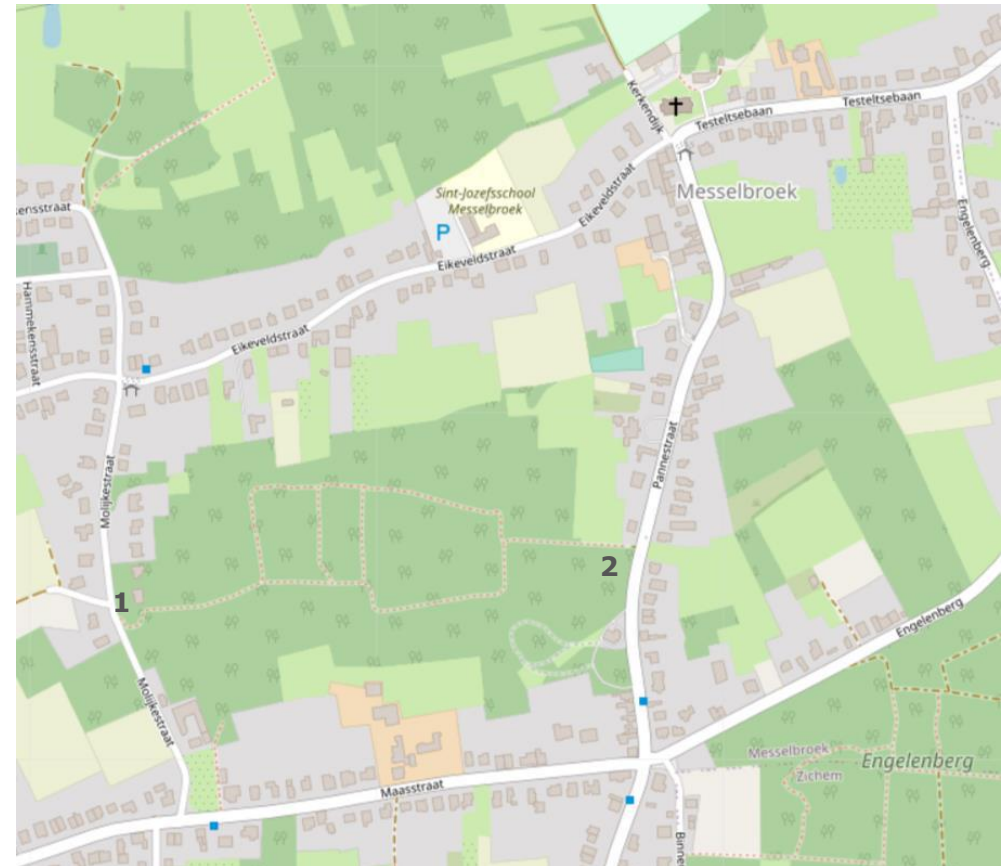

Bos aan Molijkestraat:

Gebruik en beleving:

Het bos tussen Molijkestraat en Pannestraat is **minder goed gekend**. Er zijn ook maar twee toegangen, die bovendien niet zo goed zichtbaar zijn.

Wat speelwaarde betreft, wordt dit bos wél **meer gewaardeerd** dan dat op Engelenberg. *"Ik vind alle twee de bossen anders: Dit laatste [Molijkestraat] is leuker. De paadjes zijn goed, alleen liggen er soms omgevallen bomen. Je kan er goed fietsen en kampen bouwen."*
"In dat bos zijn de paden beter."

Sportterreinen van SNA Keiberg:

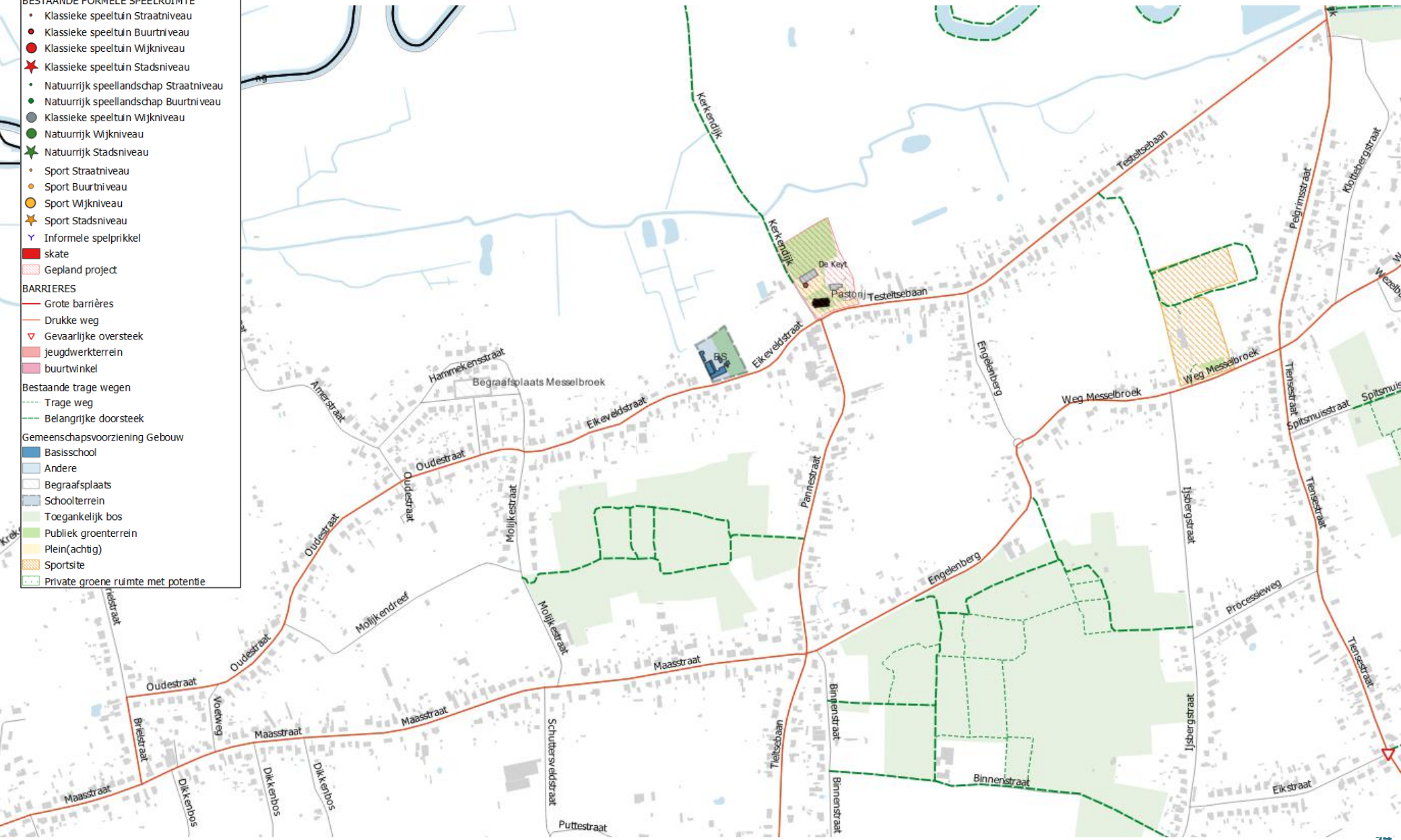
Deze sportterreinen zijn ook door de kinderen van Messelbroek goed gekend en ze spelen een belangrijke rol voor hen. Voor de kinderen van Messelbroek liggen de sportterreinen op de grens van Keiberg en Messelbroek.

> Zie onderdeel 'Keiberg' voor meer informatie.

3.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Messelbroek

- BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE**
- Klassieke speeltuin Straatniveau
 - Klassieke speeltuin Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - ★ Klassieke speeltuin Stadsniveau
 - Natuurlijk speellandschap Straatniveau
 - Natuurlijk speellandschap Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - Natuurlijk Wijkniveau
 - ★ Natuurlijk Stadsniveau
 - Sport Straatniveau
 - Sport Buurtniveau
 - Sport Wijkniveau
 - ★ Sport Stadsniveau
 - Y Informele spelprikkel
 - skate
 - ▨ Gepland project
- BARRIERES**
- Grote barrières
 - Drukke weg
 - ▽ Gevaarlijke oversteek
 - jeugdwerkterrein
 - buurtwinkel
- Bestaande trage wegen**
- Trage weg
 - Belangrijke doorsteek
- Gemeenschapsvoorziening Gebouw**
- Basisschool
 - Andere
 - Begraafplaats
 - Schoolterrein
 - Toegankelijk bos
 - Publiek groenterrein
 - Plein(achtig)
 - Sportsite
 - ▨ Private groene ruimte met potentie

4. Speelweefsel in woonkern Schoonderbuken

4.1. Schoonderbuken algemeen

Typering van de woonkern

Schoonderbuken ligt in het zuiden van de gemeente.

Ruim genomen omvat Schoonderbuken de **kern** langs de Houwaartstraat (1), maar ook enkele **wat geïsoleerde wijkjes** die misschien eerder bij de kern Scherpenheuvel aansluiten:

- tussen Scheldelaan, Demerlaan en Ijzerlaan (2)
- rond Merellaan en Lijsterlaan (3)

Vroenhove (4) vormt ook een **straatgehucht**.

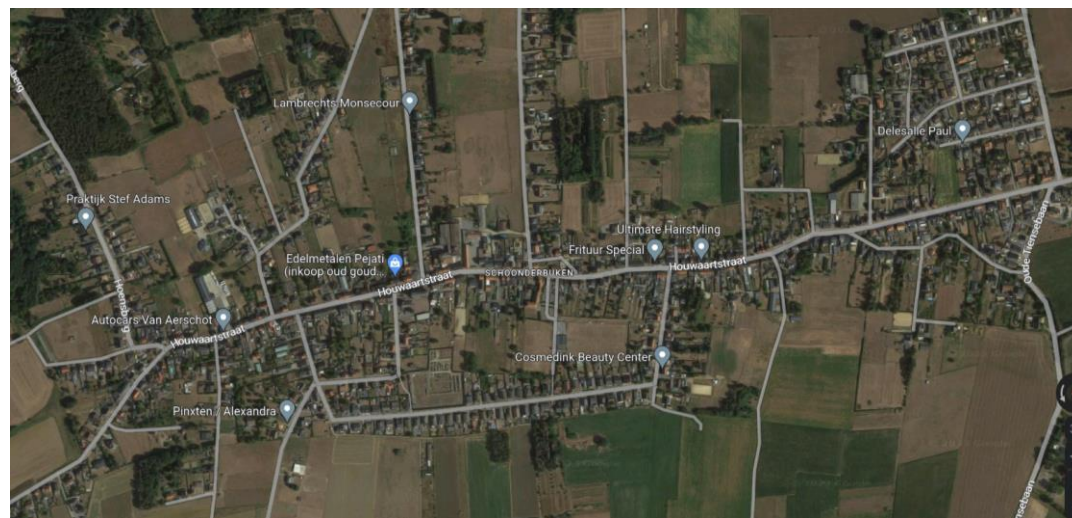
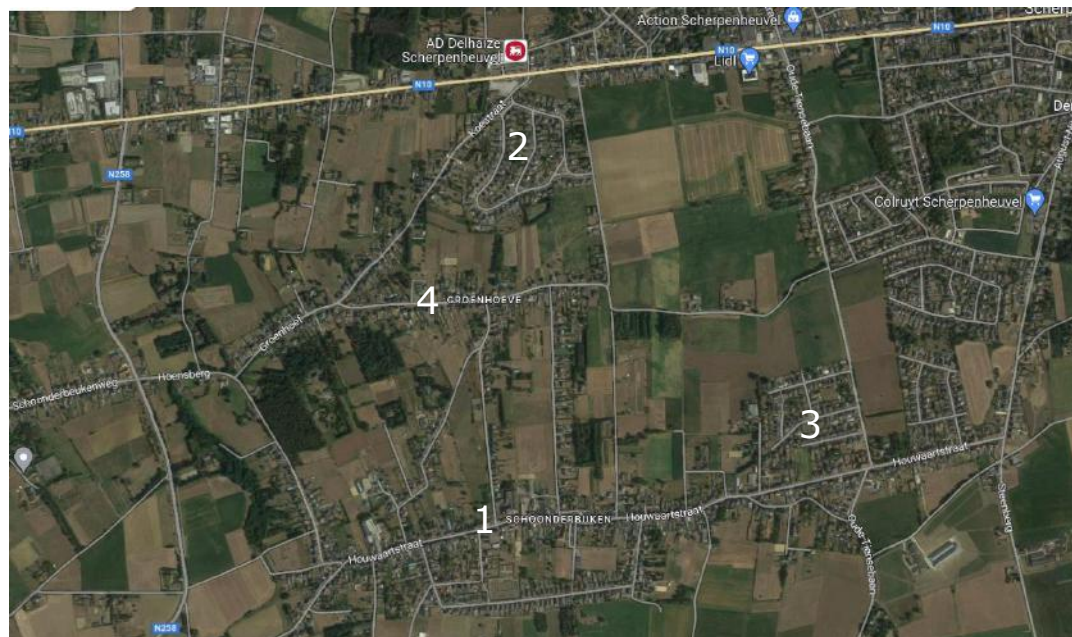
De 'woonkern Schoonderbuken' is eigenlijk op te vatten als een **langgerekt woonlint** langs de Houwaartstraat.

In het zuiden loopt de **Vroentestraat** parallel.

In het noorden zijn er een aantal parallelle trage wegen richting het **Groenhoven** en de wijkjes aan de Ijzerlaan/Scheldelaan en Merellaan/Lijsterlaan.

De grens met Scherpenheuvel is ook voor de kinderen niet zo duidelijk.

Aan de Houwaartstraat zijn er heel wat rijwoningen, maar eens je een zijstraat neemt, is het meestal **open bebouwing**, zoals ook in de wijkjes en straatgehuchten.

Groenzones en natuurgebieden

Tussen de Houwaartstraat en Vroentestraat ligt er een **centraal open binnengebied met gemeenschapsvoorzieningen (1)**. Er lopen enkele trage wegen door, maar er is geen volwaardige oostwest-verbinding.

Enmaal van de Houwaartstraat weg, ben je al snel in het buitengebied, dat voornamelijk open landbouwgebied is.

Achter de woningen ligt vaak nog een trage weg. Zo een **trage weg achter de Vroentestraat (2)** vormt de zuidgrens van de gemeente. Enkele trage wegjes lopen verder naar het zuiden.

Naar het noorden maken de trage wegverbindingen connectie met enkele woongehuchten en woonlinten. Opvallend is dat ze **parallel lopen (3)**. Dit laat toe om keuzes te maken op vlak van mobiliteit.

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Kind- en tienvoorzieningen

In Schoonderbuken liggen de kind- en tienvoorzieningen geconcentreerd aan de Houwaartstraat. Er zijn **twee kleine clusters**:

- Het kerkplein en plein tussen de feestzaal, kerk en pastorie (1).
- Sportvelden, kinderopvang en buurthuis (2).

De **basisschool** ligt echter ten noorden van de Houwaartstraat. De Houwaartstraat snijdt de school dus af van de voorzieningen.

De buurtsupermarkt 'Spar' ligt wel aan de goede kant, maar is op enige afstand stappen van de andere voorzieningen.

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie Schoonderbuken

In 2009 is een RUP goedgekeurd voor het binnengebied tussen Houwaartstraat en Vroentestraat.

De bestaande voetbalterreinen zijn bevestigd als zones voor dagrecreatie. Centraal zijn er ook nabestemmingen voor park- en recreatiezone (arceerde gebieden). Voor het kerkhof wordt er een uitbreiding voorzien.

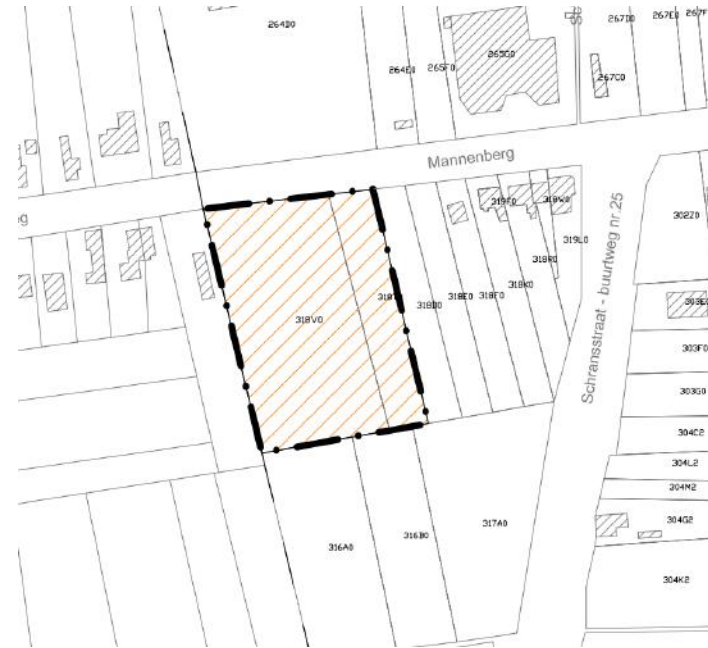
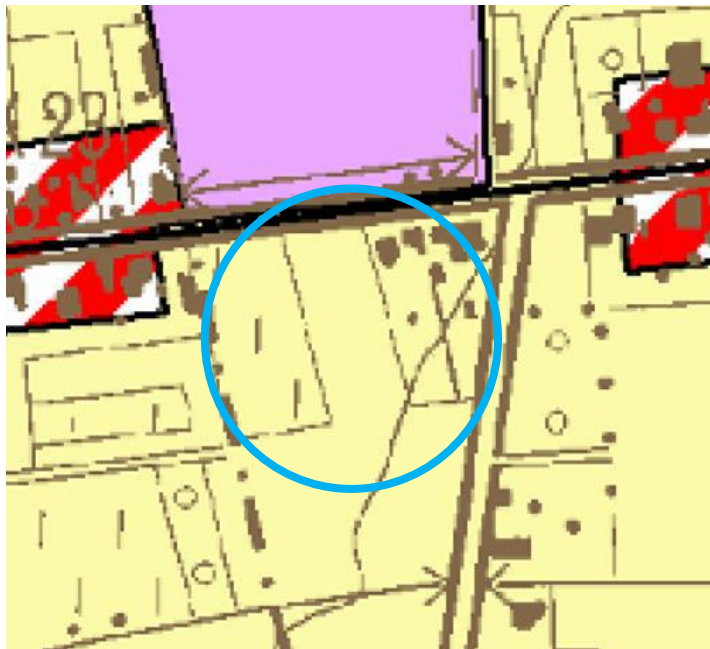

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

Het RUP Zonevremde recreatie is in 2009 goedgekeurd.

In het deelplan Mannenberg Voetbalveld FC Nelly Boys is het bestaande voetbalveld aangeduid als zone voor recreatieve doeleinden in overdruk. Deze bestemming geldt tot uiterlijk 31/12/2025. Nadien wordt de **gewestplanbestemming, zijnde landbouwgebied, op deze locatie hersteld.**

Legende

- RUP-grens
- zonegrens
- - - gemeentegrens

art. 3 zone voor recreatieve doeleinden (in overdruk)

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Mobiliteit

De **Houwaartstraat** is een invalsweg voor Scherpenheuvel-Centrum. De weg **snijdt het dorp in twee delen**, waardoor de basisschool geïsoleerd wordt van het publieke ruimte- en voorzieningennetwerk.

Veel kinderen van het vijfde leerjaar komen desondanks met de fiets naar school:

"Ik ga 3 seizoenen met de fiets [dus niet in de winter]. Aan het kruispunt vind ik het gevaarlijk. Maar het is wel heel leuk om met de fiets te komen."

Dat is echter meestal **onder begeleiding**.

Zelfstandig de Houwaartstraat oversteken zit er voor de meeste kinderen niet in. Zeker niet ter hoogte van de sportvelden:

"Alle zijstraten hebben een zebra. Enkel hier is er geen!"

Tijdens de spits is er ook veel beweging op de parking, aangezien die het dichtst bij de school en opvang ligt.

Ook **aan het kapelletje t.h.v. Goede Weide** wordt volgens de kinderen te snel gereden.

Naast de Houwaartstraat worden nog enkele straten als gevaarlijk ervaren:

- **Slangenber**
- **M. Zeelmaekersstraat**

Dit heeft vooral te maken met het beperkte zicht in combinatie met een aanzienlijk aantal (snelle) auto's.

Uit de online bevraging bij jongeren en jongvolwassenen kwam er een hele lijst van lastige punten of wegen naar voren (zie overzicht hiernaast).

Daaruit blijkt vooral dat de **Hoensberg** en **Houwaartstraat** het grote probleem vormen.

- "Kruispunt Hoensberg en Schoonderbeukenweg (oversteek grote baan van Schoonderbuken richting Rillaar)"
- "Beneden aan de Hoensberg!"
- "Houwaartstraat" (2x genoemd zonder details)
- "Kruispunt Oude Tiensebaan met Houwaartstraat -> auto's zien niet altijd goed wat er afkomt"
- "Duidelijkere zebra's"
- "Houwaartstraat (geen fietspad)"
- "Houwaartstraat en Marcel Zeelmaekersstraat"
- "M. Zeelmaekersstraat"

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Mobiliteit (vervolg)

Er zijn wel **heel wat trage wegen in noordelijke en zuidelijke richting**. Deze veldwegels maken mooie connecties met het straatgehucht Groenhove en de zuidelijkste woonwijken van de hoofdkern Scherpenheuvel. De Heuvelweg en Kerkstraat worden als rustig ervaren.

De oostwestverbindingen lopen echter vaak mank. Nochtans zouden die een veilige parallelverbinding t.a.v. de Houwaartstraat kunnen vormen.

Vanaf de oude jongensschool heeft het trage wegverkeer bijvoorbeeld een verbinding tussen Houwaartstraat en Vroentestraat. Maar **een volledige trage oostwestverbinding tussen kerkplein en sportvelden ontbreekt**. Er mist nog een deel tussen het kerkhof en de sportvelden. De trage weg naast het voetbalveld richting Valvoortstraat blijkt heel belangrijk voor kinderen.

De Vroentestraat zelf wordt als rustig ervaren. Er wordt ook veel in die straat gespeeld.

Ten noorden van de Houwaartstraat zijn er officieel enkele mooie trage oostwestverbindingen, maar in realiteit zijn deze trage wegen **niet altijd te zien**. Kinderen herkennen ze ook niet als trage weg (bijv. tussen Heuvelweg en Kerkstraat).

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Algemene beleving van Schoonderbuken:

Op 24/01/2023 hielden we een inspraaksessie met 19 leerlingen uit het 5de leerjaar van de Vrije Basisschool Sint-Jozef Schoonderbuken.

De eerste reactie op de vraag hoe het is om te wonen in Schoonderbuken is **positief**:

"Ik kies het blije gezichtje omdat ik het hier leuk vind. Ik woon dicht bij vrienden van mij. Ik kan meestal met de fiets naar hen."

Maar al snel komt de **drukke van de Houwaartstraat** spontaan naar boven.

- *"Het is hier toch wel gevaarlijk op straat, zowel als je te voet gaat of met de auto."*
- *"De Houwaartstraat is een gevaarlijke straat en de auto's die aan de kant staan. Auto's rijden er ook snel (in de Houwaartstraat). Hier op de bergop, is het moeilijk om over te steken aan het kruispunt met de fiets. Auto's rijden te snel."*
- De kinderen halen aan dat er ongevallen zijn gebeurd.
- *"Ik woon in een klein straatje (vlak naast een snelweg?), maar dat is hier gevaarlijk omdat ze hier snel rijden."*

Maar eens je van de Houwaartstraat weg bent, is het meestal rustig:

- *"Speel je in Schoonderbuken op straat?"*
"Ja, bij mijn burens. Een zijwegje van de Hallaarstraat."
- *"Ik speel soms voetbal in mijn straat: In de Vroentestraat: dit is een hele rustige straat."*
- *"Als wij soms wandelen zien we andere kinderen (in de Vroentestraat)."*
- *"In de Europalaan is het best rustig om te spelen"*.

Voor een aantal kinderen zijn er ook **sociale factoren** die ervoor zorgen dat ze weinig buiten spelen:

- *"Ik heb bijna geen burens. En daarom kom ik niet vaak buiten."*
- *"Aan het kappelletje mag ik soms spelen, maar dan niet alleen. Ik mag ook niet alleen naar school, omdat er vele slechte mensen zijn die kinderen ontvoeren."*

Er valt wel **veel te beleven** in Schoonderbuken:

- *"Lolands hebben we hier. Dat is leuk, dan kan je spelletjes spelen. Dat is een festival en dat is ter hoogte van de Action, op de grens met Scherpenheuvel."*
- *"De kermis in Schoonderbuken, maar die is wel klein (er waren bijna geen kinderen)."*
- *"De Halloweentocht is er hier ook."*
- *"Carnaval" (groot enthousiasme hierover)*
- *"De koers: dat is meestal in de Vroentestraat."*
- *"Dj in een tent."*
- *"Soms komt hier de Sint door."*

Toch heerst het gevoel dat de mensen elkaar niet zo goed kennen in Schoonderbuken. De kinderen kennen misschien elkaar, maar niet iedereen.

Er wordt ook vaak aangehaald dat ze **in de eigen tuin spelen**. Er wordt ook vaak naar binnenspeeltuinen gegaan ('Speelnijntje', 'Bekaf' in Aarschot,...). In tegenstelling tot andere deelgemeenten hadden wij **niet écht het gevoel dat het een sterke, spontane dorpsgemeenschap is**.

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Algemene beleving (vervolg):

De Spar blijkt een belangrijkste ontmoetingsplek:
"De Spar: Ja! Dat is een leuke winkel!"

De meeste kinderen mogen er zelfstandig naartoe.

Zowat drie vierde van de bevroagde kinderen uit Schoonderbuken gaat **vaak naar Scherpenheuvel**.

- voor hobby's of evenementen.
- ook wel naar de basiliek.
- of voor skate op Den Egger (eerder een enkeling).

Veel kinderen zijn ook zeer regelmatig in **Zichem** terug te vinden. Vooral voor familiebezoek en hobby's. Sommige kinderen gaan er ook graag wandelen.

Naar Averbode gaat veel minder kinderen, behalve als ze er wonen natuurlijk. Zij gaan vooral om te wandelen en voor het ijsjeskraam.

Heel wat leerlingen gaan ook naar **Diest of Aarschot** om te shoppen of voor specifieke winkels.

> 4.1. Schoonderbuken algemeen (vervolg)

Algemene beleving (vervolg):

Resultaten online enquête jongeren:

Er waren een 10-tal jongeren en 1 ouder die de online bevraging invulden. (zie tabel hiernaast).

De boodschap was herhaaldelijk dat er in Schoonderbuken **te weinig interessante plekken zijn voor kinderen en jeugd**. Er is "alleen het voetbalveld en Familieheem". Ook de onveilige **verkeerssituatie** in de Houwaartstraat en M. Zeelmaekersstraat wordt naar voren gebracht. Er zijn ook twee meldingen van '**drugs**'.

De **omgeving van het voetbalveld en Familieheem** wordt naar voren geschoven als plekken om iets specifiek voor kinderen en jongeren te realiseren.

Belangrijkste plekken in Schoonderbuken:	Ideeën voor verbetering en verandering
In Schoonderbuken is er letterlijk niets voor kinderen. En het Familieheem is compleet versleten. (ouder van 7-jarige)	Familieheem mag een serieuze update krijgen. Verder zou het tof zijn om de voetbalpleinen en kantine om te vormen naar een publiek speelterrein voor alle leeftijden. De petanque baan is al een goed begin. Misschien wast beplanting, zitbanken, speeltuigen, basketring, ...
Parking voetbal Schoonderbuken Parking De Keyt/ voetbalveld	Banken om op te hangen Vuilbakken
	Gladde beton op skatepark
Houwaartstraat aan het voetbalveld. Terug een voetbalploeg in Schoonderbuken. En dat de mensen meer betrokken worden bij activiteiten in alle dorpen van Scherpenheuvel Zichem	
...	Meer controle politie zodat de jongeren die er illegale middelen dealen de andere jongeren niet wegjagen
Schoonderbuken alleen voetbalveld voor de rest niets!!	Wat er goed is er is wat ruimte en geen verkeer
Voetbalveld Schoonderbuken of pleintje Familieheem voor de rest hebben we niets	Wat is er voor ons jongeren in Schoonderbuken?
Voetbalveld sna keiberg /	
Er is NIKS in Schoonderbuken	Meer groen
	Omgeving rond het voetbalveld en de kerk aanpakken, veiligere verkeerssituatie in Houwaartstraat en Marcel Zeelmaekersstraat
	Het kruispunt aan De Smet in Schoonderbuken is gevaarlijk
Het voetbalveld in schoonderbuken: er worden daar drugs gedeald en het is niet meer in goede staat.	Zie bovenstaande vraag. op de plaatsen zelf te vragen wat er kan verbeterd worden. Eventueel organiseren om samen te komen. Renoveren van de plekken. Veiligheid verbeteren. Communiceren met ouders over de upgrades

4.2. Specifieke plekken

Omgeving van Kerk en pastorie:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging van deze open ruimte naast de kerk en pastorie. De kinderen kennen dit heel goed. In de corona-periode werden kinderen voor- of naschools opgevangen in Familieheem. Op het grasveld en het plein wordt regelmatig gespeeld en er zijn een aantal evenementen (kermis, Halloween). Sommige kinderen gaan er gewoon ook fietsen, ook omdat Dreef een rustige straat is.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein heeft een grote oppervlakte. Het verharde plein is bijna 1000 m². De grasvelden naast de pastorie meten samen bijna 400 m², maar ze zijn sterk versnipperd door de parkings.
- **Inplanting en buffering:**
Het plein ligt deels voor de kerk, maar vooral ook aan de achterkant, veilig tussen gemeenschapsvoorzieningen. Aan de zuidkant is er wel een lange grens met een woningperceel die privacy-conflicten zou kunnen geven (zie foto rechtsboven).
- **Schaalniveau:**
Gezien de ligging en oppervlakte kan dit terrein op niveau van de kern Schoonderbuken worden uitgebouwd.

- **Basisontwerp:**
Het plein is opgevat als één doorlopende open vlakte, zonder deelzones of basisstructuur. Het grasveld is versnipperd door de parkeerplaatsen. Het gehele plein wordt ook als parkeerruimte gebruikt.
- **Uitrusting en onderhoud:**
Op dit ogenblik zijn er geen speel- of ontmoetingsvoorzieningen. Kinderen melden dat er in het gras vaak hondenpoep ligt.

Voorlopige conclusies:

- Dit is een ruimte met veel potentie door de goede ligging en grote oppervlakte.

Omgeving van kerk en pastorie:

Ontwerpoefening met Picto-play:

Vier groepjes hebben voor de Picto-play-ontwerpoefening gewerkt op de ruimte rond de kerk. Eén groepje concentreerde alle budget zelfs op die ruimte (en dus niet aan de sportvelden).

Dit zijn de belangrijkste conclusies:

1. Méér groene ruimte en minder parking:

De kinderen missen groen en vragen bovenal meer **bespeelbare groenzones**. Ze vervangen de betegeling door nieuwe groene ruimte (open grasveld, maar ook 'wild land').

Hun oog viel vooral op de **parking naast de pastorie**, "omdat die niet vaak wordt gebruikt." **Daar kleuren ze stukken uitdrukkelijk groen in**, en ze schrijven 'geen parking'. Ze zien dit ook echt als natuurlijke zone. Die dient als 'zachte ondergrond' voor klimobjecten. Diverse groepjes plaatsten 'paaltjes' om zones autovrij te maken. Eén groepje zou van een groot gedeelte van het plein een 'groot **watervlak**' maken (zie illustratie op volgende pagina, onderaan).

Het gebouw van 'familieheem' beschouwen ze als sterk verouderd: "Dit mag vernieuw worden." Eén groepje ging uit van een afbraak en integratie in het plein, "om het plein beter te kunnen gebruiken."

Gebruik van verharde ondergrond:

Slechts één groepje zag een kans in de verharde ruimte rond het kerkplein en stelde voor om die plek te gebruiken voor een fiets-parcours.

> 4.2. Specifieke plekken (vervolg)

Omgeving van kerk en pastorie:

Ontwerpoefening met Picto-play (vervolg):

2. Speelnatuur:

De kinderen stelden veel speelnatuur voor: op bestaande groene plekken maar ook op 'nieuwe' groene plekken

Die **elementen van speelnatuur zijn heel divers:**

- Een klimboom
- Bessenstruik
- Wild land
- Holle struik
- Steile helling
- Rots
- Watervlak,...

3. Beklimbare objecten:

In de meeste pictoplays zaten **klimobjecten:**

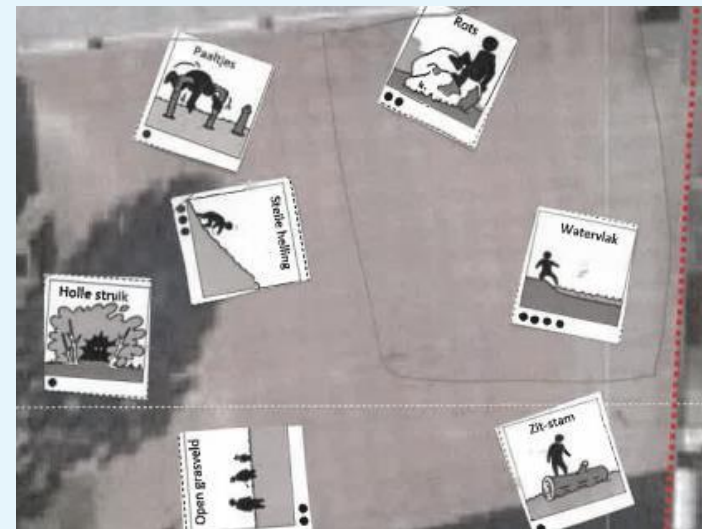
- Een **klimobject** (2 groepjes). Een groepje dacht aan "een kunstwerk in letters van Scherpenheuvel of Schoonderbuken."
- Een **rots**
- Een klein **speeltoestel** en/of **glijbaan**
- **Beklimbare kunst**
- **Paaltjes**

4. Zitelementen:

Kinderen zien het plein als een ontmoetingsplein, waar je ook met de familie moet kunnen gaan picknicken. Ze voorzien dus **picknickbanken en een zit-stam.**

5. Toiletten:

Een groepje mist een publiek toilet. "Nu is dit helemaal afgesloten en **vroeger was dit open**. Het zou leuk zijn om hier naar toilet te kunnen want nu moet ik helemaal terug naar huis."

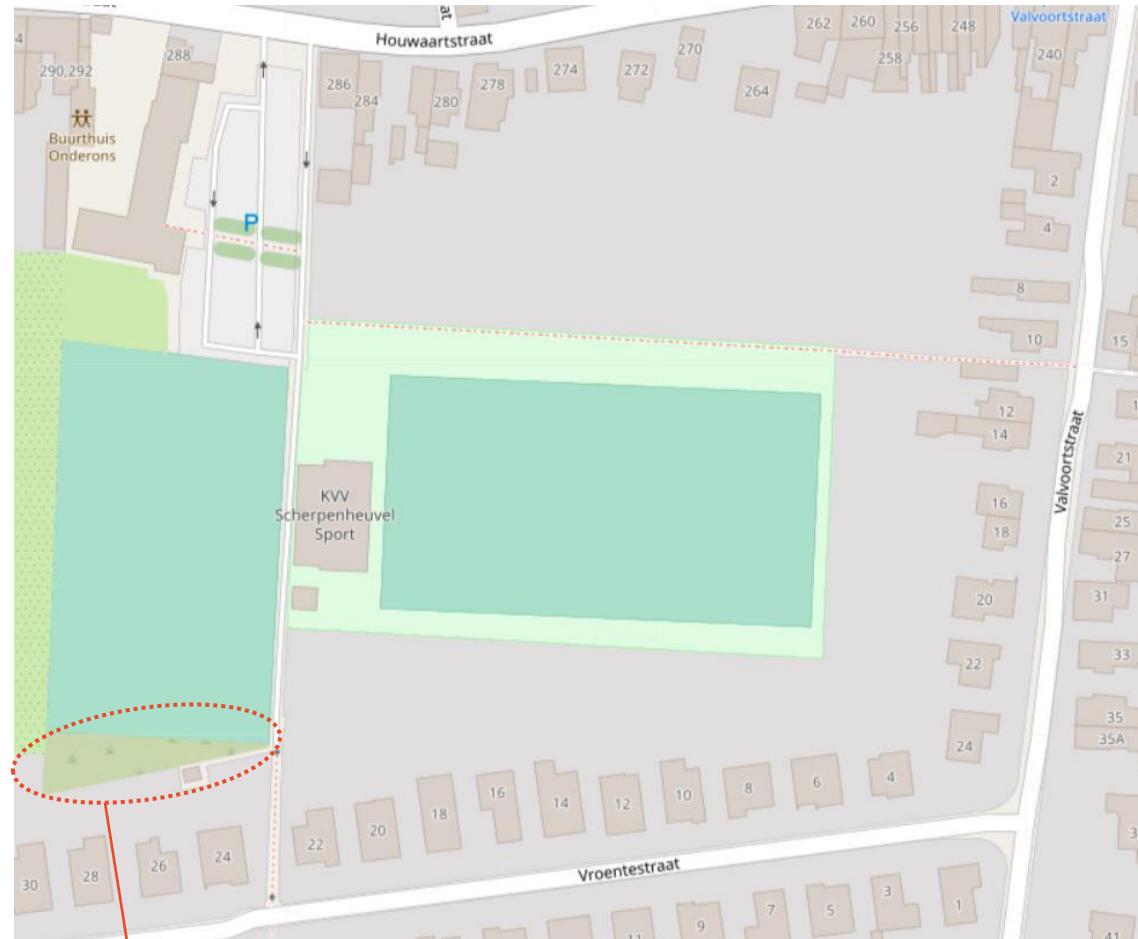
kind & samenleving

Rond de voetbalvelden:

Analyse:

- **Ligging:**
De kinderen kennen deze locatie heel goed. Hier worden kinderen opgehaald die met de auto naar school worden gebracht. Het is een druk gebruikte site waar ook veel vrij wordt gespeeld, zeker ook op het trainingsveld. De voetbalclub is gestopt, waardoor het zelfs mogelijk is om op het grote veld te spelen. Kinderen komen er ook met de step of fiets naartoe via de trage doorsteken.
- **Oppervlakte:**
Deze site omvat twee voetbalterreinen met bovendien een groene randstrook die op sommige plaatsen heel breed is.
- **Inplanting en buffering:**
De sportsite ligt in een binnengebied waardoor ze omringd wordt door achter- en zijkanten van woonpercelen.
- **Schaalniveau:**
Gezien de ligging en oppervlakte kan dit terrein tot op het niveau van de dorpskern worden uitgebouwd. Een bovenlokale uitbouw wordt misschien beter vermeden omwille van de nabijheid van de woningen.
- **Basisontwerp:**
De structuur van de site wordt vandaag volledig bepaald door de inplanting van de twee voetbalterreinen en de parkeerzones. Gelukkig zijn er brede groene randen waar iets mee kan gebeuren. De zuidkant van het oefenterrein is een avontuurlijke zone met bergjes, waar kinderen graag gaan fietsen, in bomen klimmen of bloemen plukken.
- **Uitrusting:**
Op dit ogenblik zijn er enkel voetbalvelden en is er geen speelinfrastructuur.

*"Ik vind het leuk om achter het voetbalveld te fietsen.
Achter het veld is het leuk om te spelen want daar is een heuvel.
Nu kan je hier niet meer spelen want er hangen allemaal stekeltakken.
Vroeger waren hier ook mooie bloemen die je kon plukken.
Een parcours om te fietsen zou hier wel leuk zijn!"*

Rond de voetbalvelden:

Ontwerpoefening Picto-play:

De klasgroep heeft voor de sportsite drie Picto-play-ontwerpoefeningen ondernomen (zie volgende bladzijden). De kinderen focusten op **twee welbepaalde groenzones**: het kleinere veldje voor de oude jongensschool en het westelijke voetbalterrein:

1. Speelnatuur:

Alle groepjes hebben **diverse elementen van speelnatuur** gekozen. Vooral een klimboom en iets om te slingeren kwamen naar voren. Verder ook nog een wilgenhut, kleine bulten en 'wild land', een steile helling en een zitstam. Dit zagen ze vooral op het grasveld aan de oude jongensschool en in de zuidrand.

2. Speeltoestel:

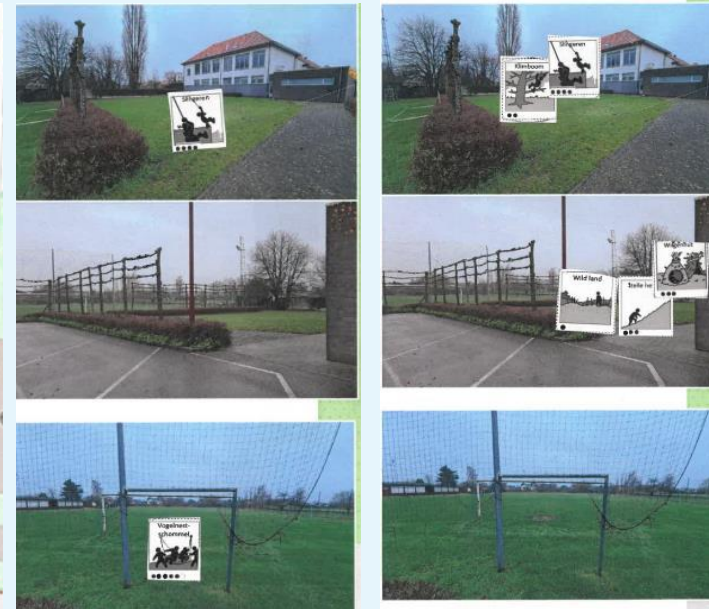
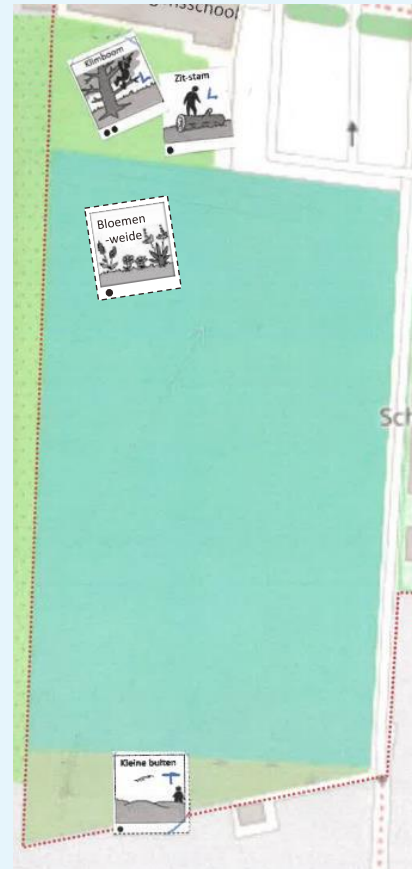
Echte formele speeltoestellen zijn minder gekozen. Wel sporadisch een vogelnestschommel, klimtoestel en een draaitoestel. Heel wat kinderen hadden het idee van een slingertouw.

3. Behoud van open grasveld

De meeste kinderen waren voorzichtig met de voetbalvelden. Slechts één groepje bracht er een bloemenweide "omdat hier toch niemand voetbalt." Veel kinderen hadden de neiging om de voetbalvelden groener in te kleden en 'gezelliger' te maken.

4. Meer verkeersveiligheid op de Houwaartstraat en op/rond de parking:

Een groepje koos ervoor om een **veilige oversteeek** te voorzien ter hoogte van de Houwaartstraat en de Kerkstraat. Zelfs al ging dit ten koste van het 'budget' voor speelelementen. Kinderen vroegen ook "lets **minder auto's op de parking** zodat je er gemakkelijker met de fiets naartoe kan."

Veel kinderen vroegen "**veilig verkeer zodat kinderen ook meer met de fiets naar school kunnen dan met de auto.**"

De betonblokken vinden ze lelijk en onhandig. Daar zou iets anders en 'gezelliger' moeten kunnen komen.

Groene ruimte aan kapelletje naast kerkhof:

Analyse:

- **Ligging:**
De trage weg vanuit de Poelbergstraat richting sportvelden loopt dood in het kerkhof. Maar langs het kapelletje loopt nog een belangrijke doorsteek naar de Vroentestraat.
- **Oppervlakte:**
Dit onbebouwd perceel heeft een grasveld van ca. 650 m².
- **Inplanting en buffering:**
Het perceel heeft drie burenen. Maar het ligt langs een belangrijke doorsteek.
- **Schaalniveau:**
Vanuit de oppervlakte bekeken, functioneert dit terrein eerder op straatniveau. Het omvat wel een belangrijke doorsteek. De aanliggende ingang naar het kerkhof fungeert als een soort 'voorplein'.
- **Basisontwerp:**
Het terrein is aangelegd als een grasperk. Twee bomen vormen een poort.
- **Uitrusting:**
Op dit ogenblik is er geen enkele infrastructuur.

Voorlopige conclusies:

- **Dit is een terreintje van straatniveau.** Het ligt wel langs een interessante **doorsteek**, waardoor het misschien wel als passageplek uitgebouwd kan worden. Met het **RUP Zonevremde recreatie** is dit evenwel herbestemd **als zone voor openbaar nut – begraafplaats**.

Pleintjes in 'Rivierenwijk':

Analyse:

Het wijkje met rivierenamen aan de Koestraat ligt wat tussen Scherpenheuvel en Schoonderbuken.

Het heeft een aantal pleintjes:

- **Groen pleintje aan de Demer- en Scheldelaan (1):**

Dit plein heeft de grootste oppervlakte samenhangend groen.

- **Groen pleintje aan de Ijzer- en Demerlaan, met petanquebanen (2)**

- **Een stenig pleintje aan de Dijle- en Demerlaan (3)**

- **Enkele groenstroken rond een parking aan de ingang van de wijk (4):**

Deze ruimte kan potentieel een wijkplein worden. De ruimte is echter inefficiënt ingericht i.f.v. parkeren. Dit heeft wel een 'poorteffect' naar zone 30.

De pleintjes zijn maar **weinig gekend** bij de bevroagde kinderen van Schoonderbuken.

Voorlopige conclusies:

Dit wijkje ligt wat geïsoleerd en verdient eigen speel- en ontmoetingsplekjes. Een speelplekje komt het best op de groene pleintjes 1 of 2.

Aan de toegang van de wijk vanuit de Koestraat is de uitbouw van een speelse passageplek een mogelijkheid.

> 4.2. Specifieke plekken (vervolg)

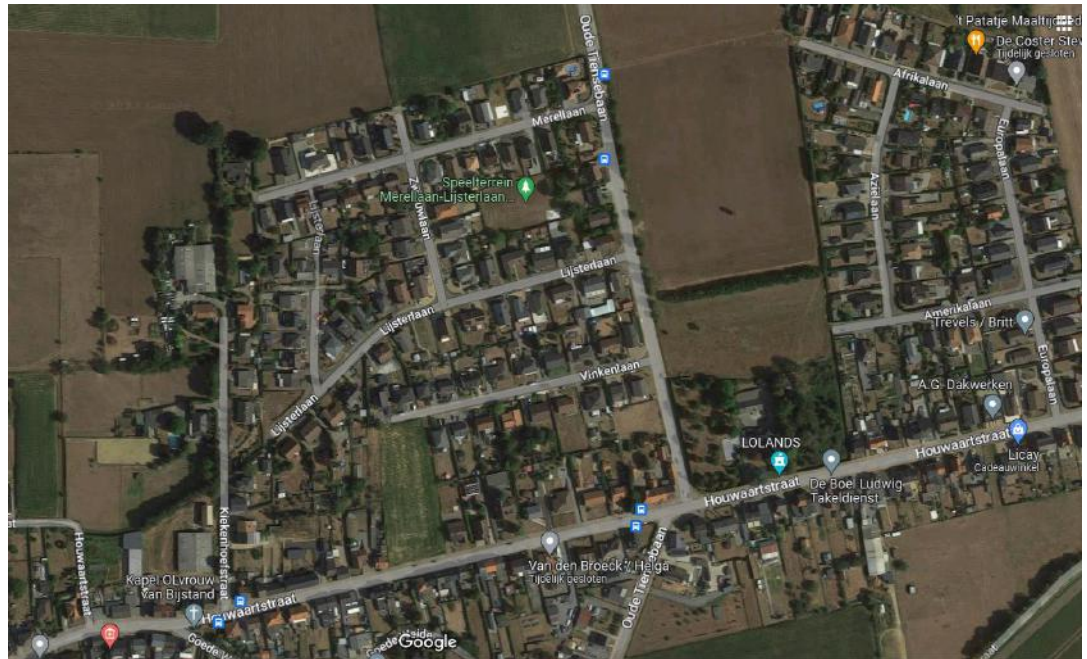
Speelterrein tussen Merel- en Lijsterlaan:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging binnen dit geïsoleerd wijkje, maar aan de achterkanten van woningen en met twee smalle steegjes te bereiken.
In de klas van Scherpenheuvel kende niemand dit terrein. Heel wat kinderen van Schoonderbuken herkennen het wél en zijn er ooit geweest, maar ze weten niet direct waar het ligt. Alleen wie er in de buurt woont (of woonde) kent het goed. Sommige kinderen gaan ook fietsen in de wijk "omdat daar niet zoveel auto's komen."
- **Oppervlakte:**
Aanzienlijke oppervlakte van 2300 m².
- **Inplanting en buffering:**
Dit terrein ligt aan achterkanten van woningen. Daardoor zijn er mogelijks privacy-conflicten. Het terrein is echter voldoende groot om te bufferen. Die groenbuffer ontbreekt vooralsnog.
- **Schaalniveau:**
De oppervlakte is behoorlijk, maar door de ligging achterin twijfelt dit terrein tussen straat- en buurtniveau.
- **Landschapskwaliteiten en basisontwerp:**
Een basisontwerp en natuurlijke speelelementen ontbreken.
- **Uitrusting:**
Op het terrein staan twee toestellen in een valbrekende bodem. Er staan ook twee goals.

Voorlopige conclusies:

- Dit is een ouder terrein dat een buurtfunctie kan vervullen. De uitrusting is op dit moment op straatniveau, maar er lijkt geen onmiddellijke nood om te upgraden. De toestellen zullen binnen afzienbare tijd vervangen moeten worden.

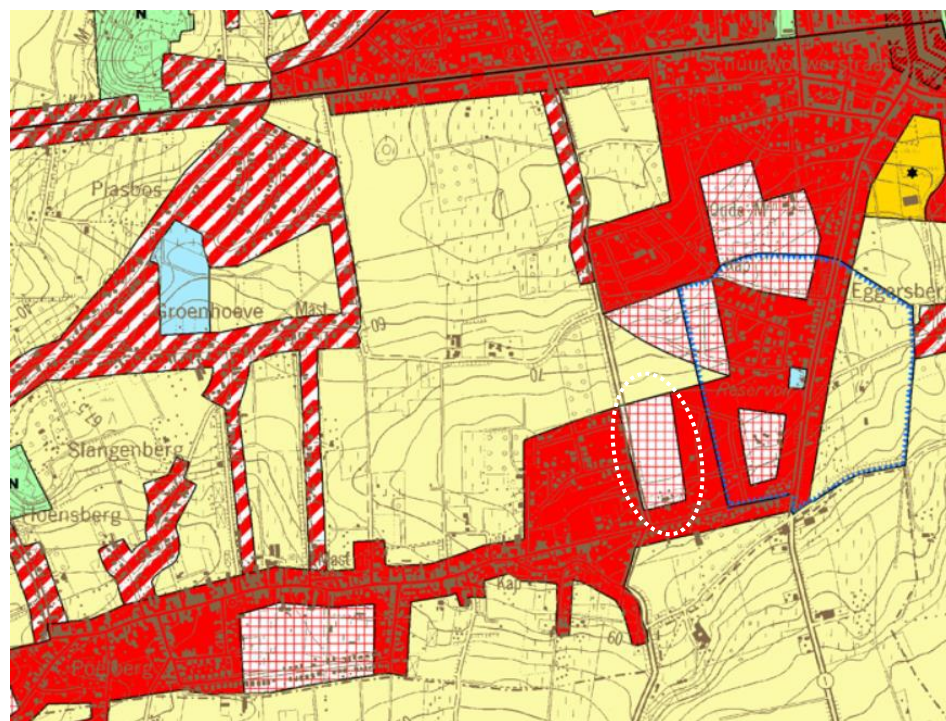
Terreinen Lolands:

Analyse:

- De terreinen waar het Lolands-festival plaats heeft, **zijn strategisch gelegen tussen Schoonderbuken en Scherpenheuvel-Centrum**. Ze zijn in privé-bezit en liggen in woonuitbreidingsgebied. Er kan gedacht worden aan een zachte wegverbinding.

Voorlopige conclusies:

- **Er kan gedacht worden aan een zachte wegverbinding om het wijkje aan Merellaan-Lijsterlaan te verbinden met de woonontwikkelingen ten zuiden van Scherpenheuvel-centrum** (bijv. Afrikalaan, Amerikalaan, Mercuriuslaan). Op die manier kan Den Egger beter bereikbaar worden voor de jeugd van Schoonderbuken.

4.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Schoonderbuken

4.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Schoonderbuken (detail dorpskern)

5. Speelweefsel in woonkern Zichem

5.1. Zichem algemeen

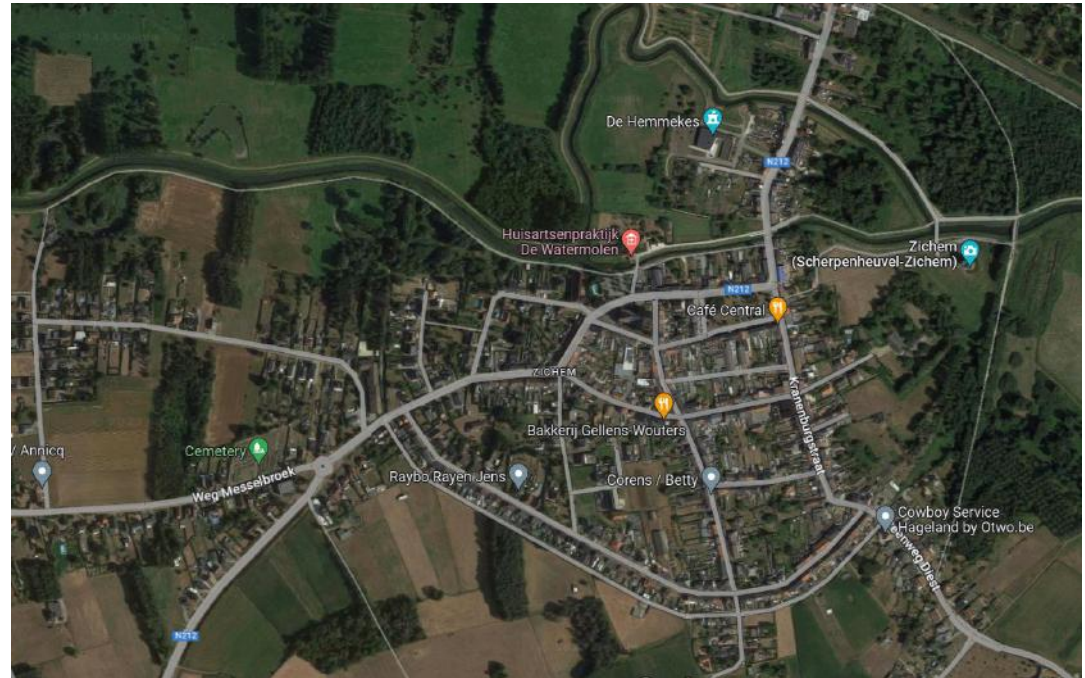
Typering van de woonkern

In vergelijking met de andere deerkernen heeft Zichem een relatief **compacte kern** met hoofdzakelijk gesloten en halfopen bebouwing. Deze morfologie vindt haar oorsprong in de historische ontwikkeling van Zichem tot versterkte stadskern. De historische **stadswallen** zijn tot op heden nog zichtbaar in het stratenpatroon en de bebouwde structuur langsheen de Veststraat.

Buiten de historische stadswallen zijn langs de verbindingswegen met Averbode, Diest en Scherpenheuvel voornamelijk **woonlinten** gesitueerd.

In het noorden grenst de kern rechtstreeks aan de Demer en in het zuiden aan open landbouwgebied. De **Demervallei** en **spoorlijn Leuven-Hasselt** zorgen voor een ruimtelijke afscheiding met Averbode.

De historische ontwikkeling zorgt ervoor dat Zichem rijk aan waardevolle cultuurhistorische elementen. De **Maagdentoren**, het **Oranjekasteel** en de **Sint-Eustachiuskerk** zijn hier de belangrijkste voorbeelden van.

Groenzones en natuurgebieden

Zichem wordt in het noorden begrensd door de **Demervallei**. Het waterbergend vermogen, samen met de aanwezige natuurwaarden maken dit tot een belangrijke klimaatbuffer en natuurgebied op regionaal niveau. In het kader van het Sigmaplan Demervallei krijgt de Demer in Zichem extra ruimte door het herstellen van oude meanders en winterbedden (gedeeltes van de rivier die 's winters onder water staan).

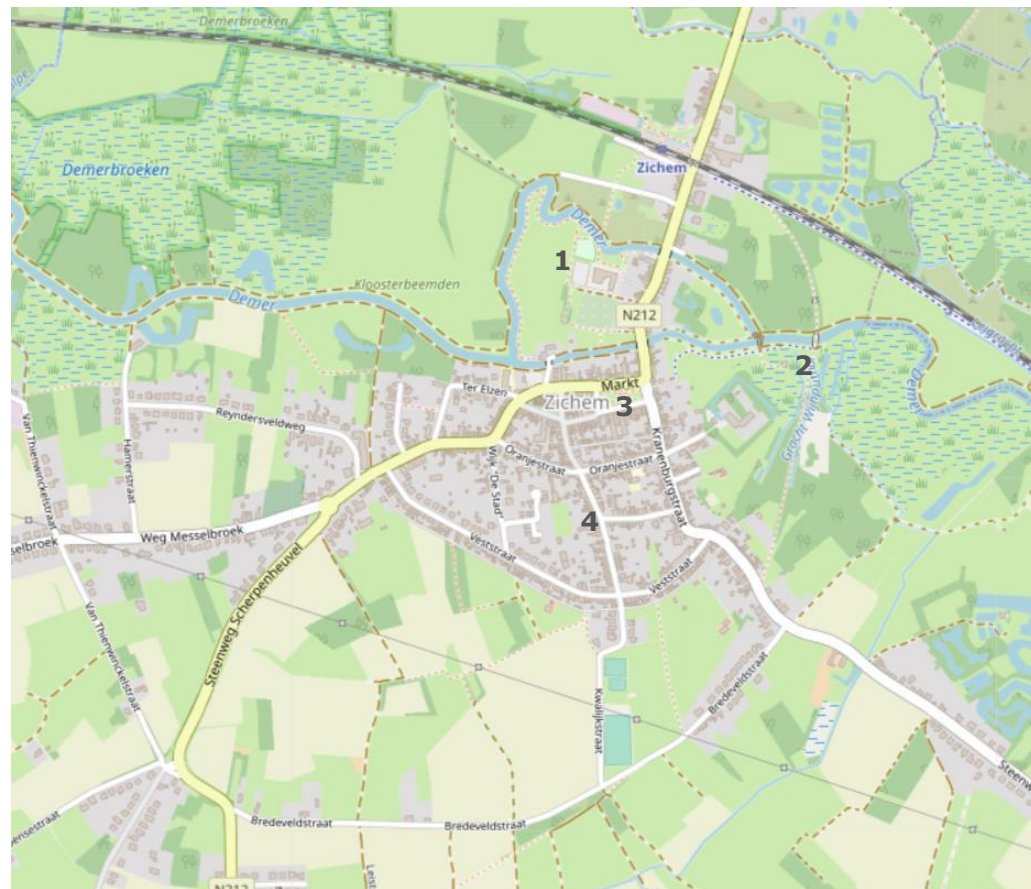
De Demer houdt voor kinderen en jongeren verschillende speel- en bewegings- en ontmoetingskansen in. Zo bevindt zich een speelveld met speeltoestellen en -boot aan het ontmoetingscentrum **De Hemmekes (1)**, vlakbij het water.

Op deze plek is het ook mogelijk om de Demer met kajak of kano te beveren.

Voor kinderen en jongeren is de omgeving rond de **Maagdentoren (2)** een interessante ontmoetingsplaats, vooral wanneer op deze plek evenementen georganiseerd worden (Halloweentocht, paaseierenworp, etc.).

Binnen de woonkern van Zichem vormt de **Markt (3)** de voornaamste groenzone. De kiosk met muziekdoos zijn voor kinderen hier de voornaamste spelaanleidingen.

In het centrum ligt nog een groot **groen onbebouwd privaat perceel (4)** aan Wijk 'De Stad'. Dit maakt deel uit van een **te verwachten woonontwikkeling**.

De Markt in het centrum van Zichem.

Zicht op de Demerbroeken vanop de Maagdentoren.

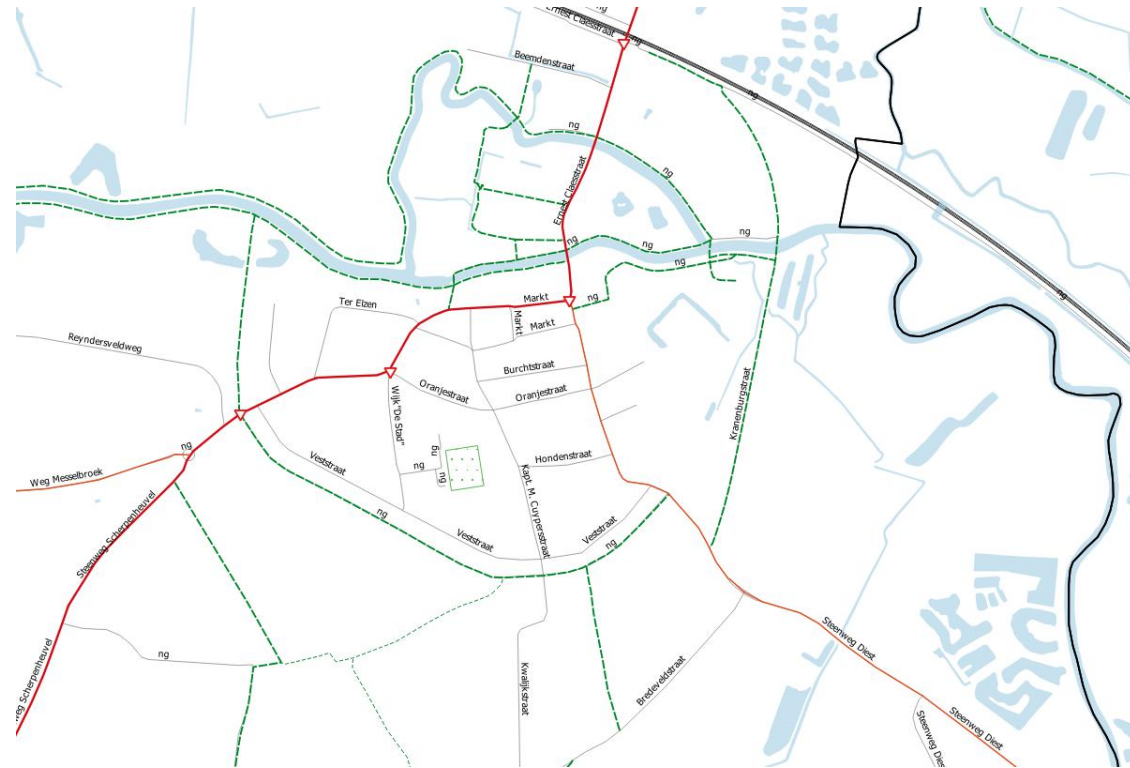
> 5.1. Zichem algemeen (vervolg)

Mobiliteit

De kern van Zichem wordt doorkruist door de **N212**, een gewestweg die via de kerk en de Markt de verbinding vormt met Averbode en Scherpenheuvel.

De N212 vormt de enige verbindingsweg met Averbode en bevat bijgevolg veel **doorgaand autoverkeer**. Ook voor fietsers is er tussen het station van Zichem en Averbode geen alternatieve route, waardoor zij verplicht zijn om op het aanliggende fietspad te gebruiken. Kinderen ervaren de fietssuggestiestroken als smal. Je bent als fietser 'dicht bij het autoverkeer.' De barrièrefunctie en het drukke autoverkeer maken het voor kinderen niet eenvoudig en op bepaalde plekken (bv. ter hoogte van het station) en momenten van de dag (tijdens de spitsuren) zelfs gevaarlijk om de N212 over te steken.

Tussen Scherpenheuvel en het station van Zichem bevindt zich het tracé van de **oude spoorwegberm**. Deze autovrije verbindingroute is voor kinderen en jongeren een belangrijk alternatief op de N212. Vele kinderen gebruiken de spoorwegberm ook om te wandelen of te fietsen of om naar de Maagdentoren te gaan. Kinderen die van Averbode naar Zichem fietsen (langs de N212), moeten ter hoogte van het station de N212 oversteken om op de oude spoorwegberm te geraken. Dit leidt tot gevaarlijke situaties.

De N212 met fietssuggestiestroken wordt als heel smal en gevaarlijk aangevoeld door kinderen.

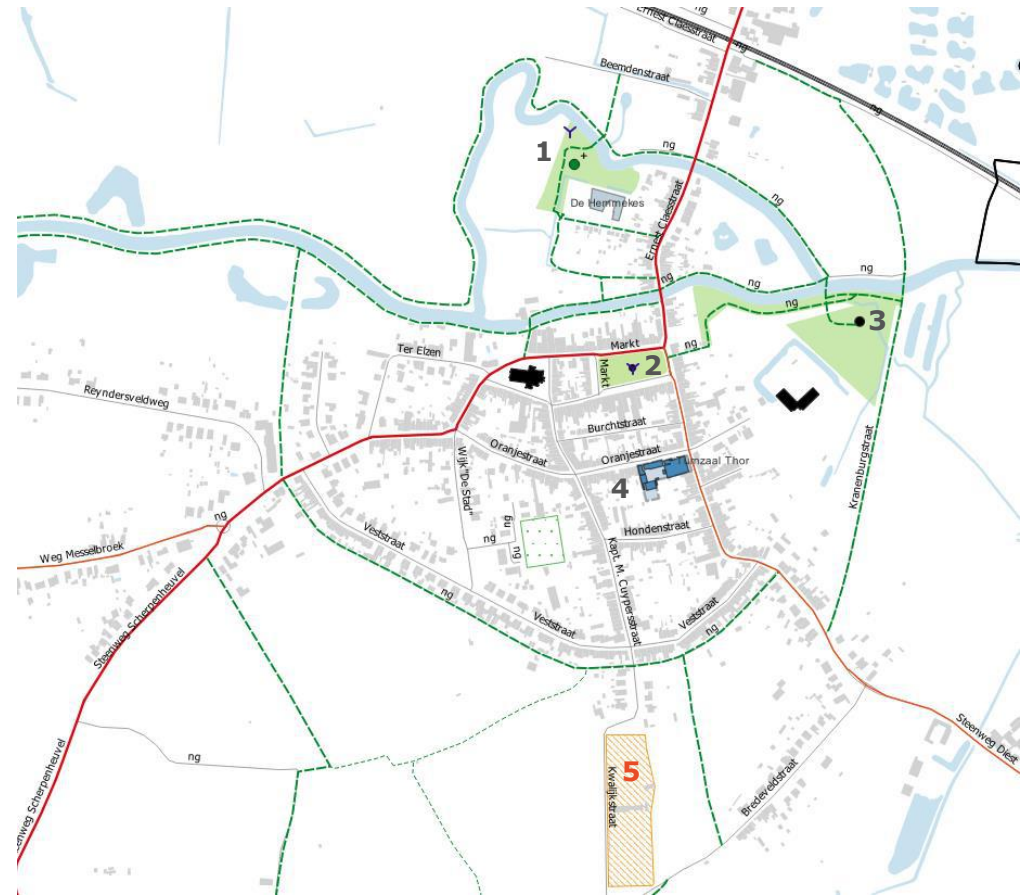
Oude spoorwegberm

Kind -en tienervoorzieningen

Ten noorden van de woonkern onderscheiden we een belangrijke **cluster van voorzieningen rond De Hemmekes (1)**. Voor kinderen is de buitenruimte rond het ontmoetingscentrum een **belangrijke speelplek** bestaande uit een grasveld met enkele speeltoestellen voor verschillende leeftijden en picknickbanken. Aan de oever van Demer staat een originele platboot uit de 19^e eeuw die onder andere is ingericht met een picknicktafel. Deze boot is een originele en leuke speelplek voor kinderen, terwijl het voor jongeren en volwassenen dienst doet als ontmoetingsplek.

Naast De Hemmekes onderscheiden we nog enkele belangrijke plekken/voorzieningen voor kinderen:

- **De Markt (2)**: belangrijke passageplek met spelprykkels voor kinderen.
- **De Maagdentoren (3)**: belangrijke informele speel- en ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren.
- **De gemeentelijke basis- en kleuterschool 't Stokpaardje** en de **gemeentelijke turnzaal (4)**.
- **Voetbalvelden (5)** in de Kwelijkstraat ten zuiden van de verdichte woonkern.

Buitenruimte aan De Hemmekes met enkele speeltoestellen.

De originele platboot met picknicktafel aan de oever van de Demer.

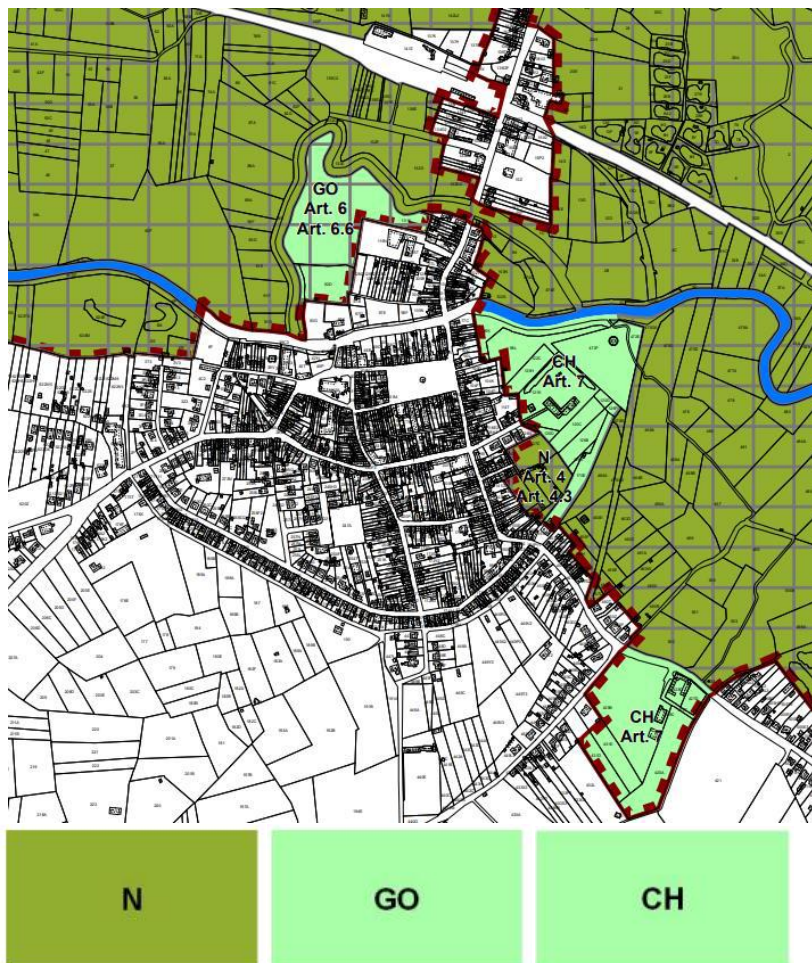
Belangrijke plannen: GRUP Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter

In 2021 is het Gewestelijk RUP goedgekeurd voor het de Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter.

De site van **De Hemmekes** (buiten het gebouw en de parking) is aangeduid als **gemengd openruimtegebied**. Binnen deze zone is recreatie als nevenfunctie toegestaan. Specifiek voor De Hemmekes stellen de voorschriften dat *'bijkomend voorzien kan worden in infrastructuur voor de inrichting als onthaalpoort.'* Hierbij moeten de linken met het station van Zichem, de Maagdentoren, de omliggende natuurgebieden en met de kern van Zichem verzekerd blijven.

De omgeving van de **Maagdentoren** is aangeduid als **gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde**. Recreatie kan er als nevenfunctie en mits er rekening wordt gehouden met de bestaande natuur-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

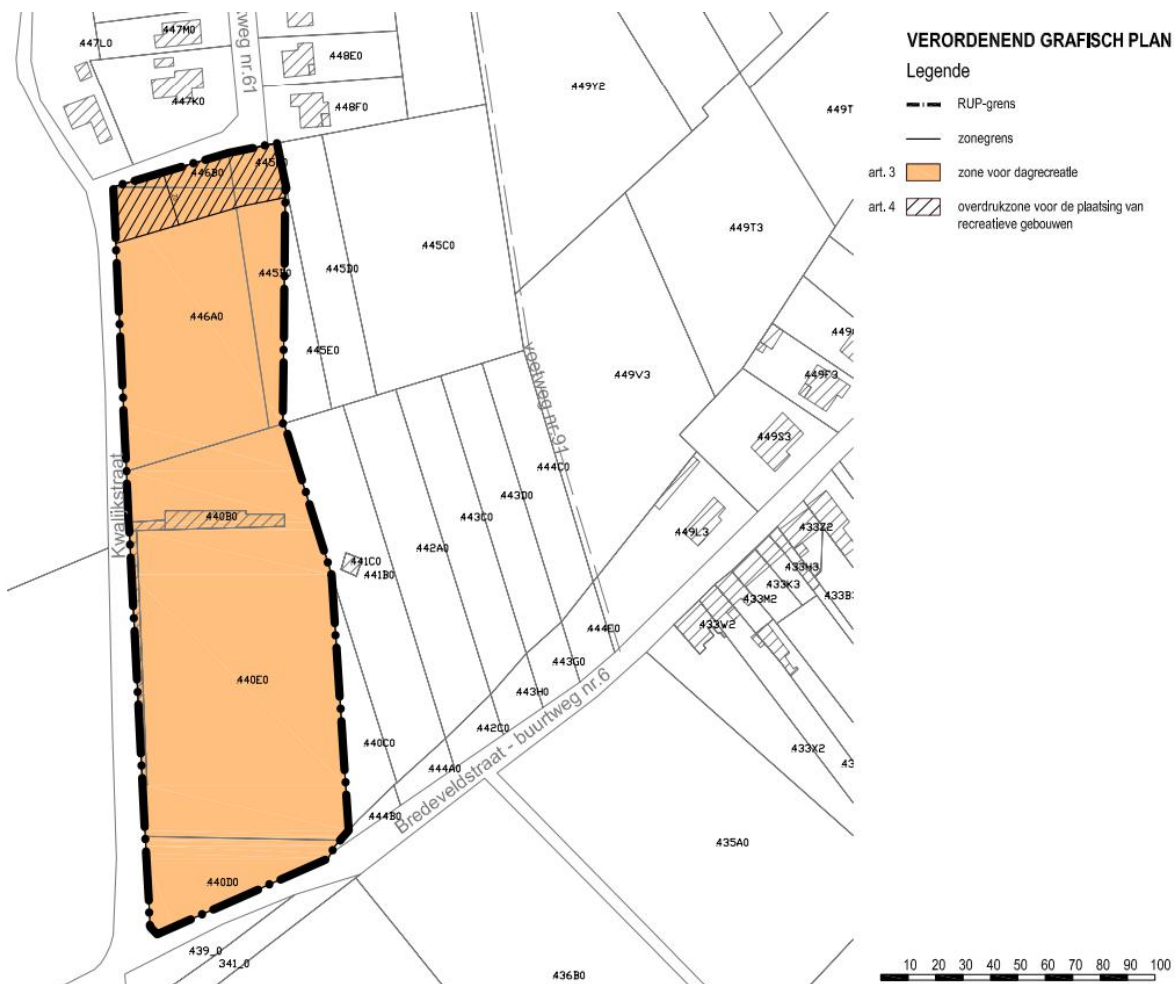
De oevers van de Demer zijn aangeduid als **natuurgebied**. Hier primeert de natuurfunctie en het in stand houden van de ecologische waarden. Kleinschalige infrastructuur in functie van sociale, educatieve en recreatieve functies zijn toegelaten, voor zover ze de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschrijden.

Belangrijke plannen: RUP Zonevreemde recreatie

In 2009 is een RUP goedgekeurd voor het recreatiegebied Kwalijsstraat.

De bestaande voetbalterreinen zijn bevestigd als zones voor dagrecreatie.

Elementen uit de inspraak

Op 13/02/2023 hielden we een inspraaksessie met 18 leerlingen van basisschool 't Stokpaardje. Het merendeel van deze kinderen woont in Zichem. Enkele kinderen van de klas wonen in Scherpenheuvel, Averbode, Diest en Tessenderlo. Enkele jongeren uit Zichem vulden de online enquête in.

Het is rustig wonen in Zichem

Kinderen wonen graag in Zichem vooral omwille van de natuur (om te spelen, te wandelen en te fietsen), de evenementen (zoals de carnavalsstoet) en de rustige omgeving:

- "Zichem is heel leuk, want er is veel natuur en ik speel veel in de natuur."
- "Van Zichem kan je gemakkelijk naar de Hemmekes en dat is een heel leuke speeltuin en daar kan je heel veel dingen te doen."
- "Zichem is heel leuk. De beken, dan krijg ik rust."

Kinderen beschouwen Zichem als een dorp omdat er verschillende buurtvoorzieningen zijn (school, bakker, kapper....) en omdat de meeste mensen elkaar kennen:

- "Ik vind dat Zichem een dorp is want er is een school, een bakker, alles wat een mens nodig heeft."
- "Ik vind Zichem een dorp. Ik woon al lang in Zichem en ik hier veel."
- "Zichem is een dorpje. Best klein. De meeste mensen van Zichem kennen elkaar. Vooral de oude mensen kennen elkaar."

In de online enquête wordt aangehaald dat jongeren een ontmoetingsplek missen:

- "Er is gewoon geen centrale plek voor jongeren. Zeker in de deelgemeenten. Jammer."
- De oudere jeugd wil Zichem ook "hipper", "gezelliger" en "groener" maken. Tegelijk zijn ze trots op hun Maagdentoren.

De omliggende kernen (Scherpenheuvel, Averbode en

Messelbroek) zijn voor kinderen en jongeren uit Zichem belangrijk om te spelen (skatepark, Den Egger), om hobby's uit te oefenen, om naar de winkel te gaan (supermarkt, bibliotheek), of omdat familie er woont:

- "Ik ga elke donderdag naar De Keyt voor de karate."
- "Ik ga naar Averbode voor de winkel en de bib."
- "Ik ga soms wel naar elders: soms om te winkelen in de Albert Heijn in Aarschot."

Fietsen in Zichem

Hoewel de meningen omtrent fietsen verdeeld zijn, geven de meeste kinderen aan dat het op vele plekken gevaarlijk is door het drukke autoverkeer (bijv. Ernest Claesstraat) en door te snel rijdende auto's. De meeste kinderen vinden dat er meer flitspalen mogen staan. Fietssuggestiestroken worden in het algemeen als onveilig ervaren omdat auto's er je er als fietser te weinig ruimte hebt en auto's vaak nog (te) dicht bij jou rijden.

Enkele uitspraken over specifieke straten/kruispunten:

- **Ernest Claesstraat:**
 - "Daar rijden auto's dicht bij jou."
 - "Voorbij de treinsporen zijn de fietspaden goed."
- **Steenweg Diest:**
 - "Daar rijden veel auto's behoorlijk snel."
- **Kranenburgstraat:**
 - "Nu is het al beter, want dit is een fietsstraat geworden en dat is nu gemakkelijker om te fietsen. Maar tijdens de schooluren steken auto's je toch voorbij."
 - "Wanneer ik daar fiets, staan er veel auto's op de weg waardoor je er moeilijk voorbij kan fietsen."
- **Veststraat:**
 - "Er zouden daar meer fietspaden moeten komen."
 - "Sinds het daar eenrichtingsverkeer is, word ik als fietser zo vaak bijna omver gereden. Het was ervoor beter maar vooral veiliger." (meisje in online enquête, 20 jaar)

Elementen uit de inspraak:

Buitenspelen: De Hemmekes en de Maagdentoren!

De belangrijkste plekken **in Zichem** om buiten te spelen zijn:

- **De Hemmekes:** deze plek wordt het vaakst genoemd door kinderen om buiten te spelen. Het is een plek waar ze regelmatig komen met school, maar ook alleen of met vriendjes komen kinderen hiernaartoe. De groene, rustige omgeving (autovrij), de nabijheid van het water en het feit dat het een plek is waar mensen samenkomen, zijn voor kinderen de belangrijkste troeven van deze plek.
- **De Maagdentoren** is vooral een belangrijk als ontmoetingsplek. Vooral bij specifieke gelegenheden of evenementen zoals de Halloweenocht vinden kinderen het er fijn om vriendjes te ontmoeten. Ook buiten deze evenementen komen kinderen hier graag naartoe. Het (zo snel mogelijk) beklimmen van de Maagdentoren, fietsen op de paden en picknicken op het grasveld zijn de activiteiten die kinderen er alleen of met vriendjes doen. Jongeren van het jeugdwerk geven aan:
"Aan de Maagdentoren ben je verder van de huizen vandaan en toch dicht genoeg. Je hebt geen last dat mensen gaan klagen ofzo"
- **De Markt** wordt door sommige kinderen genoemd als plek om buiten te spelen. Vooral het grote grasveld en de kiosk worden gebruikt om bijvoorbeeld tikkertje te spelen.

5.2. Specifieke plekken

Maagdentoren:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging op wandel- en fietsafstand van het centrum van Zichem. Eenvoudig met de fiets te bereiken via de oude spoorwegberm.
- **Oppervlakte:**
Hoewel de omgeving rond de Maagdentoren ruim is en niet scherp afgebakend, zijn voornamelijk de toren zelf en de paden ernaar toe van belang. De trappen langs de oude spoorwegberm zijn een belangrijke ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren. Op de paden wordt vaak gefietst.
- **Inplanting en buffering:**
Deze plek vormt de overgang tussen de woonkern van Zichem en het natuurgebied de Demerbroeken. Het is op voldoende afstand van woningen gelegen.
- **Schaalniveau:**
De Maagdentoren en haar onmiddellijke omgeving zijn voornamelijk voor kinderen en jongeren uit Zichem van belang (wijkfunctie). Voor volwassenen heeft de toren een belangrijke toeristisch-recreatieve functie op bovenlokaal niveau.
- **Landschapskwaliteiten:**
De omgeving van de Maagdentoren is rijk aan cultuurhistorische en natuurwaarden. Het is een plek die Zichem haar unieke identiteit verleent.

Voorlopige conclusies:

- **De Maagdentoren is voor kinderen nu al een baken in de Demervallei. Vanuit geheel de gemeente komen kinderen er graag en vaak.**

Zicht op de Maagdentoren vanaf het Gasthuispad.

Toegangspad naar de Maagdentoren.

> 5.2. Specifieke plekken (vervolg)

Markt:

Analyse:

- **Ligging:**
De Markt is centraal gelegen in het centrum van Zichem. Het plein is bovendien vlakbij De Hemmekes gelegen en is in die zin een belangrijke passageplek.
- **Oppervlakte:**
Met ruim 4200 m² heeft dit plein heeft een heel grote oppervlakte.
- **Inplanting en buffering:**
Het plein is groen ingericht. In het midden staat de Zichem kiosk die vanaf de randen van het plein toegankelijk is via verschillende paden. Het plein is omgeven door straten, woningen en autostaanplaatsen. Langs de noordzijde vorm de N212 een barrière voor kinderen.
- **Schaalniveau:**
De Markt heeft op heden weinig speel-mogelijkheden voor kinderen (buiten enkele kleinere spelprikkels zoals de muziekdoo) en functioneert eerder op buurtniveau. Mits herinrichting en uitbreiding van de speelkansen kan dit plein functioneren op wijkniveau.
- **Basisontwerp:**
Op heden is het plein voornamelijk ingericht als park met een spelprinkel.

Voorlopige conclusies:

- **De Markt heeft omwille van haar centrale ligging en inplanting de potentie om (gedeeltelijk) te worden ingericht als speel- en ontmoetingsplek voor de kern van Zichem. Verkeersingrepen zijn echter noodzakelijk om het plein verkeersvrij en -veiliger te maken voor kinderen. Bovendien moet rekening gehouden worden met de erfgoedwaarden.**

> 5.2. Specifieke plekken (vervolg)

De Hemmekes:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging op wandelafstand van het centrum van Zichem.
- **Oppervlakte:**
Dit terrein heeft een zeer grote oppervlakte.
- **Inplanting en buffering:**
Dit terrein ligt achter de parking van het ontmoetingscentrum en in die zin wat 'uit het zicht'. Eventuele buffering is nodig met de naastgelegen hondenlosloopweide.
- **Schaalniveau:**
De inrichting van deze site twijfelt tussen buurt- en wijkniveau. De Hemmekes zijn echter zeer goed gekend, waardoor de site nu al op het niveau van Zichem een rol speelt.
- **Basisontwerp:**
De site bevat op heden al heel wat landschappelijke kwaliteiten zoals de ligging vlakbij de Demer. De verschillende (speel)elementen zouden nog meer tot hun recht komen in een landschappelijk basisontwerp.
- **Uitrusting:**
Op dit ogenblik is/zijn er:
 - Een groot speel- en picknickveld
 - Enkele speeltoestellen en picknickbanken
 - Een platboot, ingericht als speel- en ontmoetingsplekEr zal ook een aanlegplaats voor kano's komen langs de Demer.

Ontmoetingscentrum De Hemmekes.

Speelveld met speeltoestellen.

Platboot uit de 19^e eeuw met picknickbank.

> 5.2. Specifieke plekken (vervolg)

De Hemmekes:

Potenties:

- **De site van De Hemmekes bevat een grote buitenruimte met potenties voor extra speelkansen.** Bovendien is de site goed gelegen op wandelafstand van het centrum van Zichem.
- **Een gedeelte van de zone waar zich nu de gemeenschapstuintjes bevinden, kan mogelijk worden ingericht als tuinzone/pluktuin voor kinderen** (in functie van kinderopvang Baloe). Bij een eventuele inrichting van dit perceel worden kinderen best rechtstreeks betrokken.

Knelpunten:

- De gemeenschapszalen kunnen voor bepaalde gelegenheden verhuurd worden (trouweesten, buitenfeesten,...). **Bij een eventuele verdere ontwikkeling van de buitenruimte zal er voldoende rekening moeten worden gehouden met deze tijdelijke evenementen.** Zo wordt er best voldoende vrije ruimte gelaten tussen de zaal en de publieke speelruimte. Nabij het gebouw voelt de zone privater aan. Speeltoestellen daar horen eerder bij de zaalverhuur. Tussen het gebouw en de Demer loopt een **brandweg**. Deze ruimte moet steeds vrij blijven.
- De **oeverzone** is van de Vlaamse Waterweg. Daar is het moeilijk om iets te realiseren.

Voorlopige conclusies:

- **Gezien de ligging kan deze site mogelijk uitgebouwd worden op hoger niveau door te vertrekken van een landschappelijk basisontwerp en nog meer aantrekkelijke speelvoorzieningen te integreren. Er zal wel rekening moeten worden gehouden met tijdelijke evenementen.**

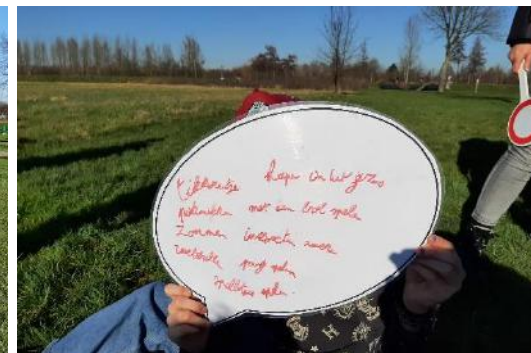
De Hemmekes:

Elementen uit de inspraak:

Voor kinderen is de omgeving van De Hemmekes één van de belangrijkste (zo niet dé belangrijkste) plekken om buiten te spelen. De combinatie van een groene, waterrijke omgeving met diverse informele speel- en ontmoetingskansen blijken hierbij doorslaggevend.

Enkele zones/elementen springen eruit bij kinderen:

- De **boot**: voor kinderen misschien wel de belangrijkste plek aan De Hemmekes (ze spreken hier zeer enthousiast over). Het is voor hen een leuke, informele speelplek waar ze verschillende spelletjes spelen zoals aan het touw hangen, evenwicht houden op het roer en van tafel naar tafel springen. De kinderen mogen wel niet op het pad aan de Demer.
- Het **grasveld** naast de parking: dit is geliefd bij kinderen omdat "je er zoveel kan doen". Je kan er tikkertje spelen, voetballen, insecten zoeken, maar ook picknicken en zonnen.
- De **voorzijde van het ontmoetingscentrum**: op het verharde pad naar de parking wordt gefietst en de grashelling tussen het U-vormig gebouw wordt gebruikt om af te rollen.
- De **fietsenstalling**: een groepje meisjes komt daar graag. Ze gebruiken de lege fietsbeugels als picknick- en hangplaats en ze spelen graag met de losse steentjes (zie foto's op volgende pagina).
- De **gracht**: tussen de parking en de picknickzone ligt een gracht (zie foto's op volgende pagina). Als er water in staat, is dit een leuk avontuurlijk element om over te springen. In volle zomer, als die droog staat, maken kinderen er een kamp in door takken dwars over de gracht te leggen. Zo hebben ze ook een 'schuilplek' tegen de brandende zon.

De Hemmekes:

Elementen uit de inspraak:

Opvallend is dat de **houten speeltoestellen minder spontaan worden aangehaald als favoriete plek** element. Eén paal zou ook niet zo stabiel zijn. Eigenlijk blijken vooral de meer informele elementen, zoals de boot, het grasveld of het water aan De Hemmekes interessanter te zijn voor kinderen.

Op het grasveld (zone met speeltoestel en picknickbanken) missen kinderen wel voldoende schaduwplekken. De banken staan op dit ogenblik bijna allemaal in zones met veel zon.

Als de kinderen met de school of met hun ouders komen, is het **pad langs de Demer een no-go zone**. Als ze alleen zijn, maken ze dankbaar gebruik van de kano-startplaats om toch bij het water te kunnen komen om stokken of steentjes in het water te gooien. Die plek voelt voor hen wel veilig aan.

"Dit zijn onze picknick-banken"

"Deze steentjes zijn leuk. Wij zitten hier veel op de grond"

"Als het droog staat in de zomer, maken we kampen in de gracht."

"Dit is leuk om stenen te ketsen."

> 5.2. Specifieke plekken (vervolg)

Ontwerpoefening Picto-play:

Voor de buitenomgeving van De Hemmekes en voor de Markt hebben leerlingen van de basisschool 't Stokpaardje een Picto-play-ontwerpoefening gedaan. Leerlingen mochten hierbij kiezen welke plek(ken) ze wouden ontwerpen. Opvallend is dat **De Hemmekes het vaakst gekozen werd** door leerlingen om te ontwerpen.

De belangrijkste redenen die kinderen hiervoor aanhalen zijn:

- "Aan de Hemmekes is het groen en rustig en komen er veel mensen."
- "De Markt is moeilijk af te sluiten voor auto's."

De belangrijkste conclusies voor **De Hemmekes** zijn:

- Kinderen zetten duidelijk in op extra **groenelementen en speelnatuur zoals klimbomen, holle struiken, bloemenweides en bessenstruiken**. Vooral de centrale zone waar nu al de speeltoestellen en picknicktafels staan, is hierbij van belang. Ze missen hier vandaag vooral **schaduwplekken**. Een klimboom kan zowel een leuke speelaanleiding zijn als schaduw bieden op warme zomerdagen. In tweede instantie kan ook het grasveld naast de parking volgens de kinderen natuurlijker worden ingericht met een bloemenweide en bijvoorbeeld bessenstruiken.
- **Naast de boot mogen volgens de kinderen nog bijkomende speelaanleidingen komen**. Bijvoorbeeld een ondiepe plas, of boomstamschijven om op en af de boot te klauteren. Een **parcours** met achtereenvolgens slingers, een klimobject en een klimboom naast de boot kunnen de plek nog avontuurlijker maken.

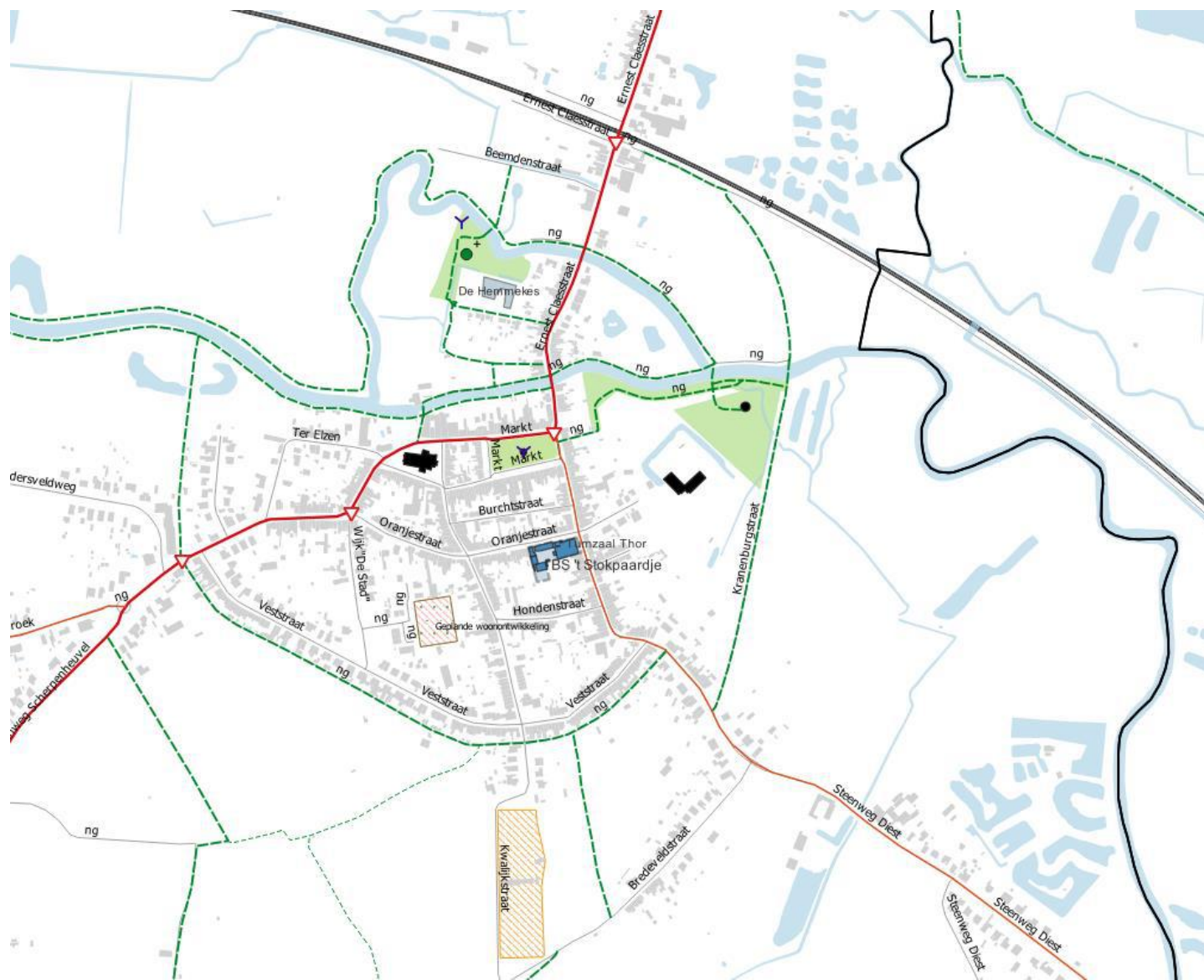

De belangrijkste conclusies voor **de Markt** zijn:

- **Meer speelaanleidingen** zoals een klimboom, speels reliëf (bijvoorbeeld kleine bulten), een fonteintje en bessenstruiken "voor mensen die er passeren."
- **Meer zitgelegenheden**, vooral dan aan de randen van het plein "want hier zijn nog geen banken". De banken kijken dan best uit op het plein "want anders kijk je op geparkeerde auto's."

5.3. Synthese van het bestaande speelweefsel

- BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE**
- Klassieke speeltuin Straatniveau
 - Klassieke speeltuin Buurniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - ★ Klassieke speeltuin Stadsniveau
 - Natuurlijk speellandschap Straatniveau
 - Natuurlijk speellandschap Buurniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - Natuurlijk Wijkniveau
 - ★ Natuurlijk Stadsniveau
 - Sport Straatniveau
 - Sport Buurniveau
 - Sport Wijkniveau
 - ★ Sport Stadsniveau
 - Y Informele spelprikkels
 - skate
 - Gepland project
- BARRIERES**
- Grote barrières
 - Drukke weg
 - ▽ Gevaarlijke oversteek
 - jeugdwerkterrein
 - buurtwinkel
- Bestaande trage wegen**
- Trage weg
 - Belangrijke doorsteek
- Gemeenschapsvoorziening Gebouw**
- Basisschool
 - Andere
 - Begraafplaats
 - Schoolterrein
 - Toegankelijk bos
 - Publiek groenterrein
 - Plein(achtig)
 - Sportsite
 - Private groene ruimte met potentie

kind & samenleving

6. Speelweefsel in woonkern Averbode

6.1. Averbode algemeen

Typering van de woonkern

Averbode is gesitueerd in het noordoosten van de gemeente. De kern is – net als de andere noordelijke deelkernen Testelt en Okselaar – ruimtelijk afgesneden van de rest van de gemeente door de **Demervallei** en de **spoorweg Leuven-Hasselt**. Hierdoor functioneert Averbode **autonoom**, los van de andere kernen.

Aan de westkant **vervloeit Averbode met Testelt**. Het woonweefsel zit grotendeels gevat tussen de Testelsesteenweg en Langedreef. (met uitzondering van de verkaveling Elzenstraat). We beschouwen de Nieuwstraat als grens tussen Averbode en Testelt.

Het bebouwd weefsel wordt verder begrensd door de Demerbroeken in het zuiden en de Averbodebossen in het noorden. Dit gebeurt langs **linten en woonontwikkelingen met lage woondichtheden** langs de verbindingswegen met Zichem en Testelt.

De **Norbertijnenabdij** is het cultuurhistorisch baken van de Averbode. Samen met de **Averbodebossen**, het **Mariapark** en het **recreatiegebied De Vijvers** vervult het een belangrijke bovenlokale functie als recreatief-toeristische attractiepool.

> 6.1. Averbode algemeen (vervolg)

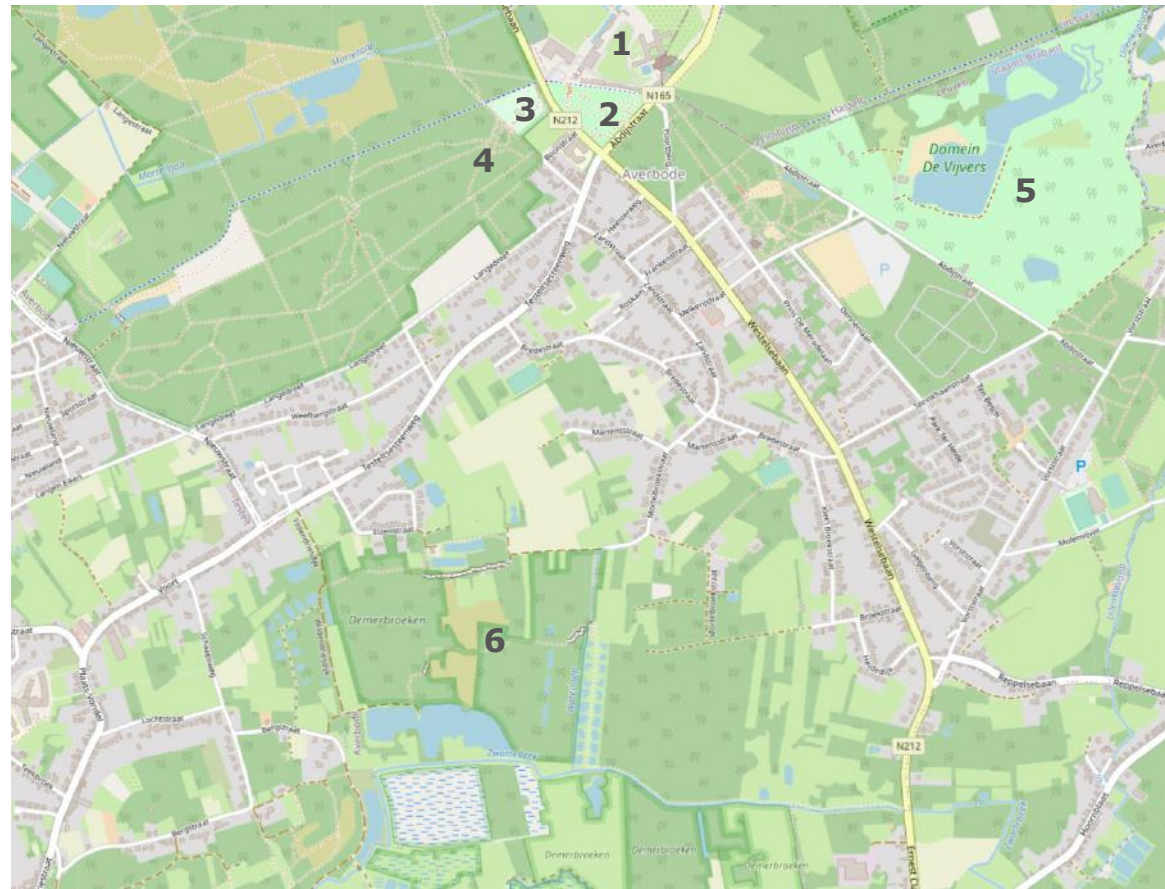
Groenzones en natuurgebieden

Averbode wordt omringd door groengebieden. De **Abdij en omgeving (1)** worden druk bezocht door kinderen vanuit heel Scherpenheuvel-Zichem, vaak in familieverband. Centraal daarin staat vaak de **'Lekdreef'** met ijskramen en wandelen in bos- en heidegebieden.

Het historische Mariapark (2) en de abdij liggen dicht bij de school en de scouts, maar de N212 vormt een barrière. **De scouts maakt gebruik van een bosgebiedje**, palend aan lokalen en speelweide. Dit is ook een **hondenlosloopbos (3)**. Verder naar het westen wordt er een **Multimove-pad** gerealiseerd (4). In het noordoosten ligt **Recreatiedomein De Vijvers (5)**. Dit was vroeger een recreatiedomein. Dit gebied is nu in privéhanden en is gericht op de verhuur van evenementenlocaties. De plek is goed gekend bij kinderen, maar is als buitenspeelplek minder belangrijk geworden (zie verder). Naar het zuidwesten kom je in **Demerbroeken (6)**. Dit kan via het woongebiedje in de Elzenstraat of de woonlinten van Mortelbroekstraat. Er is goede aansluiting met Testelt.

Recht naar het zuiden zijn er amper paden waarmee je over de Zwarte Beek, de Hulpe of spoorweg geraakt. **Vanuit Averbode is Zichem is dus niet bereikbaar met trage wegen** doorheen de open ruimte.

Binnenin het woonweefsel van Averbode zijn er **weinig parken of pleinen**, met uitzondering van het **Sint-Jansplein**.

> 6.1. Averbode algemeen (vervolg)

Mobiliteit

De twee voornaamste verbindingswegen in Averbode zijn de N212 en de Testelsesteenweg.

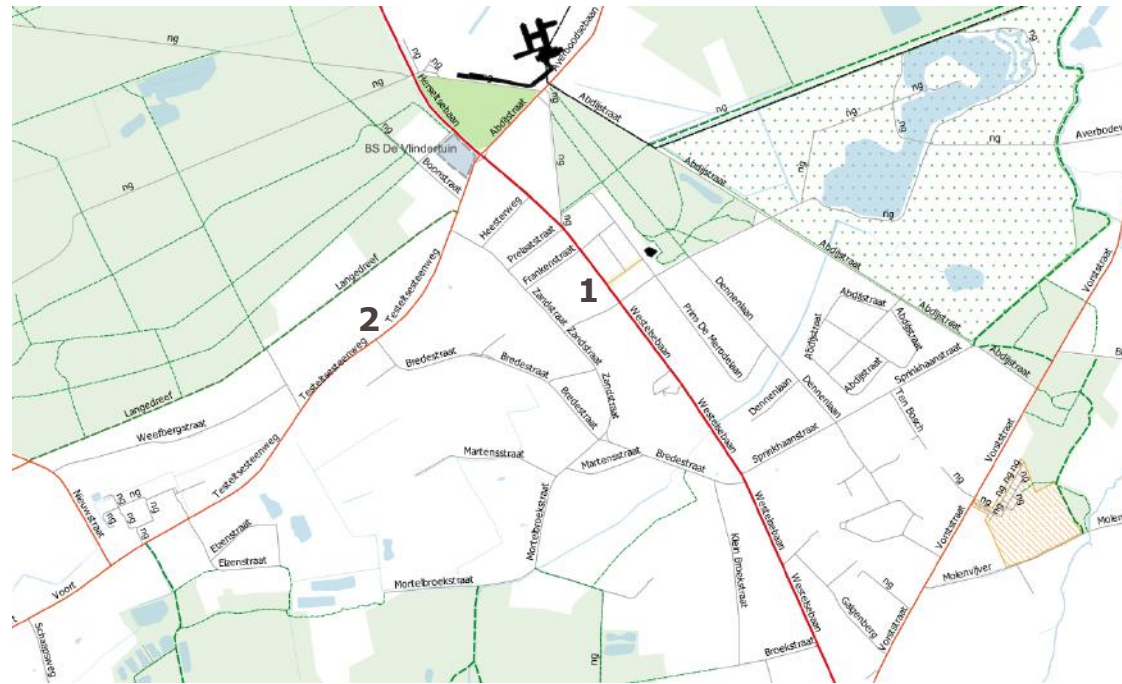
Vanuit Averbode is de **Westelsebaan/N212 (1)** de enige verbindingsweg met Zichem en Scherpenheuvel. De N212 is een **gewestweg** die dwars door kern van Averbode loopt. Op die manier vormt hij een belangrijke **barrière** voor kinderen en jongeren. Op bepaalde plekken zijn gescheiden fietspaden aanwezig, maar langs een groot gedeelte van de N212 zijn de **fietspaden niet verhoogd en niet afgescheiden van de rijbaan**.

In de actualisatie van het mobiliteitsplan (2021) is opgenomen dat *'de bestaande fietspadinfrastructuur langs de N212 aangepast dient te worden naar huidige normen en de oversteekbaarheid op meerdere plaatsen veiliger dient te gebeuren.'*

De **Testelsesteenweg (2)** vormt de voornaamste verbindingsweg met Testelt. De barrièrewerking is minder uitgesproken dan bij de N212, omdat deze weg niet dwars door het centrum gaat en omdat er minder voorzieningen langs gesitueerd zijn. Toch is het voor kinderen niet eenvoudig om de Testelsesteenweg over te steken. Tot in het centrum van Testelt zijn langsheen de rijbaan **aanliggende, verhoogde fietspaden** aangelegd.

De woonkern van Averbode is sterk gericht op de **Westelsebaan** (N212). Het merendeel van de voorzieningen is langs deze gewestweg gesitueerd. Langs de Westelsebaan zijn er nog lange parallelstraten en kortere dwarsstraten. De Zandstraat en Bredestraat vormen een soort diagonale *shortcut*.

Averbode heeft ook een netwerk van **trage wegen**. Doordat deze trage wegen voornamelijk in de bossen en rond de Demerbroeken gesitueerd zijn, hebben ze voor kinderen en jongeren vooral een recreatieve functie (om te wandelen en te fietsen).

> 6.1. Averbode algemeen (vervolg)

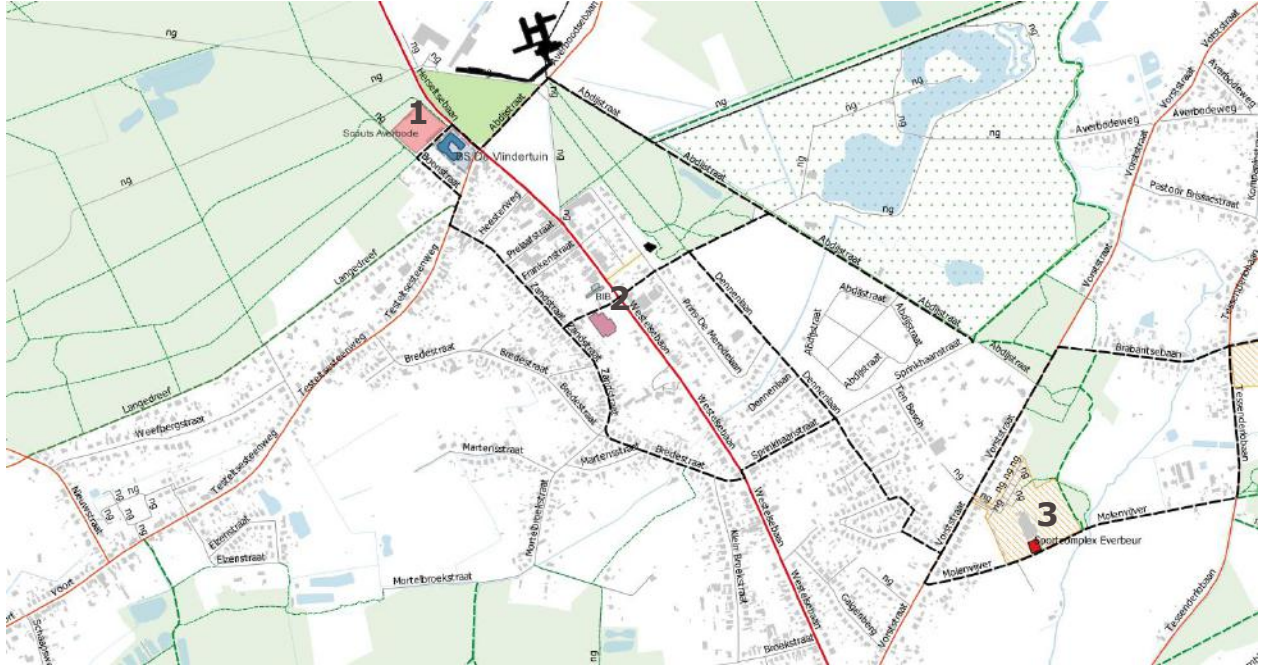
Kind- en tienervoorzieningen

In Averbode zijn er **drie bescheiden clusters** van voorzieningen:

- **In het noorden (1)**, met:
 - . de abdij en Mariapark
 - . de basisschool
 - . de scouts
- **Centraal (2)**, met:
 - . het Sint-Jansplein
 - . de stedelijke bibliotheek
 - . de Colruyt
- **Sportcentrum Everbeur (3)**, met:
 - . de sporthal
 - . voetbalvelden
 - . de Finse piste
 - . het skateterrein

Verder naar het westen toe zijn er vrijwel geen voorzieningen.

In Averbode zijn op heden **geen formele spelterreintjes** (terreintjes met speeltoestellen) aanwezig. Bij de nieuwe woonontwikkeling in Wijk Park ter Heide zal een spelterreintje worden voorzien (zie verder).

Basisschool De Vlindertuin

Grasveld van Scouts Averbode

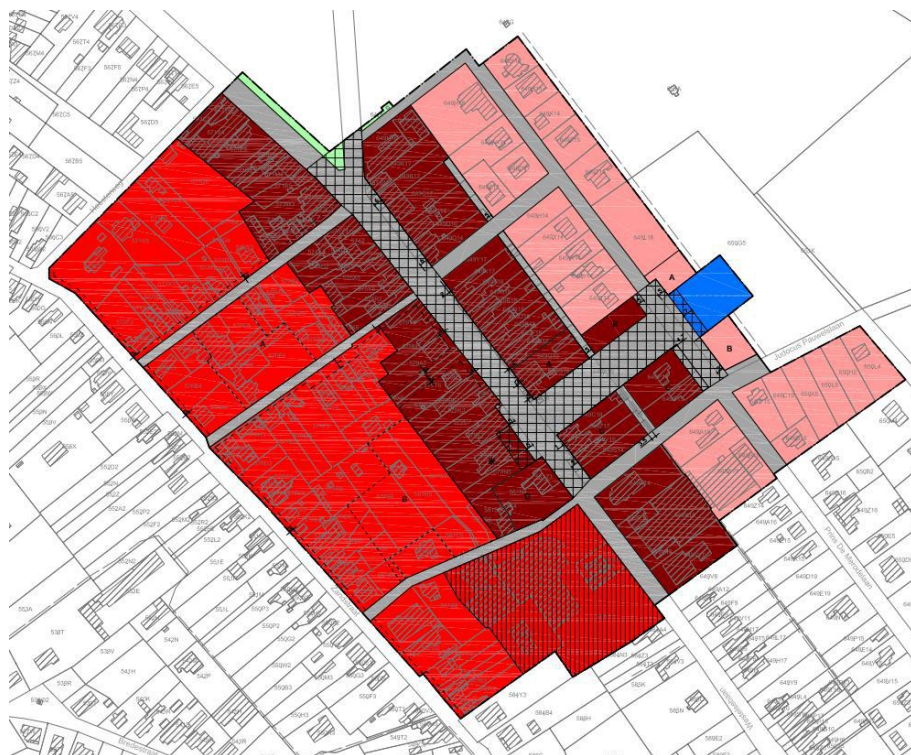
Sportcomplex Everbeur

> 6.1. Averbode algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Centrumgebied Averbode

In 2011 is het RUP Centrumgebied Averbode goedgekeurd. Dit RUP bepaalt de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor de kern van Averbode op het gebied van wonen, kleinhandel en publieke ruimte.

Het Sint-Jansplein en de Westelsebaan (tussen Poortberg en Judocus Pauwelslaan) zijn aangeduid als zone voor plein in overdruk. Dit met doel om de verblijfs- en pleinfunctie te versterken.

Legende

art 1	zone voor gesloten bebouwing	art 1.02	Type A
art 2	zone voor open bebouwing	art 1.03	Type B
art 3	zone voor kernbebouwing	art 1.04	Type C
art 4	— — bouwen	art 1.05	Type D
art 5	zone voor kleinhandel	art 2.02	Type A
art 6	zone voor gemeenschapsvoorziening	art 2.03	Type B
art 7	zone voor wegenis	art 3.02	Projectzone A
art 8	zone voor parkeren in parkgebied	art 3.03	Projectzone B
art 9	te behouden bouwwerk	art 7.02	overdrukzone plein

> 6.1. Averbode algemeen (vervolg)

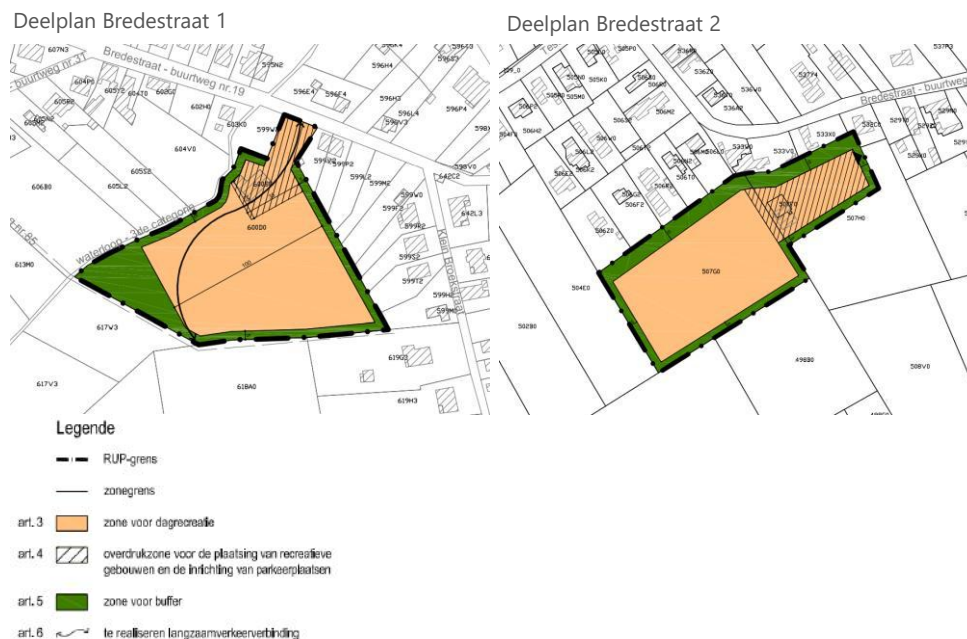
Belangrijke plannen: RUP Zonevreemde recreatie

In 2009 is het RUP Zonevreemde recreatie goedgekeurd. Dit RUP bestaat uit verschillende deelplannen die van toepassing zijn op het deelgebied Averbode:

1. **Deelplan recreatiegebied Boonstraat:**
De scoutsgebouwen zijn aangeduid als zone voor recreatief gebouw.

2. **Deelplan recreatiegebied Bredestraat 1 en 2:**
Langsheen de Bredestraat zijn twee zones bevestigd als zone voor dagrecreatie. Voor deelgebied 1 is opgenomen dat via de recreatiezone een trage doorsteek voorzien moet worden tussen de Bredestraat en de Martensstraat.

3. **Deelplan Voetbalterrein 'Belspa' Okselaar:**
Zie verder: Deelgebied 8: Okselaar

Elementen uit de inspraak:

Op 31/01/2023 hielden we een inspraaksessie met 21 leerlingen van basisschool De Vlindertuin. Het merendeel van deze kinderen woont in Averbode. Enkele kinderen van de klas wonen in Zichem, Scherpenheuvel en Aarschot.

Fijn wonen in Averbode

Kinderen wonen graag in Averbode omwille van de leuke plekken en omwille van activiteiten die ze er kunnen doen.

De sporthal is een belangrijke plek voor kinderen om te sporten/een hobby uit te oefenen of om vriendjes te ontmoeten. Ook associëren ze Averbode duidelijk met natuur en bossen, hetgeen ze sterk waarderen:

- *"Het is hier fijn! Er zijn veel dingen om te doen."*
- *"Mooie natuur."*

Kinderen beschouwen Averbode als een dorp met veel winkels en waar mensen elkaar kennen:

- *"Zijn er veel winkels in Averbode?"*
- *"Ja veel! Er zijn veel bakkers in Averbode."*
- *"En de Colruyt!"*

Volgens kinderen vormt de omgeving van de Colruyt en het Sint-Jansplein het centrum van Averbode omdat hier de markt is en omdat dit een plek is waar veel voorzieningen zijn:

- *"Wij gaan elke dinsdag naar de markt op het Sint-Jansplein."*

Vooral de aanliggende kernen Testelt en Zichem zijn voor kinderen uit Averbode belangrijk. Omdat ze hier een hobby uitoefenen (voetbal, taekwondo,...), omdat ze hier familie wonen hebben, of om te gaan wandelen en fietsen.

Fietsen in Averbode

In het algemeen ervaren kinderen de Westelsebaan (N212) en haar kruispunten als gevaarlijk:

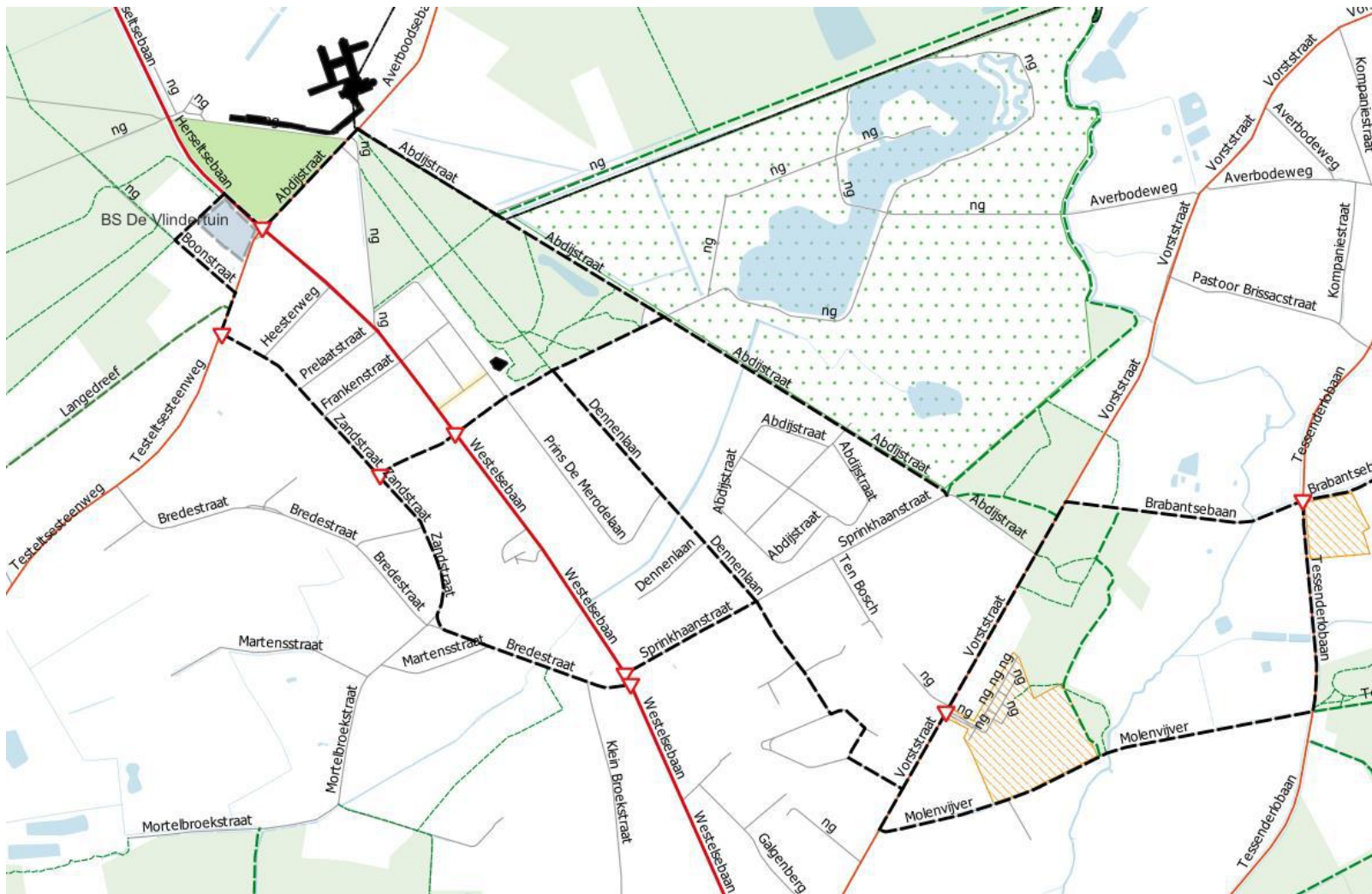
- *"Gevaarlijk! Ik fiets daar niet."*
- *"Als je uit de Colruyt komt, heb je heel weinig plaats om te fietsen. Dan rijden de auto's bijna tegen jou. Want er is heel weinig ruimte in dat smal straatje. En daar stoppen er heel weinig."*

Hieronder worden voor enkele belangrijke straten en kruispunten de belangrijkste ervaringen van kinderen opgelijst:

- **Westelsebaan (N212):** deze gewestweg is gevaarlijk omwille van het drukke autoverkeer en het smalle fietspad dat (te) dicht bij de rijbaan ligt. De meeste kinderen vermijden deze weg (behalve voor kleine afstanden) en nemen liever een alternatieve route, bijvoorbeeld wanneer ze van school naar de sporthal gaan (zie figuur op volgende pagina).
- **Vorststraat:** dit is een gevaarlijke straat omwille van het smalle fietspad en de beperkte zichtbaarheid.
- **Testelsesteenweg:** omwille van het verhoogde en bredere fietspad voelen kinderen zich er veiliger dan op bijvoorbeeld op de Westelsebaan.
- **Bredestraat:** kinderen blijken de afwezigheid van fietspaden niet zo erg te vinden in deze straat omdat het autoverkeer beperkt is. Echter, andere kinderen geven aan dat er wel best veel auto's passeren en geven de suggestie om de straat in te richten als fietsstraat.
- **Zandstraat:** hier rijden auto's te snel.
- **Kruispunt Westelsebaan-Testelsesteenweg:** dit kruispunt ervaren kinderen als gevaarlijk omdat auto's er snel rijden. Om dit kruispunt te vermijden, nemen kinderen liever een alternatieve route via de Zandstraat (zie figuur op volgende pagina).
- **Kruispunt Westelsebaan-Melkerijstraat:** dit kruispunt is belangrijk voor kinderen. Hier steken ze regelmatig de Westelsebaan over.

Elementen uit de inspraak:

Belangrijkste kindroutes en gevaarlijke punten in Averbode, zoals door de kinderen aangeduid.

Elementen uit de inspraak:

Belangrijkste buitenspeelplekken voor kinderen:

Als belangrijkste plekken in Averbode om **buiten te spelen** geven de kinderen:

- Het **sportcomplex Everbeur**: belangrijke plek voor het uitoefenen van hobby's zoals voetbal, volleybal en dansen. Hierbij zijn vooral de sporthal (binnenruimte) en voetbalvelden van belang. Echter wordt ook de buitenruimte rond de sporthal aangehaald als belangrijke sport- en speelplek (zie verder). Door de slechte ondergrond wordt het skateterrein tegenwoordig minder gebruikt door skaters, maar het blijft een ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren.
- De **'lekdreef' en de abdij-gronden**: vooral in de zomer een belangrijke plek voor kinderen. Hier komen ze een ijsje eten en wandelen in het bos.
- De **Averbode- en Merodebossen** zijn belangrijke natuurspeelplekken voor kinderen en jongeren. Op de Weefberg was een gedeelte van het Averbodebos tegenover het Mariapark ingericht als **speelbos** met speeltoestellen opgebouwd uit natuurlijke materialen. Ook in het algemeen vormen de Averbode- en Merodebossen kwalitatieve speelplekken om te wandelen, te fietsen, kampen te bouwen, verstoppertje te spelen,...
- **Grasveld van de scouts en bosje**: hier komen kinderen zowel met de scouts als alleen naartoe. Sommigen vinden het grasveld niet goed om op te spelen omdat er veel putten zijn en omdat het gras hoog staat.
- **Sint-Jansplein en groene ruimte rond de kapel**: Een 17-jarig meisje duidt dit als belangrijkste speelplek aan: "Parking bibliotheek Averbode en zandpleintje achter kroningskapel, ook kroningskapel zelf"

Het **recreatiedomein De Vijvers** is goed gekend bij kinderen, maar er lijkt twijfel te bestaan of deze site vrij toegankelijk is. De plek blijkt vandaag minder relevant om buiten te spelen (zie verder).

"Wij gaan vaak naar de ijskramen. Daarna gaan we in het bos wandelen."

Uit de online enquête:

Via de online enquête gaf een ouder aan dat een **speeltuin ontbreekt**:

"In speeltuin in Averbode zou fijn zijn"

Via de online enquête gaf een ouder aan dat een **speeltuin ontbreekt**: "In speeltuin in Averbode zou fijn zijn".

Een jongere wenst "*Ruimte voor optredens/evenementen*" en "*meer vuilbakken, want er zijn er niet veel en dat leidt tot afval*".

Een jongere van 17 stelt voor:

"*Één grote soort van zen tuin waar mensen wat tot rust kunnen komen of een soort van tuin met een buitenlands thema*" en: "*Meer controle op lastige een vuilmakende hangjongeren*"

6.2. Specifieke plekken

Scoutsterreinen, Weefberg en Multimove-pad:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging tegenover basisschool De Vlindertuin. Vlakbij het Mariapark, de Lekdreef en het toekomstige Multimove-pad.
- **Oppervlakte:**
Het scoutsterrein (zowel het grasveld als het gebouw) heeft een grote oppervlakte.
- **Inplanting en buffering:**
Dit terrein ligt aan de achterkant van het scoutsgebouw en sluit aan op een bosfragment dat door de scouts gebruikt wordt, maar dat ook dienst doet als hondenloosloopzone.
- **Schaalniveau:**
De site van de scouts functioneert op wijkniveau.
- **Inrichting en uitrusting:**
De site bevat een groot grasveld dat vrij toegankelijk is (ook wanneer er geen scoutswerking is). Kinderen geven aan dat ze hier soms naartoe komen om te spelen. Sommigen vinden het grasveld niet goed om op te spelen omdat er veel putten zijn en omdat het gras hoog staat. Een gedeelte van het achterliggende bos wordt ook gebruikt door de scouts. Bij een aantal kinderen heerst het gevoel dat het speelbos 'afgepakt' is doordat de speelelementen zijn afgebroken en het een hondenloosloopzone is geworden.

Voorlopige conclusies:

- Dit zijn goed gelegen terreinen met veel speelkansen door het aanliggende bos. Het belangrijkste is dat ze toegankelijk blijven. Het Multimove-pad zal nieuwe speelkansen genereren. Dit moet na een tijdje geëvalueerd worden met kinderen.

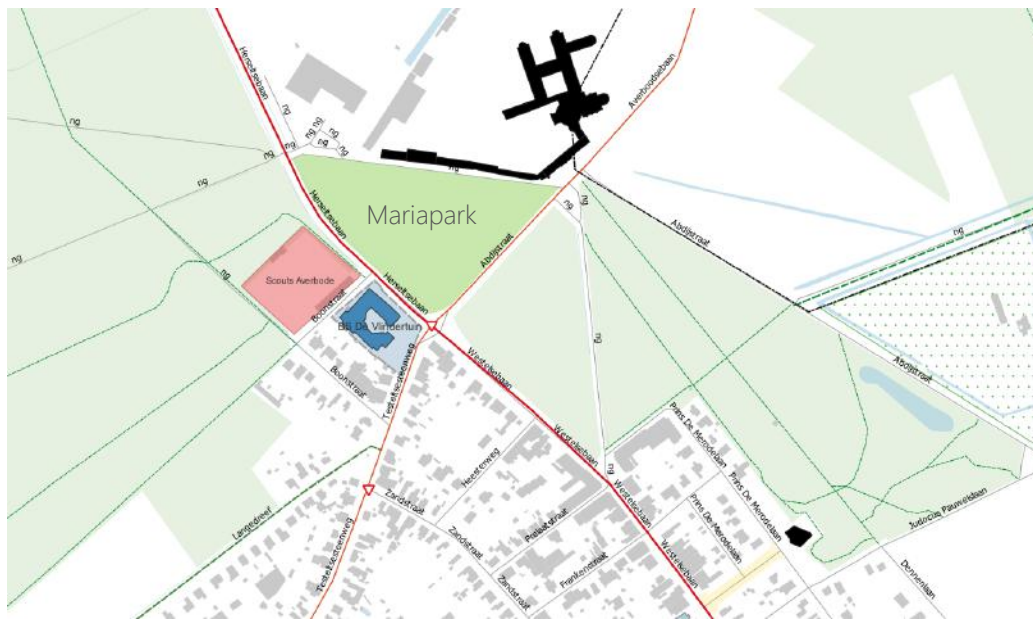
Mariapark:

Analyse:

- **Ligging en inplanting:**
Het Mariapark ligt tussen de abdij, de school en het woongebied. De N212 vormt een stevige barrière. Ter hoogte van de school en de scouts is er geen oversteekvoorziening, terwijl er wel een toegang is. Er moet overgestoken worden t.h.v. de Abdijstraat/Testelsesteenweg, terwijl daar geen toegang is.
- **Oppervlakte:**
Het Mariapark heeft een stevige oppervlakte en voelt groot aan door het reliëf en de landschapselementen.
- **Schaalniveau:**
Het park is uniek en heeft een bovenlokale uitstraling.
- **Inrichting en uitrusting:**
Dit is een religieus park dat aangeduid is als beschermd erfgoed. Er wordt een zekere rust en ingetogenheid verwacht. Tegelijk is er fors reliëf wat het geheel een avontuurlijk karakter geeft. Er zijn een aantal elementen die tot de verbeelding spreken: beelden waar je kan tussen staan, een 'gevangenis' (grafplaats),... Sommige beeldengroepen nodigen uit om mee deel te nemen aan het gebeuren.

Voorlopige conclusies:

- **Het Mariapark is strategisch gelegen en heeft beleevingskansen. Het expliciet als speelbos benoemen is niet gewenst, vanwege de erfgoedwaarden en het ingetogen karakter. Belangrijk is vooral om de bereikbaarheid vanaf de school en scouts te verbeteren.**

Sportcomplex Everbeur:

Analyse:

- **Ligging:**
Aan de zuidoostelijke rand van Averbode, op grote afstand van de woonkern en voornaamste voorzieningen. Deze grote afstand zorgt ervoor dat de meeste kinderen en jongeren hier met de fiets of met de auto naartoe komen.
- **Oppervlakte:**
Het sportcomplex kent een grote oppervlakte, zowel wat betreft de binnenruimte als de buitenruimte.
- **Inplanting en buffering:**
De voetbalvelden en het skateterrein zijn op ruime afstand van de woningen gelegen.
- **Schaalniveau:**
Deze site functioneert op wijkniveau.
- **Uitrusting en voorzieningen:**
De site bevat heel wat voorzieningen:
 - Sporthal
 - Skateterrein
 - Finse piste
 - VoetbalveldenMaar ook de vrije ruimte wordt intensief gebruikt. Het grasveld tussen het oefenveld en het bosje blijkt bijvoorbeeld heel belangrijk. Op dit grasveldje spelen meisjes bijvoorbeeld vaak volleybal in de zomer.
- **Basisontwerp:**
De buitenruimte zal grotendeels ontwikkeld worden met bijkomende sportvoorzieningen (o.a. tussen het oefenveld en het bosje). Het grasveld ten westen van het wedstrijdveld zal op termijn ontwikkeld worden als extra voetbalveld. De hoek tussen de parking en het bosje bevat nog potenties voor bijkomende speelkansen. In het bosje kunnen avontuurlijke speelaanleidingen gecreëerd worden.

- **Eigendom:**
De site is eigendom van de stad. Het bebost perceel ten noordoosten van de site is eigendom van ANB.

Voorlopige conclusies:

- **Het sportcomplex is reeds een belangrijke plek voor kinderen omdat er heel wat (sport)activiteiten gebundeld zijn. De noordelijke zone (bosje en stukje grasveld) kan nog bijkomende speelkansen genereren.**

Sportcomplex Everbeur:

Ontwerpoefening Picto-play:

Voor de buitenomgeving van het sportcomplex hebben leerlingen van de basisschool De Vlindertuin in zes groepjes een Picto-play-ontwerpoefening gedaan.

De belangrijkste conclusies uit de verschillende ontwerpen zijn:

1. De zones rond het voetbalveld (oefenveld), de Finse piste en het bosfragment zien kinderen als de meest geschikte zones voor spel.

Vooral de graszone tussen het oefenveld en het bosfragment is hierbij voor kinderen van belang (ook omdat deze strook nu reeds regelmatig gebruikt wordt om te sporten/spelen). De Finse piste kan een drager zijn voor verschillende speleaanleidingen of zitgelegenheden. Het westelijk gedeelte (parking en wedstrijdveld) vinden kinderen minder geschikt om te spelen.

2. Kinderen willen vooral meer avontuurlijke speelkansen op de site.

Dingen om te klimmen (klimboom, klimtouwen) en te slingeren/schommelen (schommel, kabelbaan) springen eruit. Ook maken ze vaak avontuurlijke combinaties zoals slingeren aan de takken van een klimboom.

Sportcomplex Everbeur:

Ontwerpoefening picto-play:

3. Extra zitgelegenheden zijn gewenst, maar minder noodzakelijk.

"Omdat er al heel veel banken zijn aan de voorkant van de sporthal."

Een picknickbank of liggende boomstam mag er volgens de kinderen echter wel nog bijkomen (vooral dan rond de Finse piste).

4. De zone naast het wedstrijdveld (westelijke hoek) laten de kinderen onaangeroerd.

De belangrijkste reden die ze hiervoor aanhalen is omdat dit terrein afgeschermd is met draad en hekken:

"Je kan hier niet op want er staat een draad rond."

Conclusie:

De noordelijke zone (bosje + stukje grasveld in de hoek tussen parking en bosfragment) bevat nog potenties voor bijkomende speelaanleidingen. De meeste kinderen zien dit bovendien als geschikte speelplek. Avontuurlijke en natuurlijke speelelementen (klimbomen, boomstamschijven, kampen bouwen,...) kunnen een meerwaarde bieden en de speelkansen op de sportsite verhogen.

Wijk Park ter Heide:

Analyse:

- **Ligging:**
Dit terrein ligt in een bestaande woonwijk ten zuiden van de kern van Averbode. Het heeft een goede ligging vlakbij Sportcomplex Everbeur. Er komt een nieuwe woonontwikkeling op een vroeger speelterrein.
- **Oppervlakte:**
Het gaat om een groot terrein met een oppervlakte van 7800 m².
- **Inplanting en buffering:**
Gezien het terrein in een woonwijk ligt, zal er voldoende gebufferd moeten worden naar de woningen toe (voldoende afstand houden t.o.v. de tuinzones).
- **Uitrusting:**
Het terrein wordt ontwikkeld met sociale woningen en speelmogelijkheden.
- **Basisontwerp:**
Een gedeelte van de buitenruimte wordt momenteel ontwikkeld als speelterrein met speelelementen zoals een vogelnestschommel, een dubbele schommel, bokspringpalen, een klimpiramyde en een klim-klautercombinatie.

Voorlopige conclusies:

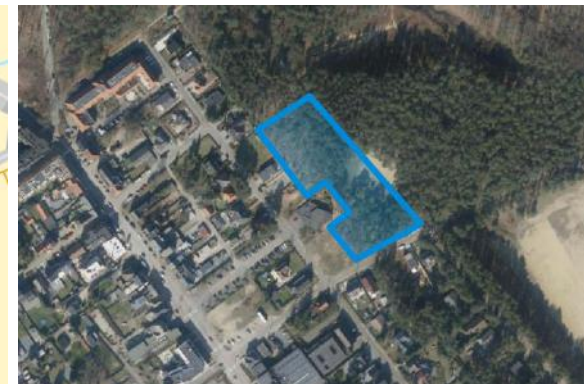
- **De ontwikkeling van het speelterrein zal zorgen voor bijkomende speelkansen in de woonbuurt.**

Perceel 'Zandkot':

Analyse:

- **Ligging:**
Centraal gelegen perceel in de kern van Averbode, tussen het Sint-Jansplein en het bos langsheen de Abdijstraat.
- **Oppervlakte:**
Het gaat om een groot perceel met een oppervlakte van 7800 m².
- **Ruimtelijke ontwikkelingen:**
Het perceel bevindt zich net buiten de contour van het RUP Centrumgebied Averbode. In de directe omgeving komen op korte termijn heel wat nieuwe woningen bij (o.a. op de hoek van de Prins de Merodelaan en aan de Westelsebaan).
- **Inplanting en buffering:**
Het terrein bevindt zich op de grens van het woonweefsel en het bos langs de Abdijstraat en Judocus Pauwelslaan. Bij ontwikkeling zal er voldoende gebufferd moeten worden naar de kerk en de woningen in de Prins de Merodelaan. Speelkansen concentreren zich best langsheen de noordoostzijde van het perceel.
- **Eigendom:**
Het perceel is in eigendom van de stad.
- **Basisontwerp:**
Dit perceel biedt heel wat potenties om (gedeeltelijk) te worden ingericht met bijkomende speelkansen. Op de open plek in het bos (de zandgrond) kunnen bijvoorbeeld avontuurlijke speelelementen worden voorzien. De rest van het bos kan dienst doen als speelbos. Er dient onderzocht te worden of een trage connectie Sint-Jansplein mogelijk is.

Voorlopige conclusies:

- **Omwille van de ligging vlakbij de kern, de nieuwe woonontwikkelingen en omwille van de gunstige eigendomssituatie leent dit perceel zich ideaal om te worden ontwikkeld als natuurspeelzone met bijkomende speelkansen voor dit gedeelte van de kern. Indien mogelijk wordt dit perceel best opgenomen binnen de contouren van het RUP Centrumgebied Averbode.**

> 6.2. Specifieke plekken (vervolg)

Recreatiedomein De Vijvers:

Het vroegere recreatiedomein is **goed gekend bij kinderen**. Maar **er lijkt twijfel te bestaan of deze site vrij toegankelijk is**: *"Er is een poort en die is soms dicht, maar langs de zijkant kan je erlangs."*

Deze plek lijkt vandaag minder relevant als buitenspeelplek. Kinderen associëren De Vijvers vooral met het voormalige restaurant 'Het Vossenhol'. Ze geven aan dat je er vroeger meer kon doen:

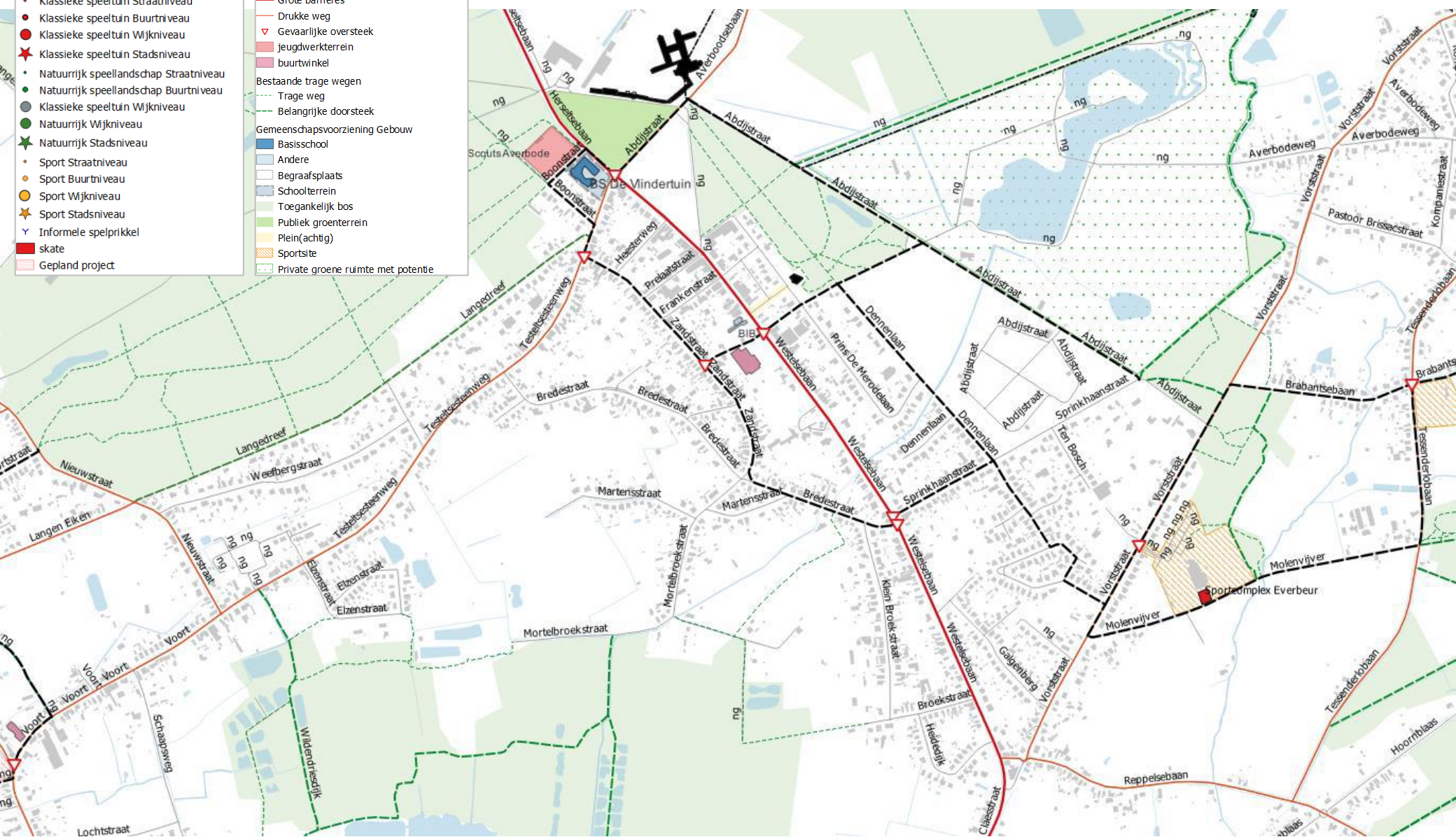
- *"Vroeger waren er zandbergen en gingen we daarop spelen."*
- *"Vroeger kon je daar eten en daarna spelen. Nu is dat chiquer geworden."*

6.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Averbode

BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE	
•	Klassieke speeltuin Straatniveau
•	Klassieke speeltuin Buurtniveau
•	Klassieke speeltuin Wijkniveau
★	Klassieke speeltuin Stadsniveau
•	Natuurlijk speellandschap Straatniveau
•	Natuurlijk speellandschap Buurtniveau
•	Klassieke speeltuin Wijkniveau
•	Natuurlijk Wijkniveau
★	Natuurlijk Stadsniveau
•	Sport Straatniveau
•	Sport Buurtniveau
•	Sport Wijkniveau
★	Sport Stadsniveau
Y	Informele spelprinkel
■	skate
■	Gepland project

BARRIERES	
—	Grote barrières
—	Drukke weg
▽	Gevaarlijke overstek
■	jeugdwerkterrein
■	buurtwinkel
—	Bestaande trage wegen
—	Trage weg
—	Belangrijke doorsteek
■	Gemeenschapsvoorziening Gebouw
■	Basisschool
■	Andere
■	Begraafplaats
■	Schoolterrein
■	Toegankelijk bos
■	Publiek groenterrein
■	Plein(achtig)
■	Sportsite
■	Private groene ruimte met potentie

7. Speelweefsel in woonkern Testelt

7.1. Testelt algemeen

Typering van de woonkern

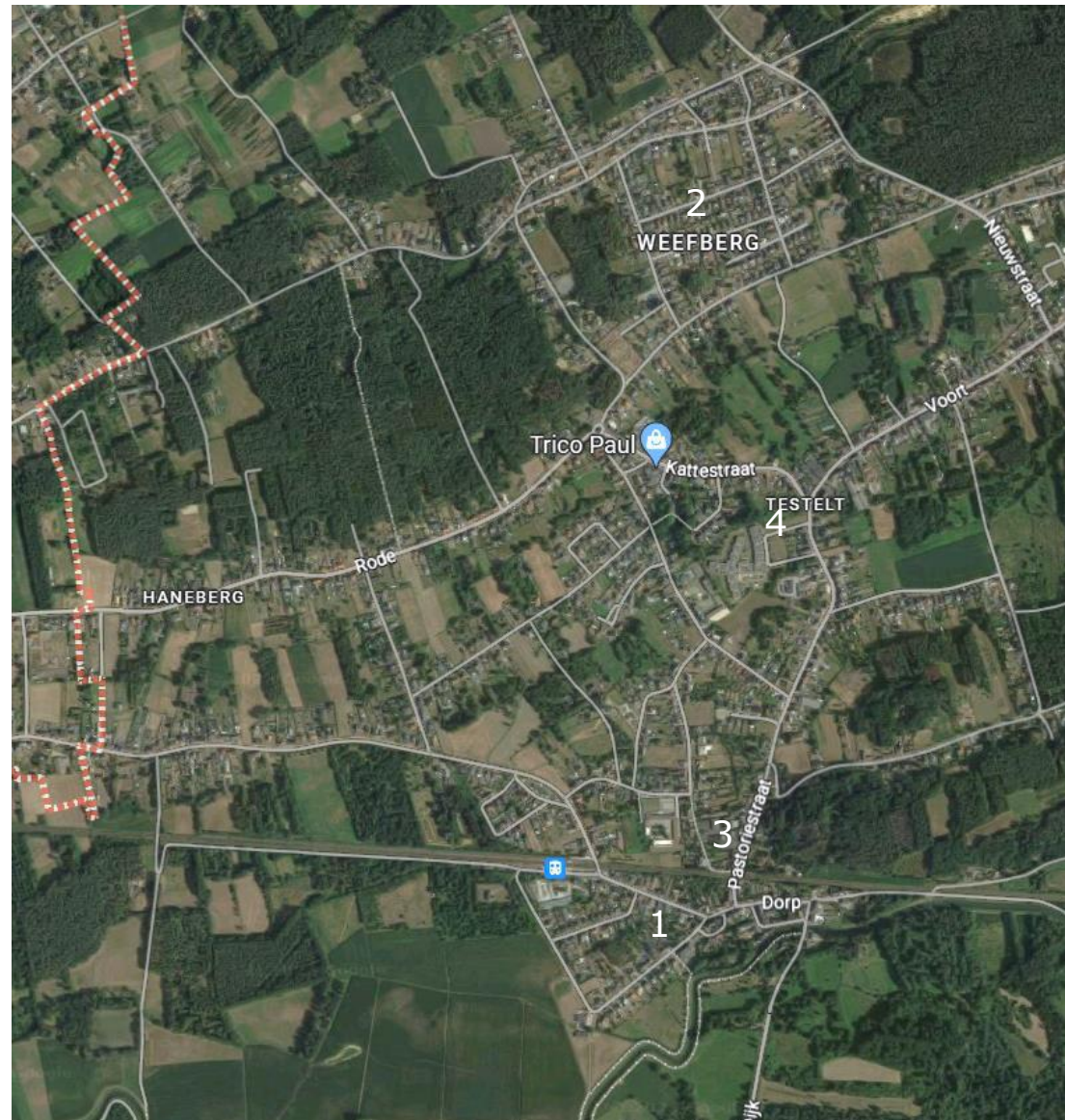
Testelt is een uitgestrekte deekern **tussen de Demer, Demerbroeken en Averbode bos**. De **Demervallei vormt een duidelijke grens** met Messelbroek. De grens met Averbode is minder duidelijk, maar loopt grofweg samen met de Nieuwstraat.

De **spoorlijn doorsnijdt Testelt** in het zuiden. De historische kern ligt ten zuiden van deze spoorlijn (1). Alleen hier en in de stationswijk zijn er ook rijwoningen. In de rest van Testelt zijn bijna alle **woningen vrijstaand**, vaak langs **woonlinten**.

In het noorden, nabij de bossen van Averbode, vormen de woonverkavelingen van **Weefberg** (2) een eigen entiteit.

Er zijn een aantal **nieuwe woongebieden te verwachten**:

- De reconversie van de site met de Oude schoenenfabriek (3).
- Een sociale woonontwikkeling naast het rusthuis (4).

> 7.1. Testelt algemeen (vervolg)

Groenzones en natuurgebieden

Testelt ligt tussen een aantal natuurgebieden:

- **De Demervallei (1):**

Heel wat kinderen gaan er regelmatig fietsen:
"Het is mooi om te fietsen in Testelt. Wij gaan regelmatig rond de Demer fietsen."

- **Het bos aan de Bergstraat (2):**

"Ik weet waar het is, maar ik kan het niet goed uitleggen: je komt uit bij het kapelletje. Ja, daar is ook een berg. Je komt dan in een bos uit en kan verder naar de Demerbroeken."

- **Demerbroeken (3):**

Ongeveer de helft van de klas kent de vogelkijkhut, wat de Demerbroeken een herkenbaarheid geeft. Er ligt blijkbaar ook een 'geocach' verborgen aan deze hut.

- **Het bos- en heidegebied van Averbode (4)**

- **Het bos op de Roodeberg (5):**

Dit wordt onder meer gebruikt door kinderen die graag eens met de mountainbike rijden.

Trage weg naar Roodeberg

De Vogelkijkhut in Demerbroeken

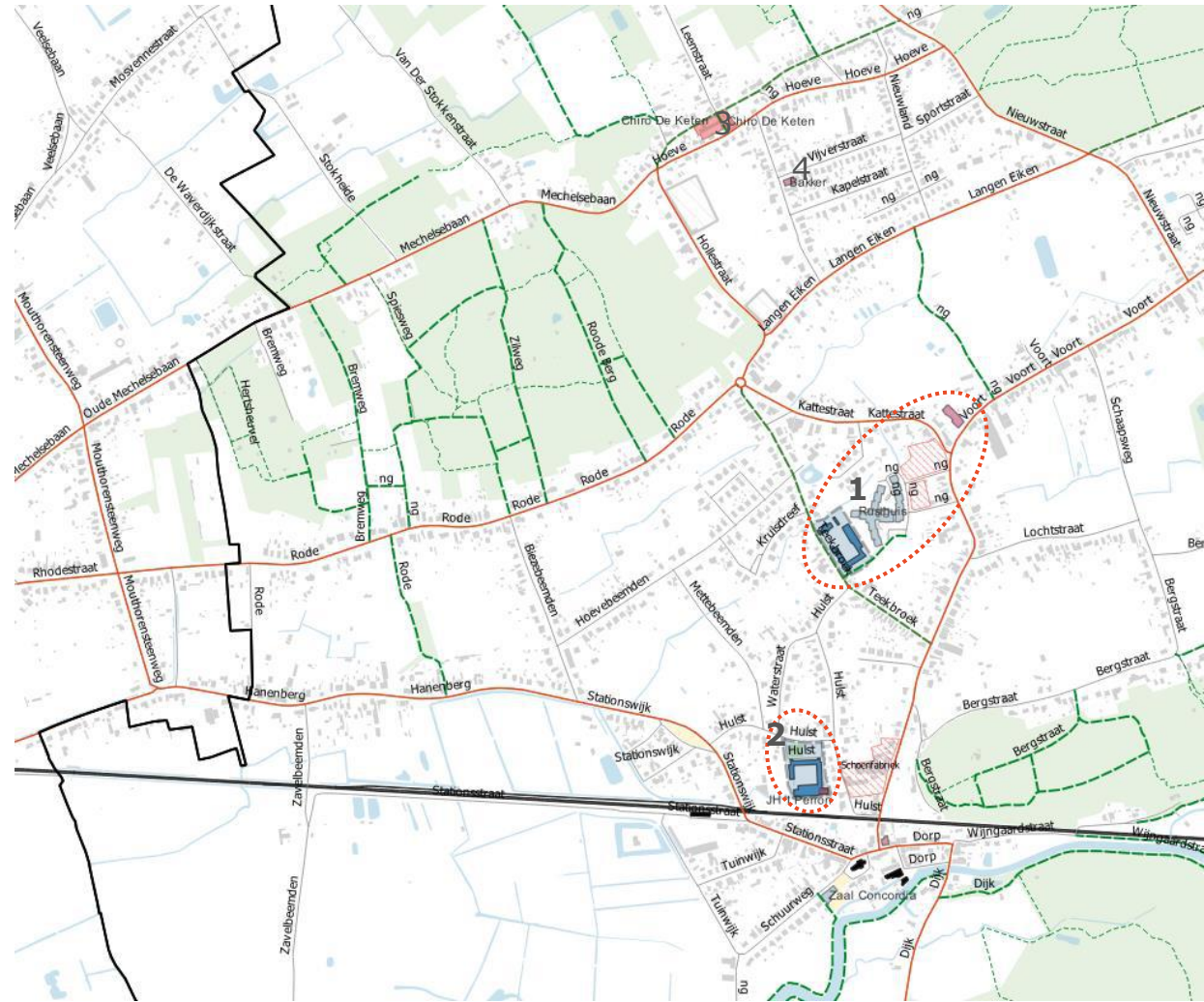

Kind- en tienervoorzieningen

In Testelt zijn er twee grote schoolsites waarrond ook enkele **voorzieningen clusteren**:

- Basisschool 't Steltje, met de Carrefour in de omgeving (1).
- Basisschool Den Hulst, met ook een jeugdhuis (2).
- In het noorden vormt de Chiro Ter Hoeve (3) een 'eenzame' jeugdvoorziening in Ter Hoeve, met de bakkerij in de Molenbergstraat (4).

Er zijn geen openbare formele speel-terreinen in de gehele deelgemeente. De twee scholen hebben wel speeltoestellen op hun terreinen.

> 7.1. Testelt algemeen (vervolg)

Mobiliteit

In Testelt zijn heel wat **wegen met doorgaand verkeer**. Een aantal drukke wegen verloopt **parallel**:

- Hoeve-(Oude)Mechelsebaan (1)
- Rode-Lange Eiken (2)
- Hanenberg-Stationswijk (3)

Hier zou vanuit een mobiliteitsbeleid kunnen gekozen worden om één van de parallelle trajecten autoluw te maken. Wij denken hierbij vooral aan Lange Eiken-Langedreef.

Vanuit Averbode buigt de Testeltsesteenweg via Voort, Plaats-Vondel en de Pastoriestraat (4) naar het zuiden af om naar de **overweg over de spoorweg en de brug** over de Demer te kunnen nemen. Op de Pastoriestraat-Mgr. Bremsstraat-Plaats-Vondel **komt dus heel wat autoverkeer samen**. Dit geldt ook voor de Hollestraat (5). Kinderen duiden dit aan als gevaarlijke straten. Druk verkeer tijdens de piekuren valt moeilijk te vermijden op deze assen. Hier moet dan eerder ingezet worden op snelheidsbeperking. Het onveiligheidsgevoel op de Testeltsesteenweg zelf blijkt mee te vallen:

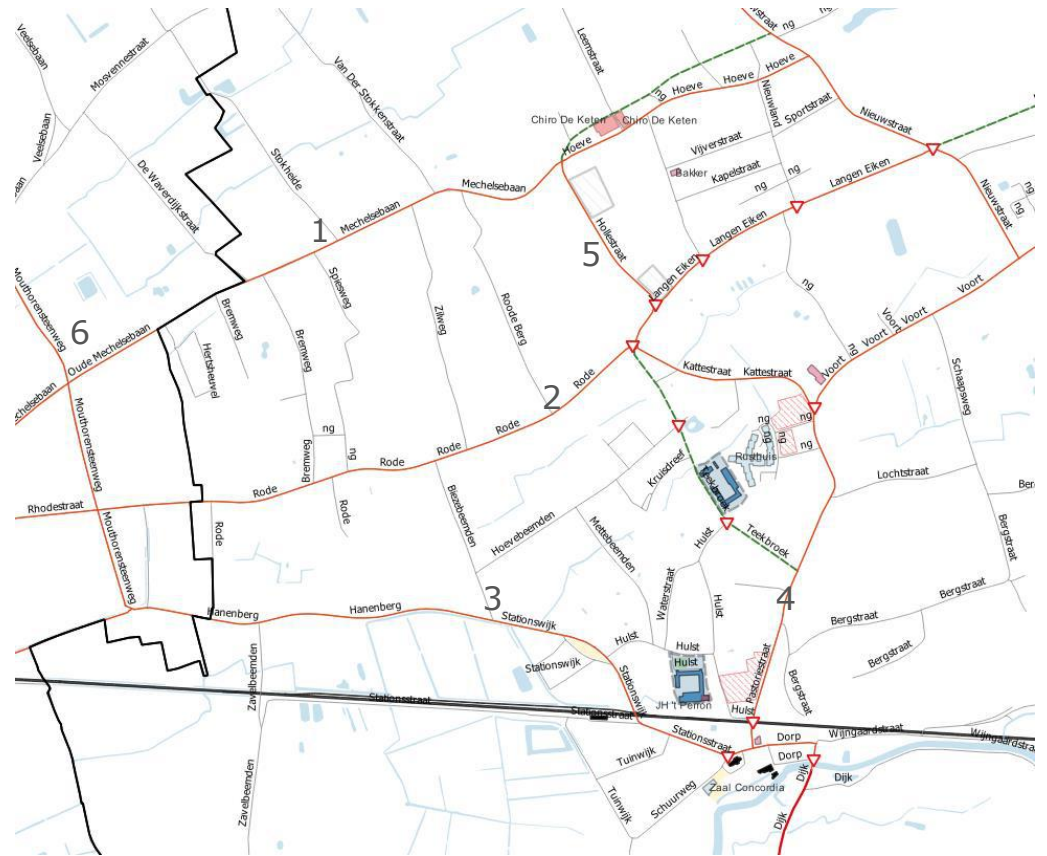
"Ik fiets alleen [zonder volwassene] langs de Testeltsesteenweg. Dat is saai maar niet zo gevaarlijk."

Uit de inspraak bleek dat de ook de **Wolf-donksesteenweg-Mouthorensteenweg-(Oude) Mechelsebaan (6)** als problematisch wordt ervaren.

"Als ik naar school fiets moet ik ook langs de drukke baan, de Wolfdonksesteenweg, en daarom doe ik dat niet zo graag."

"Aan de Wolfdonksesteenweg is het gevaarlijk en ook op de Mechelsebaan wordt er veel te snel gereden. Ze houden geen rekening met fietsers."

De wolfdonksesteenweg ligt grotendeels op grondgebied Aarschot.

Gevaarlijke punten en routes aangeduid door jongeren in de online enquête:

Kruispunt Hollestraat met Lange eiken

Voorrangsregel kruispunt Lange eiken met Nieuwland en Molenbergstraat (vele auto's geven geen voorrang)

Kruispunt Lange eiken met Nieuwstraat: auto's rijden daar te snel als er fietsers zijn

In Hulst: doodlopende stuk kan je niet goed zien bij het einde van de straat of er auto's komen

Rond punt in Testelt

Fietspaden in slechte staat

Oversteken vanuit pad langs rusthuis aan school Teekbroek voor kinderen die naar Den Hulst gaan in Testelt.

Oversteken aan kruispunt Voort-Kattestraat, in bocht

Kruispunt Pastoriestraat-Dorp (Barts corner Testelt)

spooroverweg station Testelt

Dijk Testelt (levensgevaarlijk als voetganger + er is geen alternatief)

> 7.1. Testelt algemeen (vervolg)

Mobiliteit (vervolg)

Schoolroutes naar Basisschool Den Hulst:

Hiernaast ziet u een overzicht van de belangrijkste schoolroutes richting Basisschool Den Hulst.

De Pastoriestraat en Kattestraat worden duidelijk gemeden door kinderen én jongeren.

Ofwel gaan kinderen langs de Stationsstraat, ofwel slaan ze het doorsteekje in net achter de overweg, richting Hulst.

Er zijn ook heel wat kinderen die het paadje tussen het rusthuis en de school gebruiken.

De kruispunten van Rode met Teekbroek en Molenbergstraat worden bijna unaniem als gevaarlijke punten aangeduid, ook door jongeren.

Schoolverkeer naar Basisschool 't Steltje:

Behoorlijk wat kinderen gaat dagelijks met de fiets naar 't Steltje. Ze lijken daarbij **dezelfde routes** te volgen als naar Den Hulst.

"Ik fiets naar school; dat is heel dicht bij huis en het is dus niet ver om te fietsen."

"Ik vind het wel leuk om te fietsen want er is veel natuur. In de ochtend is het nog rustig, maar daarna wordt het drukker."

"Dat is best oké: via het rond punt of via het rusthuis."

"Via het kerkhof rechtdoor."

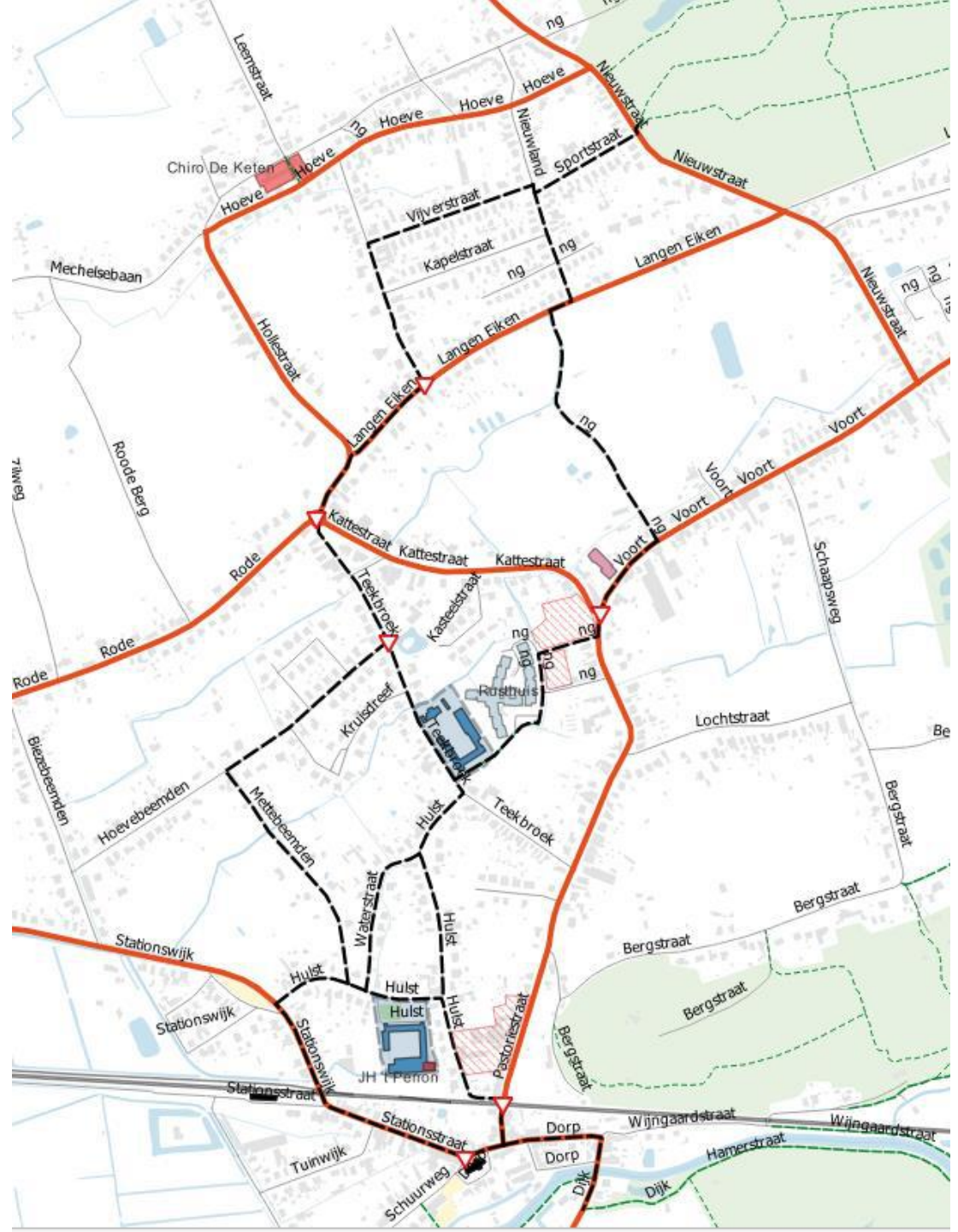
Ze duiden ook **dezelfde gevaarlijke punten** aan:

- Het kruispunt naast de Carrefour
- Teekbroek:

"Je hebt hier geen fietspaden en de weg helt af naar beneden, dat is moeilijk om te fietsen."

"In de ochtend is het hier heel druk en niemand laat je door."

"Er is nu een fietsstraat gemaakt, maar veel mensen steken je toch gewoon voorbij."

> 7.1. Testelt algemeen (vervolg)

Mobiliteit

Er zijn gelukkig wel heel wat **trage wegen**, die ook behoorlijk goed gekend en gebruikt zijn door kinderen. Dit zowel in hun vrije tijd (bv. wandelen met de familie, spelen met de jeugdbeweging), als om naar school te gaan.

De meningen over de recente fietsstraten zijn verdeeld. Aan de ene kant vinden ze het goed dat ze er gekomen zijn, maar de kinderen merken op dat automobilisten zich vaak niet houden aan de nieuwe verkeersregels:

- "Veel auto's steken toch voorbij."
- "Je wordt vaak voorbij gestoken en dat is ambetant."
- "We merken niet zo veel verschil qua veiligheid."
- "In de ochtend is het hier heel druk en niemand laat je door."

Omdat je er niet kan op rekenen dat auto's zich anders gaan gedragen, is er wat consensus dat de kinderen zich nu eigenlijk niet écht veel veiliger voelen.

Ze merken wel dat er **minder verkeer is door het invoeren van het eenrichtingsverkeer**. Het is ook minder chaotisch dan voorheen.

De **spooroverwegen worden als gevaarlijk ervaren, maar blijken geen al te groot probleem** voor fietsende kinderen.

Bij de brug over de Demer aan Dorp-Dijk zijn er wél **veel onveiligheidsgevoelens**:

"De auto's wachten niet op elkaar en dan moeten ze over het fietspad rijden."

"Sommige auto's houden geen rekening met de voorrang."

"In de bocht (kant Dijk) is het ook gevaarlijk omdat er geen fietspad is."

"De paaltjes staan in de weg."

"Het is moeilijk om het fietspad op te rijden op de brug. Er zijn boordjes om over te rijden." (zie de foto hiernaast, de locatie aan de regenplas)

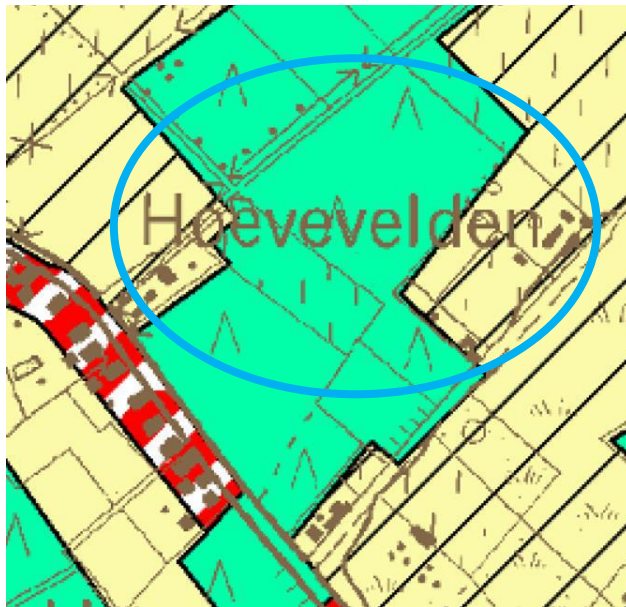

> 7.1. Testelt algemeen (vervolg)

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

In 2009 is het RUP Zonevremde recreatie goedgekeurd.

In het deelplan Nieuwstraat Voetbalveld HO Testelt zijn de voetbalvelden aangeduid als zone voor recreatieve doeleinden (overdruk). Deze bestemming geldt tot uiterlijk 31/12/2025. Nadien wordt de **gewestplanbestemming, zijnde bosgebied, op deze locatie hersteld**. Het oostelijk perceel heeft als nabestemming bosgebied (de gewestplanbestemming is landschappelijk waardevol agrarisch gebied).

Legende

- RUP-grens
- zonegrens
- art. 3 zone voor recreatieve doeleinden (in overdruk)
- art. 4 zone voor nabestemming bosgebied
- art. 5 zone voor tijdelijke erfdienstbaarheid

Algemene beleving van Testelt:

Kind en samenleving en de Jeugddienst hielden **inspraaksessies in de twee scholen van Testelt:**

- 23 leerlingen in Basisschool 't Steltje (Kind & Samenleving) op 31/01/2023
- 21 leerlingen uit het 5de en 6de leerjaar van Basisschool Den Hulst.

In beide klassen wonen de meeste kinderen in Testelt zelf. Ze kennen de woonkern goed.

Het grootste deel van de kinderen vindt het zeer fijn wonen in Testelt omwille van:

- Rustige buurt.
- Weinig auto's.
- Veel groen en mooie omgeving waar je ook in kan spelen.
- Alle vrienden wonen dichtbij.
- Er zijn buurtwinkels en basisvoorzieningen.
- Veel fietsstraten.

Enkele citaten van kinderen illustreren dit:

"Ik vind Testelt wel leuk, je heb hier alles: een winkel, slager, bakkerij. En het is hier rustig."

"Er worden leuke grappen uitgehaald."

"Ik woon in een iets meer afgelegen buurt. Je kan in de bossen spelen."

"Het is rustig in Testelt en ik vind dat wel leuk."

"Ik woon in een heel rustige straat en ik heb een grote tuin met erachter nog een bos."

"Ik kies de emoji die lacht met die traantjes: omdat ik heel groen woon en dat is leuk om zo te wonen."

"Ik woon in een rustige straat, ik woon bij een bos en bij een voetbalveld."

"Het is mooi om te fietsen in Testelt. Wij gaan vaak rond de Demer gaan fietsen."

Een enkeling vindt het toch een beetje "saai" in Testelt:

"In het land waar mijn ouders vandaan komen zijn de dorpen gezelliger, hier is het eerder saai."

Indien kinderen buiten gaan spelen, doen ze dit meestal

- Op straat
- In het bos
- Op de Weefberg
- In de eigen tuin
- Langs de Demer
- Op de parking aan Zaal concordia

In BS 't Steltje was er wel **een grote groep kinderen dat niet op straat kan spelen:**

"Zijn er veel kinderen die op straat spelen?"

- *"Nee: ik woon op een drukke straat."*
- *"Nee: ik woon in een gevaarlijke bocht."*
- *"Nee; ik woon in een super drukke straat."*
- *"Nee: in mijn straat is er geen stoep."*
- *"Nee: bij mij rijden ze 70."*
- *"Nee: bij mij is het wel rustig, maar er zijn niet zoveel kinderen en daarom speel ik niet veel op straat."*
- *"Ja: bij mij achter mijn huis spelen vaak kinderen. Dat is een rustige straat (doodlopend)."*
- *"Waar mijn oma woont is er een speelstraat."*

Zowat de helft van de kinderen woont eigenlijk in een te drukke straat om te spelen.

Algemene beleving van Testelt (vervolg)

Een meerderheid van de kinderen gaat zelfstandig te voet of met de fiets naar de winkel of de bakker. Een voorwaarde bij velen is dat dit enkel kan/mag van hun ouders indien ze geen drukke baan moeten oversteken.

De Carrefour is de belangrijkste winkel voor kinderen in Testelt. Daar gaat ongeveer de helft van de kinderen wel eens naartoe. Dit doen ze ook zelfstandig. Maar voor grote boodschappen gaan gezinnen ook naar de Colruyt in Averbode.

Op Ter Hoeve (noordelijk gehucht) is er een bakker op de hoek van de Vijverstraat en Molenbergstraat. Daar kom je soms ook andere kinderen tegen.

Kinderen komen elkaar het meest tegen:

- Op school en in de schoolomgeving.
- Bij het rusthuis (paadje aan de petanque).
- Op het kruispunt dicht bij de Carrefour (Voort/Plaats-Vondel), omdat het zo centraal ligt.
- Bij de bakkers (zowel in Ter Hoeve als Averbode).
- Bij het mobiele skatepark, dat vroeger in Testelt stond.
- In de vele kleine bosjes tijdens het wandelen.
- Enkele rustige (Hoevebeemden, Mettebeemden, Biezebeemden, ...) en doodlopende straten (Nieuwland, Kruisdreef, etc.) waar nog op straat gespeeld kan worden.

Veel kinderen van Testelt gaan naar de buurdeelgemeentes, vooral naar Averbode en Scherpenheuvel.

- Naar Averbode:

- . Voor de sporthal (sportclubs) en het skatepark
- . Voor de bibliotheek
- . Voor de winkels

- Naar Scherpenheuvel: (meestal met de auto)

- . Voor de naschoolse opvang in Balou
- Hierdoor kennen ze Den Egger goed, ook het skatepark. Volgens hen mag het skatepark wel vernieuwd worden.
- . Voor hobby's en de Academie voor muziek en woord
- . Voor de winkels

- Naar Zichem:

Veel kinderen hebben familie in Zichem en komen er regelmatig. Ze gaan er wandelen (soms met de hond), fietsen en lopen, vaak aan de Maagdentoren. Soms rijden ze er ook met de fiets naartoe, maar meestal gaan ze met de auto.

- Naar Messelbroek:

Hoewel deze de kern in vogelvlucht behoorlijk dichtbij ligt, gaan de bevroegde kinderen van Testelt beduidend minder naar Messelbroek. Ze gaan er enkel naar familie of naar De Keyt.

Algemene beleving van Testelt (vervolg)

Resultaten van de online enquête:

Zowel jongeren, kinderen als ouders vulden enquête in.
De jongeren die de vragenlijst invulden, vroegen vooral aandacht voor de Chirolokalen. Kinderen en ouders vragen vooral een formele speelplek en meer verkeersveiligheid.

Belangrijkste plekken in Testelt:	Ideeën voor verbetering:
Finse piste & skatepark Averbode	
Jeugdhuis Testelt / Sporthal Averbode	
Ter hoeve Testelt Chiro heel belangrijk maar slechts beperkte mogelijkheden	Lokalen vernieuwen zodat ze opnieuw goedgekeurd worden door brandweer en meer plekken in de omgeving van onze lokalen in Testelt zodat er meer speelmogelijkheden zijn
Ter hoeve wijk, Vijverstraat, Nieuwland, Kapelstraat, Molenbergstraat Fietsen, samen spelen met andere kinderen	auto's minder hard rijden, nu kunnen we niet op straat spelen, er is wel 30km per uur, maar wordt niet gerespecteerd, veel sluipverkeer
De jeugdbeweging	De accommodaties voor de verschillende jeugdbewegingen mogen vernieuwd worden. Daarmee worden een hoop jongeren bereikt en is een mooi engagement van de leiding. Op die manier worden een heleboel kinderen bereikt en verbonden met elkaar, van alle sociale klassen en verschillende nationaliteiten.
In Testelt voetbal terrein school Den Hulst Om te voetballen	Meer speelruimte
Ik speel vaak op straat met de burens. (Nieuwland)	Een speeltuintje of plek waar we veilig kunnen spelen zou leuk zijn.
Chiro Testelt, perfecte locatie voor onze jeugdbeweging. Voldoende ruimte. Alleen moeten gebouwen gerestaureerd worden.	Graag gebouwen restaureren. We zouden er graag blijven.
Naar Chiro in chirolokalen Ter Hoeve in Testelt, waar ik woon.	Skatepark / Pumptrack in Testelt, eventueel gecombineerd met algemene ontmoetingsplek.
Chiro Testelt De route van Scherpenheuvel -> Zichem jaagpad naast de Demer	Speeltuin voor de kinderen. (zie De Mixx Herselt/Bekaf Aarschot/ Halve maan Diest/...) Ergens waar de ouders niet per se met de auto naartoe moeten.
Amper tot geen openbare speeltuinen als je rondhangt aan de schoolomgeving rond bv. school 't Steltje in Testelt dan komen er klachten van het WZC over lawaai van kinderen	<ul style="list-style-type: none"> - Averbode: Lekdreef en directe omgeving: groot gemis aan speelruimte - Fietsverbinding tussen Testelt (Weefberg) en Averbode: speelbos met natuurlijke speelelementen ergens langs dit fietstraject zou heel fijn zijn - Testelt: aan de Weefberg: speelbos/ontmoetingsruimte? - Testelt: Dorp (aan Concordia ofzo) of in de omgeving van de scholen (Teekbroek/Hulst) - speel/ontmoetingsruimte - Testelt: Ter Hoeve - ondersteuning Chiro De Keten

7.2. Specifieke plekken

Chirosite De Keten in Ter Hoeve:

Ondanks de ligging aan de noordrand van Testelt, is deze site heel goed gekend bij veel van de bevroagde kinderen.

De **gebouwen van het oude schooltje zijn niet meer in goede staat:**

"Het gebouw staat wel op instorten."

Desondanks lijkt het een goede uitvalsbasis voor de Chiro, omdat er **avontuurlijke groene speelruimte vlakbij is:**

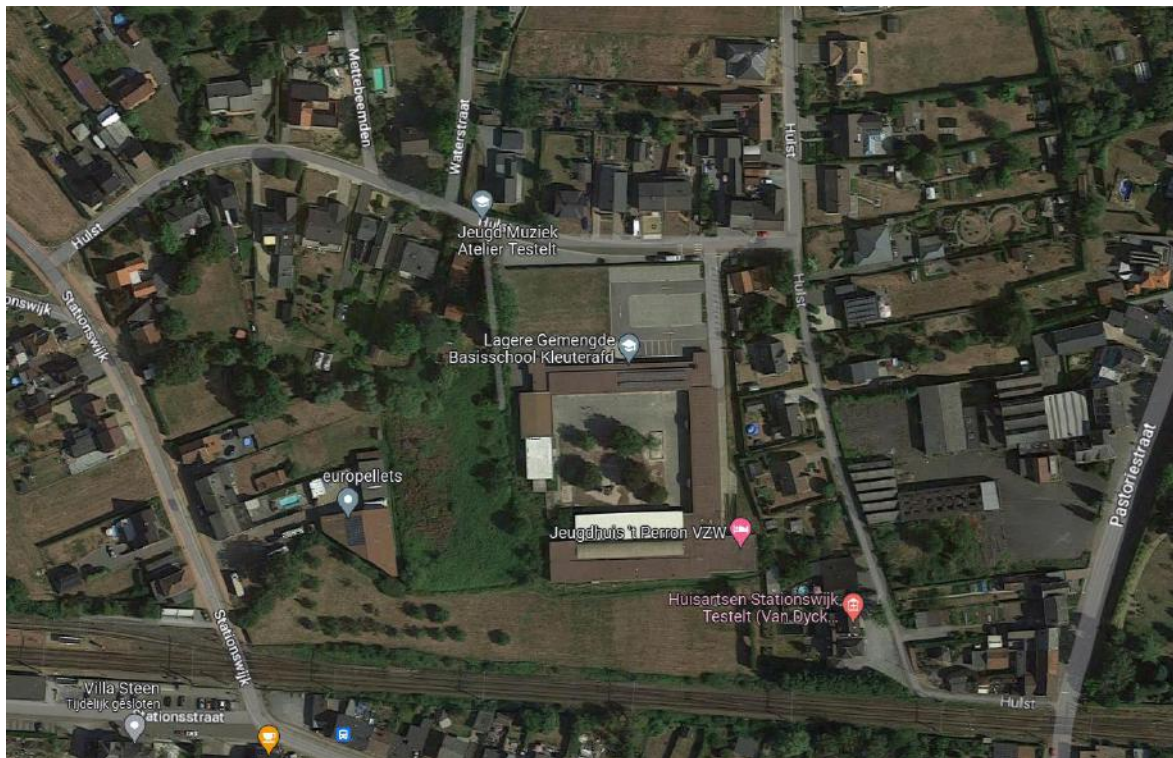
"Als je naar links gaat is er een Chirobos vlakbij. Er zijn bergen en een mega groot grasveld."

De site ligt in woongebied en is momenteel eigendom van de stad, maar zal verkocht worden. Het behoud als gemeenschapsvoorziening en de ontwikkeling van speelkansen zijn bijgevolg onzeker.

Schoolsite Den Hulst:

De schoolsite aan Hulst heeft een grote open ruimte aan de voorkant van de school. Er is een sportveld met kunstgras gerealiseerd. Leerlingen wachten hier als ze uit school komen. Zij voetballen hier ook. Die ruimte leent zich goed tot openstelling en medegebruik door de buurt.

Aan zaal Concordia:

Door de recente muurschildering is deze site goed gekend.
De parking geeft toegang tot de Demervallei.

Een kind woont daar in de buurt en vindt het daar "*rustig om te wonen.*"
Op de parking wordt ook gespeeld.

Wadi en spelen

Methodiek:

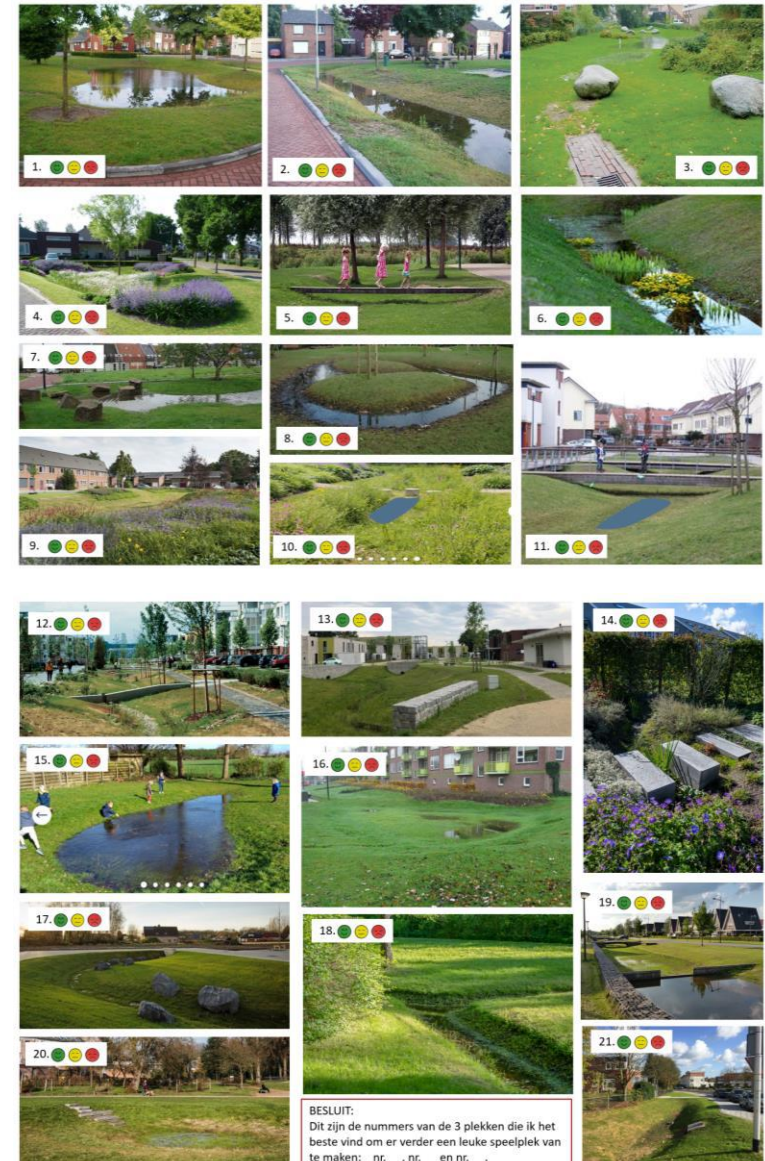
Naar aanleiding van de geplande woonontwikkeling aan het rusthuis in Testelt, hebben twee klasgroepen een individuele oefening gemaakt rond de combinatie van wadi's met speelkansen. De oefening gebeurde in een abstracte omgeving, zonder verwijzing naar het specifieke woonproject:

Het staat vast dat er één of meerdere wadi's zullen moeten komen binnen deze woonontwikkeling.

In een eerste oefening legden we **het concept van wadi** uit. We toonden **verschillende types wadi**, in al hun verschijningsvormen. Beelden van 21 wadi werden door de kinderen beoordeeld en op het einde stelden ze een top 3 op.

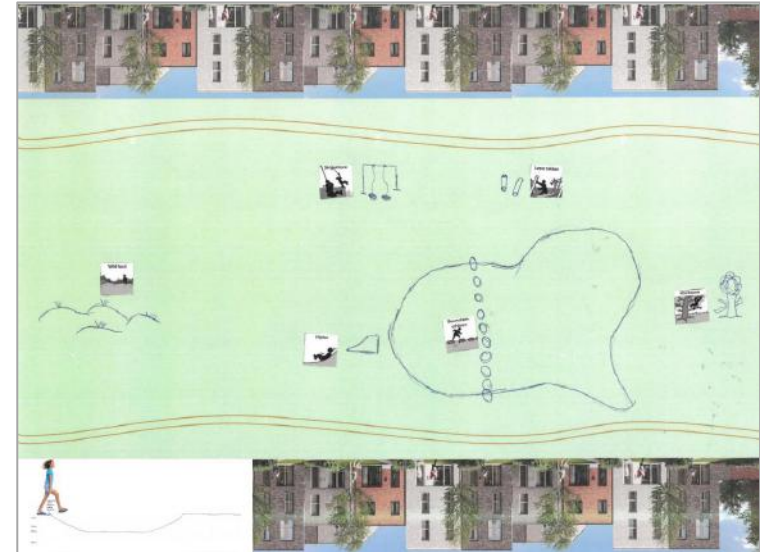
Wadi en spelen

Methodiek:

In een volgende oefening konden de kinderen vrij aan de slag met **Pictop-play**. Eerst konden ze de **vorm van hun wadi** bepalen. Een eerste klas kreeg een touw van gelijke lengte. Dit was hun minimale omtrek voor de wadi. In een tweede klas kon de vorm en omvang vrij getekend worden.

Daarna konden ze in deelgroepjes **speelse elementen kiezen, echter met budgetbeperking**.

Vervolgens kregen ze uitleg over mogelijke **waterdieptes** en konden ze het diepteprofiel bepalen. Daarbij zijn een aantal essentiële aandachtspunten voor veiligheid uitgelegd.

Voorkeur voor types wadi

Enkele conclusies i.v.m. de **types wadi** die de kinderen evalueerden:

- Hiernaast zijn de foto's te zien van de wadi's die veel gekozen werden. Het zijn **overwegend 'open' terreinen** met een grasvlakte errond. Dat vinden de kinderen interessant omwille van de speelkansen: "Omdat je er dan dingen kan bijplaatsen zoals rotsblokken". De kinderen kozen ook veel stapstenen.
- **De keuze voor planten en bloemen is niet eenduidig:** Sommige kinderen vinden planten en bloemen niet leuk, omdat het spelen hindert, anderen vinden het dan weer 'mooi' en leuk. Opvallend was dat de foto met overwegend bloemen vaak werd 'afgekeurd':

- **Ook de foto van de brug riep gemengde reacties op.** Eén klas vond de brug niet interessant, want "er is maar één ding en je kan errond niets doen." Voor de tweede groep had de brug net véél speelkansen.
- Het **uitzicht op huizen/ huizen in de buurt** was iets waar de kinderen ook naar keken en waarop ze een wadi afkeurden. Ze hadden de huizen liefst niet te dicht bij het water, om genoeg ruimte te houden.

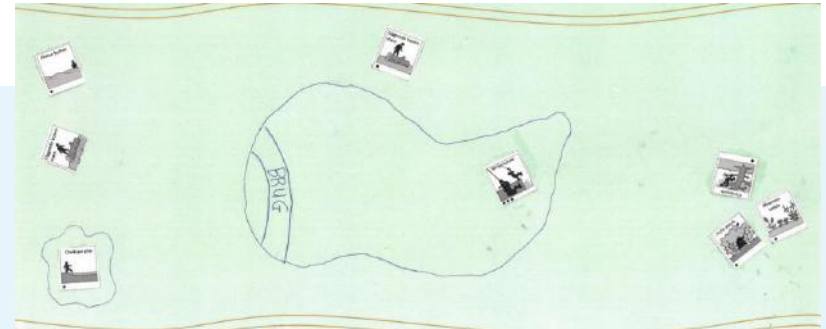

Ontwerpoefening Picto-play:

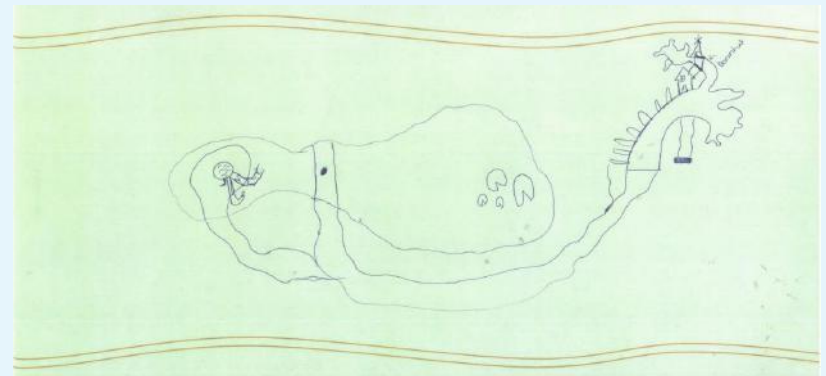
Enkele besluiten uit de **Picto-play-oefening**:

Vorm en ligging van de wadi's:

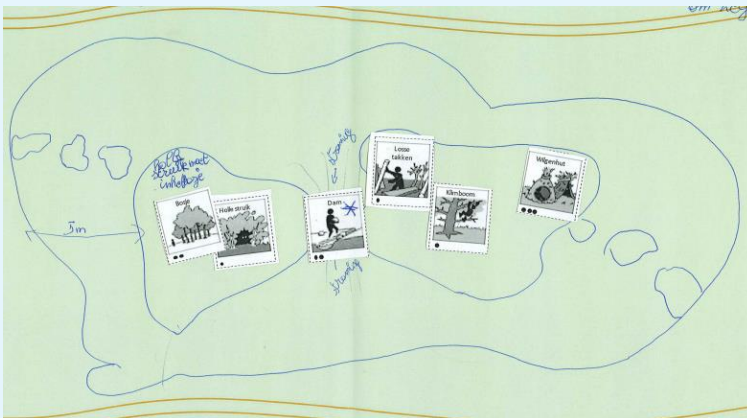
- De meeste wadi's werden **in het midden** van het groenterrein geplaatst, zodat er ruimte is om errond speelelementen te plaatsen. Sommige elementen werden bewust verder van het water geplaatst (zie *figuur rechts boven*).
- In de meeste ontwerpen hebben de wadi's **ronde vormen**. De kinderen experimenteren wel met **rare uitsteeksels, vernauwingen of een tweede plas** water. Die smallere stukken zetten ze vaak in om gemakkelijker een parcours over het water te maken (zie *figuren rechts midden en rechts onder*). In de tweede groep hadden de kinderen geen vaste omtrek voor hun wadi's. Het was opvallend hoe zij de wadi telkens behoorlijk groot maakten.
- Heel wat groepjes kozen voor een **eilandje**. Bij de vrije oefening zelfs vaak met meerdere eilanden (zie *figuur onder*).

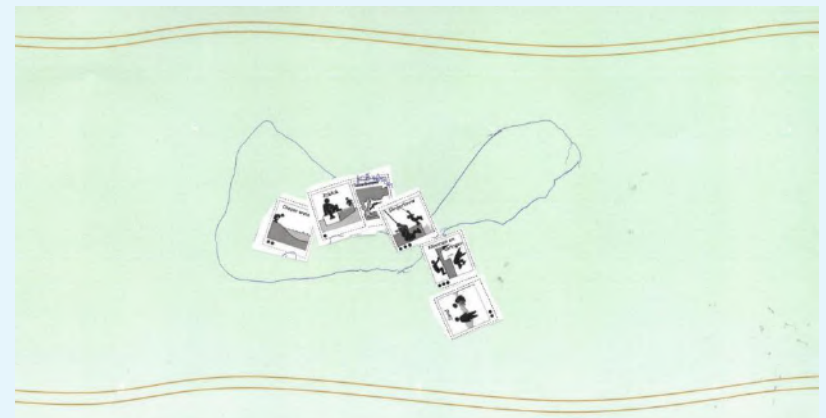
Wadi in het midden, heel wat elementen eerder op afstand van het water.

Veel uitsteeksels

Twee centrale eilanden, te midden van de wadi

Vernauwingen om over het water te kunnen gaan

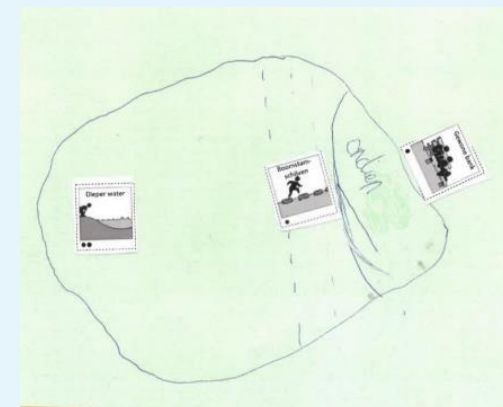
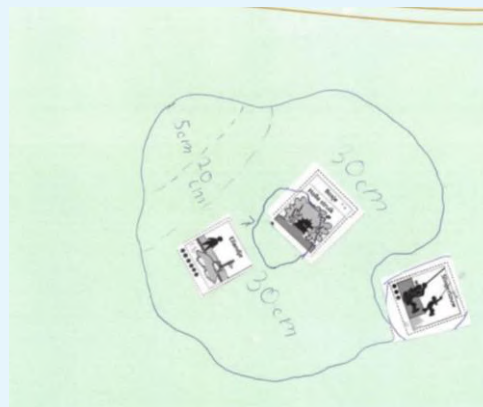
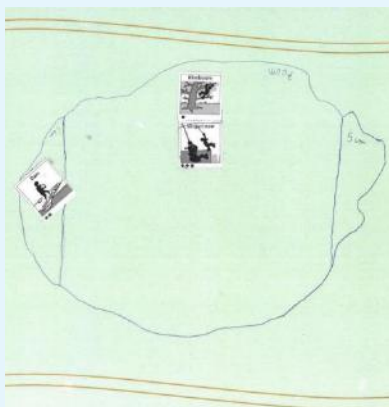
Ontwerpoefening Pictoplay (vervolg):

Diepte en hellingsgraad van de wadi':

- Ondanks de voorafgaande uitleg en onze veiligheidswaarschuwingen, gingen **veel kinderen de maximale diepte van 50 cm opzoeken** [zie de [Veiligheidsgids van natuurlijke speelomgevingen van de FOD Economie](#)] **omwille van het avontuur**. Voor een groepje stoere kinderen mocht het zelfs uitdrukkelijk nog dieper zijn dan 50 cm.
- Veel kinderen tekenden **steile randen**. Maar heel wat groepjes **combineerden dit met een ondieper gedeelte** (5-30 cm) (zie figuren *onderaan rechts*) en ook zachte glooiende wanden.

Eén groepje trekt zich weinig aan van dieptebepanking.

Veel groepjes kiezen voor een diep en ondiep gedeelte, met steile en zacht glooiende wanden.

Ontwerpoefening Picto-play (vervolg):

Verdere invulling met speelse elementen:

1. Speelnatuur:

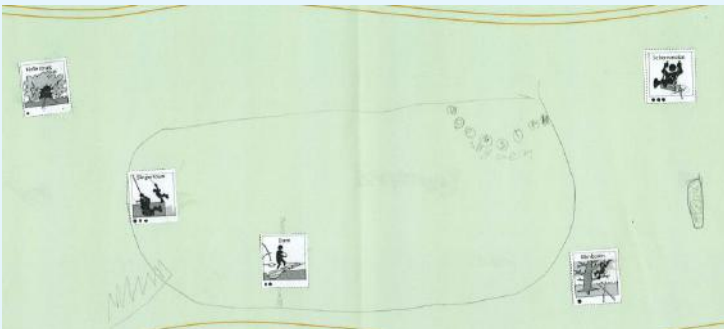
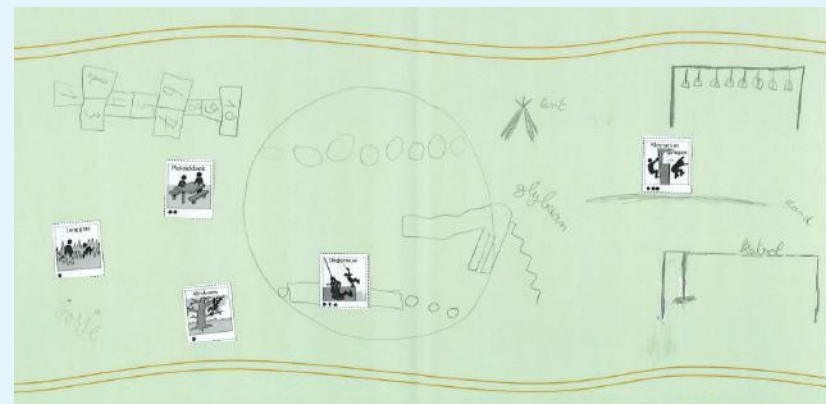
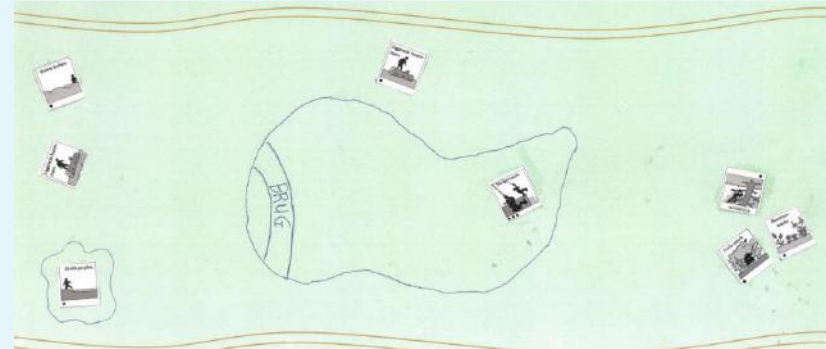
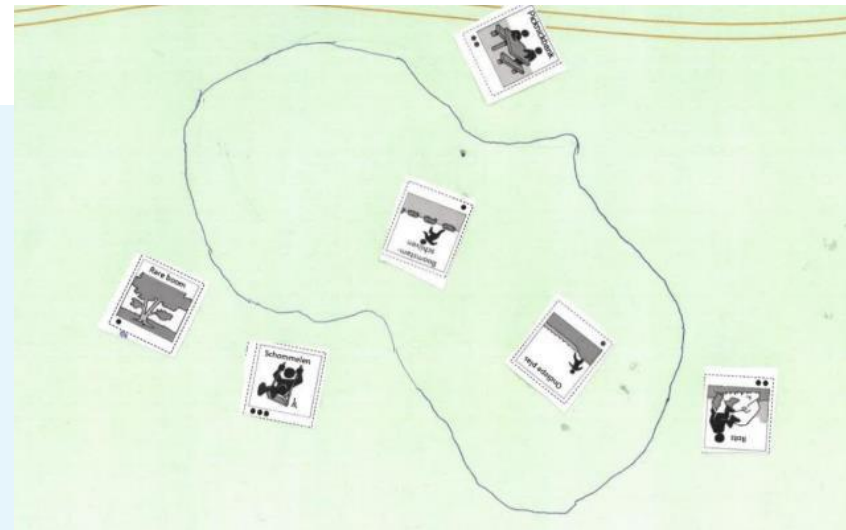
- De kinderen combineerden hun wadi vooral met **natuurlijke speelelementen, met slinger- en klimmogelijkheden.**
- **Klimbomen** zijn door 12 van de 14 groepjes gekozen en bleken dus razend populair.
- Het **slingertouw** (liefst over het water) was ook een must en is ook door vrijwel elk groepje gekozen.
- De **boomstam** was het derde populaire element. Daarnaast zijn ook het *bosje, losse takken, holle struik, glijden, zand, kleine bulten, bloemenweide, rots, dam, wilde land* en *open grasveld* gekozen.

2. Toestellen en andere speelelementen:

De voorkeur van de kinderen lag **bij speelnatuur, maar dit werd gecombineerd met enkele formele speelelementen**: schommels, een wip, een glijbaan en klimmen/springen hebben door een paar groepjes toch een plaats gekregen.

3. Zitelementen:

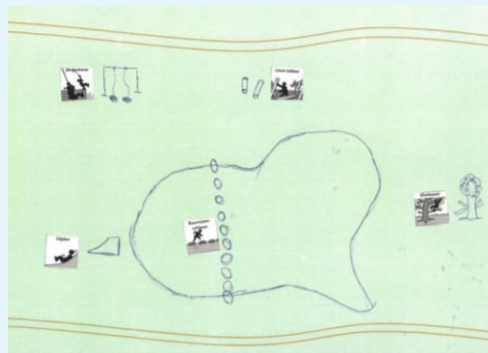
Meer dan de helft van de groepjes heeft een **picknickbank, zitblok of gewone bank** toegevoegd aan hun ontwerp. Daarvan was de picknickbank het meest populair.

Ontwerpoefening Picto-play (vervolg):

Parcours (over het water):

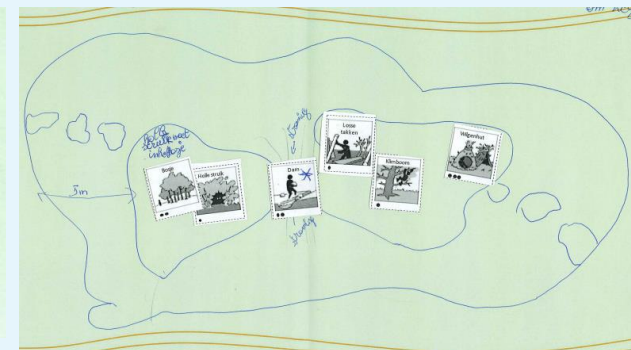
- Bij de meeste groepjes was er een duidelijke keuze voor een gecombineerde benadering:
 - . **Concentratie van een selectie spelelementen rond/op/over de wadi en eilandjes.**
 - . **Andere elementen meer naar de randen van het terreintje en buiten het bereik van water.**
 - **Het vormen van een parcours over het water kwam terug in heel veel ontwerpen.**
 - **Bijna elk ontwerp had oversteekmogelijkheden over de wadi** door middel van rotsen, boomstamschijven, liggende boomstammen, bruggetjes,...
- Er waren ook veel slingertouwen over het water, vaak vastgemaakt aan/rond een klimboom.
- Twee groepjes hebben **al hun elementen op en naast de wadi** gezet. Dit vormde **één groot parcours**.

Oversteekmogelijkheden over het water

Een groot parcours over het water

Alle elementen gekoppeld aan het water

7.3. Synthese van het bestaande speelweefsel in Testelt

BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE	BARRIERES
• Klassieke speeltuin Straatniveau	— Grote barriers
• Klassieke speeltuin Buurtniveau	— Drukke weg
• Klassieke speeltuin Wijkniveau	▼ Gevaarlijke oversteek
★ Klassieke speeltuin Stadsniveau	■ jeugdwerkterrein
• Natuurlijk speellandschap Straatniveau	■ buurtwinkel
• Natuurlijk speellandschap Buurtniveau	— Bestaande trage wegen
• Klassieke speeltuin Wijkniveau	— Trage weg
• Natuurlijk Wijkniveau	— Belangrijke doorsteek
★ Natuurlijk Stadsniveau	■ Gemeenschapsvoorziening Gebouw
• Sport Straatniveau	■ Basisschool
• Sport Buurtniveau	■ Andere
• Sport Wijkniveau	■ Begraafplaats
★ Sport Stadsniveau	■ Schoolterrein
▼ Informele spelprinkel	■ Toegankelijk bos
■ skate	■ Publiek groenterrein
■ Gepland project	■ Plein(achtig)
	■ Sportsite
	■ Private groene ruimte met potentie

8. Speelweefsel in woonkern Okselaar

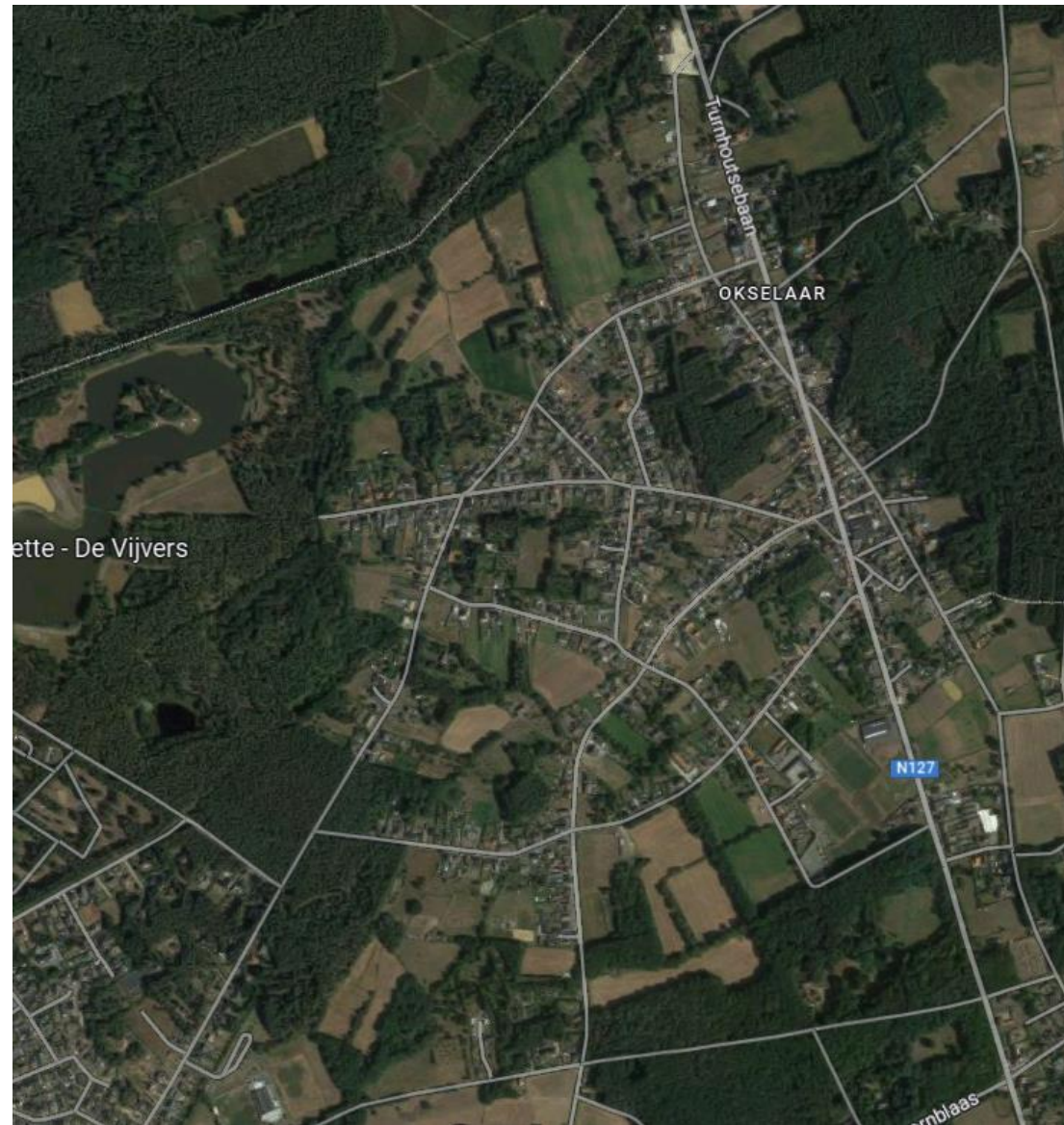

8.1. Okselaar algemeen

Typering van de woonkern

Okselaar is een **kleine kern** gesitueerd in het uiterste noordoosten van de gemeente. Net als Averbode is deze kern omgeven door een **groene omgeving**.

De woonkern situeert zich in hoofdzaak ten westen van de **N127** en heeft een **lage woondichtheid** met heel wat (half)open bebouwing en woonlinten. Het merendeel van de buurtvoorzieningen is gesitueerd langsheen deze gewestweg.

Groenzones en natuurgebieden

Okselaar dankt haar groene omgeving onder meer aan de aanwezigheid van **Averbode Bos en Heide (1)**, en het **natuurgebied Gerhagen (2)** (beide grondgebied Tessenderlo).

Ten zuiden van de woonkern van Okselaar bevindt zich het **loofbos rondom Villa Bosquet (3)** en tussen Okselaar en Averbode zijn er twee **naaldbossen (4)** die toegankelijk zijn voor voetgangers en fietsers.

Deze groenzones en natuurgebieden bieden heel wat **expliciete speel- en bewegingskansen** voor kinderen zoals wandelen, fietsen, ravotten in de natuur,...

Langs de Brabantsebaan bevindt zich een **klein parkje met zitbanken en een gedenksteen (5)**. Deze groenruimte is een oude begraafplaats en doet in de eerste plaats dienst als **rustruimte** op lokaal niveau.

Parkje langs de Brabantsebaan

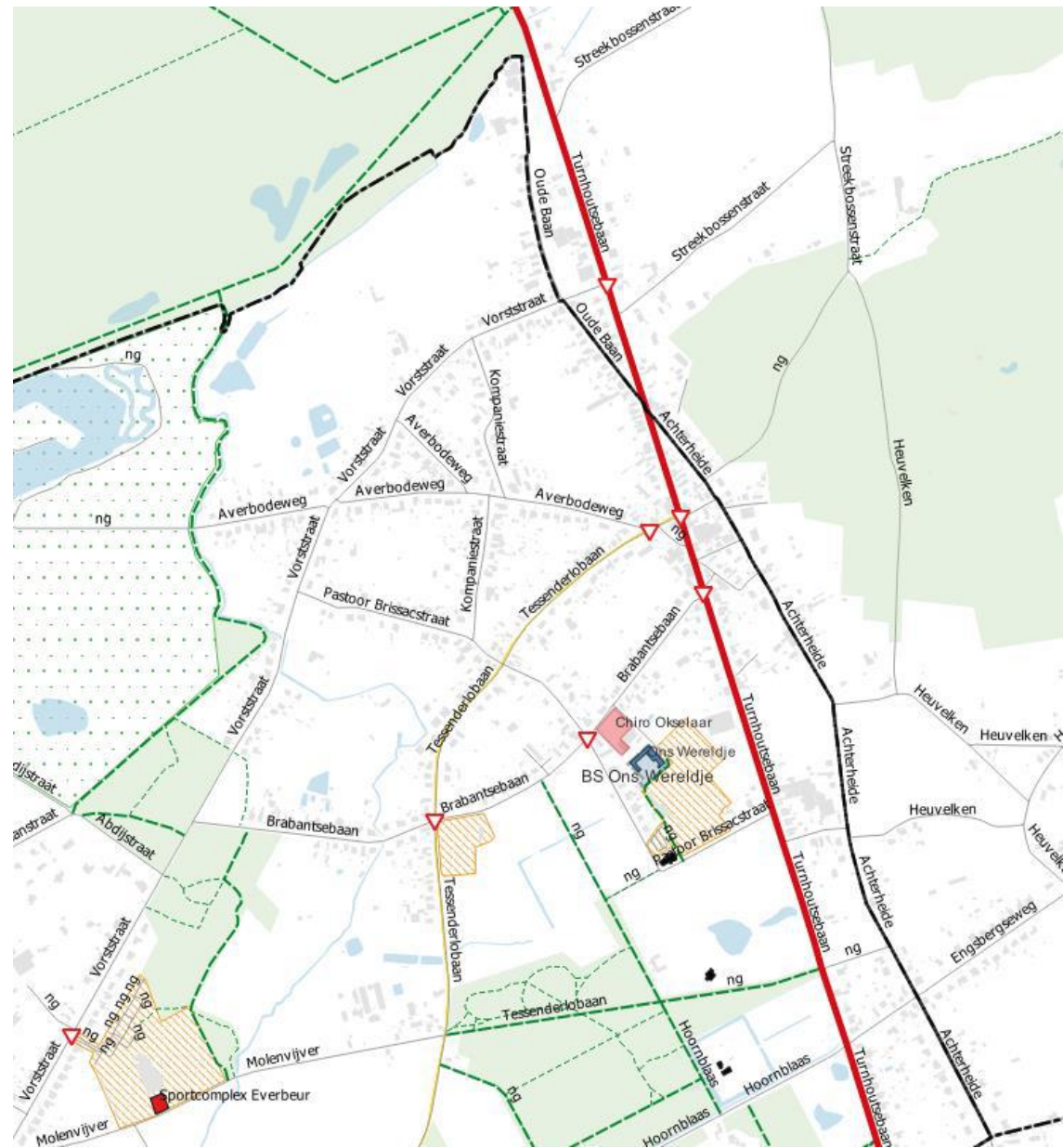
> 8.1. Okselaar algemeen (vervolg)

Mobiliteit

De **N127** is de verbindingsweg tussen Diest en Laakdal. Hoewel de woonkern met voornaamste kind- en tienvoorzieningen zich hoofdzakelijk ten westen van de N127 bevindt, vormt deze gewestweg een duidelijke **barrière** voor kinderen en jongeren omdat er onvoldoende duidelijke oversteekplaatsen zijn. Bovendien is **er slechts een fietspad langs één zijde** van de rijbaan dat aanliggend is (dus niet verhoogd). In de actualisatie van het **mobilityplan** (2021) is opgenomen dat *'de N127 aangepakt dient te worden naar veiligheid en structurering voor alle weggebruikers.'*

Voor lagere schoolkinderen uit Okselaar speelt de N127 als verbindingroute echter een beperkte rol, gezien hun dagdagelijks leven zich sterk lokaal afspeelt. Bijgevolg zijn voor kinderen de **lokale wegen** van belang om van thuis uit verschillende lokale voorzieningen zoals de basisschool en de Chiro te bereiken. Deze lokale wegen kennen doorgaans een snelheidsbeperking tot 50 km/h.

Op de **Tessenderlobaan** zit een **bustraject**. Fietsende ouders en kinderen mijden deze wegen vaak.

> 8.1. Okselaar algemeen (vervolg)

Kind -en tienvoorzieningen

De kern van Okselaar bevat enkele voorzieningen die voor kinderen en jongeren belangrijk zijn. Deze voorzieningen functioneren op **lokaal niveau**.

De belangrijkste cluster van kind- en tienvoorzieningen bevindt zich tussen de Brabantsebaan en de Pastoor Brissacstraat (1).

Hier zijn gesitueerd:

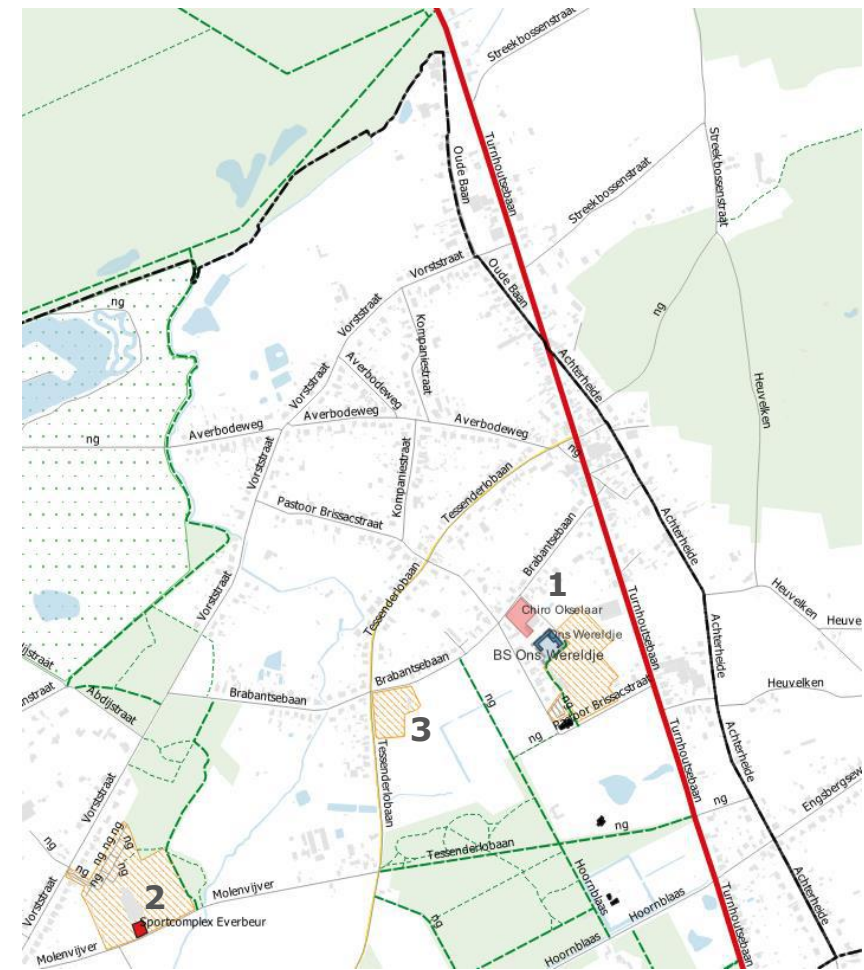
- de basisschool Ons Wereldje
- het ontmoetingscentrum Het Laer
- Chiro Okselaar
- de voetbalclub FC Averbode Okselaar.

De Chiro beschikt over een grasveld dat vlak naast het ontmoetingscentrum gelegen is.

Tussen het ontmoetingscentrum en de basisschool bevindt zich een speeltoestel op een valbrekende rubberbodemplaat dat voornamelijk geschikt is voor jonge kinderen (< 8 jaar).

Het **sportcomplex Everbeur in Averbode (2)** is ook een belangrijke bestemming.

Daartussen liggen **de oude voetbalterreinen van Belspa, die zullen verdwijnen (3)**.

Ontmoetingscentrum Okselaar met speeltoestel aan de voorzijde

Gebouw en buitenruimte van Chiro Okselaar

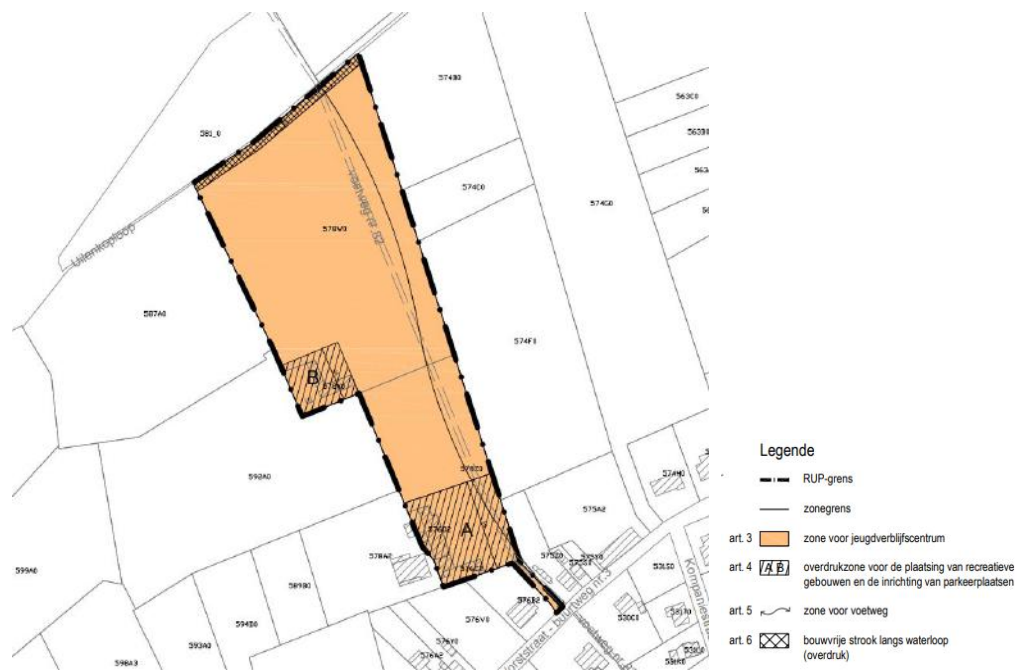

Grasveld van Chiro Okselaar

Belangrijke plannen: RUP Zonevreemde recreatie

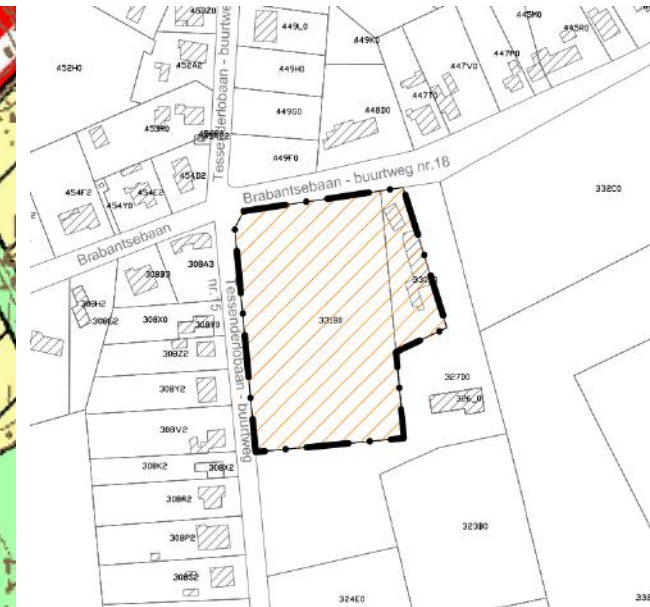
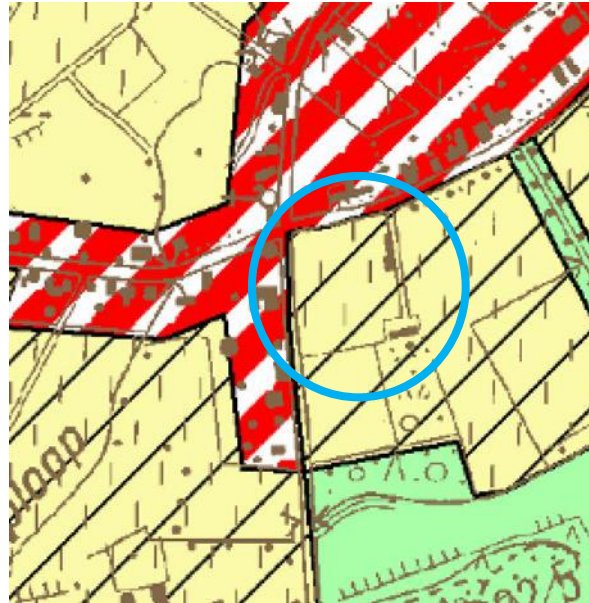
In 2009 is het RUP Zonevreemde recreatie goedgekeurd. Dit RUP bestaat uit verschillende deelplannen die van toepassing zijn op het deelgebied Okselaar:

1. Deelplan Jeugdverblijfscentrum Vorststraat:
De recreatieve zone is aangeduid als zone voor jeugdverblijfscentrum. Op de site moet van noord naar zuid een trage wegverbinding worden gerealiseerd (tussen de Vorstraat en de Uilenkloop).

Belangrijke plannen: RUP Zonevremde recreatie

2. **Deelplan Voetbalterrein Belspa Okselaar:** Het Belspa voetbalterrein is aangeduid met een overdruk 'zone voor recreatieve doeleinden'. Deze overdrukzone vervalt van zodra de voetbalactiviteiten op de site gestopt zijn, wat op heden het geval is. **De gewestplanbestemming, zijnde landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zal op deze locatie worden hersteld.** Dit betekent dat recreatieve ontwikkelingen er niet meer mogelijk zijn.

Legende

- RUP-grens
- zonegrens
- ▨ zone voor recreatieve doeleinden (in overdruk)

> 8.1. Okselaar algemeen (vervolg)

Algemene beleving van Okselaar:

Op 24/01/2023 hielden we een inspraaksessie met 15 leerlingen van basisschool Ons Wereldje. Het merendeel van deze kinderen woont in Okselaar. Toch woont een belangrijk aandeel (7 kinderen) elders: vooral in Averbode, maar ook in Testelt, Diest en Olmen.

Het is rustig wonen in Okselaar

De meeste kinderen die in Okselaar wonen, wonen er graag. De belangrijkste redenen die kinderen aangeven zijn de **rustige omgeving, de leuke plekken en leuke mensen**:

- "In Okselaar is het goed, het is hier rustig."
- "Er zijn veel leuke mensen in de buurt."
- "Het is rustig in Okselaar en je kan met vrienden afspreken enzo."

Kinderen beschouwen Okselaar als een dorp (en dus méér als een groep straten) omdat de mensen er elkaar kennen en omdat er verschillende buurtvoorzieningen zijn zoals winkels, de Chiro, de voetbalvelden, de school,.... :

- "Okselaar is een dorp! Er zijn niet echt veel straten. Het is klein. "
- "Ik vind Okselaar een dorp wegens de voetbalvelden, Chiro, school,...."

Voor kinderen is de relatie met Averbode het belangrijkste. Bepaalde kinderen wonen in Averbode en gaan in Okselaar naar school, anderen gaan naar Averbode voor het skatepark en de sporthal, om er te wandelen (in het Mariapark) of om er een ijsje te eten in de zomer:

- "Ik ga met de step naar het skatepark."
- "Ik ga basketten aan de sporthal van Averbode"

Buitenspelen: in Okselaar, maar ook in Averbode!

De belangrijkste plekken **in Okselaar** om buiten te spelen zijn:

- Het **Belspa voetbalveld**: vooral voor jongens een belangrijke buitenspeelplek omdat ze op dit veld mogen spelen (en niet op de voetbalvelden van FC Averbode Okselaar).
- Het **'vlinderparkje'** (parkje oude begraafplaats): dit is een vooral plek om tot rust te komen (en vlinders te ontdekken).

Ook Averbode is heel belangrijk om buiten te spelen. Voor kinderen uit Okselaar zijn volgende plekken **in Averbode** het belangrijkste:

- Het **skatepark**: om te skaten, te basketten, te steppen of met vrienden af te spreken. Uit de online inspraak blijkt een jongere een goede basketkorf te missen: "Een basketbal ring aan de sporthal van Averbode zou goed zijn. De ring op het pleintje van park ter Heide is nu weg en wij kunnen nergens anders meer veilig basketten in de buurt. We moeten nu thuis een ring op straat zetten maar dit is te gevaarlijk."
- De **'Lekdreef'**: om te spelen of om een ijsje te eten.

"Op de voetbalvelden aan school mag je niet voetballen. Hier wel."

"Ik ga met de step naar het skatepark en daar step ik ook."

> 8.1. Okselaar algemeen (vervolg)

Algemene beleving van Okselaar: (vervolg)

Fietsen in Okselaar

De fietsperceptie en het veiligheidsgevoel van kinderen varieert sterk van straat tot straat:

Turnhoutsebaan:

De meerderheid van de kinderen vindt dit de gevaarlijkste straat in Okselaar. Vooral het drukke autoverkeer en het smalle fietspad blijken de voornaamste redenen hiervoor te zijn:

- *"Gevaarlijk! "Dat is niet breed, het fietspad. En de baan is keidruk. Ik mag daar niet eens fietsen."*

Volgens kinderen zou een fietspad aan beide kanten van de rijbaan beter zijn:

- *"De fietsbaan is te klein. Het fietspad moet ook aan andere kant. Want de auto's moeten soms uitwijken. Aan beide kanten een fietspad zou beter zijn."*

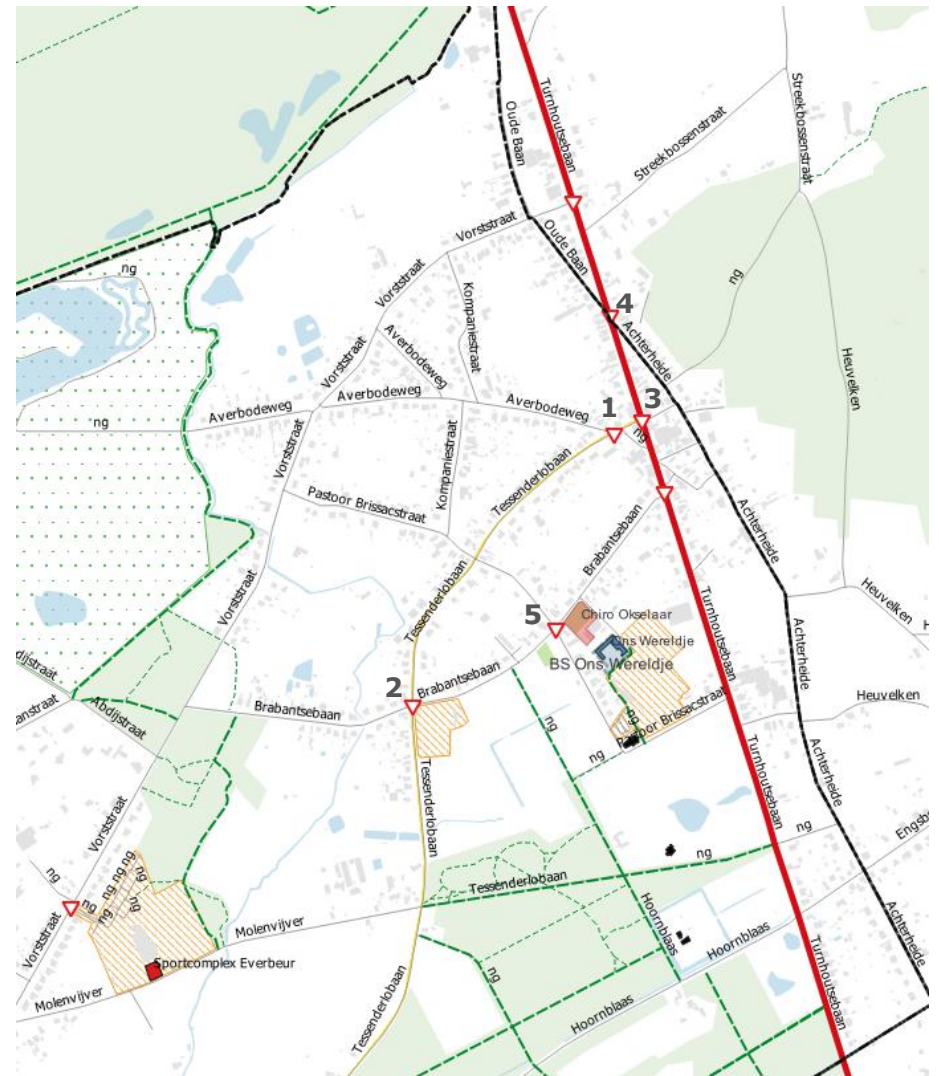
Tessenderlobaan en Vorststraat:

Die zijn minder druk dan de Turnhoutsebaan, maar de auto's rijden er wel te snel. Een afgescheiden fietspad vinden kinderen hier minder noodzakelijk:

- *"In de Tessenderlobaan zijn minder auto's, maar daar rijden ze heel hard."*
- *In de Vorststraat rijden ze soms redelijk hard, maar het is er niet zo druk.*

Kinderen halen ook verschillende **kruispunten** aan die gevaarlijk zijn voor fietsers (zie figuur), doorgaans omdat auto's er te snel rijden of niet stoppen voor fietsers:

- Kruispunt Tessenderlobaan-Averbodeweg (1)
- Kruispunt Tessenderlobaan-Brabantsebaan (2)
- Kruispunt Turnhoutsebaan-Tessenderlobaan (3)
- Kruispunt Turnhoutsebaan-Oude Baan (4)
- Kruispunt Brabantsebaan-Pastoor Brissacstraat (5)

8.2. Specifieke plekken

Site Het Laer, Chiro, basisschool en voetbal:

Analyse:

- **Ligging:**
De plek is relatief centraal gelegen en is zeer goed gekend bij kinderen.
- **Oppervlakte:**
Het gaat om een site met een grote oppervlakte. Het Chiroveld meet meer dan 2500 m².
- **Inplanting en buffering:**
De Chiro is voldoende gebufferd van de Brabantsebaan en de naastgelegen woningen. Ook de voetbalvelden liggen op voldoende afstand van woningen.
- **Schaalniveau:**
Omwille van de grootte en de aanwezigheid van verschillende buurtvoorzieningen, functioneert deze site op wijkniveau (niveau van de kern van Okselaar).
- **Uitrusting:**
Er zijn verschillende buurtvoorzieningen aanwezig:
 - Chiro
 - Basisschool
 - Voetbalclub
 - Ontmoetingscentrum met speeltuintje
- **Eigendom:**
Het verharde gedeelte is in eigendom van de stad. Het groene veld aan de Chiro niet (kerkfabriek).

Voorlopige conclusies:

- **Binnen Okselaar vormt deze site de belangrijkste plek voor kinderen, omdat er verschillende activiteiten geclusterd zijn. Er zijn nog mogelijkheden om de speelkansen op de site (beperkt) uit te breiden. Er moet wel voldoende open ruimte behouden worden voor pleinspelen van de Chiro.**

Site Het Laer, Chiro, basisschool en voetbal:

Elementen uit de inspraak:

Dit is een belangrijke plek voor kinderen uit Okselaar, **vooral in de context van de Chiro en de voetbal**. Opvallend is dat de kinderen de site zeer goed kennen.

Chiro:

- Het **grasveld**, maar ook de **bossen** errond zijn plekken waar kinderen in de eerste plaats met de Chiro komen spelen.
- De **struiken** rond het ontmoetingscentrum zijn voor sommigen (vooral jongens) leuke verstoppelkken. Dit doen ze dan vooral tijdens de Chiro of net voor de Chiro begint (wanneer ze moeten wachten).
- De **gebouwen** van de Chiro zijn voor de kinderen heel vertrouwd. Ook hier komen ze spontaan naartoe. Naast het gebouw zitten ze vaak op de houten kist, ook al vinden ze het er ook wel wat rommelig.

Voetbal:

- Voor kinderen die in de voetbalclub zitten is het ook een belangrijke plek om te **voetballen**. Buiten clubverband gaan ze om te voetballen echter liever naar het voetbalveld Belspa (zie hoger).
- De **grachten** rond de voetbalvelden gebruiken te graag om over te springen.
- Kinderen die hier naar de voetbal komen kijken of op hun voetballende broer/zus **wachten**, geven echter aan dat er **niet veel is om te doen is om zich bezig te houden**.

Site Het Laer, Chiro, basisschool en voetbal:

Elementen uit de inspraak:

Ook buiten de context van de Chiro en de voetbal komen kinderen hier naartoe (alleen of met vriendjes). Dit gebeurt echter in mindere mate, aangezien er niet veel leuke speelplekken zijn.

- **De speeltuin aan Het Laer:**
Deze speeltuin vinden kinderen leuk om op te klimmen, maar ze vinden hem te klein. Hij mag best groter en wat meer uitdagend zijn. Er mag bijvoorbeeld iets zijn voor oudere kinderen of meer avontuurlijke elementen zoals een klimmuur op het aanpalende gebouwtje.
- **De beek tussen het bosje en het voetbalveld:**
Dit is een plek waar sommige kinderen naartoe komen met vriendjes om over te springen. Andere kinderen komen hier dan weer niet spontaan naartoe. Het geluid van het water vinden ze wel rustgevend. Een bankje hier zou leuk zijn.
- **De parking en het pleintje naast de kerk:**
Dit vinden de meeste kinderen een saaie plek. Ze geven aan dat er niets is om te spelen en dat ze hier stil moeten zijn. Een klein speeltuintje naast de kerk of ter hoogte van de fietsenstalling zouden ze fijn vinden.

Site Het Laer, Chiro, basisschool en voetbal:

Ontwerpoefening met Picto-play:

Voor de buitenomgeving hebben leerlingen van de basisschool Ons Wereldje een Picto-play-ontwerpoefening gemaakt.

Belangrijkste conclusies uit de ontwerpen zijn:

1. Extra speelaanleidingen op het grasveld van de Chiro, maar vooral in de hoeken.

Kinderen vinden dat er best extra speelmogelijkheden mogen komen op het grasveld ("er is nu niets om te spelen"), maar dan wel in de hoeken (aan de kant van de Brabantsebaan) zodat de Chiro nog voldoende plek heeft voor haar pleinspelen en activiteiten. Qua speelelementen stellen ze voornamelijk avontuurlijke dingen voor zoals een touw- en klimparcours, een klimboom,... Maar ook extra groen- zoals een bessenstruik, fruitbomen en zitelementen vinden ze hier belangrijk.

2. Het grasperkje voor het Chiro-gebouw mag iets leuksvatten, zoals een klimboom of lang gras om je in te verstoppen.

3. Het bestaande speeltuintje mag best avontuurlijker zijn: bijvoorbeeld een uitbreiding met een klimparcours op het naastgelegen gebouwtje of het groene perkje rond de boom (voor het Chirogebouw).

Site Het Laer, Chiro, basisschool en voetbal:

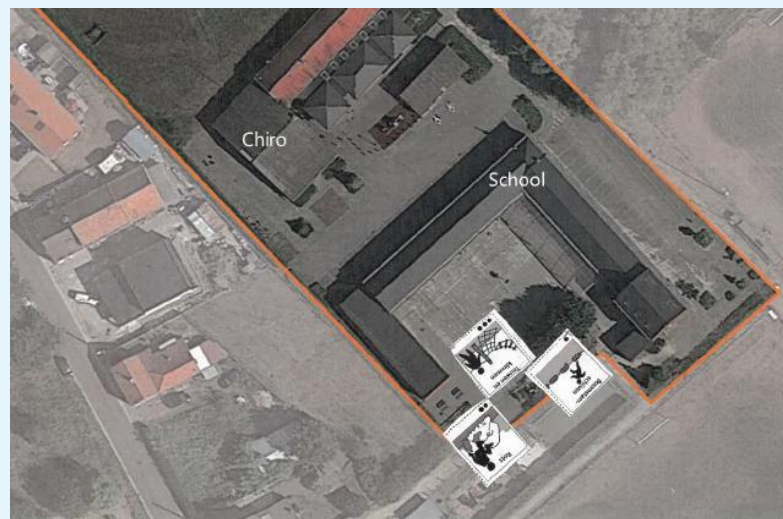
Ontwerpoefening met Picto-play:

4. De speelplaats van de school mag best speelser zijn.

Op de speelplaats staan momenteel al bomen, "maar daar kan je niet in klimmen." De speelplaats mag dus gerust avontuurlijker zijn volgens de kinderen. Verschillende groepjes stellen avontuurlijke speelelementen voor zoals bijvoorbeeld klimbomen, een klimparcours met touwen,...

5. Ook de kerkomgeving is belangrijk voor kinderen.

Hier missen ze momenteel plek om te spelen (zie hoger). Nieuwe speelelementen zoals een hellend vlak om van te fietsen of een klein speeltoestel zouden ze hier fijn vinden.

Parkje oude begraafplaats ('het vlinderparkje'):

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging langs de Brabantsebaan, vlakbij de site van de basisschool, het Laer, de Chiro en de voetbalclub.
- **Oppervlakte:**
Het gaat om een relatief klein parkje.
- **Inplanting en buffering:**
Dit terreintje is met hagen en struiken afgeschermd van de straat en van de naastgelegen percelen. Het zit wat verborgen.
- **Schaalniveau:**
Dit parkje functioneert op straatniveau.
- **Basisontwerp:**
Het parkje bevat geen speeltoestellen, maar is ingericht met zithoekjes en een grafzerk. Voor kinderen is het voornamelijk een plek om tot rust te komen. Zij noemen het ook wel 'het vlinderparkje'.

Voorlopige conclusies:

- Dit parkje doet voornamelijk dienst als rustplekje op straatniveau. Het verder opladen met speelaanleidingen is hier niet aangewezen. Het is vooral een plekje om de rust en de natuur te beleven.

> 8.2. Specifieke plekken (vervolg)

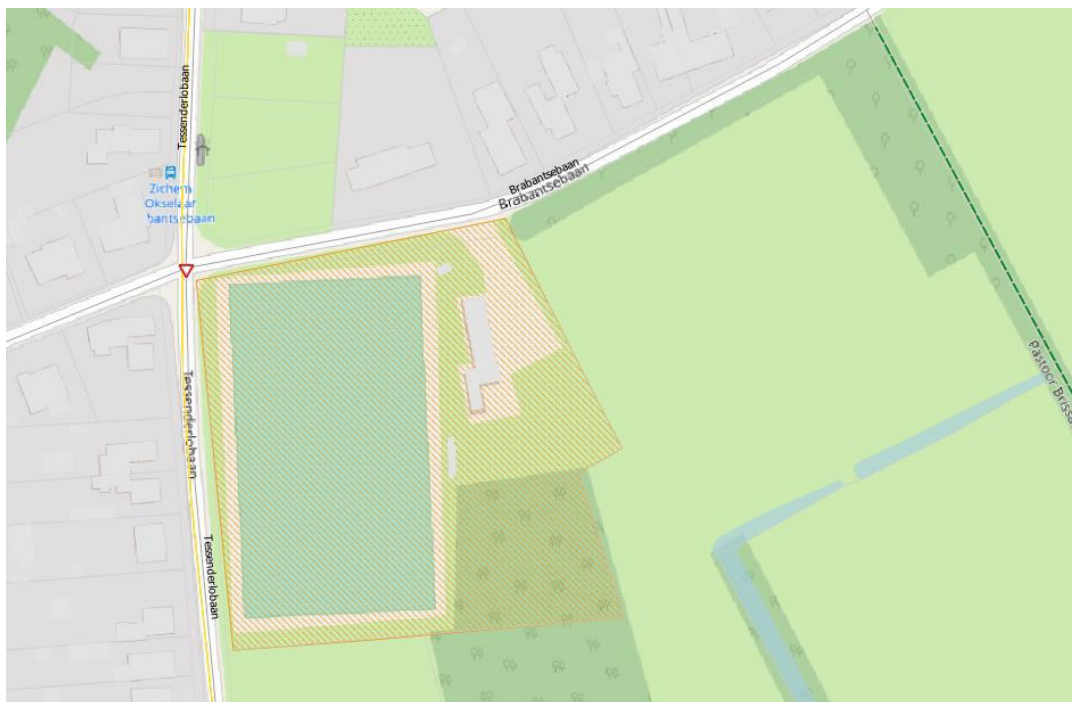
Belspa-terreinen:

Analyse:

- **Ligging:**
Goede ligging langs de Brabantsebaan. De terreinen liggen op enige afstand van de dorpskern, maar vormen een 'stapsteen' naar Sportcomplex Everbeur in Averbode. Ze zijn door de kinderen verrassend goed gekend.
- **Oppervlakte:**
Het gaat om volwaardig terrein. Het perceel meet ruim 1,2 ha.
- **Inplanting en buffering:**
Het terrein is met draad afgeschermd van drukke Brabantsebaan en Tessenderlobaan.
- **Schaalniveau:**
Dit parkje functioneert op niveau van de deelkern Okselaar. Ook voor Averbode kan het een rol spelen.
- **Basisontwerp:**
Het terrein bestaat uit een klassiek voetbalveld en oude gebouwtjes. Het perceel omvat ook een bosje.
- **Eigendom:**
Deze terreinen zijn niet in eigendom van de stad.

Voorlopige conclusies:

- **Dit terrein wordt nu reeds veel gebruikt door kinderen (zie hoger). Het ligt op een interessante plek, als stapsteen tussen Okselaar en het Sportcentrum van Averbode. Het terrein omvat ook een bosje, dat potenties biedt voor avontuurlijk spel.**

8.3. Synthese van het bestaande speelweefsel Okselaar

- BESTAANDE FORMELE SPEELRUIMTE**
- Klassieke speeltuin Straatniveau
 - Klassieke speeltuin Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - ★ Klassieke speeltuin Stadsniveau
 - Natuurlijk speellandschap Straatniveau
 - Natuurlijk speellandschap Buurtniveau
 - Klassieke speeltuin Wijkniveau
 - Natuurlijk Wijkniveau
 - ★ Natuurlijk Stadsniveau
 - Sport Straatniveau
 - Sport Buurtniveau
 - Sport Wijkniveau
 - ★ Sport Stadsniveau
 - Y Informele spelprinkel
 - skate
 - Gepland project
- BARRIERES**
- Grote barrières
 - Drukke weg
 - ▽ Gevaarlijke oversteek
 - ▽ jeugdwerkterrein
 - ▽ buurtwinkel
- Bestaande trage wegen
- Trage weg
 - Belangrijke doorsteek
- Gemeenschapsvoorziening Gebouw
- Basisschool
 - Andere
 - Begraafplaats
 - Schoolterrein
 - Toegankelijk bos
 - Publiek groenterrein
 - Plein(achtig)
 - Sportsite
 - Private groene ruimte met potentie

